HELION

Science Fiction

nr. 1-2/2022

RODICA BRETIN - INTERVIU

CORNEL SECU • CORNEL BĂLAN • ESTHER CANIOLA • ALICE BANCU
AURELIUS BELEI • ADRIANA GRIGORE • DANIEL BOTGROS
CRISTINA NEGREANU • ȘERBAN FOARȚĂ • JEFFREY ANDREW WEINSTOCK
IONUȚ MANEA • ARNO BEHREND • RODICA BRETIN
EUGEN CADARU • BIANCA SOL • MĂDĂLIN ANDREI ȘTEFAN
CORNEL SERACIN • AMALIA TIRICA

HELION Association

HELION INTERNATIONAL CONFERENCE

SEVENTH EDITION

7-8 May 2022, ZOOM application

Travel through the Paradoxes of Time, Utopia, and Fantasy (II)

Scientific program participants

Mircea Băduț, Rm. Vâlcea, Romania; **Cornel Bălan,** Ottawa, Canada; **Arno Behrend**, Düsseldorf, Germany; **Constantina Raveca Buleu,** Cluj-Napoca, Romania; **Felicia Ceaușu**, Iași, Romania; **Marius-Mircea Crișan**, Timișoara, Romania; **Magdalena Grabias,** Lublin, Poland; **Emanuela Ilie,** Iași, Romania; **Ionuț Manea,** Timișoara, Romania; **Conrad Scott**, Edmonton, Canada; **Peter Seyferth,** München, Germany; **Letterio Todaro**, Catania, Italy

Artistic program participants

Amalia Tirica, Timișoara, Romania; **Georgiana Ceaușu**, Iași, Romania; **Sabin Filip,** Bucharest, Romania

JOIN THE CONFERENCE, REGISTER NOW!

Registrations to the conference are done by email, at *redactiahelion@gmail.com*. The conference will be held in English, online, on ZOOM. More information on *helionsf.ro*. Join us!

AFIȘUL CONFERINȚEI INTERNAȚIONALE HELION, EDIȚIA A 7-A

ASOCIAȚIA CULTURALĂ
HELION

HELION

REVISTĂ A CLUBULUI DE ANTICIPAȚIE

NR. 1-2, 2022

HELION

NR. 1-2, 2022

CUPRINS

EDITORIAL

Cornel Secu • *Vremuri rele*.....3

LABORATOR S.F.

Cornel Bălan • *Mașina de teleportat contrafăcută*.....5

Esther Caniola • *Dansul statuii*.....10

Alice Bancu • *Jurnalul Selonei*.....13

Aurelius Belei • *Inima astrală*.....16

Adriana Grigore • *Hodorogiri și butoaie*.....18

Daniel Botgros • *Respiră*.....21

Cristina Negreanu • *Alive*.....24

FĂRĂ DIACRITICE, SF CU ȘF

Șerban Foarță • *La steaua*.....28

ALTERNATIVE

Jeffrey Andrew Weinstock • *Scrisori de dragoste din viitor*.....29

Ionuț Manea • *Erotism în fantasy la Gene Wolfe și George R.R. Martin*.....44

Arno Behrend • *Obiectivism și S.F.* 48

Rodica Bretin • *Despre erotism şi alţi demoni*.....50

Eugen Cadaru • *Hazard sau coincidență. Considerații succinte pentru o teorie a sincronicității*.....54

INTERVIU CU RODICA BRETIN

Literatura adevărată trebuie să pună cititorul pe gânduri.....57

Rodica Bretin • *Moartea lui Arthur*.....61

OPINII

Cornel Secu • *Amintirile unui gânditor part-time*.....65

CRONICĂ DE FILM

Bianca Sol • *Belle – primul animé în cinematografele din România*.....67

DEBUT B.D.

Mădălin Andrei Ștefan.....68

RADAR

Cornel Secu • *Vălurit și fâsâit (I)*.....71

PE SCURT DESPRE PROZA SCURTĂ

Cornel Seracin • *„Naguay Bliccala și falsul călător în timp”*.....73

Ionuț Manea • *Lecția*.....75

Cornel Seracin • *Pygmalion, altă variantă*.....76

ZIG-ZAG.....77

Redactor-șef: Cornel Secu; **Redactor-șef adjunct:** Laura Ceica; **Seniori editori:** Mircea Opriță, Costel Baboș; **Redactori:** Ionuț Manea, Andrei Nedel, Ildikó Gábos-Foarță, Cornel Seracin, Bianca Sol; **Coperta I:** Adrian Chifu; **Grafică interior:** Amalia Tirica; **Paginare:** Mihaela Gruber; **Adresa redacției:** Str. Constantin cel Mare, nr. 49, Timișoara; **E-mail:** redactiahelion@gmail.com, **Web:** www.helionsf.ro; **Editor:** Asociația Helion; **B.T.** 2.05.2022; **Tipar:** S.C. Eurostampa SRL Timișoara

EDITORIAL

VREMURI RELE

CORNEL SECU

Helionul, clubul şi publicaţiile lui au avut un 2021 excepţional. Adversarii noştri ne invidiază, dar mulţi din cei care ar trebui să ne fie aproape, nu numai că n-o fac, însă se comportă mai degrabă ca duşmani veritabili.

Acest lucru se manifestă pregnant mai ales de către noua conducere a Casei de cultură a municipiului Timişoara, insituţie sub patronajul căreia ne aflăm din 2012.

În 2021 Dna Camelia Mingasson, cea care i-a urmat lui Pavel Dehelean la conducerea Casei Municipale de Cultură, ne-a dus cu zăhărelul spunând că bugetul Casei a fost modificat de Dominic Fritz, şi că ea, nouă fiind, nu poate decât la rectificări să ne ajute.

Să nu-ţi vină să crezi. Fritz şi-a băgat pixul în bugetul Casei de cultură.

Au fost două rectificări, una în iunie şi alta în septembrie, dar, ce să vezi, nu s-a găsit niciun sfanţ pentru Helion, chit că în bugetul aprobat la începutul lui aprilie 2021 figuram cu trei apariţii duble la revista tipărită şi cu o apariţie la *Biblioteca Nova*.

Sigur că Dna Mingasson este un comunicator prost, pentru că merge să minţi o dată, să tromboneşti a doua oară, să nu spui adevărul nici a treia oară, dar a patra oară... ajunge.

Să-ţi ascunzi incompetenţa ca struţul este o formulă care poate să funcţioneze o lună-două, dar cu sprijinul primăriei, al comisiei de cultură, condusă de dl Răzvan Stana, şeful comisiei îşi transferă mereu competenţele Dlui Jorge Gonzales.

„Competenţele" Dlui Jorge Gonzales sunt ceva mai sus decât ale lui Răzvan Stana, pentru că ale acestuia sunt cam la genunchiul broaştei.

Jorge Gonzales şi Răzvan Stana habar nu aveau de bugetul Casei de cultură, dar, ceea ce este şi mai grav, nici nu doreau să ştie.

Adică nu-şi asumau nici un fel de responsabilitate. De ce oare?

Într-un număr viitor al revistei noastre sau şi în altă publicaţie locală vă vom prezenta lanţul trofic-Dominic-Ruben-Simona şi, cu voia Dvs. cititorule, fătuca (era să zic Fetiţa) Camelia, cea izbânditoare la concursul organizat cu surle şi trâmbiţe pentru ocuparea, pe baza unor competenţe istorice, a postului de director al Casei de cultură a municipiului Timişoara.

În toamna lui 2021 Dna Camelia Mingasson a spus, ţineţi-vă bine, că bugetul Casei de cultura a municipiului Timişoara este secret, sau, oricum nu mi-l spune mie. Martoră a fost la discuţie Dna Doina Anghel, instructorul sub oblăduirea căruia se afla clubul Helion.

În toată lumea civilizată şi democratică, atunci când se face un buget pentru anul care urmează, fie că este o instituţie publică sau intreprindere privată, îi chemi pe cei implicaţi şi discuţi cu ei ce şi cum.

Dna C. Mingasson probabil a lipsit la cursurile de management financiar din Franţa, ori, crede, că, probabil acest lucru este pasabil altora.

Dna C. Mingasson a mărturisit că în viaţa ei de până acum nu a citit decât o carte de s.f. scrisă de I. Asimov.

Despre revista Helion, cea tipărită, nu e cazul să discutăm, pentru că nu are cuprinsul în limba franceză.

Sunt vremuri tulburi şi nefericite pentru Casa de cultură a municipiului Timişoara, şi, observând ce se întâmplă pe la Consiliul local Timişoara, pe la Centrul de Proiecte al Primăriei Timişoara, aş zice că vremurile sunt nevolnice pentru toată Timişoara culturală.

Când ai asemenea obstacole, este ca şi cum pe o şosea cu asfaltul în regulă ar apărea stânci şi bolovani pe ambele sensuri de circulaţie.

Cred că în afara Casei de cultură a municipiului Timişoara orice instituţie de cultură de la cămin cultural la centru cultural de orice rang din România, s-ar bucura să aibă clubul Helion sub acoperişul ei.

Pandemia e un fleac pe lângă bolile pe care le au diriguitorii actuali ai Timişoarei.

Sunt boli grele, însă leacurile lor sunt tot în bătătura lor, iar ei nu ştiu decât un singur joc: tontoroiul. Sau dacă despărţim cuvântul ar fi cam aşa tont - o - **roiul**.

Cu răbdarea caracteristică neamului nostru vom sta şi vom aştepta. Dar nu prea mult că peştele s-a stricat şi pute, pute, de-abia mai poţi să respiri.

Am avut, în zilele de 7 și 8 mai 2022, a 7-a Conferinţă Internaţională Helion, organizată fără niciun sprijin din partea Casei de cultură a municipiului Timişoara.

Am avut în zilele de 25 și 26 martie a.c. o foarte reuşită SESIUNE HELION. Poate cea mai bună din ultimii 15 ani. A funcţionat ireproşabil, ca un ceas elveţian.

Calitatea comunicărilor şi a întregului program a fost de nivel european. Nici aici Casa de cultură n-a mişcat un deget.

Concursul Naţional de Proză Scurtă Helion, ediţia a 37-a, se va desfăşura la fel, adică fără sprijinul Casei de cultură a muncipiului Timişoara.

Printre marile idei ale Cameliei Mingasson, trecute prin filtrul gândirii ei mlăştinoase, a fost şi neplata premiilor concursului Helion, la ediţia din 2020 (care trebuiau făcute în 2021, aşa cum se încetăţenise obiceiul), nici pe cele din 2021 (care s-au acordat în luna martie a acestui an).

Vremuri faine, nenică.

Incompetenţă, falsitate, abuz în funcţie, minciuni şi minciunele, mofturi de 24 de carate. Şi caractere cu două zerouri în faţă.

Toate la un loc, ca într-un car alegoric oprit când pe Bd. C.D. Loga nr.1, când pe strada Miron Costin nr. 2, când pe strada Vasile Alecsandri, lângă fosta frizerie (mă rog, n-ar avea voie că e stradă pietonală, dar Dominic Samuel Fritz şi Ruben Laţcău, aprobă staţionarea înzorzonatului car alegoric).

Aşadar o gaşcă de incompetenţi, care confundă banul public cu propriul buzunar, care fără jenă îşi face mendrele, lucrând la marginea legalităţii.

Problema este cât vor mai fi lăsaţi aceşti nemernici să-şi facă de cap în Timişoara.

Sper ca proverbul cu ulciorul să se aplice cât mai repede acestor neaveniţi, care sunt nişte sulfuroşi şi neispraviţi. O adunătură de flecari şi palavragii care irosesc banii timişorenilor. O clică de joasă speţă, care, sper, ca în scurt timp va fi spulberată.

Helionul este un brand al Timişoarei, lucru pe care noii diriguitori nici nu-l ştiu, dar nici nu vor să-l afle.

Aferim. Vom reveni ori de câte ori e de trebuinţă.

CONCURSUL NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ SF HELION EDIȚIA a 37-a

Lucrările pentru Concursul Național de Proză Scurtă SF Helion 2021 pot fi trimise până în data de 30 septembrie 2022.
Expedierea se va face electronic pe adresa: redactiahelion@gmail.com, ori poștal la adresa:Asociația Helion, strada Constantin cel Mare nr. 49, Timișoara, Timiș.
Lucrările nu vor depăși 30.000 de semne tipografice și vor fi însoțite de un scurt CV al autorului.
Premiile sunt următoarele: Premul I - 800 de lei; Premiul al II-lea - 600 de lei; Premiul al III-lea - 400 de lei.

| 2022 | #1-2 HELION

MAȘINA DE TELEPORTAT CONTRAFĂCUTĂ*

CORNEL BĂLAN

De fapt, Chris Dale se simţea pur şi simplu obosit, dar cuprins de o oboseală definitivă. Era obosit să mai trăiască. Şi era totuşi atât de tânăr, de-abia împlinise 28 de ani. Avea toată viaţa înainte, dar nu simţea că viaţa lui ar fi putut face vreo diferenţă. Cum să facă viaţa lui o diferenţă când pe planetă existau 47 de miliarde de alte vieţi, toţi dornici să fie mai buni, să fie mai eficienţi, să devină parte integrantă din mediul înconjurător, să ajungă la potenţial maxim? El, un biet individ, nu putea conta cine ştie ce. Oricât îi repetaseră programele educaţionale în copilărie opusul, pentru el afirmaţia nu avea sens, chiar nu avea. Din contră, dispariţia lui nu s-ar materializa prin nicio pierdere – cum ar fi putut însemna o pierdere când, ca fiecare, era compus din şapte octilioane de atomi, fiecare atom în parte vechi de miliarde de ani? Tocmai faptul că înmagazinase atâta informaţie (sau procesarea ei) dăduse startul depresiei. Nimeni nu i-ar fi simţit lipsa, era convins de asta, singura problemă era această tehnologie dusă la absurd. Era practic imposibil să te sinucizi. Violenţa, armele, mai existau doar în romane. Maşinile erau conduse automat. Mâncarea, venea sintetizată, tablete bioconcepute să ofere exact energia necesară şi nimic mai mult, nu mai era nevoie de furână şi pe pod, alarma celei mai apropiate drone sunase imediat după ce trecuse linia de demarcaj, apoi în secunda următoare un *traffic-assisting* robot îl atenţionase să se depărteze de balustradă. Altfel? Dacă nu s-ar fi conformat, adevărata intenţie i-ar fi fost demascată şi ar fi terminat ziua într-un salon, sedat, pe pastile antidepresie.

Cu jumătate de secol înainte să apară Chris Dale pe lume, revoluţia IT fusese urmată de revoluţia infobiologică apoi, prin folosirea la scară largă a computerelor cuantice, de creşteri exponenţiale ale vitezei de procesare, cu rezultatele spectaculoase din *data science* cu care ne-am obişnuit. „Supremaţia cuantică” se dezvoltase pornind de la nevoia de a rezolva sisteme de ecuaţii diferenţiale absurd de complicate, formule care ar fi luat mii de ani unor computere clasice, dar pe platforma cuantică rulau în câteva minute. Totuşi atracţia numărul unu, încă de la început, a fost faptul că cele clasice, oricât de performante ar fi fost, nu puteau simula şi rezolva ecuaţii chimice, pe când pe cele cuantice, într-adevăr, se putea merge până acolo unde era simulată însăşi viaţa, cu formulele moleculare ale chimiei organice.

Pe lângă reţeta vaccinului miraculos care transformă orice celulă cancerigenă malignă într-una benignă sau alte descoperiri majore ca sângele sintetic tonifiant, unul din marile rezultate ale „saltului cuantic” (cum e definit în cărţile de istorie) a fost decodificarea genomului la scară largă – ieftin şi accesibil tuturor. Chiar de la naştere, Chris, la fel ca toţi ceilalţi nou-născuţi din maternitate, au primit fişa decodificată a genomului personal. Orice defect congenital era ştiut din ziua zero, orice slăbiciune a vreunui organ, miopia, de la ce vârstă va începe şi cum va evolua, artrita, care îl aştepta după vârsta de 57 de ani la încheietura mâinii drepte. În plus, informaţia pe care toţi, Chris de asemenea, au căpătat-o la naştere a fost data, extraordinar de precisă, a morţii. Anul şi cauza. Şi asta poate n-ar fi fost nimic, atâţia alţii se obişnuiseră cu ideea de a lua această informaţie aşa cum fusese ea gândită, spre o eficientizare a timpului pe care-l aveau de trăit pe această minunată planetă Pământ, doar că pentru unii informaţia avea un recul nefast, de bumerang: nu numai că era incapabilă de a le reduce din numărul activităţilor inutile, ci, treptat, însăşi ea, inutilitatea, devenea noul status quo.

O perioadă, Chris a reuşit să-şi conducă viaţa prin

*** Lucrare distinsă cu Premiul I la Concursul Naţional de proză scurtă HELION, ediţia a 36-a, 2021**

această strâmtoare cu zeci de vârtejuri, unele mai mari decât altele, până când, din nefericire, unul dintre ele a devenit uriaş, atât de uriaş încât a fost incapabil să se mai salveze de pe buza lui, unde a făcut câteva bucle spiralate şi fără să dea din mâini şi din picioare, fără să se zbată, a fost înghiţit. Iar acest maelstrom purta numele unei fete, Diana, de care fusese (şi încă era) foarte îndrăgostit, dar cu care, dintr-un altruism steril şi paralizant, nu se putuse forţa să convieţuiască ştiind că existenţa lui avea să continue încă aproape un sfert de secol după ce a ei se termina, curmată de un Alzheimer galopant, ereditar. Iar procedura standard la atingerea gradului trei de incapacitate era eutanasierea. Chris era înclinat să-şi proiecteze viaţa prin prisma unui proces logic, astfel că evoluţia lui din viitor era strâns legată de trăirea lui în prezent, din care se trezea cutremurat datorită acestui coşmar garantat să se întâmple. De fapt, intuia că miezul problemei în asta consta, în această garanţie a nefericirii ştiute ca urmând să se petreacă într-un an cu reper precis: 2350.

Un sondaj recent de opinie reitera convingerea oamenilor că perioada cea mai frumoasă a vieţii era aceea asociată cu optimismul şi exuberanţa vârstei adulte când, atât bărbaţii cât şi femeile, recunoşteau că nimic nu le dădea o mai mare satisfacţie decât creşterea propriilor copii. În acelaşi timp, sondajul indica o continuare a tendinţei observată în ultimele două secole, şi anume aceea de a extinde artificial perioada de reproducere peste cea „naturală". În secolul 21 devenise normal ca femeile să devină mame după treizeci şi chiar patruzeci de ani, iar în prezent, prin tehnici de procreere în vitro, mulţi alegeau să devină părinţi pentru ultima dată în pragul vârstei de optzeci de ani. Aşa cum bine spusese un comic american, „să facem copii e ultimul lucru care ne mai ţine în viaţă." Chris însă percepea această tendinţă ca fiind nocivă atât planetei, ajunsă cu resursele la minim, cât şi viitorului speciei umane. Nici un guvern nu reuşise să reducă pornirea oamenilor de a face din ce în ce mai mulţi copii. Şi era firesc să fie aşa din moment ce majoritatea găseau că doar copiii dădeau sens vieţii, fără să le pese că suprapopularea va duce în cele din urmă la un colaps total. La urma urmei, politicienii şi oamenii de afaceri făceau ei înşişi cei mai mulţi copii. Chris primise următorul sfat de la prietenul lui cel mai bun, Dean: să facă un copil repede cu ovulul oricui:

– Îţi garantez că asta o să-ţi dea un puseu de optimism. O să fii cuprins de o vervă inexplicabilă, nici tu nu o să înţelegi ce te-a luat. Îţi spun, copiii în sine sunt un miracol, vei uita de tot, altceva bun sau rău, va trece pe planul doi.

De mai multe zile, Chris îşi petrecea timpul, oarecum plăcut, navigând pe profilul miilor de mame din districtul lui care aveau ovule disponibile pentru fecundarea în vitro. Softul oferea chiar o interfaţă drăguţă, combinând poza lui Chris cu cea a fiecărei posibile mame după care proiecta imaginea virtuală a copilului. Apoi Chris muta cursorul de-a lungul vârstei şi vedea evoluţia copilului. Pentru un upgrade pipărat se oferea o estimare a genomului, dar avea o marjă de eroare de 10%, viitoarele afecţiuni congenitale ale copilului erau de asemenea exagerat de reduse, iar speranţa de viaţă exagerat de optimistă (Chris ştia asta din feedbackul mai multor părinţi de pe diverse bloguri). În cele din urmă, când Dean îl contactă să-l întrebe ce hotărâse, îşi găsi prietenul cufundat iar în depresie.

– Nu pot să fac un copil chiar cu oricine. Dacă păţesc ceva, cine îl creşte? Vreau să zic dacă mie nu-mi place rolul de părinte?

– Eşti culmea. Sunt nenumăraţi doritori, ce tot vorbeşti? Oricine ar vrea, chiar şi eu. Aş lua copilul oricărui necunoscut, darămite al unuia cu care am fost coleg de cursuri?

Fără să vrea, Chris se uită afară pe geam, realizând ce ciudat trebuia să fi fost pe vremuri, când clădirile nu erau eficientizate termic şi oamenii încă puteau să deschidă ferestrele. Se puteau arunca de la etaj. Acum era imposibil să te arunci în gol şi oricum, i-ar fi fost frică să se omoare aşa.

– Stai, mai repetă o dată că nu eram atent.

– Ce, asta cu teleportarea?

– Da, ce teleportare?

– Reclama nouă la teleportare. Deocamdată e tehnologie nouă, foarte scumpă, dar peste câţiva ani copiii noştri se vor putea teleporta în viitor. În felul ăsta o rezolvăm şi cu suprapopularea.

– În viitor? De ce nu în trecut când ştim sigur că populaţia era redusă?

– Păi nu, reclama spune că maşina nu e capabilă decât să te teleporteze în viitor.

– Atunci nu e bună de nimic.

– La ceva tot e bună. Dacă ai o problemă de sănătate sunt mai multe şanse să ţi-o rezolve în viitor.

– Eşti fantastic! Deci până la urmă chiar tu spui că toată treaba tot la suprapopulare duce.

– Chris, cred că asta e problema ta. Gândeşti ca şi cum ai fi nu un individ, ci o colonie. O viaţă ai. Trăieşte-o la maximum, prietene. În mod sigur cineva o să rezolve şi chestia asta. Dintotdeauna oamenii au ţipat că vine sfârşitul lumii. Înainte să apară automobilul, unul îşi smulgea părul că omenirea o să dispară acoperită de rahat de cai. Pe urmă, în noxe de

la automobile. Încălzirea globală. Şi nu s-au rezolvat pe rând toate?

– Ok, dar asta nu are cum să se rezolve. Deja nu mai există decât oameni, animale domestice şi teren agricol. Rahatul ăsta de planetă arată exact ca o nesfârşită fermă.

– Exact asta am spus, se va rezolva şi asta. Uite, teleportarea e deja aici. Cine s-ar fi gândit? Realizând că nici măcar conversaţia cu un vechi prieten nu îi mai făcea plăcere, Chris se simţi întors pe dos. Neştiind ce să facă, deschise nişte albume cu poze de când era mic. În toate pozele din copilărie avea un zâmbet larg, deschis, şi o fericire întipărită pe chip, pe când în cele din perioada adultă expresia era complet transformată de blazare. Era ca şi cum din interiorul lui, un monstru îi devorase tot cheful de viaţă. Îşi privi părinţii, bunicii şi străbunicii. Toţi erau în viaţă, sănătoşi. Avea deci gene bune. Medicina "atotputernică" era în continuare incapabilă să rezolve bolile creierului (demenţă, alzheimer, epilepsie, etc), dar în arborele lui genealogic nimeni nu suferise de afecţiuni ale creierului. Şi, din câte ştia, nici de depresie. Se simţi cuprins de o mândrie ciudată. El era primul.

Avea o memorie excelentă şi ştia pe dinafară data morţii bunicilor şi străbunicilor la care ţinea în mod special, prima era peste un an. Într-o poză, bunica maternă era alături de el şi de o prietenă de-a ei, vecină, de fapt. Privind poza, îşi aminti ce şocată fusese bunica la aflarea veştii că această vecină a ei murise. „A găsit-o bărbată-su pe veceu. Accident vascular. A tras apa, i-a săltat pijamaua şi a chemat medicul legist să constate decesul. Bietul om, după ce că era dărâmat că-şi pierduse soţia, mai şi tremura ca varga pentru că murise cu douăzeci de ani înainte de data ştiută şi îi era frică să nu fie suspectat că i-ar fi provocat-o el." Orice moarte înainte de termen era o surpriză. Surpriza supremă. Şi se zice că suprizele intensifică experienţa vieţii. Chris se simţea iar luând cursuri, în clasa de filosofie, când dezbaterea nu se materializa într-un rezultat, ci conducea la mai multe şi mai multe dezbateri care nu duceau nicăieri.

Era miezul zilei. Soarele începea să ardă cu putere maximă şi Chris se uită pe cer aşteptând să-şi facă apariţia satelitul care îi obtura strălucirea protejând culturile, ca un nor programat să apară în fiecare zi la aceeaşi oră. Vorbele lui Dean despre teleportare i se lipiseră de creier. Dacă toţi oamenii s-ar teleporta în viitor, atunci planeta ar rămâne pustie. Dacă cei bătrâni s-ar teleporta, atunci nepoţii ar muri înaintea bunicilor. Dacă Diana s-ar teleporta cu optsprezece ani în viitor atunci ar muri amândoi odată. Nu mai vorbise demult cu ea. Din tonul vocii ei ghici mirarea că o caută după atâtea luni de tăcere. După ce discutară un timp despre VirtuWorld, unde se cunoscuseră, Diana îi spuse că abandonase orice joc holografic pentru că începuse să-i afecteze somnul. Chris îi zise că încă îşi petrecea măcar două ore pe zi acolo.

– Şi în afară de VirtuWorld ce mai faci?

– Totul ca înainte. Dar tu?

– De fapt, la mine chiar sunt nişte schimbări majore. Poate că e bine să-ţi spun.

Află că deja îşi fecundase primul ovul cu un bărbat şi aşteptau să le apară pe lume primii copii. O spunea stânjenită, pe un ton de scuză.

– Asta e o veste mare. Felicitări!

– Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa, a fost o decizie destul de bruscă. Am fost puţin deprimată după ce nu m-ai mai căutat şi pe urmă toată lumea m-a îndemnat să fac un pas în direcţia asta, mai ales mama. O să am tripleţi.

– Tripleţi! Sună fantastic.

– Ştii, în familia mea toţi au avut mulţi copii. Ţii minte când te-a cunoscut mama şi te-a întrebat câţi fraţi sau surori mai ai?

– Şi eu am zis că sunt singur la părinţi.

– Şi ea atunci ţi-a spus că nu a cunoscut pe nimeni singur la părinţi până la tine.

Au râs, dar râsul lor era trist.

– Să lăsăm asta, zi-mi ce se mai întâmplă cu tine.

– Nimic, pe bune. Chiar nimic.

– Îmi pare rău dacă ţi-am stricat buna dispoziţie.

– Nu aveai ce strica, râse el. Felicitări încă o dată!

* * *

Preţul era exorbitant, dar la sesiunea de informare află că jumătate din costuri puteau fi subvenţionate de sponsori, dacă exista un motiv justificat pentru utilizarea aparatului. Chiar şi aşa, Chris îşi făcea socoteala că ar fi nevoit să ceară ajutorul părinţilor– deja un prim lucru neplăcut. Adevărul e, că era inadaptat, că nu se simţea confortabil cu viaţa lui, cu artificialitatea de care era înconjurat şi care îl sufoca, iar asta nu era ceva ce le putea spune lor. Şi ce părinţi te vor complet dispărut din viaţa lor?

Pe măsură ce asculta, era din ce în ce mai nedumerit să audă sublinierile lui Dr. Erfurt care descria dispozitivul de călătorit în viitor ca nimic altceva decât un aparat medical foarte avansat şi nimic mai mult.

– Timpul nu are propria lui energie, nu are propria

fluiditate şi de aceea nu poate fi manipulat. Nu putem vedea lucruri în afara progresiei liniar temporale decât în două ipostaze: atunci când creierul este afectat de droguri care şterg percepţia trecerii timpului (dar e ca şi cum ai spune că un struţ a dispărut doar pentru că şi-a băgat capul în nisip) sau atunci când fluctuaţia gravitaţiei produce fluctuaţii temporale. De exemplu, două ceasuri atomice, unul aflat la altitudine mare şi altul la nivelul mării, indică diferit trecerea timpului. Timpul măsurat la nivelul mării curge mai încet, gravitaţia încetineşte timpul, iar pe Everest, din contră, curge mai repede. La nivelul mării îmbătrâneşti cu a miliarda parte dintr-o secundă mai încet pe an decât pe Everest. Teoretic, lângă o gaură neagră nu am îmbătrâni deloc, pentru că timpul ar fi aproape încremenit. Totuşi, ce vă oferim noi aici începe şi se termină pe Pământ, unde e mereu aceeaşi gravitaţie, aşa că timpul curge liniar. Aici e imposibil să faci experimente cu timpul – doar timpul face în continuu experimente pe noi toţi.

– Şi atunci de ce în reclamă se foloseşte termenul teleportare?

Dr. Erfurt se uită înveselit în sală simulând în glumă că-i numără câţi sunt.

– Păi altfel crezi că aş fi avut patruzeci de oameni acum în sală, şi sunteţi a treia sesiune de prezentare pe ziua de azi?

Dr. Erfurt descrise în termeni generali dispozitivul care era un fel de copiator ultraperformant de celule. Fiecare celulă era înregistrată şi copiată folosind memoria computerului cuantic şi ultimele realizări din domeniul nano-biologiei. Apoi era ca şi cum s-ar fi trimis un fişier către un printer 3D biologic care reconstituia corpul uman din memorie, celulă cu celulă.

– Deci e vorba de clonare.

– Bineînţeles că nu e vorba de clonare. Clona ar fi un organism identic cu al tău care trece prin toţi paşii dezvoltării, naştere, creştere şi aşa mai departe. Dacă tu ai o cicatrice de la un accident, clona nu o are, pe când copia ta ar avea până şi o vânătaie în acelaşi loc ca tine. Eşti chiar tu, identic, reconstituit celulă cu celulă peste, să zicem, cincizeci de ani.

– Şi unde te afli din momentul în care eşti copiat până când eşti recreat?

– Într-un fel de hiperspaţiu. În memoria unui supercomputer, adică acel loc unde eşti stocat din momentul când „dispari" până când reapari, cincizeci de ani mai târziu. E ca şi cum te dizolvi ştiind sigur că te recompui în exact aceeaşi structură ca înainte. Timpul trece, dar nu pentru tine. La revenire, te vei simţi ca şi cum ai călătorit în timp, dar, de fapt, ai fost într-un stand by aşteptând declanşarea saltului în timp.

– Bine, dar asta e ca şi cum, de fapt, lumea se învârte în continuare, iar eu stau pe loc. Pur şi simplu stau pe loc. Asta nu e teleportare, e bătaie de joc! izbucni un domn cu părul cărunt de pe ultimul rând, ridicându-se să plece.

– Staţi, nu vă enervaţi. Faceţi abstracţie că v-aş fi spus toate astea. Să spunem că nu aţi şti nimic şi chiar aţi crede că într-o secundă ar fi posibil să ajungeţi în viitor, peste cincizeci de ani. Din punctul dumneavoastră de vedere nu ar fi exact la fel? Din moment ce nu aţi fi în realitatea asta materială şi nu aţi avea nici o memorie că au trecut cincizeci de ani şi nici nu aţi îmbătrâni deloc?

– Ok, tot nu am încredere în porcăria asta.

– Atunci nu vă obligă nimeni să o luaţi în considerare,spuse Dr. Erfurt.

La sfârşitul prezentării, Chris era curios să afle mai mult, iar pentru asta trebuia să fie evaluat mai minuţios în cadrul unei consultaţii individuale. Nu era de-ajuns că el voia să facă parte din program. Trebuia ca şi programul să-l accepte de muşteriu. Doar opt alte persoane optaseră, la fel ca el, pentru mai multe informaţii şi ceruseră rendez-vous pe loc, dar nu era timp suficient decât pentru cinci. Ceilalţi trei primeau programări în zilele următoare.

– Care e marea grabă? Oricum mai departe de şaptezeci de ani nu merge nimeni, glumi un tip de vârsta lui Chris.

– De ce nu merge nimeni mai departe? întrebă Chris.

– E scris în program. Le e frică să nu ducem în viitor viruşi sau bacterii pentru care ăia de atunci şi-au pierdut imunitatea.

Chris îl studie pe tipul oacheş, ras în cap, probabil îşi ascundea începutul de chelie. Ar fi vrut să cunoască motivele pentru care un tip de-o seamă cu el voia să lase prezentul din mână pentru cioara din viitor. În spatele agitaţiei lui se ghicea nerăbdarea. La fel erau şi ceilalţi, doar că se stăpâneau mai bine şi la fel era şi el. Nerăbdarea specifică acelora cărora le e frică să rămână fără bilet. Aşa fusese dintotdeauna, de la primele spectacole *motion picture* ale fraţilor Lumière, la primul zbor comercial spre Lună. Nu li se atrăsese atenţia asupra riscului uriaş pe care şi-l asumau toţi cei care selectau intervale mari de timp, cum şansele să se petreacă ceva neprevăzut cu dispozitivul de copiat creşteau. Un cutremur, o inundaţie, un incendiu şi rămâneai pentru totdeauna „...«un accident de muncă»...", din hiperspaţiu. Sau mai rău, un corp reconstruit doar pe jumate, de la

| 2022 | #1-2 HELION

brâu în jos sau recreat de nişte matrice permutate, care-ţi puneau celulele hepatice în craniu şi neuronii creierului în stomac, cum spunea glumeţul ras în cap. Cel puţin pe el prea puţin îl interesau problemele de genul ăsta.

Unul din angajaţi se apropie şi-l invită să-l urmeze, cerându-le celorlalţi, pe un ton calm, dar autoritar, să păstreze ordinea şi liniştea. Făcu încă o dată cunoştinţă cu Dr. Erfurt. De data asta nu mai zâmbea deloc. În general atitudinea lui era complet diferită de cea din timpul prezentării. Era rezervat şi părea să aibă misiunea inversă de a-l descuraja.

„Maşina este încă la început, de-abia am reuşit primele o sută de teleportări umane."

„Legislaţia nu a fost modificată pentru ce facem noi, deci trebuie să-ţi găseşti un avocat foarte bun care să aibă grijă de tot."

„Se vor confrunta cu probleme de adaptare, asemănătoare cu ale străbunicilor noştri când aud de tehnologia la zi."

– Trebuie să te gândeşti la actul ăsta ca şi cum ai fi într-un program de protejare a martorilor – doar că vei fi relocat în viitor. Chiar dacă, logic, rămâi cu acelaşi nume, o să fie ca şi cum ţi l-ai schimbat din moment ce nu o să te mai ştie nimeni.

Când îi veni rândul să vorbească explică despre experimentele pe care el şi echipa le făceau în laborator şi cât de frustrant era să fie limitaţi de tehnologie, să nu poţi construi experimental ceea ce matematic e clar demonstrat.

– Ar fi dorinţa mea cea mai mare: să văd cu ochii mei cum reuşim să creăm o minigaură neagră. Dar mai întâi aş vrea să mă teleportez peste o săptămână sau două, doar să văd cum e.

– Peste o săptămână, zici? Chiar nu merită efortul, o săptămână. Pentru că există o mică problemă la care nu am ajuns, dar urma să ajung. Nu se ştie motivul, dar experimentele au arătăt că fiecare transformare induce o uşoară deteriorare a celulelor nervoase. Fiecare teleportare le îmbătrâneşte cu aproximativ cinci la sută. Dar cinci la sută nu e nimic, crede-mă. Dacă un doctor are un indicator pe tabletă şi vede un cinci la sută risc de infarct (să zicem că ai nivelul trigliceridelor prea mare), nici măcar nu ia în calcul să-ţi spună. Sau o să-ţi spună că cinci la sută e nimica toată. Şi chiar e! Totuşi cinci la sută pentru doar o săptămână nu e ceva de luat în considerare.

Chris rămase câteva secunde cu ochii privind în gol, ca şi cum toate gândurile din cap i se teleportaseră într-o altă dimensiune.

* * *

Raport cu privire la accidentul înregistrat la data 28.11.2273 care a survenit cu decesul unui client, Chris Scribner, în etate de 28 de ani, preînregistrat pentru teleportare (e vorba de copieri organice date publicităţii sub denumirea de teleportări). La momentul decesului, susnumitul era necăsătorit, fără afecţiuni fizice sau psihice cunoscute. Locul decesului, etajul şase al laboratorului instituţiei *Next Century Teleporting*. În urma autopsiei s-au observat caracteristici anormale ale creierului, în particular depozite dense în cortexul cerebral, cauzate de segregarea proteinei Tau care prin crearea de noduri neurofibrilare a dus la colapsul funcţiilor fiziologice. Datorită unor omisiuni în programarea instalaţiei, clientului i-a fost posibilă programarea propriei sale morţi prin repetarea numărului de copieri organice. Notăm că instalaţia ar fi trebuit limitată la o singură folosire. Acest lucru trebuie actualizat de urgenţă pentru toate modelele comercializate. Este cunoscut că, în cadrul testelor de omologare efectuate pe cimpanzei, s-a constatat o uşoară uzură a neuronilor şi probleme de coordonare, echilibru şi dexteritate, care au crescut îngrijorător atunci când numărul copierilor organice a atins cifra patru. Acest fapt este în corelaţie cu evenimentul nefast pe care l-am înregistrat în prezentul raport. Instrumentul folosit de Chris Scribner indică şapte copieri. Chris Scribner a lăsat o notă pe care o ataşez în continuare: *În loc să ajung eu în viitor, am adus moartea în prezent. Vă rămân îndatorat. Prin voi am găsit o metodă umană de a mă teleporta definitiv.*

ESTHER CANIOLA

DANSUL STATUII*

Pentrul proiectul la istorie trebuia să merg la unul dintre muzeele din oraş. De acolo trebuia să aleg o operă de artă şi să scriu despre aceasta. Proiectul era interesant, mai ales că asta mă făcea să mai ies şi altundeva în afară de şcoală, doar că motivaţia nu părea de parte mea. Totuşi, nu aveam de ales. Aveam nevoie de bani, însă banii îi făceam doar dacă luam bursă, iar bursă luam doar dacă aveam media peste 9,50. Pentru o medie peste 9,50 trebuia să am trei sferturi din note numai de 10. Cel putin aşa gândeam eu, nu sunt prea bună la matematică, de asta ar fi trebuit să am note de 10 şi 9 la toate materiile, iar la matematică să am media măcar de 6 ca să pot lua bursă.

Totuşi, revenind la proiectul pentru istorie şi la lipsa mea de motivaţie, am ales să merg la Palatul Culturii, la muzeul de artă, pentru a-mi alege una din exponatele de acolo. Deşi Iaşul este oraşul meu natal, nu prea cunosc muzee înafară de Palatul Culturii, aşa că am ales ca după şcoală să mă îndrept spre el.

Pe drum mă oprisem să-mi cumpăr un porumb fiert, deoarece era frig afară, iar stomacul îmi părea posedat de foame. M-am oprit la una dintre tonetele de pe Ştefan cel Mare. La rând, în faţa mea, se afla o mamă cu doi băieţei gemeni. Mama acestora vorbea atât la telefon, cât şi cu unul dintre gemeni, care se agita ca o muscă grasă într-un borcan şi în acelaşi timp şi cu vânzătorul nedumerit, care se vedea că îşi ura serviciul mai tare decât orice.

Vântul începuse să-şi facă treaba. O adiere răcoroasă de toamna îmi stârni un fior. M-am uitat la ceas şi am observat că era deja ora 16:30, iar muzeul se închidea la ora 17:00, aşa că am luat-o la fugă spre Palat.

În 5 minute am şi ajuns la muzeu.

Mereu mi-a plăcut Palatul Culturii; când eram mică, îmi imaginam, că dacă aş intra noaptea, aş prinde statuile sculptate dansând şi m-aş putea strecura printre ele, fără să-şi dea seama că eu sunt un om.

Am oprit la doamna care vindea bilete şi am cerut unul pentru muzeul de arta. Biletul costa 3 lei şi 50 de bani, aşa că am scos portofelul cu încredere, ştiind că am banii exacţi. Am început să pun pe masă un leu, al doilea leu, 2 monede de 50 de bani, ceea ce însemna că era şi al treilea leu, aşa că mi-am închis portofelul, am luat biletul şi am plecat.

- Unde pleci? Mai ai de dat 50 de bani! mă anunţă hotărâtă doamna care vindea bilete.

Speriată, mi-am dat seama că am uitat să-i dau şi cei 50 de bani. Am deschis din nou portofelul. În el nu se afla nimic decât permisul pentru bibliotecă, o poză cu mine şi mama şi trei bilete de tramvai. Am cotrobăit bine portofelul, am scos tot ce era în el şi tot nu găseam 50 de bani. M-am căutat în buzunarele de la geacă, buzunarul de la hanorac, buzunarele de la pantaloni şi în ghiozdan. Într-un final mi-am dat seama că era 16:45 şi nu mai aveam timp să îmi aleg o operă de artă pentru proiect. Mi-am mai verificat încă o dată buzunarele şi când am dat să îi înapoiez biletul doamnei, cineva m-a atins uşor pe umăr.

- Ai nevoie de 50 de bani? auzisem o voce caldă, foarte aproape de ureche.

M-am întors surprinsă şi am observat că în spatele meu era o fată puţin mai înaltă ca mine, cu părul stacojiu şi lung, prins în două cozi împletite, îmbrăcată într-o rochie care semăna cu una de noapte, iar în picioare purta o pereche de ghete de toamnă. Aceasta avea mâna întinsă spre mine şi în ea se afla o monedă de 50 de bani.

- Da, am nevoie, i-am spus eu, puţin nedumerită.

Fata mi-a dat moneda şi eu i-am dat-o doamnei. Am vrut să o întreb pe fată cum o chema, dar nu mai aveam timp să-i spun nici mulţumesc, aşa că am ieşit cât de repede am putut de la recepţie şi am urcat într-un suflet toate scările.

La etaj se aflau muzeele. Am intrat în prima galerie de artă: nimic bun pentru proiect. Am intrat şi în a doua galerie: nici acolo n-am găsit ceva prea interesant. În final, am intrat şi în a treia galerie care era de sculptură. Acolo se aflau multe statui şi tot felul de exponate din lut, bronz şi alte materiale.

Cum mă uitam atent printre exponate, m-am trezit dintr-o dată cu o statuie de vreo 2 metri în faţa mea. M-am speriat de faptul că a apărut dintr-o dată acolo, deoarece când am intrat în galerie nu am văzut-o, iar ea fiind imensă, aş fi observat-o de la mare distanţă. Totuşi, n-am stat mult pe gânduri deoarece mai erau 4 minute şi se închidea muzeul, iar eu trebuia să găsesc o lucrare potrivită pentru proiect. Am trecut de statuia cea mare şi m-am uitat în jurul meu la celelalte opere. Erau mult mai interesante decât picturile.

În liniştea apăsătoare din încăpere, telefonul începu să-mi sune strident. Mă suna mama.

- Da, mamă, sunt la muzeu, i-am spus eu speriată.

- *Vezi că începe o furtună, în caz că nu poţi ajunge acasă îl suni pe taică-tu şi îi spui să vină să te ia, iar dacă nu poate,* aştepţi acolo până se termină, da? Ai mare grijă, dacă nu se porneşte furtuna până pleci şi începe când eşti pe drum, nu merge prin locuri cu mulţi copaci, îmi spuse mama îngrijorată.

- Mamă, am înţeles, o să am grijă.

Am închis apelul iar când am ridicat capul, în faţa

*** Lucrare distinsă cu Premiul al II-lea, ex-aequo, la Concursul Naţional de proză scurtă HELION, ediţia a 36-a, 2021**

| 2022 | #1-2 HELION

mea apăru din nou statuia imensă. Speriată, am făcut doi paşi în urmă şi am dat peste cineva: era fata de la recepţie care îmi dăduse 50 de bani.

- Vrei să dansăm? mă întrebă ea.

M-a lăsat fără cuvinte. Era o întrebare fără sens, venită ca din partea unui copil mic. Nu ştiam cum să-i răspund, să nu o supăr, pentru că, până la urmă, mă ajutase la caserie cu acei 50 de bani.

- Scuze, nu cred că pot acum. Muzeul se închide în câteva minute, am spus eu, în timp ce-mi verificam ceasul. Trebuie să ajung acasă, înainte să înceapă furtuna şi am de făcut un proiect pentru mâine, aşa că lăsăm dansul pe altădată.

- Cum te numeşti?, mă întrebă fata, în timp ce-şi lăsă lent, capul pe o parte.

- Mă numesc...

- Câţi ani ai? De la ce şcoală vii? Unde stai?

Toate întrebările provenite de la fata cu părul stacojiu mă derutau şi nici nu ştiam ce să-i răspund. Totuşi, întrebările acestea, venite una după alta, nu păreau a fi puse că o interesau răspunsurile mele, ci păreau a fi puse, pentru ca fata să tragă de timp.

Fără să îmi dau seama ce fac, mi-am întors capul spre statuia din spatele meu. Statuia era verzuie, ca şi când ar fi fost veche. Când am văzut-o prima oară era o statuie normală, dar de data asta avea sclipire în ochi, de parcă ar fi fost vie.

- DANSEAZĂ CU NOI! DANSEAZĂ CU NOI! DANSEAZĂ CU NOI! a spus fata cu părul stacojiu şi statuia în acelaşi timp.

Nu ştiam ce să fac, aşa că din instinct am fugit spre uşă. Am ajuns şi am tras de clanţă, dar de data asta era închisă.

- UŞA SE DESCHIDE PRIN DANS. UŞA SE DESCHIDE PRIN DANS. UŞA SE DESCHIDE PRIN DANS, au reptat cele două în cor.

Repede am pus mâna pe telefon, dar acesta era descărcat. L-am scăpat din mână, în timp ce mă uitam înfricoşată la cele două personaje care mă invitau insistent la dans.

- Bine, voi dansa cu voi, le-am spus eu, dar doar dacă deschideţi uşa înainte de a începe.

- DANSEAZĂ CU NOI! DANSEAZĂ CU NOI! DANSEAZĂ CU NOI! repetau acestea împreună.

Atunci mi-am dat seama că nu ai cum să le duci cu vorba şi că trebuia să dansezi cu ele. M-am ridicat în picioare şi am luat-o de mână pe fata cu păr stacojiu, apoi aceasta a luat de mână statuia şi mi-a arătat că trebuia să o iau şi eu de cealaltă mână, formând o mică horă. Fata mi-a arătat un joc simplu de picioare pe care trebuia să-l repet. L-am repetat de câteva ori şi într-un final mi-a ieşit. Fata începu să-l facă şi ea împreună cu mine, în timp ce fredona un cântec fără versuri. Statuia o acompania cu versuri, spunând:

Era acum mult timp
O fată ce-a sculptat,
O mică fetişoară
Şi un pisic supărăt.

Mica fetişoară
Îl putea înveseli,
Doar dacă, tatăl sculptoriţei
Va fi bine împietrit.

Aşa că fetişoara,
I-a făcut motanului pe plac
Si tatăl sculptoriţei
În lut a fost băgat.

Însă motanul
Era greu de săturat,
Şi mica fetişoară
I-a făcut din nou pe plac.

Pe sculptoriţă a băgat-o
Bine, bine în lut
Iar din aceasta,
O statuie bună s-a făcut.

L-au cântat de trei ori, în timp ce dansam. Cu cât mai mult dansam şi cântam, cu atât statuia începea să devină tot mai caldă, iar sclipirea din ochii ei - din ce în ce mai umană. Am dansat în jur de un sfert de oră şi începusem să transpir. Pe geamuri se făcuseră aburi. Statuia se topea.

La un moment dat, ne-am oprit din dans ca să ne tragem sufletul.

- Povestea din cântec...e reală? am întrebat eu.

- Tu ce crezi? îmi spuse fata.

- Acum pot pleca, dacă am dansat cu voi? am spus eu.

- Nu, nu poţi pleca. Nu am terminat încă. Trebuie să o facem repede, căci dacă nu, Ea va veni, m-a atenţionat fata.

- Stai, ce facem noi acuma, e un ritual? am întrebat-o eu nedumerită.

- Nu îi spune ritual, este o rutină. Aşa mi-a spus tatăl meu că se numeşte, deci aşa îi vom spune, a zis fata cu părul stacojiu.

- Totuşi, pentru ce e rutina asta? Şi cine este această ,,Ea”? De fapt, ce mă tot frământ atâta, daţi-mi drumul odată! am strigat hotărâtă.

- Crede-mă că ţi-aş da drumul, dar nici eu nu pot ieşi de aici. Este o rutină anuală. După cum spunea şi în cantec, este vorba despre o fată care a sculptat o fetiţă şi un motan, iar aceştia au prins viaţă. Fata credea că motanul era morocănos deoarece ei doi sunt făcuţi din lut şi nu din carne, ca sculptoriţa lor, aşa că mai întâi i-a îngropat mama sculptoriţei în lut, deoarece aceasta avea doar o mamă, nu şi tată. Însă, motanul tot morocănos arăta, de asta fetiţa din lut a tras concluzia că sculptoriţa trebuia băgată şi ea în lut. Dacă nu ţi-ai dat seama deja, sculptoriţa este statuia de lângă noi, iar la căldură, lutul din care este sculptată se topeşte. Însă nu la orice fel de căldură, pentru că ar fi fost simplu să lăsăm statuia afară în timpul verii şi se topea, dar acest lut se topeşte doar la căldura făcută de om, cu trupul său. După cum vezi, ne-am făcut treaba destul de bine deoarece statuia se

topeşte. Totuşi, trebuie să ne grăbim să facem rutina, înainte să vină Ea. Ea este fetiţa din lut cu motanul său. Ea ştie că acum se face rutina şi poate veni în orice moment, pentru a o întrerupe. De aceea ar trebui să ne grăbim, îmi explicase fata cu părul stacojiu.

- Cum ar fi putut un motan din lut, fără sentimente, să fie morocănos? am întrebat eu.

- Sculptoriţa a făcut motanul să arate supărat din greşeală, de acea fetiţa din lut a avut mereu impresia că este supărat doar pentru că arăta aşa, mi-a zis fata cu părul stacojiu.

- De ce m-ai ales pe mine sa fac ritualul cu tine şi de ce fix tu faci acest ritual? am zis eu.

- Nu-i mai spune ritual! Toti ziceţi tâmpenia asta, NU ESTE UN RITUAL. Nu fac nici o vrajă în timpul rutinei, de aceea nu-i putem spune ritual. În plus, tata a spus să nu-l numesc niciodată ritual, iar eu îi voi respecta aceasta dorinţă pentru că a fost ultimul lucru pe care l-a zis înainte să moară. Nici eu nu ştiu exact de ce fac rutina asta, tata a îndrăgit cel mai tare din familie această rutină, iar pentru că eu l-am iubit mult pe tata, trebuie să menţin tradiţia, iar pe tine nu te-am ales neapărat, doar aveam nevoie de o persoană şi pentru că nu aş fi putut să îmi întreb un prieten dacă vrea să vină să danseze cu mine şi o statuie pentru a menţine o tradiţie ciudată a neamului meu, am luat o necunoscută, am speriat-o bine, am închis-o într-o cameră şi i-am zis că îi voi da drumul dacă dansează cu mine şi o statuie, mi s-a răstit puţin fata. Totuşi, hai să terminăm cu întrebările şi să continuam rutina, înainte să vină, ştii tu cine.

- Mai vreau să te intreb ceva, ultima întrebare, promit. De ce topim statuia? am zis eu.

- Statuia când este topită de tot devine un om, are şi nume, iar acela este Anna. Când Anna se transformă în om, în fiecare an îmi dă o literă, iar eu o scriu pe o foaie. Acesta este ultimul an în care rutina trebuie făcută. Pe foaie scrie până acum: ,,LUTUL VA FI SPART, IAR TU VEI DISPĂRE". Mai trebuie litera „A". Propoziţia asta o va spune Anna, iar Ea şi motanul vor dispărea pe veci, a zis fata cu părul stacojiu.

- Stai puţin, cu Anna ce se va întampla după ce dispare Ea şi motanul? În plus, de ce îi spuneţi Ea şi nu i-aţi dat un nume? am spus eu.

- Anna va fi băgată la loc în lut de mine, ca să nu afle alţi oameni despre această întâmplare, iar Ei îi spunem „Ea" pentru că nu i-a plăcut numele ei şi aşa ne-a spus să-i zicem, mi-a răspuns fata.

- Dar e o escroacă, de ce să-i respectaţi dorinţa? am întrebat eu devastată.

- Ea ne-a spus că dacă îşi va mai auzi numele din gurile oamenilor vreo dată, o să o spargă pe Anna în miii de bucăţi şi o va omorî, iar aşa, rutina va fi distrusă, a zis fata cu păr stacojiu. În plus, tata mereu m-a învăţat să am bun simţ, deci şi dacă nu m-ar fi ameninţat, tot i-aş fi respectat dorinţa.

- Şi ce se întâmplă dacă rutina va fi distrusă? am întrebat.

- Dacă rutina va fi distrusă, cu alte cuvinte, dacă rutina nu va fi terminată, Ea şi motanul său viclean, vor rămâne vii pentru totdeauna şi va îngropa în lut fiecare membru din familia mea care a mai rămas în viaţă, a spus fata.

- Deci practic îi ştii numele, nu? Dacă i-l ştii, nu ai vrea să mi-l spui şi mie? Mi-l spui la ureche, i-am zis eu.

- Măi fato, tu n-ai înţeles că dacă bucata aia de lut îşi aude numele ieşind din gura mea, eu şi familia vom fi făcuţi statui? a întrebat fata cu părul stacojiu furioasă.

- Pe tine cum te cheamă totuşi? am întrebat-o eu.

- Lasă asta, trebuie să dansăm ca să terminăm o dată toată rutina asta, a spus fata. Dacă Ea ne prinde în timpul rutinei, vom fi vai de capul nostru, pentru că o va întrerupe ceva timp, şi ea trebuie terminată înainte de ora 18:00.

Era ora 17:30. Mă aflam închisă într-o galerie alături de o fată şi o statuie, iar acum tocmai ce mă pregăteam să dansez un fel de joc popular în timp ce cântam o melodie macabră. Probabil ar fi trebuit să nu mai merg în ziua aceea la muzeu, mai bine luam 4 la istorie. De fapt, nu, trebuia să vin. Dacă nu veneam, probabil eram acasă, stând în pat cu o pungă de popcorn în braţe, uitandu-mă la un film aşa zis „de groază" în care nu se întâmpla nimic prea interesant. Asta e mai bine ca orice lucru. Nu conta că era macabru tot ce se întâmpla, era o experienţă nouă. Era ceva despre care puteam povesti.

Am luat-o pe fata cu părul stacojiu de mână şi pe statuia care lăsa un fel de unsoare verde şi am început jocul de picioare învăţat. Am dansat eu şi fata vreo două minute, apoi a început să cânte din nou cântecul. De data asta m-am alăturat şi eu la cântat, chiar dacă nu îl prea ştiam, spuneam şi eu câteva versuri pe care le reţinusem.

Deşi ne aflam toate într-o situaţie critică, în care puteam fi întrerupte de Ea în orice moment şi rutina noastră nu ar fi fost terminată, ne simţeam bine. Cântam şi dansam cu zâmbetul pe faţă, ca nişte copii mici. Nu aveam nicio grijă.

Într-un final, s-a topit tot lutul de pe Anna şi fata cu părul stacojiu a aruncat o găleată de apă pe ea ca să o spele de lut, iar din materialul unsuros a ieşit o fată foarte frumoasă. Anna avea părul creţ şi blond, ochii albaştrii şi era îmbrăcată într-o rochie de culoarea unui roz murdărit, cu bretele de dantelă. Aceasta ne-a scris ultima litera pe bilet şi a citit ce scria pe el.

Fix în timp ce citea, uşa s-a deschis, iar de după ea apăruse Ea şi motanul ei. Erau de dimensiuni reale şi se mişcau ca nişte oameni, însă dintr-o dată au explodat. Mii de bucăţi de lut au sărit în toată galeria.

Anna şi fata cu păr stacojiu s-au îmbrăţişat şi au bătut palma, apoi mi-au mulţumit că le-am ajutat. Fata cu păr stacojiu m-a lăsat să plec şi m-a anunţat că se va descurca ea cu Anna şi cu îngroparea ei în lut pentru ultima oară.

Am plecat din Palat liniştită şi spre surprinderea mea, nici un gardian nu a spus nimic când am ieşit de acolo, deşi era trecut de ora 18:00. Am ajuns afară şi am observat că nici nu mai plouase, era o zi frumoasă dintr-o dată. Am plecat veselă spre casă.

Acum chiar am despre ce scrie la proiectul pentru istorie!

ALICE BANCU

JURNALUL SELONEI*

19 februarie 2125: Cu toţii ştiam că, mai devreme sau mai târziu, se va ajunge iar aici. Strămoşii noştri au trecut prin asta cam la un secol – ciclic precum bătăile unui ceas care are coasă în loc de pendul. Nu suntem cu mare lucru mai pregătiţi decât ultima dată. Deşi speranţa de viaţă e net superioară, cu ce ne ajuta asta dacă orice microb super-mutat ne poate doborî în câteva zile? Iar acum, copiii... Bine că Robert şi gemenele au ajuns în siguranţă la ai mei. E un plan raţional, mai ales din cauza mea, fiindcă

21 februarie 2125: Am fost chemată urgent la serviciu şi am lucrat aproape neîntrerupt de atunci. Robert şi Nora au avut dreptate. Nu-i pot expune pe copii la aşa ceva, ar fi o nebunie. Totuşi, mi-aş fi dorit să se gândească şi la mine. Au vorbit despre "izolarea Selonei" şi despre "Selona, bomba cu ceas" de parcă nici n-aş fi fost de faţă. Bine, Nora era deja copleşită de situaţia părinţilor ei, internaţi de ieri. Mă bucur că a prins ultimul zbor spre casă şi sper că a ajuns cu bine. Nu am de unde să ştiu. Nimeni nu s-a obosit să-mi lase vreun gând pe Telepat. Nici măcar unul telegrafic sau incomplet. Trăim totuşi în secolul 22 şi nu mai trebuie să-ţi baţi capul cu taste şi aplicaţii. În fine... Poate au crezut că am treabă la laborator. Le-am trimis un mesaj scurt şi aştept să-mi răspundă. Stau ca pe ace.

25 februarie 2125: Zile nebune. Ture de 48 de ore cu pauze de 24. Probe interminabile. Unele aparate cedează. Fiindcă am norocul să stau aproape, n-a fost nevoie să mă mut în incinta spitalului. Nu se întrevăd schimbări de program. Sunt epuizată, iar liniştea de acasă îmi face bine. Dacă ar fi fost gemenele aici, cu gălăgia lor infernală; Robert, cu obsesia lui pentru ordine, ~~sau~~ şi Nora, vorbind încontinuu cu prietenele ei, aş fi luat-o razna. M-am reapucat de scris ca să procesez ce se întâmplă, macar parţial. Simt că-mi golesc mintea, iar jurnalul mă calmează, mai ales când îl completez seara. Adorm în sfârşit ca un om normal, imediat ce pun capul pe pernă. A fost nevoie de o criză mondială ca să ajung la performanţa asta. Acum câteva luni, nici n-aş fi visat aşa ceva. Îmi lua cel puţin o oră să-mi lămuresc impresiile de peste zi şi să mă îngrijorez pentru toţi, în avans, cu privire la ziua următoare.

02 martie 2125: N-am stare – paradoxal – deşi mor de oboseală. Am trecut graniţa epuizării şi mă simt hiperactivă. M-am reapucat de alergat şi primul tur de parc a fost minunat. Aş face orice doar că să-mi deturnez gândurile de la ce se întâmplă. Şi daca e sănătos, de ce nu? Mi-am cumpărat pantofi sport noi – ceilalţi erau destul de incomozi – şi abia aştept să-i testez mâine dimineaţă. Azi am avut liber şi am făcut curat peste tot. Am descoperit o mulţime de cărţi pe care voiam să le citesc de ani buni. Cred că le-a cumpărat Nora, dar nici nu ştiam că le avem. Încerc să-mi creez un program normal de somn, iar ceaiul şi lectura din seara asta sper să ajute.

03 martie 2125: Am renunţat la Telepat. Gândurile de la Robert mă scot din sărite. A devenit paranoic şi-mi tot înşiră teorii ale conspiraţiei. Am gândit un mesaj multiplu şi le-am transmis tuturor celor din grup să sune în caz de urgenţă. Nora m-a făcut demodată. Ai mei, în schimb, s-au bucurat că în sfârşit am să răspund şi că nu mai trebuie să se complice cu microdischetele aplicate la tâmple.

08 martie 2125: Nu mai sunt singură! L-am salvat pe Puf acum câteva zile. Alerga dezorientat în apropierea şoselei şi l-am ademenit cu pâinea şi şunca proaspăt cumpărate de la magazin. Dacă ar fi fost cineva afara cu noaptea-n cap, ca noi, ar fi avut ce vedea – eu scotocind prin sacoşe, ca să hrănesc ditamai dulăul alb cu bunătăţi care uneori abia se mai găsesc pe rafturi. Până la urmă, am renunţat la tura de alergat pe care plănuiam s-o fac după cumpărături. Am rămas acasă cu el. I s-a părut firesc să mă însoţească în bloc, şi a dat din coadă tot drumul. Are o blană superbă şi catifelată, de parcă ar fi un imens fulg de zăpadă. Bine, a devenit impecabil după baie, care a durat aproape o oră şi s-a lăsat cu lac artificial până-n sufragerie. Totuşi, m-am distrat. E un câine cuminte şi bun, deşi cred că a trecut prin multe. Sinceră să fiu, sper să nu-l revendice nimeni. Aproape îmi pare rău că am pus anunţul cu poza lui, dar ştiu că aşa e corect. Am mare nevoie de un prieten acum şi m-aş bucura să fie el. L-am dus la veterinar şi totul e în regulă. Nici el nu a reuşit să-i găsească stăpânii în baza de date.

*** Lucrare distinsă cu Premiul al III-lea, ex-aequo, la Concursul Naţional de proză scurtă HELION, ediţia a 36-a, 2021**

12 martie 2125: Restricţii şi mai dure. Program de 7 zile cu 7, ceea ce îmi convine. Ies la plimbare cu Puf de 3 ori pe zi. Pe stradă sunt numai alţi stăpâni de câini sau oameni în drum ~~spre~~ (din)spre serviciu. În rest, izolare ermetică şi grupe de vârstă cu magazine specifice şi orar strict. Nu se întrevede vreun antidot sau vaccin. Totuşi, experimentele şi simulările arată eficacitate de vreo 70% a serurilor propuse. E încă loc de îmbunătăţiri, categoric, dar ţinând cont că ne confruntam cu noutatea asta absolută de doar câteva luni, e ceva. Trebuie să rezistam şi să câştigam timp. Iarnă grea. Impresie de irealitate – ochelarii aburiţi din cauza măştii, silueta lui Puf topindu-se parcă în zăpadă, muzică veche recomandată de algoritmi, cu ritmuri spaţiale, ca de peliculă SF vintage.

29 martie 2125: Răsturnare completă de situaţie! Noul vaccin pare să ofere protecţie de aproape 100% şi de săptămâna viitoare va începe să fie inoculat celor aflaţi la risc. Toate simulările cu variabile aproape infinite arata acelaşi rezultat încurajator, cu foarte mici diferenţe între ţări. Posibil ca în curând să fim şi noi pe liste, din moment ce manipulam probe biologice.

30 martie 2125: Vis teribil. Credeam că mintea îmi va fi mult mai liniştită, acum că lucrurile se vor întoarce la normal. Poimâine mă vaccinez. Voi fi protejată, iar Robert şi Nora vor putea reveni în câteva săptămâni. Fetele, poate la o lună-două după ei, ca situaţia să fie sigură. Atunci de unde groaza asta? O femeie în negru mă urmarea pe aleea din spatele spitalului. Încerca să-mi spună ceva, dar mi-a fost frică să o ascult. Am început să fug. Urlete indistincte veneau din spatele meu, tot mai aproape, tot mai aproape. M-am trezit ţipând. N-ar mai trebui să folosesc scurtătura asta. Nici pasajul, mai ales seara. Cred că oboseala îşi spune cuvântul. Puf e singurul care mă înveseleşte. Nimeni nu l-a căutat, iar şansele scad pe zi ce trece.

03 aprilie 2125: Zile absolut oribile. Robert e, ca de obicei, un mare egoist. Vrea să dau câinele, fiindcă "s-ar putea" să aibă alergie. N-are. Sunt sora-să, în 20 şi ceva de ani nu s-a plâns niciodată de aşa ceva, iar la ţară stăteam cât e ziua de lungă printre animale. Doar că perspectiva de a avea ceva doar al meu, care să mă bucure, îl roade şi îl scoate din sărite. N-a evoluat deloc de când eram mici şi-mi distrugea până şi jucăriile virtuale. I-am zis câteva să mă ţină minte. Nu sunt mândră de răbufnirea asta, dar e purul adevăr. I-am suportat destule. Sfânta Nora bineînţeles că a aruncat fără convingere câteva platitudini împaciutoare, dorind să ~~fie~~ pară diplomată. Le-am spus că, dacă tot am avut atâta grijă de dracii lor de copii, pot şi ei să fie de acord măcar cu asta. Temporar. Ştiu bine amândoi că vreau să mă mut, dar de când cu harababura asta, totul e paralizat. N-am aşteptat răspuns. Am ieşit la plimbare cu Puf şi am închis toate reţelele holografice. Am avut câteva zile mai dificile după vaccin, dar acum sunt bine. Febra a fost suportabila. Vreau să

04 aprilie 2125: M-am oprit din scris fiindcă mi s-a părut că afară e cineva care mă urmăreşte. Am văzut cu coada ochiului niste văluri negre tremurând uşor la fereastră şi volatilizandu-se imediat ce mi-am ridicat privirea din jurnal. Puf a început să latre cam în acelaşi timp. M-am năpustit afară şi am alergat până în colţul străzii. Deşi se auzeau sunete de tocuri indepartandu-se în grabă, când am făcut stânga şi am ieşit în bulevard nu am văzut pe nimeni. Ca să mă calmez, am continuat drumul cu Puf, care a fost fericit că s-a ales cu o plimbare în plus. Profitor şi dornic de mişcare, m-a dus prin cele mai întortocheate alei de lângă parc,

dar tot răul spre bine. Am văzut un apartament scos la vânzare într-un bloc liniştit şi cochet. Parterul dă într-o grădiniţă plină de flori; că niciodată, puternic atrasă de decor, am hotărât pe loc să-mi las cartea de vizita virtuală, alaturi de un bilet – proprietarii din

zonă sunt în vârstă şi nu ştiu dacă se descurcă aşa uşor cu datele holografice.

07 aprilie 2125: Programul de lucru e iarăşi ca înainte. Cu Robert am decis să nu mai vorbesc deloc o vreme. Părinţii Norei sunt în sfârşit în afara oricărui pericol, dar tot va trebui să-i ajute un timp cu recuperarea. Veşti nesperat de rapide – şi virtuale – de la proprietară, o doamnă respectabilă de vreo 110 ani. M-a invitat să vorbim mâine mai pe îndelete, la un ceai – ce frumos şi desuet, ca într-o carte! Dar parcă scrisul meu în jurnal ar fi mai modern. Nu ştiu ce se vă alege de planul meu. Nora şi-a arătat în sfârşit adevărata faţă şi a spus lucrurilor pe nume. "Casa e a noastră". Categoric, dar uită cât i-am ajutat şi cum i-am împrumutat când situaţia devenise imposibilă. A spus că-mi vă transfera în cont toate datoriile imediat ce ajunge acasă. Aştept s-o văd şi pe asta. Oricât aş vrea să mă mut, banii nu îmi ajung să cumpăr locuinţa. Aş face un împrumut sau aş ruga-o să mă primească în chirie, măcar câţiva ani, până se mai stabilizează lucrurile. Mă tot întreb dacă nu cumva a fost vina mea şi

08 aprilie 2125: De data asta sunt sigură că am văzut-o. Oare înnebunesc? A sunat exact când voiam să scriu că poate ar fi trebuit să fiu mai indulgentă. În fond, nenorocirea asta ne-a schimbat pe toţi. Am privit-o câteva clipe pe vizor, în faţa uşii, la doar câţiva centimetri de mine. Am paralizat de frică. Era exact ca în vis, iar acum, fiindcă stătea locului, am avut vreme să o studiez în secundele care mi s-au părut infinite. O pălărie cu boruri largi îi ascundea complet chipul - văluri dense şi cenuşii curgeau amplu şi opac până la umeri. Erau aceleaşi dantele tremurătoare pe care le-am văzut palpitând la fereastră înainte să fugă. Puf parcă a înnebunit. Am încercat să-l închid în cealaltă cameră, iar între timp străina a dispărut. Chiar i-aş fi deschis s-o întreb ce vrea de la mine. Oricât aş detesta-o, tot nu mi-aş fi dorit că Puf să o muşte. Sunt doar curioasă cine ar tot insista cu o asemenea farsă de prost-gust. Şi, mai ales, de ce. Cum se strecoară oare până în mijlocul oraşului îmbrăcată aşa, când agenţii de poliţie opresc pe oricine arată vag suspect? Scriind, mă simt în sfârşit mai calmă. N-am cui să spun ce se întâmplă. Sigur aş ajunge internată. Mai bine să consider totul o gluma stupidă şi să mă pregătesc pentru întâlnirea cu proprietara.

09 aprilie 2125: Când ~~doamna Simiono~~ Anita, cum a insistat să-i spun, deşi între noi e o diferenţă de cel puţin 80 de ani – cât de nepoliticoasă m-am simţit tutuind-o! – aşadar când Anita mi-a deschis uşa apartamentului, mi s-a părut că în spatele ei văd strecurandu-se o umbră neagră, de parcă un spirit m-ar fi invitat de fapt înăuntru. Proprietara mi-a observat tresărirea şi m-a liniştit, spunând că cel mai probabil a fost o cascadorie de-a motanului Bob care, deşi într-adevăr cenuşiu, îşi torcea liniştit somnul în fotoliu. În fine. De ce să mă concentrez pe asta când totul, totul, a fost minunat?! O înţelegere deplină, de la prima vedere. Deşi nu-mi deschid sufletul nici măcar în faţa familiei, cu ea a fost de parcă aş fi ajuns în sfârşit acasă. În plus, mă acceptă în chirie fixă. Nu mai trebuie să fac împrumutul, fiindcă n-are nevoie de o sumă mare pe loc, ci de un venit constant. Iar în câţiva ani, când voi avea banii necesari, îmi va vinde apartamentul. Practic, voi plăti chiria, întreţinerea şi eventualele reparaţii de pe parcurs, cum e şi corect. Mâine dimineaţă semnăm contractul. Mâine după-amiază mă mut. Ce bine că iubeşte animalele! Dacă nu l-ar fi acceptat pe Puf, ar fi picat orice înţelegere.

10 aprilie 2125: A fost imposibil să vorbesc civilizat cu Nora şi Robert, care uită tot ajutorul şi spun că sunt nerecunoscătoare. Da, mi-au oferit un acoperiş deasupra capului pe vremea studiilor, dar am plătit cu vârf şi îndesat. Orice ar fi avut nevoie ei şi gemenele devenea automat prioritatea mea. N-am fost un musafir, ci mai degrabă o slujnică tolerată. Nu era ca şi cum aş fi stat la infinit pe capul lor. Chiar înainte de molima asta oribilă, am început să-mi caut un loc al meu. Dar ce să găsesc acum? Am avut un noroc incredibil cu Puf. N-aş fi încercat niciodata în zona respectivă, unde se închiriază atât de rar. Până la urmă, am întrerupt abrupt conexiunea. Nu le las nici adresa. Să se descurce. Partea bună e că mi-am recuperat într-adevăr banii, aproape complet, dar asta să fie paguba. Sunt liberă în sfârşit. Am semnat contractul, iar reprezentantul meu a confirmat că totul e perfect legal, fără clauze ascunse. Mi-am făcut bagajul. Tot ce am încape într-un rucsac, iar lucrurile lui Puf într-o punguţă. În 10 minute plec.

11 aprilie 2125: În fine, acasă. Dimineaţa e însorită şi plăcută, l-am plimbat pe Puf iar acum îmi beau cafeaua pe balcon. Încep să înflorească magnoliile şi priveliştea e superbă. Noaptea trecută am visat-o iar pe femeia în negru. Fugeam de ea şi am ajuns în faţa blocului. Poarta era încuiată. M-a prins din urmă şi s-a oprit. Eu tot sunam, dar Anita nu era înăuntru să-mi deschidă. A scotocit în buzunarul rochiei şi am crezut că îşi caută arma. Mă şi vedeam înjunghiată sau împuşcată. Nu puteam să ţip, nici să-nchid ochii. Dar ea n-a scos un cuţit, ci nişte chei de argint. Mi le-a pus în palmă, m-a mângâiat delicat pe obraz, apoi s-a îndepărtat parcă plutind pe alee. M-am trezit cu inima bătând să-mi spargă pieptul. Încă simt atingerea aproape imaterială a mănuşii ei din mătase. Abia acum am înţeles că era de partea mea. Nu cred că ne vom mai întâlni, dar mă bucur că am cunoscut-o şi că o pot vizita ori de câte ori vreau aici, printre pagini.

AURELIUS BELEI

INIMA ASTRALĂ*

Aşteaptă în fiecare dintre noi cel puţin un înger. De ce să spunem zace în fiecare dintre noi un demon? E mai uşor aşa? Nu cred. Simplu şi de efect e faptul că în fiecare dintre noi se află o picătură de Lumină. E altceva. Nu simţiţi un adevăr aici? Chiar o zguduitoare REALITATE?

Aşteaptă în fiecare dintre noi un Înger. Unii saturaţi de capricii filosofice i-au spus supraconştiinţă, etichetându-l în pagini imense de bibliotecă iar alţii mai apropiaţi de flacăra caldă a Cunoaşterii l-au preaslăvit sau denigrat, fiecare în parte după concepţii şi dorinţe.

Am fost dintotdeauna un sclav al curiozităţii. Mi-am ars inima cu dorinţa de A ŞTI, de A PUTEA la modul absolut, asociind în mintea mea firavă de muritor toate aceste lucruri conceptului de Iubire.

Toate religiile apărute de-a lungul existenţei umane au predicat Iubirea, Iubirea de Dumnezeu şi Iubirea de oameni. Mi-am făcut o religie din a studia acest fenomen, pentru mine, miraculos şi cum dorinţa de a afla, de cunoaştere amănunţită a sentimentelor, este cel mai puternic drog, am trecut treptat, pas cu pas, prin tot ce se poate cerceta într-o viaţă de om.

Într-o viaţă normală de om, obsedat însă de sentimentul cel mai arzător al tuturor veacurilor şi dimensiunilor cunoscute: Iubirea. Pentru că din flacăra asta Dumnezeu a trimis îngerii Lui pentru noi.

O imagine ce ilustrează dragostea lui Dumnezeu. Indiferent dacă suntem creştini, evrei, musulmani, budişti sau dacă ne numim, pur şi simplu, umanişti, imagine ce o găsim în scrierile vechilor hinduşi: „Dumnezeu doarme în pietre, respiră în plante, visează în animale şi se trezeşte în om".

Am studiat şi asta. Am studiat tot ce se putea studia. Tulburând oceanul lumii exterioare am ajuns printr-o furtună de idei la cercetarea picăturii de Lumină, a lumii interioare.

Mi se părea că ştiu şi cunosc tot ceea ce înseamnă dragoste de înger.

Dar ce este în fond un înger? m-am întrebat în cele din urmă. Răspunsul mi-a apărut clar în minte, ca o proiecţie rapidă a subconştientului: un străin!

Şi după cum e bineştiută vorba din bătrâni, deh, un străin e un prieten pe care nu l-ai cunoscut încă!

De aici n-a fost decât un pas până la căutarea zadarnică a dimensiunilor extrasenzoriale, căutare delirantă cramponată de scările incomplete ale ştiinţelor oculte, chiar a magiei albe. Am făcut călătorii îndepărtate prin munţi şi peşteri cu trăiri tulburătoare, dialoguri cu vraci şi vrăjitori celebri ce nu-şi puteau permite astfel de dezvăluiri, încercări disperate de legătură cu pendulul sideral...eheeei, cum mai curgeau anii!

N-am reuşit să-mi demonstrez decât că DRAGOSTEA se ascunde în noi. Ne este cauză şi totodată efect miraculos. Iubirea e motorul ce însufleţeşte scânteia divină din care suntem plămădiţi. Atât de complecşi. Atât de superbi. Atât de iubitori de iubire!

Tineri sau bătrâni, aplecaţi sau drepţi, săraci sau bogaţi, cei ce iubesc sunt fericiţi! Fericirea? E una din acele zile pe care o porţi mereu cu tine ca un talisman pentru clipele de furtună şi frig cumplit ce vor veni, poate, în avalanşe de examene grele peste suflet.

Lipsa de rezultate concrete m-a dus la lucruri şi experienţe din ce în ce mai bizare pentru cei din jurul meu. Ceaslovuri grele, acatiste în miez de noapte, posturi îndelungate şi peste limita de rezistenţă a organismului meu prea slăbit pentru a-mi linişti mintea fără putinţă parcă de echilibrat. Am încercat tot soiul de rugăciuni, invocând zadarnic puterea Tatălui Ceresc pentru o cât de mică confirmare a existenţei îngerului meu păzitor.

Am ajuns în cele din urmă la sacrificiul personalităţii. Mi-am tocit egoul câştigat şi clădit prin atâtea mormane de clipe trăite cu intensitate şi patimă. M-am dus la biserică. M-am lăsat în voia liniştii ce izvora din icoanele vechi, înnegrite de fumul milioanelor de lumânări ce se rugaseră pentru lumina vreunui amărât, poate, ca mine. Biserica îmi provoca, recunosc, o încântare nemaiîntâlnită până atunci. Respiram altceva. Alte sensuri şi rosturi.

Eram în casa Domnului. Poate de asta mă simţeam altfel. Sau pentru că **atunci** eram altfel?

... biserica... flăcările lumânărilor... privirile sfinţilor arzându-mi inima... Ca în tranşă smulgeam din mine rugăciuni de mulţumire că exist şi că nu sunt la fel ca ceilalţi. Ce oroare să fii ca toţi ceilalţi! Cu adevărat, eram un nevrednic unic şi irepetabil.

Inutil să vă spun că nici slujbele nocturne, nici sfintele masluri cu posturi severe de hrană şi

*** Lucrare distinsă cu Premiul al III-lea, ex-aequo, la Concursul Naţional de proză scurtă HELION, ediţia a 36-a, 2021**

| 2022 | #1-2 HELION

abstinenţă trupească nu mi-au relevat existenţa a cine ştie ce semn de la iubiţii slujitori ai lui Dumnezeu.

Deja pentru mine durerea deznădejdii îşi făcuse culcuş adânc în inima mea. Chinurile tristeţii îmi răsuceau pumnale adânci de mâhnire, curate pahare de iad băute până la capăt cu neputinţă asumată.

Limitele există doar pentru a fi încălcate, mi-am spus într-o doară. Mi-am dat seama de asta doar când am putut să ajut primul om. Eram într-un schit de mănăstire, departe de lumea dezlănţuită a oraşului, în binecuvântarea pură a munţilor şi apăruse un copil. Bolnav, de una din plăgile astea apărute odată cu bilanţul nociv al sănătăţii secolului. Am simţit că VREAU să fac ceva pentru el. Dar mai ales am tremurat de simţirea că POT face. Măcar atât. M-am rugat nopţi în şir, cu lacrimi pe cerul minţii mele încercănate de deziluziile atâtor ani de căutări.

Trebuie să spun, spre cinstea sau ruşinea mea, că a fost primul şi ultimul om vindecat de sufletul meu disperat. Era un copil frumos şi cu ochii încărcaţi de bucuria răsăritului vieţii.

Nu i-am povestit niciodată ce am făcut pentru el.

Nu am simţit nevoia să o fac.

Cele mai minunate lucruri sunt înfăptuite în numele unei cauze sfinte şi din momentul acela am renunţat la toate căutările mele de până atunci.

Mi-am părăsit adăpostul solitar al ascezei în care-mi surghiunisem trupul ofilit de anii adunaţi cu grijă de riduri şi cutele frunţii şi am revenit printre oameni. În oraş. Acolo unde îmi era locul. Probabil firescul meu era în altă parte. Trebuia să-l găsesc cumva, altfel. Trebuia să-l găsesc printre oameni.

Până într-o zi în care m-am hotărât să-i scriu. Celui ce mă veghează şi ajută clipă de clipă. Îngerului meu păzitor. Dreptaşului, cum mai este denumit.

Îmi venea greu. Nu-mi găseam cuvintele potrivite. Am ajuns la concluzia că toate sensurile şi cuvintele îşi pierduseră eficacitatea. Sensuri lipsite de darul cuvintelor şi cuvinte fără sens. Nimic din toate astea nu mai însemnau ceva pentru mintea mea.

Cu greu, foarte greu, am aşternut câteva cuvinte:

„Astăzi a fost ziua mea. Şi nimeni nu mi-a deschis uşa sufletului să mă întrebe dacă mai trăiesc, dacă mai am vise, dacă mai sper. Nimeni. Poate că în adâncul sufletului meu aşteptam şi eu o surpriză sau poate că nu mai merit aşa ceva.

A fost o zi ca toate celelalte în care mă gândesc neîncetat la tine, îngerul meu păzitor!

De ce taci?“

Peste tot, prin mine, o tăcere de abis nesecat. Şi o mulţime de lacrimi. Am adăugat apoi cu sinceritate exagerată:

„PS. Încă mai aştept un semn de la tine!“

Mă simţeam vinovat, foarte vinovat de toată sărăcia şi plafonarea existenţei mele. Dar cred că doar când eşti cu adevărat bun îţi pot dori să fii rău, să fii crud cu tine însuţi. De asta mă învinovăţeam cel mai mult, că observam cu tristeţe cum pentru mine nu mai era timp. Nisipul clepsidrei ajunsese la final. Nu mai e timp, pur şi simplu! Iar tot ceea ce rămâne în urmă: tristeţea neînţelegerii. Atât doar.

Cine învinsese în mine? Eu eliberasem mitul îngerului meu păzitor, eu trebuia să-l pun la loc, pe raftul memoriei, într-un colţ prăfuit. Dar cum oare?

Aşa încât, dintr-odată, cu taină de rai nerostit, am început să scriu din nou.

Mai uşor.

Mai clar.

Cu linişte sufletească.

Chiar fericit.

„E noapte... E târziu... Tu poate dormi... Dar eu nu pot.

Fără să întreb pe nimeni dacă îmi este îngăduit, ard. Ard. Şi gândurile mele, flăcări nesfârşite, aleargă continuu spre tine, omuleţule!

Şi dacă în general cuvintele, deci şi ale mele, aşa *cum ai gândit, nu înseamnă mai nimic pentru tine, e mai corect atunci să las la o parte, o vreme, cuvântul rostit, poate şi cuvântul scris, şi să las pur şi simplu inima mea să vorbească.*

Aşa cum va şti ea. Direct şi sinceră. Fără ipocrizie şi prejudecăţi raţional impuse. Şi dacă ceea ce simt ***acum*** *pentru tine, omuleţule, va înfrunta tăria chinuitoare a timpului, atunci, să ştii că de acum înainte va vorbi inima mea astrală prin faptele tale!”*

Cu aripi de dragoste
al tău unic
înger păzitor.

P.S. Aş da orice din puţinul pe care-l am şi din universul ce mă-nconjoară să ştiu că doar eu sunt gândul tău ***mereu****!“*

Din lăuntrul fiinţei mele privesc avid Lumina apărută în dar.

Da, cu adevărat, iată, îmi răspunsese! Mai mult chiar decât îmi dorisem întreaga viaţă.

Bătrâneţea, o simţeam sufocându-mă, se cuibărise demult printre cutele gândurilor. Îmi încremeniseră oasele obosite şi visele. Mă uit, aşa nefiresc de fericit, în oglindă şi mă întreb:

„Unde ai să te mai duci ?

Unde ai să fugi acum ?

Unde ai să te ascunzi ?“

Nicăieri.

Pentru că nu a mai rămas nimeni ca tine.

Apoi am oftat. O definitivă şi ultimă acceptare.

ADRIANA GRIGORE

HODOROGIRI ȘI BUTOAIE

Era o vorbă, odată. *Cine zbiară pe-un pahar de spirt, amuțește pe-o cană de apă*. Așa că Emil nu avea prea mare încredere în ce vorbeau oamenii ăștia, cu lupii și vâlvele și moașele lor cu tot. Apă nu găsise în hanul lor decât la gura sobei, și aia pusă în caz că lua vreunul foc. Mulţi se trezeau să zică vrute și nevrute iarna, cu vinul în mână și căldura la picioare.

Totuși, asta nu însemnase că Emil muri de bucurie când își dădu seama că trebuia să-și pună caii la căruță în prag de seară, gata să treacă pădurea, căci aici nu mai aveau nici măcar hambare libere în care să-și odihnească și el oasele.

— Nu-i departe, nu-i departe, mormăi Emil.

Se oprise la marginea satului ca să-și mai lege o dată traistele la gură, că doar nu erau ale lui, și dacă n-avea să le ducă unde se angajase să le ducă, nici măcar jar n-avea să mai mănânce timp de câteva săptămâni bune.

O aruncătură de băţ mai încolo începea cărarea prin pădure, neagră și fumurie. Nici măcar zăpezile nu îi ajunseseră pe oamenii ăștia aici, ca să le mai dea niţică lumină. Faţă de alte ierni, asta era una neobișnuit de seacă. Altfel nu l-ar fi prins lumea nici mort la drum în miezul iernii.

Emil se apucă să-și aprindă lampa și mai bodogăni puţin, ca să aibă de ce să se uite caii strâmb la el.

— Ia du-te tu, Emil, și vezi de nu te-or mânca lupii, dar satu' vecin e-aproape, n-ai tu grijă. Mai merg și alţii noaptea prin pădure ca să nu-i prindă zăpezile, ai să vezi.

La norocul lui, Emil avea să fie singur cuc în tot codrul, iar la prima urlătură de lup, caii împrumutaţi aveau să o ia la goană până-n prima prăpastie. Emil își agăţă lampa bine la căruţă, se așeză, și-și trase niște petice în poală, ca să-i ţină de frig.

În ciuda gândurilor sale, caii erau amândoi domoli, și nu mai avusese probleme cu ei de când îi fuseseră daţi pe mână mai în jos în vale. Trebuia doar să-i ducă de la un străin la altul, drum de două zile, și avea să-și câștige pâinea pentru o săptămână. Așa era cu drumeţii. Iar lui Emil, de regulă, îi plăcea să meargă singur pe drum, mai ales când aerul era curat și cerul senin ca în noaptea asta uscată de iarnă.

— Ce m-o fi apucat, se întrebă el, urnind căruţa. Gânduri negre. Bagseamă trebuia să mănânc mai mult, ce măruntaie or fi fost și alea de la cârciumă...

Odată intrat între copaci, însă, se mai linişti. Negura nu era așa groasă cum i se păruse de-afară, iar tăcerea presărată cu buhăituri de toate felurile îi amintea de când fugea în codru cu bună-sa. Nu fusese fricos de mic, și nu se învăţase mai bine la tinereţe, așa că acum era la fel cum fusese întotdeauna. În largul lui de unul singur, oriunde s-ar fi aflat.

Pădurea era deasă, dar juma din ea fusese desfrunzită, iar din când în când luna mai arunca câte-o ocheadă, așa că Emil putu să dibuiască o altă căruţă, ceva mai în faţa lui. Se întrebă dacă și ei îl văzuseră, dacă o fi fost cineva cunoscut, dar Emil nu se grăbi să îi ajungă din urmă. Poteca era prea îngustă să treacă una pe lângă alta. Măcar de-ar fi ţinut tropăitul cailor amândurora lupii la distanţă.

— În ajun de Sânpetru, nu alta, oftă Emil cailor. Maică-mea mi-ar fi rupt urechile de m-ar fi văzut muncind în noapte de sărbătoare. Da' hai că asta nu e muncă, nu? Ne plimbăm și noi așa...

Dinlăuntrul codrului veni un urlet tremurând printre copaci.

Cu sufletul și plămânii sărindu-i în gât, Emil prinse mai bine frâiele și-și îndreptă spatele, dar nu opri caii. O ocheadă aruncată-n faţă îi arătă că nici cealaltă căruţă nu se oprise. Ecoul îi rămase în ureche pentru ceva vreme, dar când nu văzu nimic apropiindu-se, Emil scutură din cap. Câte un urlet ici-acolo era normal.

Mai merse puţin, nici apropiindu-se de ceilalţi, nici rămânând prea mult în urmă, dar nu mai auzi nimic. *Poate-s vâlve*, se gândi Emil. *Sau vulpi. Sau vreun cerb învălmășit*. Fel și fel de lighioane făceau forfotă prin păduri, chiar și în miezul iernii. De-asta oamenii cu cap nu treceau prin ea acuma.

Din depărtare se auzi un alt zbierăt, iar de data asta până și caii începură să intre la bănuieli.

— Lume mare..., murmură Emil, și prinse ambele frâie cu o singură mână, cât să-și scoată pumnalul de la cingătoare cu cealaltă și să îl ţină cam confuz în poală.

Pumnalul era de la bună-sa, și nu-l folosise până atunci decât ca să taie mere, ceea ce dânsa probabil ar fi considerat o rușine la un bărbat de peste treij' de ani, dar ce să facă dacă nu-l mai căutase pericolul în toţi anii de drumeţie?

Un ochi aruncat vreo cincizeci de pași înainte îi arătă că și cei doi din ailaltă căruţă se uitau în dreapta pădurii, așteptând alt zgomot. Ochiul aruncat înspre pădure nu îi arătă nimic pentru început, însă apoi Emil desluși în depărtare un petic de cămașă albă, ce aducea cu el și figura vagă a unui tânăr. Un moment sau două mai târziu, îi auzi și pe cei din faţă arătându-și unul altuia arătarea, și se bucură amar că măcar ochii îi avea mai buni ca alţii.

Caii se mai impacientară puţin la auzul crengilor și tufișurilor rupte în depărtare, dar Emil îi ţinu în frâu, la pas, așteptând să vadă ce avea să vină spre cărare.

Om, se prea putea să fie, dar toţi erau învăţaţi de mici să aibă grijă cu cei îmbrăcaţi în alb în codru.

Ielele se arătau cel mai des ca tinere, dar nu ar fi fost prima dată să fi auzit de una luând aşa un chip. Zburătorii nu prea aveau ce să caute pe-aici iarna, mai ales în mijlocul pădurii. *Poate l-o fi fugărit cineva de-acasă*, se gândi Emil, cunoscând sentimentul, şi privi cum feciorul se împiedică aproape de marginea copacilor, apoi se ridică din nou şi mai că sări în faţa căruţei dinaintea lui Emil.

— Mai bine ei decât noi, nu-i aşa? murmură Emil cailor, oprindu-i din drum de cum îi văzu şi pe cei din faţă făcând la fel.

Distanţa era încă destul de mare, şi negura ceva mai deasă ca înainte, aşa că, în afară de nişte zbenguieli de braţe şi nişte vagi plecăciuni, Emil nu putu să vadă prea multe. Auzi însă, în tăcerea aia care nu era tăcere, destul de clar mai multe tânguieli şi întrebăciuni.

— Şi i-o zis şo pe mine, atunci! Haide, bade...

— Da' eu chiar nu văd pe nimeni venind în urma ta. Tu vezi? zise unul din căruţaşi, întorcându-se spre celălalt, care dădu şi el din cap.

— Nu văd.

— Haide, bade, că dacă mă prinde, mă mâncă cu oase cu tăt!

Sprâncenele lui Emil îi făcură câteva şanţuri pe frunte, însă căruţaşii nu părură convinşi nici de astă dată, stând aplecaţi unul spre altul şi vorbind în şoaptă. Văzându-i aşa şovăielnici, feciorul începu să-şi îndrepte privirea tot mai şi tot mai aproape de Emil, care imediat îşi blestemă buzunarele că nu aveau nicio pipă care să-l facă să pară neinteresat de situaţie.

Aproape se resemnase cu gândul că avea să aibă un puşti drept companie pentru restul drumului, când ceilalţi doi îl opriră înainte să facă nici doi paşi înspre Emil.

— Hai că te-om lua, spuse unul dintre ei. Da' vezi că nu-i mult loc.

Emil respiră uşurat, laolaltă probabil şi cu caii, cărora nu le fusese promis să care mai mult de un hoinar fără minte în noaptea aia. Flăcăul le mulţumi până i se uscară plămânii în el, şi se urcă în spatele căruţei, printre butoaie, şi încercă în zadar să se ascundă printre ele.

— Mai bine caută unul gol şi bagă-te în ăla, de vrei să nu te vadă, spuse altul.

Iar Emil privi mut cum flăcăul aşa şi făcu. Aruncă din nou o privire nesigură către pădure, aşteptându-se să vadă... ceva, dar nevăzând nimic nou.

— Or şti ei ceva ce nu ştim noi? întrebă Emil, dar nu primi nici măcar un nechezat în răspuns.

Urni apoi caii odată cu cei din faţă, însă avu grijă să nu scurteze prea mult distanţa dintre ei. Ceva nu-i mirosea a bine. *Lupii ca lupii*, se gândi Emil, *dar parc*ă m-aş teme mai mult de ceva ce te vânează după faţă, nu după miros.

Îşi băgă mâna-n alt buzunar şi scoase de acolo o legătură uscată de pelin şi busuioc, din care frecă două-trei frunze între degete, iar restul şi-l puse printre găurile de la nasturii hainei. Rău nu avea cum să-i facă.

Nu degeaba, însă, exista şi vorba 'ceea, *Vorbind de lup*.

Nu porniseră din nou la drum de mult, destul cât să înceapă să-l doară pe Emil spatele gândindu-se la ăla din butoi, când privirea îi fu atrasă în partea cealaltă a drumului. De astă dată nu îi luă mult să desluşească coama fumurie a unui lup alergând fără sunet printre copaci. Atât de bruscă şi clară fu imaginea, însă, încât pentru moment Emil îşi întoarse ochii înapoi la drum, până ce spaima îl trase din nou de cap.

Iar acolo era lupul. Mai mare şi mai negru la blană decât cei pe care îi mai văzuse Emil la viaţa lui, îşi făcea şi el drum, ca în oglinda fugarului de dinainte, tot către căruţa din faţă. Emil simţi o gheară de spaimă încolăcindu-i-se-n piept. Era imposibil să nu-l fi văzut niciunul dintr-însa, oricât de tăcut o fi fost animalul, dar nu văzu nicio reacţie la vizitii.

Emil aproape ţipă la ei să se uite îndărăt, dar când căută din nou lupul, acesta dispăruse ca prin fum. Posibil ca Emil să fi fost mai nedormit decât crezuse. Tot frigul şi întunecimea asta i se urcaseră la cap. Mai bine ar fi dormit în căruţă, lângă han. Asta nu era vreme de mers prin codru.

Apoi căruţa din faţă se opri, iar Emil, crispat ca un spin, îşi poticni şi el caii imediat. Se ţinu mai bine de pumnal, uitându-se când la negura dintr-o parte a cărării, când la cealaltă, dar nevăzând nimic. Până şi lampa i se părea mai mică acum.

Niciun semn de la căruţaşi. Înclinaţi unul spre altul, păreau să vorbească între ei, dar prea încet ca Emil să-i poată auzi. Apoi cel de la frâie se aplecă într-o parte, spre marginea de unde venise lupul, dacă lup o fi fost. Vorbi mai tare decât îl mai auzise Emil până atunci.

— Ce-ai păţit, mamaie?

La marginea copacilor, la doi paşi de roata din faţă a căruţei lor, se ivi o babă. Scundă, palidă, îmbrăcată în ţoale mai vechi şi ponosite. Emil se uită la ea fără să mişte un fir de păr.

— Cale lungă pân' la sat, m-o apucat noaptea pe aici, mamă...

— E mai târziu decât noaptea, mamaie, spuse celălalt vizitiu, cu un rânjet în voce.

— Ei, şi ce să-i fac eu? Oasele astea nu mai sunt ce-or fost.

— Şi la mână ce-ai păţit?

De sub un şal decolorat, bătrâna scoase braţul drept şi se uită la el de parcă îl vedea pentru prima oară. Neagră cum era noaptea, Emil tot putu să vadă cum toată partea de sub cot era lipsă.

— Se mai întâmplă şi nenoroace, maică, spuse baba, uitându-se cu un zâmbet la vizitii.

Emil petrecuse mai toată discuţia asta întrebându-se de ce oare nu culesese mai mult pelin când îi fusese timpul. Firicelele pe care le avea la piept păreau groaznic de firave, pus faţă-n faţă cu aşa ceva.

— Vrei să vii cu noi, mamaie? Un ceas şi un pic, şi am ajuns la sat.

— Dar vezi că va trebui să stai în spate, şi nu e prea mult loc.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, dădu baba din cap. Văd că aveţi multe butoaie. Mi-o ţine de cald, de oţi avea unul gol.

— Bine gândeşti, mamaie, spuse un căruţaş cu acelaşi rânjet.

Iar Emil nu avu ce face decât să stea acolo, cu caii tremurând oleacă pe lângă el, şi să se uite cum baba se urcă şi ea în căruţă, iar după ce ciocăni în câteva butoaie, descoperi unul şi se băgă, uşurel, în el. Emil nu-şi amintea care era ăla în care se ascunsese cel de dinainte.

Înainte să tragă capacul la loc peste ea, însă, baba îşi ridică privirea, iar ochii părură să reflecte lumina lămpii când se pogorâră asupra lui Emil, zâmbindu-i ca şi cum lua parte la o glumă.

Emil începu să dea din cap din momentul în care baba dispăru în butoi, şi continuă să dea din cap şi pe când căruţa o porni din nou la drum, butoaiele clătinându-se premonitoriu într-însa.

— Nu, fugi de-aici, n-ai cum, murmură Emil şi, cu câteva mişcări bruşte, îşi îndrumă caii printr-o gaură între copaci, mai departe de cărare şi toţi cei de pe ea.

Cum spusese, avea mai bune şanse cu animalele decât cu ce-o fi fost acolo. Nebuni ca el să meargă noaptea prin pădure în miez de iarnă se mai iveau, însă nu atâţia, nu babe, nu fugari, şi nu unii care îşi băgau oaspeţii în butoaie. După calculele sale, cel puţin unul din ăştia trei nu îşi avea locul.

Emil nu voia să le dea apă la moară ajungându-i din urmă. Dacă nu-l căuta moartea pe-acasă, atunci nici el n-avea s-o caute prin pădure.

Totuşi, ţinu un ochi pe cărarea ce acum mergea paralel cu drumul său încovoiat. Asta nu îl linişti prea mult. Căruţaşii nu păreau să îi dea nicio importanţă, deşi lui Emil i se părea că roţile-i şi caii făceau o larmă nemaiauzită cum o tuleau prin pădure. Măcar copacii se mai răriseră.

Un ceas, ziseseră ăilalţi. Emil îşi dirijă caii tot mai şi tot mai nervoşi timp de un veac şi jumătate, după spusese oaselor şi muşchilor săi. Nu era lucru uşor să îţi faci drum pe unde nu mai călcase nimeni, iar el nu era nici măcar un căruţaş atât de bun. Sigur, nimeni nu se mai plânsese de el până atunci, cu excepţia cailor de acum, dar nici nu fusese slăvit ca mare călăreţ.

Spera doar să nu fi pierdut vreo traistă pe drum. În spate nu mai îndrăznise să se uite de când depăşise cealaltă căruţă. Nu ştia ce s-ar fi aşteptat să vadă, dar neştiinţa nu avea să-i dea nopţi albe.

Cumva, ieşi din pădure odată cu ivirea zorilor. Nu îndrăzni să le dea un răgaz cailor de teamă că aveau să îl mănânce cu tot cu cămaşa de pe el de furie, aşa că, odată văzându-se înapoi pe drum bătătorit, Emil îi grăbi înspre satul ce deja se ivea mai în jos pe cărare. La întoarcere avea s-o ia peste ogoare, doar ca să evite drumul ăsta iară.

Îşi ancoră căruţa în faţa primei case cu lumină la ferestre, odată ajuns în sat. Se dădu jos clătinându-se şi totuşi înţepenit, gata să şteargă sudoarea de pe cai înainte şi să le scoată frunzele din coame înainte să bată la uşi, întrebând cui trebuia să-i ducă.

— Luaţi seama la mine, era mai rău de pielea noastră de *nu* fugeam, le spuse Emil mânjilor, când i se păru că prea se uitau urât la el.

Nu apucă să vadă dacă asta îi mai îmbună, căci toţi trei îşi întoarseră capetele atunci spre intrarea în sat, unde tocmai se priponi altă căruţă. Lemne fumurii ca date prin cărbune, cai vânjoşi şi mai puţin prăfuiţi decât ai lui Emil, şi doi căruţaşi mai bătrâni ca Emil, deloc ieşiţi din comun şi totuşi stranii tocmai de aceea.

Emil îi urmări, de abia curmându-şi instinctul de a se ascunde după cai. Căruţaşii se dădură şi ei jos, îndreptându-şi spinările, şi mai vorbiră între ei oleacă înainte să se urce printre butoaie. Imediat, începură să le dea jos, iar unul strigă la un sătean să cheme hangiul să-şi ia marfa, şi Emil tot se uită, aşteptând cu un tremurat lăuntric ce nu i se oglindea în oase.

În sfârşit, la al patrulea sau al cincilea butoi, cei doi se opriră cu mâinile în şold şi ciocăniră de câteva ori în pereţii butoiului. Emil înghiţi în sec când nu se întâmplă nimic. Căruţaşii mai bătură o dată şi tot nimic, iar atunci apucară amândoi de mânerele butoiului şi îl răsturnară într-o parte. Apoi îi căzu capacul.

Emil auzi de undeva din spatele său un bărbat strigând să aibă grijă cu marfa, dar şi ăla era prea departe ca să vadă ce i se arătă atunci lui Emil. Căci, din butoiul în care era aproape sigur că trebuia să se afle ori fugarul, ori baba, afară ieşi un lup aproape negru, care crescu aproape cât calul de mare odată ce sări din căruţă, apoi o luă la goană înapoi spre pădure.

Încremenit, Emil se uită din nou la căruţaşi. Încă aveau mâinile în şold, dând ghionturi cu picioarele a ceva ce acum se afla la fundul căruţei. Unul dintre ei se aplecă, iar cu mâna ridică la lumina zilei câteva oase albe ca varul şi i le arătă celuilalt fără prea mare interes. Celălalt dădu din umeri.

Apoi, ca şi cum de abia atunci îi simţiră privirea, amândoi se uitară direct la Emil. Emil îşi încordă mâna în jurul frâielor, însă nu făcu nicio altă mişcare. Nici măcar genunchii nu îi tremurau. Un moment trecu, apoi ceilalţi doi îi rânjiră, şi îşi băgară toate oasele pe sub haine.

— Vă aşteptam mai devreme de atât!

Hangiul trecu prin dreptul lui Emil, frângând liniştea momentului. Emil îşi aminti să respire, iar căruţaşii se dădură iar jos din căruţă şi îşi şterseră praful de pe mâini.

— Mii de scuze, coane. Am avut vreo două poticniri.

Iar odată ce unul dintre ei zise asta, celălalt se mai uită o dată la Emil, cu acelaşi rânjet. Însă Emil nu se mai lăsă prins de astă dată. Îşi legă caii bine, îi şterse, şi se duse să întrebe unde putea să-l găsească pe fratele cuscrului nepotului celui care i-i dăduse în grijă.

Cândva, poate, se gândi el, răsuflând atent, *asta ar putea fi o poveste bună*. „Asta s-a întâmplat cu adevărat” – aşa avea să o înceapă, ca să se asigure că nimenea nu avea să-l creadă.

DANIEL BOTGROS

RESPIRĂ *

- Chiar eşti din Tarmon?

Bărbatul, cu părul cenuşiu şi ciufulit, cu nişte şuviţe prea lungi care-i intrau tot timpul în ochi şi-şi făcuse un tic enervant să le dea la o parte, îşi freca neliniştit mâinile. Arunca priviri scurte în jurul lui, de parcă l-ar fi urmărit cineva. Îmbrăcat prost şi cam murdar, se tot foia pe scaunul din faţa biroului agentului Baramas.

- Şefule, să-mi coacă genunchii dacă te mint! De acolo sunt!

Badri se încruntă şi figura lui inocentă se transformă rapid. Ochii i se micşorară, devenind tăioşi. Îl enervă expresia tipului din faţa sa şi chiar avea chef să-i ardă una, deşi structura sa nu era deloc violentă.

- Vezi că pot să verific şi dacă mă minţi, nu mai pleci de aici. Nu te arestez, nu te reţin oficial, dar te bag la beci şi nici dracu nu va mai şti de tine!

Spunând asta, Badri realiză că-l cam copia instinctiv pe Quinlan şi asta îl deranjă pe moment. Metodele sale de interogatoriu erau diferite. Şi, de altfel, acesta nici nu era un interogatoriu. Se relaxă, lăsându-se pe spătarul scaunului, cu mâinile încrucişate pe piept.

- Dar să sperăm că nu se va ajunge acolo, nu?

Îi zâmbi larg individului din faţa sa.

- Am înţeles, am înţeles! Bine, nu m-am născut acolo. De fapt am stat doar câteva luni. N-am stat, că am muncit... dar... jur pe familia mea că am fugit mâncând pământul.

- Care familie?

- Păi, e aşa o vorbă...

Omul se numea David (ca nuca în perete, apreciase pentru sine, Badri) şi i-l trimisese vânzătorul său de ziare. Se postase de la prima oră la poarta secţiei şi ţinuse morţiş că vrea să stea de vorbă cu agentul Baramas. Poliţiştii încercaseră să-l îndepărteze de mai multe ori dar fără niciun succes. Până la urmă reuşise să pătrundă în biroul agentului, după câteva ore de insistenţe.

- Cum ai ajuns în Tarmon?

David se scărpină în părul nespălat. Privi o vreme, tâmp, pe geam, apoi încercă să însăileze o poveste. Nu-i prea ieşea dar Badri reţinu până la urmă că individul poposise întâmplător în oraş, în căutare de lucru. Nimeni nu-i oferise nimic ba chiar stătuse câteva nopţi la postul de poliţie din Tarmon, sub acuzaţia vagă de vagabondaj. Măcar avusese de mâncare şi un pat, văzuse el partea plină a paharului.

- Nu ştiu de ce n-au încredere oamenii în mine, pentru că ştiu să fac de toate, încercă David să-l convingă pe agentul Baramas, de parcă acesta urma să fie angajatorul lui.

- Continuă!

Până la urmă, la poliţie se prezentase un bătrân de vreo 70 de ani sau chiar mai mult, care reuşise să-l scoată. Nici nu era prea greu, pentru că de fapt el considera că nu făcuse nimic. Rătăcise doar pe străzi şi păzise nişte uşi de magazine, doar, doar s-o găsi cineva să-l ajute cu ceva bănuţi sau de mâncare. Nu-l ştia pe bătrân dar acesta se purta de parcă l-ar fi cunoscut demult. Îi propusese să vină cu el acasă şi să-l ajute prin gospodărie. Era prima persoană care dovedea o oarecare încredere, îşi spusese David, după multă vreme. Nici nu se mai întrebă de unde până unde ajunsese bătrânul să-l caute acolo, orbit de perspectiva luminoasă a unui pat decent şi a unei mese calde. Ar fi făcut orice pentru aceste două lucruri. Până la urmă, dorinţele astea, simple pentru alţii, capitale pentru el, i se îndepliniseră. Într-adevăr, bătrânul îi oferise o cămăruţă, în spatele căsuţei sale albe, cu răzoare de flori la geamuri, aşa ca în poveşti. Casa se afla pe o colină, legată cu una din străzile orăşelului printr-un drumeag îngust, pe care abia încăpea o maşină. De altfel, pământul purta doar urmele roţilor micului bus sau camionetă cu care îl dusese bătrânul. O maşină ciudată, observase David, cu două locuri în faţă dar scaunul din dreapta era încropit dintr-un fel de scaun de bar cu piciorul tăiat şi înfipt cumva în podeaua maşinii. De acolo hârbul părea întrerupt şi i se adăugase un fel de benă închisă, ce servea transportului diferitelor lucruri, despărţită de cabină printr-un panou de plexiglas. Acum partea din spate era goală, cu excepţia câtorva funii, o sapă şi o lopată. Ajunseseră destul de repede acasă, pe nişte străduţe întortocheate, pe care David nu le băgă în seamă, pentru că foamea îi deschisese un vulcan activ în stomac. Îi era atât de foame, încât îl chinuiau deja nişte dureri ascuţite. Înghiţise în sec şi nu-i spuse

* Fragment din romanul în curs de apariţie la editura PAVCON, Bucureşti

nimic bătrânului. Poate îl va întreba la un moment dat dacă ar vrea să mănânce. Dacă nu... va găsi el o cale să bage ceva în burtă. Spera din tot sufletul ca noul lui prieten să nu-l pună la muncă, mai întâi. Tăcuse mâlc, mai ales că bătrânul îl informase că erau aproape. În sfârşit, ciudata maşină opri în faţa casei. Coborâră, iar David fu însoţit în spatele căsuţei de mici dimensiuni dar cochete. Pe drum, bătrânul nu vorbise deloc. Purta o cămaşă cu mânecă scurtă, cadrilată şi nişte blugi vechi, albiţi de nenumărate spălări. Părul scurt îi era complet alb. Lipită de casă, o baracă din lemn părea a fi noua locuinţă a lui David. Pătrunseră şi vagabondul constată că, în cea mai mare parte, era un atelier de tâmplărie. Într-un banc dintr-o parte a încăperii încă stătea prinsă în menghină o piesă aflată în prelucrare. David habar n-avea ce era dar nu părea comestibilă, aşa că... Fierăstraie, rindele, ciocane, dălţi şi alte asemenea scule nu mai lăsau nicio îndoială asupra destinaţiei barăcii. Într-un colţ, oarecum separat de încăperea principală, un pat din lemn, de o persoană, o noptieră, o măsuţă şi două scaune. Chiar şi un dulăpior completa această mică iluzie de loc de locuit. Păreau toate lucrate în acest atelier. Peste tot plutea un puternic miros de spirt industrial şi de lac dar bătrânul deschise un geam şi aerul proaspăt de afară diminuă din damful persistent. ”Noaptea poţi să mai deschizi geamul, nu vine nimeni pe aici, îl informase bătrânul. Alfel până dimineaţă te va durea capul şi fără să bei.” De băut? Lui David nu-i mai ardea nici măcar de asta, pentru că foamea devenea sfâşietoare. Era în stare să caute vreo pasăre, vreun animal de casă şi să-l înfulece dar bătrânul nu părea deloc genul de agricultor sau crescător de animale. ”O să locuiesc aici?” întrebase fals timid iar bătrânul dăduse scurt din cap. ”Sper să-ţi convină. Vei avea trei mese pe zi, două beri la prânz şi un coniac seara, la cină. Fă-te comod... adică... cred că ai nevoie de o baie şi de nişte haine mai curate. În spate e un butoi cu apă caldă de la soare. Găseşti acolo tot ce trebuie. Du-te, fă un duş, până îţi aduc nişte haine de schimb.”

- Şi de mâncare? îl întrerupse curios Badri, de parcă de acest aspect ar fi atârnat toată aventura lui David la căsuţa de pe deal.

- Ai răbdare, şefule, vine şi aia. Când m-am dus să fac duş la butoi am găsit un măr în spate. L-am scuturat şi am înfulecat repede câteva. Erau acre ca dracu, îmi dăduseră lacrimile dar am băgat ceva în burtă. Numai că fructele ştii cum sunt. Îţi trezesc urgent apetitul.

David se spălase cum putuse deşi nu prea era amator de apă dar voia nepărat să dea o impresie bună. Măcar la început pentru că nu părea prea dispus să o ardă mult pe aici. Bătrânul îl aşteapta cu un tricou alb, lăbărţat şi o pereche de jeanşi vechi dar curaţi. ”Hai, îmbracă-te! Bănuiesc că ţi-e şi foame, nu?” ”Patroane, mor, te-aş devora şi pe matale, îmbrăcat”, răspunse repede David, cu ochii lucind. Bătrânul privise la un ceas vechi atârnat pe unul din pereţii barăcii. ”E aproape prânzul. O să mănânci dar berea abia de mâine! ” David înghiţise în sec. Era bine şi aşa, până la urmă. Nu avea voie să fie dezamăgit. Până azi nu găsea întotdeauna nici apă. Bătrânul se întoarse să plece. ”Patroane! Nu te supăra, pot să ştiu cam ce am

de lucru la matale?... Că eu...” Bătrânul se întoarse. ”Mă cheamă Varney. Poţi să-mi spui pe nume.” David rămase cu gura căscată. În îndelungata sa carieră de om al străzii nimeni nu-i permisese asta. În afară, desigur, de confraţii lui sau de unii fraieri pe care-i păcălise un timp dar care nu aveau vreun statut mai aparte decât el. ”V...Varney, bâguise el, lasă atunci, îmi spui când...” ”Ai să afli mâine! Acum stai aici, mănânci, te odihneşti şi de mâine dimineaţă intrăm în pâine.” David era atât de lihnit încât nici măcar nu-i trecuse prin cap să întrebe dacă e vorba, până la urmă, şi de

ceva firfirei. Varney îi adusese după câteva minute o fiertură aburindă care se dovedise un fel de tocăniţă foarte gustoasă, cu ceva carne prin ea. David mâncase hulpav, dizgraţios, cu zeama curgându-i pe la colţul gurii, în pârâiaşe greţoase. Varney îl lăsase singur. Ştersese castronul pe îndelete, cu bucăţi mari de pâine. Între timp, bătrânul intrase din nou, cu o porţie de şuncă grasă, fiartă, nişte ceapă şi ceva murături pe o farfurie. David înfulecă şi restul de mâncare şi aproape ameţise din cauza senzaţiei de preaplin, pe care n-o mai încercase de foarte multă vreme. Varney îi arătă o găletuşă cu apă rece, cu un polonic în ea, aşa cum vagabondul nu mai văzuse demult deşi parcă îşi amintea că în copilărie, pe la ţară, mai observase aşa ceva. Dar amintirile sale erau prea vagi. Trăia bucăţi de viaţă, concentrate aproape exclusiv pe adăpost şi mâncare, fără o linie anume, fără o continuitate firească pentru un om de vârsta lui.

Agentul Badri făcea eforturi să închege într-o logică şi într-o anume fluenţă ceea ce-i povestea bărbatul, care vorbea dezlânat şi sărea de la una la alta. Avea tot mai puţină răbdare dar voia să vadă totuşi unde duce finalul experienţei acestui om din faţa lui. Drogat nu era, pentru că nu şi-ar fi permis nici în zece vieţi să cumpere aşa ceva şi nu părea nici băut. Cât despre nebunie, Badri avusese de-a face în cariera lui deja cu tot felul de psihopaţi. Bărbatul acesta nu părea a fi unul dintre ei. Şi totuşi, nu-i povestise încă nimic din ce l-ar fi speriat atât de tare.

Venise şi noaptea. David se băgase în pat, după o cină ceva mai puţin consistentă dar binevenită, nişte cartofi fierţi, cu caşcaval. Nu aţipise bine că sări drept în capul oaselor. Un atac brusc de panică îl făcu să respire greu, cu inima bubuindu-i în piept. Trăgea aer în piept greu, întretăiat şi o sudoare îngheţată îl acoperise din cap până în picioare. În viaţa lui nu simţise aşa ceva, nici măcar atunci când îl gonea poliţia sau se încăiera pentru mâncare ori pentru vreo zdreanţă murdară şi ştirbă prin suburbii. Problema era că nu avea niciun motiv să treacă prin astfel de stări. Atelierul era gol, doar un bec chior pe care îl lăsase aprins deasupra patului destrăma un pic obscuritatea. Printr-o fereastră mică noaptea era de smoală. Nu avea curaj să se ridice din aşternut, privind în semiobscuritate cu ochii mari, exoftalmici, bombaţi de frica paroxistică. Un fel de uşoară vibraţie, un zumzet slab aproape că ridica praful de pe măsuţă. Un geamăt neomenesc care venea de undeva de afară îl făcu să sară în sus. Nu era puternic acest sunet dar cumva cavernos şi... deznădăjduit, completat de nişte foşnete uleioase...”Visez, dracu să mă ia!”, îşi spuse David şi, în mod uimitor, chiar atunci se gândi că nu ştiuse niciodată cine-i pusese numele, pentru că pe părinţi nu şi-i amintea deloc. Mors, un idiot de prieten de-al lui de pe străzi, îi tot spunea că provine dintr-o eprubetă şi i-o fi dat numele vreo asistentă matolită. Îl caftise de câteva ori pentru asta, deşi dobitocul se tot jura că glumise. Mintea lui căuta tot felul de subterfugii, numai pentru a scăpa din încleştarea panicii dar se pare că nu-i prea era de folos. Vibraţia crescu în intensitate şi căpătă accente de ţiuit foarte înalt. David vomită brusc, direct din stomac, icnind puternic de mai multe ori şi înecându-se. Zgomote stranii înconjurau baraca dar parcă nici nu erau zgomote, pentru că bărbatul le percepea mai mult ca pe nişte senzaţii, reflectate de diferitele sale organe. Ba în stomac, ba în piept, ba în spate, ba în creştetul capului. Nu scăpau nici ficatul, intestinele. Apoi uşa începu să se deschidă cu un scârţâit uşor de balamale neunse. Ceva translucid se profila pe negura de afară. David se trase în spate, lipindu-se de capul patului şi când reuşi să-şi ia privirea o secundă din cadrul uşii, căută disperat ceva să-i servească de armă. Dar chiar şi gândul acesta îi provocă un nou acces de vomă. Pe uşă pătrundea acum un fel de siluetă gelatinoasă, cu forme vag umanoide, care părea mai degrabă că ar fi fost potrivită să se prelingă decât să folosească poziţia bipedă. Şi totuşi o făcea, deşi deplasarea ei se producea printr-un fel de tremur, de contracţii succesive, ca la viermi. David nu vedea bine, ochii îi lăcrimau de la efortul făcut cu voma şi de la groaza care pusese stăpânire pe el, dar i se păru că în interiorul acestui jeleu umblător părea a exista şi o altă siluetă înceţoşată dar parcă mai densă. Vibraţiile crescuseră la apogeu, răsturnând sculele din atelier, creând o hărmălaie precum cea provocată de vasele dintr-o bucătărie lovită de cutremur. Peste tot zgomotul şi zumzetul groaznic, vagabondului i se păru că aude strigăte ce veneau de undeva, din curte. Începu să deslușească mai bine şi i se păru că ar fi vocea lui Varney. Oricum, strigătele aparţineau unui bărbat. ”Lukia! Lukiiiaaa! Înapoi! Acum!” Ţipetele erau tot mai apropiate. Alcătuirea păru că ezită dar lui David nu îi era clar ce făcea, pentru că nu avea de-a face cu ceva solid, ci cu transparenţe rotitoare sau curgătoare care cu greu încropeau un fel de siluetă. Un geamăt, ca cel de adineauri dar acum mult mai apropiat şi puternic îi făcu părul măciucă lui David. Varney se năpustise pe uşă. ”Afară!” strigă el, apoi glasul i se muie, inexplicabil. ”Lukia, fii bună şi mergi la tine în cameră. Vin şi eu imediat.” Monstruozitatea gelatinoasă se strecură înapoi pe uşă, probabil modificându-şi dimensiunile, pentru că în poziţie bipedă părea foarte înaltă. Erau ultimele imagini pe care le văzuse David, care căzuse într-un binecuvântat leşin.

CRISTINA NEGREANU

ALIVE

1

Respirăm cu toţii acelaşi aer. Privim spre acelaşi cer senin din spatele geamurilor înalte. Astăzi e soare. Ne încălzeşte, dar nu ne mai însufleţeşte. Birourile sunt toate ocupate, cu toţii facem aceeaşi muncă, aici şi acum. Totul e sincron. Dacă o foaie se mută dintr-un loc în altul, toţi o mutăm. Dacă unul dintre noi priveşte pe geam, cu toţii ne uităm în aceeaşi direcţie. E sufocant. Dintotdeauna a fost aşa? Cu mişcări biometrice, mecanizate, cu socializare izomorfă, cu ţeluri indigo?

Ceva-i greşit! În timpane se propagă doar vocea *Mătuşii* care ne alină suferinţa!

2

Noapte bună, cineva te ascultă!

De pe creanga uscată a unui ulm îşi întinse aripile o cucuvea. Ţiuitul ei descătuşă tunetele. Fulgerele împânzesc albastrul nopţii. Pasărea planează pe curentul de aer. De departe ai cădea în capcana iluziei şi ai crede că vezi o zburătoare de pradă, însă mintea te înşală, te uiţi, de fapt, la un hibrid rătăcit. Ochii îi scânteie şi aripile care-i flutură în vânt se preschimbă în mâini lungi cu gheare încovoiate, acoperite cu puf şi pene. Crengile se izbesc de ferestrele mari care ţin loc de perete. Cerul se luminează, iar ropotul ploii se întteţeşte. Hibridul aterizează pe o verandă, îşi lipeşte palma dreaptă de sticla geamului şi priveşte înăuntru. În noapte, ochii lui sunt doi cărbuni demonici, dornici să te tragă în păcat.

Capsula criogenă se deschide, bipăie de câteva ori, un bec roşu se aprinde în josul său, apoi un abur albicios ţâşneşte ca jetul unei balene spre tavan. Se trezise cineva. Speriată, se ridică în şezut, o femeie. Îşi aţinteşte privirile spre fereastră. Crengile bat darabana, zgâriind luciul pereţilor sticloşi. Afară stă el – în bătaia vântului şi a ploii –, înăuntru e ea, dezbrăcată, cu picioarele îndoite, cu degetele încleştate în jurul gâtului şi cu ochii mari, privindu-l. Nu se clinteşte din capsula ei, nu ştie ce se întâmplă, dar îşi aminteşte că un coşmar teribil a trezit-o. Fire conectoare îi sunt lipite de tâmple, torace, genunchi şi coate. Bărbatul-bufniţă se năpusteşte cu pumnii în geam. Femeia tresare – respiră greu. Ei nu se trezesc singuri, *Mătuşa* e cea care o face. *Mătuşa* ştie mereu când e timpul de masă, de somn, de mers la muncă sau de stat. *Mătuşa* are grija lor! E pentru prima oră când NO. 27-08 (Ofelia) se trezea în toiul nopţii. Pupilele i se roteau ca două titireze, vrând să vadă ce se petrece în jurul său. Bărbatul ciocănea. Pomii se încovoiau până la pământ, cerul se aprindea şi se stingea în repetate rânduri ca la un spectacol de lumini. Ploaia spăla penajul celui pe care NO. 27-08 îl asemui cu un demon ca cei din literatura pe care îi spusese *Mătuşa* că trebuie să o cunoască. Pumnii se izbeau cu putere, vrând să spargă pojghiţa ce-i despărţea. Femeia inspiră şi expiră lent, numărând până la zece, apoi smulse conectorii, rând pe rând, până când se eliberă. Se săltă pe braţe, ieşind graţios din capsulă. Cu paşi lenţi, unduindu-şi şoldurile, se îndreptă spre bărbat. Ţinea spatele mult prea drept, coprul îi era acoperit de o mâzgă verde care avea să fi fost pijamaua pe care o îmbrăcase la culcare, părul lung cobora peste umeri. Pieptul voluptos i se ridica şi cobora în ritmul respiraţiilor. NO. 27-08 îl observă, cel din urmă se potoli, stătu câteva momente nemişcat. Într-un târziu îşi deschise palmele şi le lipi din nou de geam. *Ofelia*, curioasă, speriată, nedumerită şi brusc dornică să afle cine e *el,* atinse sticla cu mâinile ei firave – exagerat de albe. Acum, îi despărţea doar o foaie rece, umedă şi aburită. Se cercetară atenţi, ca doi indivizi din specii diferite, vrând să vadă dacă pot avea încredere unul în celălalt.

Pe când cerul se lumină din nou, iar o bubuitură puternică făcu un stol de păsări să se împrăştie în aer, Bărbatul-bufniţă ţipă, întinse aripile şi se înălţă purtat de curenţi. No. 27-08 rămase pe loc, uitându-se după ciudatul vizitator. Pentru prima dată simţi nevoia să ascundă un lucru de *Mătuşă* şi vru să fugă în noapte după creatură. Se stăpâni. O mână încă o ţinea pe fereastră, pe cealaltă, tremurând şi-o duse temătoare la buze – trecu buricele degetelor peste ele, când termină lăsă braţul să alunece leneş pe lângă corp. Înghiţi în sec. Îşi plecă capul şi fără să vrea începu să plângă. De ce plângea? Nu o făcuse niciodată, nu avea motive să o facă şi totuşi, iată, că o făcea. Pletele lungi îi acopereau chipul cu trăsături maure. Gura i se usca şi inima începea să-i bată cu putere fără explicaţii logice.

„Mătuşa nu trebuie să ştie!” fu primul gând care îi veni în minte. Se întoarse tristă spre capsulă. Tristă? Nu ştia ce înseamnă să simţi asta, dar credea că aşa s-ar fi descris cel mai bine atunci. Străinul o întristase. De ce? Nu îşi putea da seama. Înainte să se vâre la loc în patul care o alimenta cu informaţii, mai aruncă o ocheadă spre fereastră în speranţa regăsirii lui. Lipi mecanic conectoarele la locul lor, deschise interfaţa, apoi şterse *trezirea – Mătuşa* nu trebuie să ştie că se trezise. Mâine avea să uite totul şi întâmplarea i se va părea doar o iluzie indusă de capsulă.

3

La etajul patru al unei clădiri boltite, construită de un arhitect brutalist pe când lumea încă se acomoda cu tehnologia, se afla sala 321 anexată Facultăţii de Litere. *„Totul e o iluzie a unei iluzii.”* îşi spuse Ofelia într-o doară. Studenţii stau aşezaţi în rânduri de câte şase şi privesc în faţă. Aşteaptă să sosească No. 27-08, doamna profesor de Literatură universală şi comparată. *„Normalitatea e relativă şi ceea ce se trăieşte este prestabilit.”* gândurile urmau o altă întorsătură şi femeia se îngrozea din ce în ce mai tare de ceea ce putea sugera. Pe culoarul lung, acoperit de marmură albă, înţesat cu coloane ionice, dorice şi cu busturi ateniene, se aud paşii apăsaţi ai celei pe care cititorul o va cunoaşte drept Ofelia. Merge grăbită cu o mapă subţioară. Buclele îi stau răvăşite, ochii albaştri îi sunt ascunşi de ochelarii cu ramă bordo, iar rochia maxi formează valuri la fiecare mişcare. E obosită. Oamenii i se par alţii, simte că nu mai recunoaşte pe nimeni. Ce se schimbase peste noapte? Intră în sală, privi scurt pe fiecare student în parte şi din nou avu senzaţia că stă în faţa unor străini. Sunt hipnotizaţi, par că nu aud şi nu văd. Cu paşi mărunţi îşi făcu loc până la catedră, în spatele sălii.

– Bună ziua! Vocea tinerilor era goală, la unison suna sinistru. Profesoara le zâmbi – avea zâmbetul curat, buze voluptoase, gropiţe în fiecare obraz, pomeţi proeminenţi – însă ceva era diferit la ea. Deschisese ochii în noapte şi la culcare anestezicul îşi făcuse greu efectul.

– Bună ziua! Aprinse interfaţa panoului ataşat catedrei. Studenţii apăsară câteva butoane şi li se arătă aceeaşi grilă transparentă. De ce trebuia să le vorbească despre un anume *A.J. Rimbaud* când *Mătuşa* le putea povesti în somn despre el? Ce ar fi putut să le adauge nou? Gândul o înspăimântă. Dintr-o dată se trezi gândind altfel, punând întrebări care – cel puţin pe moment – nu îşi aveau rostul. *Mătuşa* ştia tot şi totuşi încă existau profesori care trebuiau să-i înveţe pe alţii. Timpul se mişca încet în jurul Ofeliei. În dimineaţa aceea se înspăimântă de goliciunea apartamentului ei şi de propria persoană. Chipul vizitatorului o urmărea la fiecare pas. Întâlnise pe stradă oamenii care ţineau telefoane mari în mâini şi tastau cu repeziciune, dar nu scriau niciun cuvânt. Toţi aveau mişcări mecanice şi arătau bolnavi. O durea capul. Se chinuia să le explice câte puţin din tot ce a însemnat acel om, care cel mai probabil că nu ar fi dormit într-o capsulă, nu ar fi mâncat la ore regulate şi ar fi gândit singur. Să gândeşti singur, iată ceva de care nu fusese conştientă până în acel moment. *„Să gândeşti singur... fără Mătuşă?”*.

Pe la jumătatea cursului uşa fu deschisă din nou. Niciun student nu îşi aţintit privirea în direcţia scârţâitului produs de o balama ruginită. Analizau în continuare ecranele transparente pe care se derulau *Iluminările*. Un băiat cu părul lunguţ, slăbuţ, cu ochelari rotunzi şi adus puţin de spate, venea încet pe culoarul dintre bănci. Ţinea în mână o carte cu coperta roasă (nimeni nu mai folosea cărţi! Era cu adevărat straniu!).

– Bună ziua! Mă scuzaţi! Se opri în mijlocul sălii. No. 27-08 se învârti pe călcâie spre el, poalele rochiei i se rotiră, buclele se săltară purtate de micul vârtej care se formase în jurul său. Simte că rămâne fără aer. Înghite nodul format în gât şi continuă pledoaria. În scurt timp Sistemul anunţa schimbarea cursului. Ofelia rămase la catedră cu ochii închişi, masându-şi ceafa, degetele ei dădură de marginea boltită a unei plăcuţe. Apăsă locul mai tare şi sângele începuse să curgă încet. Se opri, căci era privită. În sală mai era un singur student (ciudat lucru, toţi plecau atunci când Sistemul îi anunţa). Se duse hotărâtă la el, îşi sprijini toată greutatea în mâini pe blatul băncii. Pe vârfurile degetelor încă mai avea puţin sânge.

– Ascultă, nimeni nu întârzie! Cum de...?

– Nimeni nu ia la rost! Băiatul căută ecusonul cu numele profesoarei, apoi continuă: No. 27-08, vă rog să mă iertaţi! Capsula s-a defectat şi mi-a fost greu să ies, nu se va mai întâmpla!

Privirea lui îi era cunoscută Ofeliei, dar de unde? Nu putea spune niciun cuvânt (orice ar fi spus ar fi putut să o compromită). Rămase tăcută cu buzele întredeschise, ochii lui Jonas deveniră preocupaţi de ele, analizându-le lacomi. Profesoara băgă de seamă că e analizată, la rândul său îl cerceta pe străin. Brusc se simţea bolnavă, epuizată ca şi când s-ar fi trezit dintr-un coşmar. Îşi aminti de panoul ataşat de tavan (care vedea şi auzea tot) şi se depărtă rapid. Băiatul o urmări, plecând. Capul o zvâcnea puternic. La următorul curs întârzie, în pauză ajunse în neştire la cantină, se aşeză la coadă, dar nu putu înghiţi nimic. Ceilalţi erau veseli, vorbeau unii cu alţii. Dar care alţii? Fiecare om vorbea singur! Ofelia clipi des. Simţi impulsuri electrice prin tot creierul, acoperindu-l ca o pânză de păianjen. Pentru puţin timp văzu oamenii cu care vorbeau ceilalţi, apoi dispărură din nou.

– Ce mi se întâmplă? Rămăsese cu tava în mâini, nemişcată în mijlocul colegilor de muncă care treceau nepăsători pe lângă, mergând în treaba lor, vorbind, râzând, dispărând.

4

Afară e soare, dar nu ne mai încălzeşte. Suntem reci, inerţi, pierduţi în lumile noastre infinite, prizonieri ai capsulelor. În munţii împăduriţi ai *Neightdale-ului*, printre brazi negri înfoiaţi şi fremătători, se înalţă blocuri erodate, doar clădirea Bazei – proţăpită ţanţoşă în centrul fostului oraş *Aravhandale* – se mai menţine intactă. O mână de oameni în halate lungi şi albe mişună, zăpăciţi, de colo-colo pe culoarele întunecate. La umbra crengilor de anin, Jonas aşteaptă tăcut, analizându-le mişcările dezordonate. Clădirea e înaltă,

numără pe puţin douăzeci de etaje şi pereţii de sticlă reflectă pădurea. Nu se poate intra, nu se poate ieşi. Vântul leagănă frunzele, iar câteva veveriţe se fugăresc vesele, ignorându-l pe *omul-bufniţă*. Din exterior o asemenea formaţiune de clădiri – brutaliste, groteşti pe alocuri – ar fi stârnit interesul oricui. Dar cine să mai fie intrigat când oamenii s-au evaporat printre fire şi alimentatoare? Săracele construcţii rămân dovadă a unui sistem politic desăvârşit peste care s-a clădit noua eră, post-pandemică, post-apocaliptică – umbrită de un război inutil – în care câţiva *iluminaţi* ai speciei au găsit salvarea distinsă a rasei umane (dacă s-ar fi oprit doar la supravieţuire, ah, întotdeauna e mai mult de atât!).

În ciuda lanţului Rezistenţei, mari savanţi dirijaţi de păpuşarul-criminal ghidat de dorinţa absurdă a controlării în masă, au creat capsulele şi mai apoi oamenii din capsule (recipiente din carne şi oase, cărora li se implantau engrame sau ceea ce şi-ar fi dorit *Mătuşa* ca indivizii să cunoască, pe o plăcuţă de cupru). Nu s-au oprit aici, au continuat să se joace de-a Dumnezeii şi au adus la viaţă atrocităţi greu de imaginat, care rând pe rând, instabili fiind, s-au întors la ţărâna din care s-ar fi născut dacă ar fi fost lăsaţi – pe omul bufniţă tot ei l-au creat şi a fost singurul care le-a scăpat. În adâncuri, prin catacombele săpate de semenii lui *Aravan*, mai mişună creaturile de vantablack. Momentul oportun nu mai vine de douăzeci de ani...

Cocârjat, cu aripile îndoite, Jonas se năpusteşte asupra intrării vestice a Bazei. Aşteptase destul. Înhăţă un halat la nimereală, aruncat peste un container menajer – înfăţişarea umană nu-l trăda pe tânărul care se integra perfect în peisaj. Se lovi cu umărul de unul dintre gardieni, furându-i cartela de acces. Trase aer adânc în piept, apoi cu paşi apăsaţi porni pe holurile luminate palid de neoane strâmbe. Planul său era aproape de a se pune în mişcare. Jonas fluiera în surdină, balansându-se de pe un picior pe altul (...).

Cu un răsuflat greu, *Ofelia* se dumiri, plutind în lichidul capsulei. Ochii o usturau şi respira greu. Firele o ţineau captivă în containerul său. Privea peretele de sticlă ce dădea spre pădure şi nu înţelegea ce i se întâmplă. Din braţe îi porneau furtunuri groase, care săpaseră găuri adânci în carnea sa, pe alocuri i se înroşise şi o durea. Un orificiu de doi milimetrii se deschise la baza recipientului, lăsând să pătrundă o substanţă străină lichidului amniotic. Era rece, vâscoasă, înaintând în forţă. No. 27-08 începu să lovească cu pumnii încleştaţi, vrând să se elibereze. În laboratorul în care se afla pornise o alarmă stridentă, acompaniată de lumini roşii. Anestezicul amorţea muşchii femeii care încă se încăpăţâna să evadeze, izbind cu palmele şi picioarele pereţii incubatorului. În cele din urmă mâinile i se lăsară moi, nu o mai ascultară. Oboseala o cuprinse şi adormi din nou. Avea vaga senzaţie că se desprinsese de corp şi plutea în neştire pe o mare infinită.

Jonas auzi alarma, se uită nepăsător spre departamentul aglomerat de cei pe care îi botezase „păpuşile" – căci se comportau asemenea unora, nu aveau opinii, ascultau şi se mişcau dirijaţi, în consecinţă îşi meritau numele. Zâmbi, şoptind: *„tic-tac, tic-tac*!". Pantofii cu talpă groasă de lemn sunau a alamă goală pe culoarul neluminat care se îngusta din ce în ce mai mult. Fluieratul băiatului se pierdea în beznă. Nimeni nu venea în aripa veche a Bazei, poate de frică, poate din inconştienţă, însă asta nu îl deranja. În subteran, acolo unde se găsea vechea *casă din poiană* – peste care se construise fără milă cuibul omenilor-capsulă – îşi construise propriul harnaşament capsular. Descoperise o falie prin care putea pătrunde în metaverse-ul oamenilor în stare vegetativă.

– Sărmanii oameni! Suspină Jonas, învârtind cheia în broască. Nu modificase casa, îl făcea nostalgic, gândindu-se la cei care stătuseră în ea sau la acel detectiv care urmărise un criminal fictiv până în mormântul lui Aravan. *Cum se mai numea oare?* Agăţă halatul în cuier, reluându-şi, cu o scurtă contorsionare a coloanei vertebrale, forma de hibrid. Câteodată îi plăcea să se aşeze la masa şubredă din bucătărie şi să se prefacă că vede pâlcul de pomi şi văile de altă dată prin ferestrele pătrăţoase. Păstrase walkmanul găsit în rucsac şi derula ore în şir unica casetă pe care o avea. Muzica aceea îl întrista şi făcea ca sângele să-i clocotească prin vene. *„Mătuşa trebuia să plătească!"* îşi zicea adeseori. Ecusonul lui Eliot îl atârnase de grindă, iar bărbatul zâmbea timid din fotografia sa alb-negru. Ghiozdanul lui Charon îi era aproape şi dosarele sale se găseau pe blatul din bucătărie – Jonas le citise într-o disperare inimaginabilă de a găsi dovezi palpabile contra conducerii, însă fără folos, dosarele vorbeau doar de crime săvârşite cu ani în urmă şi de entităţi ciudate. Se înşelaseră – oamenii de atunci – în privinţa creaturilor? Dracul mai ştie! În vremuri atât de întunecate duşmanul îţi devine aliat, doar pentru a doborî inamicul comun... Asta se întâmplase şi în cazul lor, umanoizii făcuseră front comun cu vantablack pentru a învinge *Mătuşa*. Nemiloasa formă de guvernare subjugase mentalul colectiv prin învăluiri care de care mai fantasmagorice (totul spre binele cetăţeanului). Rezistenţa înfrântă la 13 Septembrie, într-o vineri ploioasă, se retrăsese în tuneluri, dând peste arabescurile fantastice ale proto-entităţilor şi peste creaturile de vantablack cuibărite cu picioarele sub pântece ca nişte cai adormiţi. Se îngroziseră. Vântul de prin gurile de aerisire le stinsese torţele şi entităţile se sculaseră amorţite şi cocârjate, adulmecându-i pe oameni. Bieţii de ei rămăseseră paralizaţi în faţa monştrilor cu colţi albi.

– Tic-tac, tic-tac! Jonas pocni din degete şi se învârti pe călcâie. Rotea capul în ritmul muzicii care îi invada urechile, izbindu-se de pardoseală. Blănile pârâiră

sub greutate, dar nu cedară. Întins ca un mort, inert și visător, privea tavanul. Un zâmbet tâmp i se formă în colțul gurii, căci aducea vești bune: găsise ieșirea din labirint! Și *Mătușa* nu mai avea nicio cale de scăpare! Tic-tac, tic-tac! Îndreptă mâna dreaptă spre ferestre, închise un ochi ca un lunetist profesionist și se prefăcu că trage într-un adversar invizibil. Tic-tac!

5

Ofelia stătea cu capul în mâini, rezemată de pervazul lat al sălii 321. Era trecut de cinci după-amiaza, iar ea nu se urnea din loc. În fața ochilor imaginile deveneau blurate, distorsionate, supărător glitchuite, făcând-o nesigură de ceea ce vedea. Avu, chiar, senzația că pentru un scurt moment fu întru totul altă parte, într-o lume diferită, captivă unei capsule dintr-un laborator înfricoșător.

— No. 27-08, e timpul să te întorci! Vocea mașinală a *Mătușii* îi invadă urechile. Nu răspunse. NO. 27-08, e timpul să te întorci! Inima bătea cu putere în piept de teama închiderii. Avea să o bage din nou în capsulă, nu-i așa? De ce trebuia să stea acolo? Se uită lung după indivizii care treceau prin fața pervazului, toți aveau ochii pierduți ca și când nu ar fi văzut nimic în jurul lor. Frunzele pomilor nu se mișcau. Păsările nu existau, nici măcar un fluture rătăcit nu era prin zonă. Ciudat! Tot ce o înconjura devenea straniu, mecanic, cu mișcări de diapanzor, izomorfe, banale și repetitive ca într-o buclă temporală. *„Așa a fost din totdeauna”* întrebarea îi scăpă fără să vrea. Abia când *Mătușa* îi ordonă a cincea oară să părăsească clădirea, Ofelia se zmulse din gândurile care nu îi mai dădeau pace și cu aceiași pași rigizi se porni spre „casă”.

— No. 27-08, s-a întâmplat ceva? O chestionă vocea *Mătușii*.

— Nu, Mătușă! Mințise pentru a doua oară, dar *Mătușa* nu poate fi mințită. Își aminti de studentul întârziat. Amintiri, de ce nu le avea? Unde îi dispăruseră? Pentru prima dată se întrebă care e numele ei de botez, căci cu siguranță nu i se spusese 27-08! Și se îndoi de existența *Mătușii – Aia era vocea ei cu adevărat sau o simula cineva de fiecare dată?* Pe străzi oamenii se comportau ca întotdeauna: vorbeau, își zâmbeau, tastau, se plimbau cu bicicletele, cu animalele de companie și totuși ceva era straniu la ei. O pală caldă de vânt îi suflă marginile rochiei și părul. Trase aer adânc în piept, ignorând durerea din străfundul pieptului pe care nu știa de ce o simte. Studentul acela îi trezise o senzație nouă: durerea. Oare era același cu vizitatorul din noapte? Scutură energic din cap, trebuie să-și alunge ideile nefondate din minte, în caz contrar *Mătușa* o va pedepsi!

—No. 27-08, ai ajuns! Deschide ușa! Vocea o irita. Impulsurile i traversau neuronii, provocându-i un adevărat disconfort. *Mătușa* sigur bănuia ceva! Zăbovi o vreme cu mâna pe clanță. Se simțea captivă. Dar unde era captivă? Nu era într-o celulă, nici nu avea cătușe pe încheieturi, la urma urmei asta e definiția prizonierului și nu se încadra în ea. Avea voie să meargă oriunde, nu-i așa? Nu, nu avea voie, tocmai i se impunea să intre. Docilă, descuie apartamentul, nu înainte să mai tragă o ultimă privire, pe furiș, spre pădure.

— Întârziase! Răspunsese! Avea o carte! Glichul reapăru, zvâcnindu-i jumătate de față. Își masă tâmplele. Imediat ce închise ușa, se opri pe covorașul de la intrare. Întârziase! Avea o carte! Continua să repete cuvinte fără sens, uitătura îi era rece, pierdută în neant, căci pe retină i se întipărise imaginea studentului. Își dezbrăcă rochia și o lăsă să-i cadă la picioare. Nu o ridică. Cu vârfurile degetelor atingea lent pielea brațelor, urcând până la ceafă. Vocea bâzâitoare dispăruse. În cameră o aștepta capsula. Nu se grăbea să intre. Nu o mai încălzea, nu se mai simțea în siguranță. Încleștă falangele în claia de păr, masându-și fiecare parte a craniului. Tristețea o cuprinsese din nou.

— Dacă mi-ar crește aripi, m-aș comporta ca o zână, dar sunt un om dintr-o capsulă! Un om dintr-o capsulă! Repetă, convingându-se de realitate.

În aceeași seară se hotărî să păstreze un jurnal și să își golească mintea. *Mătușa* îi asculta gândurile! Era sigură de un astfel de lucru. Trebuia să-și calmeze bătăile inimii! Orice mișcare, gând sau stare ar fi putut s-o deconspire. *„Oare Mătușa poate privi prin ochii mei?”* femeia nu știu ce să-și răspundă, era halucinant. Luna lucea nepăsătoare, scoțând la iveală umbre coșmărești. Femeia cu trăsături maure se lăsă să alunece încet în capsulă, imediat compartimentul înlănțui trupul cald: furtunurile i se înfipseră adânc în carne, conectoarele străpunseră tâmplele și o substanță verde se grăbea să-i invadeze venele. Fiori reci îi străbătură corpul. Ochii îi erau ațintiți spre ferestre în așteptarea vizitatorului.

— Ofelia, mă numesc Ofelia! Bâigui înainte de a închide ochii.

6

„Soarele aleargă pe după puzderia de pomi. E ceață pe văi și sat. Nu mai văd soarele, s-a ascuns și el la vederea monștrilor denumiți *homo sapiens*.” gândi Jonas, coborând scările prin cavernă. Cineva se trezise, era o femeie! Jos îl așteptau creaturile evoluate și câțiva oameni ai Rezistenței care mai rămăseseră alături.

— Ce se mai aude de la suprafață? Un ins cu pardesiu de lână tocită ieși în față. I se spunea Bartolommeo.

— S-a trezit Ofelia!

— Ofelia? Numele nu îi spunea nimic. Cine e Ofelia?

— Nu știu, mi-a venit pur și simplu numele ăsta. Crezi că e vreo coincidență?

— Ce îți amintești dinainte de experiment?

*

Jonas se încruntă. Muşchiul obrazului zvâcni şi maxilarul se încleştă. Se trânti cu capul de spătarul scaunului, acoperindu-l cu aripile late. Arăta ca un colos azvârlit la nimereală pe un obiect fragil. Văzuse *atunci* cum întreaga lume se putuse schimba în mai puţin de o lună. Atunci însemna în linii mari 13 Septembrie, vineri cu ploaie, pe când avea vârsta de zece ani, iar părinţii săi dispăruseră – ştiau cu toţii că fuseseră executaţi dintr-un motiv absurd, dar care pentru *Mătuşă* era verosimil şi îi numeau „dispăruţi" pentru a nu fi traşi la răspunderi. Dacă existau curioşi imediat erau daţi „dispăruţi". Jonas fusese aruncat în *Laborator*, locul în care minţile diabolice au început încrucişări bizare de ADN. Băiatul stătea chircit lângă o capsulă imensă, acoperindu-şi urechile cu mâinile. Lumina era toxică, de un verde murdar, ferestrele lipseau şi aerul era îmbâcsit de clor şi betadine. Băieţelul nu voia să audă agonia celor dinaintea lui, tremura din toate încheieturile, plângea şi ar fi vrut să se cuibărească în braţele mamei, dar ea nu mai apărea. Îi încolţise în suflet ura. Se supusese molcomit pe când îi venise rândul. Intrase în capsula cu capac de sticlă, îl legaseră cu corzi late, apoi fu convins că scăparea e izbândă.

Fiecare transformare pe care era obligat să o facă îl chinuia în chip nebunesc. Oasele îi trosneau, pocneau, se frângeau până când apăreau umerii laţi, penele şi ghearele. Prima metamorfoză îl costase ochiul stâng care nu contenea să-i sângereze. Medicii, luau notiţe de pe margine. Ura faţă de ei şi de *Mătuşă* creştea în pieptul băiatului orfan. Cât timp stătuse în Laborator văzuse colegii de suferinţă aruncaţi peste o balustradă oţelită. Restul nu aveau voie să vorbească între ei, dar se înţelegeau prin simple ocheade şi pricepuseră repede că cei aruncaţi erau morţi. La început nu îi era clar pentru ce sunt torturaţi în asemenea hal, îi considera pur şi simplu nebuni, sadici, monştrii. Pentru un băieţel de zece ani, asemenea chinuri erau cauzate doar de monştrii, adevăraţi monştrii. Treptat aflase, experimentând, că îi creau pe post de animale de circ, povară şi spionaj. *„Nenorociţi fără inimă!"* gândise el *„Se amuză pe seama noastră!"*.

Avea şaptesprezece ani pe când în toiul unei lupte în arenă fusese doborât şi declarat mort – poate că încă mai respira încet de tot, însă niciunul dintre acei indivizi nu îi acordase atenţie. Avea un umăr dislocat, o aripă frântă şi o suliţă înfiptă în pântece. Luminile arenei se învârteau, auzea aclamaţiile celor fără inimă şi îi blestema în gând. Era purtat pe o platformă rece. Îl duceau la balustradă. Urma să fie expulzat din clădirea Bazei. Ameţeala, oboseala şi durerea îl răpuseseră. Clipa plonjării nu şi-o mai amintea. Se trezise printre cadavre descompuse din care trăgeau cu nesaţ câteva hiene. Mirosul greu de sânge stricat îi deranja stomacul. Nu se putea ridica şi prin minte se învârtea un singur nume: „*Ofelia*". Întinse gheara dreaptă spre cer, şoptind „*Ofelia*", respiră aerul naturii şi adormi din nou. *Aşa mirosea libertatea? A hoit şi noroi?*

Bartolommeo îl găsise la câteva zile după prăbuşire. Două creaturi de vantablack îl acompaniau. Ploua torenţial şi omul-bufniţă se contopise cu putreziciunile pe care era tolănit. Dacă ai întreba vreodată „Cui îi pasă dacă mor?" ţi s-ar răspunde fără menajamente: „Animalelor flămânde, căci te-ar vedea un ospăţ pe cinste. Pentru câteva ceasuri cineva te-ar aprecia la maxim." Bartolommeo Jirnés nu avea mai mult de douăzeci şi şase de ani pe atunci, se alăturase Rezistenţei din catacombe şi adeseori cutreiera graniţa la lăsarea întunericului în căutarea materialelor – ai fi surprins cât de utile pot ajunge hainele morţilor. Ei nu mai au nevoie de ele, se întorc la pământul-mamă goi şi cu multe resentimente. Trăsese greu trupul gigantic al bufniţei convins că avea să facă perne din penele sale, dar creatura trăia! Jonas li se alăturase târziu, două săptămâni le petrecuse în infirmeria rudimentară a Rezistenţei. Când deschisese ochii, panicat, se săltase în şezut, ţipând numele unei femei. Cine era femeia? Nu aveau să afle prea curând...

*

Jonas ignoră întrebarea. Aruncă scaunul înapoi la locul său şi se grăbi să vorbească:

—Trebuie să acţionăm rapid! Să mai intrăm prin falie şi să îi trezim pe mai mulţi! Trebuie să vadă că...

— Că ce?

— Că încă sunt vii! Încălecă un scaun cu răzimătoare, lăsându-şi mâinile să atârne. Ochii i se întâlniră cu cei ai lui Bartolommeo. Cum, dracului, s-a ajuns la asta? Cum?

— Jonas...

Băiatul legănă capul, cu părere de rău, în stânga şi în dreapta. I se surpa pământul sub picioare la gândul că se confrunta cu un mamut susţinut de piloţi vertiginoşi. Ce ar fi putut face un biet puşti de douăzeci de ani împotriva *Mătuşii*?

— Aveam zece ani, Bartolommeo, zece ani amărâţi... – Închise ochii, faţa maură a Ofeliei îi reveni în minte. Oamenii ăştia sunt capabili să simtă?

— Ce tot îndrugi?

— Oamenii sunt reali?

— Care oameni?

— Cei din capsule, sunt reali?

— Sunt şi nu sunt! Da`unde vrei să ajungi cu toate astea?

— La ea!

Bartolommeo se arătă încurcat, iar Jonas fu nevoit să-i explice întrevederea din ajun cu femeia din capsulă care se trezise singură. Spera să fie real, să nu i se fi părut sau şi mai rău să nu fi fost trezită de *Mătuşă*, să-l fi văzut şi să-l vâneze! Îi povesti până şi scurta vizită de la cursul de Literatură Universală la care adusese cartea, atunci faţa prietenul său se crispă.

— E periculos! Gândeşte-te doar că dacă miros *ăia*

ceva, vor face o reactualizare, un update la cipuri şi va sosi ora de culcare...

– Ora de culcare! Repetă fără convingere. Ar fi vrut să-l întrebe dacă crede în androgini, însă renunţă rapid la idee – un gând absurd şi irelevant. Pe de-o parte era stupid să crezi în aşa ceva mai ales faţă de un om-capsulă, pe de altă parte o căuta constant pe această Ofelia despre care nu ştia absolut nimic. *Iubita mea îndepărtată*, spusese într-o doară pentru a se consola.

– Poartă-te normal printre ei, bine?

– Normal? Îşi masă cu ghearele ceafa acoperită de pene. Aţi auzit şi voi alarma de mai devreme? Îi văzu aprobând. Cred că a fost ea!

Pereţii peşterilor purtau un tapet sinistru, arabescurile se împânzeau ca o reţea infinită de palimpseste – texte şi formule chimice tronau pretutindeni –, camerele erau despărţite de arcade boltite, tavanele aveau formă de cupolă şi erau pictate cu ocru roşu şi galben. Lespezile de granit susţineau trei capsule. Cabluri groase se împrăştiau pe podeaua de rocă. Câteva neoane bâzâitoare îşi găsiseră locul în stânci, împroşcând o lumină rece. Scene halucinante, rămăseseră pierdute în timp. În fiecare cavou se găseau câte trei sarcofage care ascundeau rămăşiţele alphalonienilor de demult – ştiau asta de la creaturile bătrâne care avuseseră ghinionul de-al întâlni pe creator (Aravan). Din spatele coloanelor, împodobite cu frunze late, venea impunător, liderul mutanţilor: un colos cu umeri laţi, cu faţă colţuroasă, afişându-şi mult cunoscuţii ochi roşii, strălucitori. I se spunea Caius şi făcea parte din noile generaţii – evoluaţi, inteligenţi, puternici, cu toate acestea păstraseră în genă răzbunarea pe care acum şi-o îndrepta asupra *Mătuşii*. Nu din cauza inteligenţei fusese ales conducător, ci motivul îl constituise forţa. Vocea tunătoare se sparse de bazalt.

– Ce plan ai?

Hârâitul unei staţii le atrase atenţia. Se repeziră asupra unui colţ înţesat cu monitoare enorme. Pe ecrane rulau coduri interminabile cu o viteză uluitoare. Bartolommeo alunecă pe scaunul din faţa pupitrului său, pornind o adevărată rafală de butoane apăsate – stătea încordat şi pe frunte îi apăreau cute groase. Jonas, sprijinit de blatul mesei regla transmisiunea, ajutându-se de taste butucănoase – pe ecranul său jucau linii curbate, oscilând în continuu. Caius se îngrozea, citind raportul sustras din serverul Bazei. În urmă cu o lună, poate într-o luni pe la miezul nopţii, reuşiseră să se infiltreze în gigantica linie de coduri a Bazei – fusese o adevărată reuşită pe care o sărbătoriseră fără întârziere. Câteva zile la rând stătuseră ca pe ghimpi la gândul că vor fi reperaţi, vânaţi, sfârşind prin a fi daţi „dispăruţi", însă aparent nu li se acorda atenţie – *Mătuşa* a făcut două greşeli: 1. Nu s-a ocupat de intruşii din sistem. 2. Nu a fost atentă la micii butoni ataşaţi de mobilier. Aceste erori aveau s-o coste supremaţia, dar avea să afle acest lucru ceva mai târziu.

– Ce dracului, se întâmplă? Şuieră Bartolommeo, rămânând concentrat asupra codurilor.

Prin staţie se distingeau cu greu vocile a doi medici. În laborator pornise din nou alarma.

– COD ROŞU!

– STAREA DE COMĂ E PREFERABILĂ PENTRU INDIVID!

– Ce tot vorbesc? Caius îi făcu semn lui Jonas să tacă. Bartolommeo devenea din ce în ce mai rigid. Corpul 3D al unei femei se clădea pe ecran printre cifre. În dreptul imaginii scria:

OFELIA HALL. 27. PROFESOR.

O (II). NEGATIV.

170 CM.

PACIENT INSTABIL. SE RECOMANDĂ OPRIREA IMPULSURILOR ELECTROMAGNETICE, RISC DE LEZIUNI LA NIVELUL ZONEI BROCA.

Ofelia se zbate, ieşind din faza de veghe. Muşchii se contractau cu mişcări violente. Pulsul i se accelerase, saturaţia pulmonară scade incontrolabil. Într-un final deschise ochii, simţind că se sufocă încearcă să ia guri mari de aer, însă se îneacă cu lichidul amniotic. Imaginea ei cu gura larg căscată şi cu pupilele dilatate îţi aduce aminte de un peşte prins în cârlig. Cei doi medici o privesc cu interes. Presiunea intracraniană îi provocă ameţeală, iar răceala începe să-i cuprindă, rând pe rând, ochii, fruntea, degetele mâinilor, degetele picioarelor şi buzele. Extremităţile o furnică, îi amorţesc şi e din ce în ce mai greu să le mute. Cu cât deschide mai mult gura cu atât mai mult lichid vâscos îi invadează laringele, împiedicând-o să respire. Vede printr-o perdea de ceaţă lumea care se mişcă în reluare. Încet pomii de afară se pierd, alungiţi, distorsionaţi, printr-un fum albicios.

– Goleşte recipientul!

Unul dintre bărbaţi selectă de pe panou opţiunea EVACUARE. În colţul gurii îi juca un zâmbet perfid. Arătătorul lui nu se putut hotărî imediat dacă să apese pe DA. Privirea ameninţătoare a colegului îl înduplecă. Capsula se golea treptat, lăsând corpul femeii să se prelingă, rezemat de pereţii transparenţi, doar firele o mai înlănţuiau.

– Eşti nebun? Îşi împinse camaradul de lângă panou şi răsturnă câteva manete. Cu un pufăit, un clănţănit şi o prelingere de lichid kaki, capacul containerului se rabată. Celălalt om cu halat râdea, obţinând câteva uitături urâte.

– Eşti incurabil! O ridică pe braţe pe Ofelia. Uşa se glisă şi un infirmier intră cu o targă. Duo în rezerva P0456. Vin imediat! Într-o mişcare necontrolată poalele halatului îi fluturară. Falangele se încleştaseră pe gulerul individului cu minţile pierdute. Cuvintele ce-i ieşeau printre dinţi semănau a lătrături: Ţi-ai pierdut minţile? Te uitai la ea?

Un rând de dinţi gălbejiţi se lăsară la iveală. Oricât l-ar fi zgâlţâit omul continua să se hlizească. Konrad oftă zgomotos, azvârlindu-l cu spatele de blatul mesei.

– Îmi pierd timpul cu idioţi! Părăsi încăperea, masându-şi tâmplele. Înainta pe coridor cu paşi greoi – fusese imprudent, *Mătuşa* avea să afle de izbucnirea sa. Din spate, râsetul diabolic îşi făcea ecou. Luminile se stingeau. Aiax – omul de ştiinţă cu sechele mentale – rămăsese lângă masa dărâmată, cu un picior întins. Se rezema cu cotul stâng de genunchi. *„O să ne ducem toţi, Konrad, începând cu tine!”* îşi spuse, sprijinindu-şi capul de blatul lemnos. Verdele prăpădit al indicatorului EXIT ilumina celelalte capsule. Aiax se uita indiferent la progeniturile captive şi anesteziate. Rotind gâtul, câteva vertebre pârâiră.

7

– Ce i-au făcut?

– Cui?

– Am auzit clar: „goleşte recipientul!”, deci au scos pe cineva! De ce, Bart?

Bartolommeo se împinse mai în spate cu scaunul. Picioarele metalice scârţâiră. Preţ de o oră se gândise la Ofelia Hall. Caius se instalase lângă capsule, lipind câteva fire. Adus de spate, încordat, aşezat turceşte, nu putea concepe un mod rapid de a elibera oamenii. Jonas abandonă ascultarea conversaţiilor. Se roti cu scaunul la un alt panou – cel pentru capsulă, trebuia să intre din nou. Fără să anunţe deschise capacul şi se vârî înăuntru. Colosul aruncă cu o cheie franceză în perete. Bărbaţii tresăriră surprinşi.

– Puteai anunţa! E instabilă!

– În cât timp poţi aduna toate creaturile?

– Nu asculţi!

– Nu vă daţi seama? Cineva s-a trezit! Ăsta e momentul! Trebuie acţionat! Precum paraziţii, firele săpau în carnea braţelor şi a picioarelor. Pe cap îşi ataşase o cască ridicolă compusă din mai multe plăcuţe din care ieşeau furtunuri albastre. Picioruşele conectorilor se înfipseră în frunte şi ceafă. Electricitatea traversa venele. Capacul ermetic se trânti, vaporii anestezicului ţâşniră, acoperindu-l pe Jonas. Privirea i se schimbase. De data asta avea să ducă planul la bun-sfârşit. Nu se mai temea de *Mătuşă*, frica – oricum – nu aduce nimic bun!

Şeful mutanţilor avea cute groase pe frunte. Pufăia, plimbându-se de colo-colo. Bart căzuse pe gânduri cu capul aplecat pe coapse.

– Ofelia Hall...

– Nu şi tu! Văicăreala gigantului îi aduse aminte că nu e singur. Niciodată nu puteai fii singur. *Mătuşa* te monitoriza, oricât ai fi vrut să fugi de ea. Că îi lăsase să scape era doar o chestiune de timp. Rezistenţa slăbise. Mulţi se aliaseră Bazei după înfrângerea din septembrie, alţii dispăruseră în capsule, iar fericiţii din tuneluri nu puteau fii siguri de nimic. Le oferea iluzia unei iluzii şi ei o credeau! Naivi! Creaturile se întorseseră în sălbăticie. Mutanţii se ascunseseră în clădiri dezafectate. Frica îi stăpânea pe toţi şi trezirea se amâna tot mai mult.

Noapte bună, cineva te ascultă!

Caius scotocii după un registru de modă veche (e un nostalgic) printr-o etajeră înţesată cu maculatură, unelte şi cabluri. Trecu cu degetele groase peste numele extrase din baza de date a *Mătuşii*.

POPULAŢIE GLOBALĂ: 30^9
LOCUITORI CAPITALĂ: 1.000.000
LOCUITORI ANEXĂ: 20.000, ETC.
MUNCITORI: 90%
CELULE OCUPATE: 80.000
DINTRE CARE 40% DUŞMANI, DINTRE CARE...

Primul nume: ANDANNI AIAX, degetele butucănoase se plimbau sub atenta supraveghere a lui Bartolommeo care se arăta încurcat de situaţie.

– Înainte să plec, hai, să vedem câţi oameni avem? Lămuri Caius.

– Mai e valabilă?

– Trebuie! Cu siguranţă mai sunt ca noi prin rândurile lor, trebuie să-i găsim! E musai să avem grijă cu gagiul ăsta! Arătă spre Aiax.

– Mă nelinişteşte ceva...

– Spune!

– De unde ştim dacă putem avea încredere...

– Nu ştim! Dar ai văzut reacţia ăluia din laborator. Medicii nu sunt controlaţi! *Mătuşa* nu i-ar fi ordonat să scoată corpul...

– Doar dacă nu joacă la cacialma!

– Fix asta vrea să credem! Ne-a făcut să nu ne mai încredem! Oftă. Cel mai bine e să renunţăm la tehnologie! S-o ia dracu! Pentru a doua oară Bart nu înţelese atitudinea prietenului său. Nu te uita aşa! Nu îţi dai seama? Prostia asta ne-a adus aici! Toate bune, până cade pe mâna unora ca *Mătuşa* şi a altor descreieraţi!

– Şi cu Aiax, ăsta?

Caius nu apucă să răspundă. Prin difuzoare izbucni un ţiuit strident, urmat de o voce bolovănoasă ca a unei pisici care tocmai învăţase să vorbească. Sunetele mecanice îngheţau sufletul oricui. Bărbaţii făcură schimb de priviri. Niciunul dintre ei nu înţelegea de unde s-ar fi putut emite...

– A... aici V... Vorniam!

Confuzia deveni colosală. Vorniam fusese măturat de bombardamente. Fluctuaţia undelor sonore era haotică. Bartolommeo Jirnés se chinuia să regleze unda potrivită. Li se transmitea prin radio, pe o frecvenţă foarte joasă.

– A... auziţi? Glasul distorsionat se întrerupea constant de bâzâituri. Repet: Vorniam!

– Să fiu al naibii! Caius prelinse palma enormă peste maxilarul ascuţit, trăgându-şi de piele. Precauţi, nu scot niciun cuvânt. Se încerca localizarea aparatului.

8

Negru abisal. Două proiecţii astrale călcă apăsat. În urma lor praf de stele. Se privesc ca în oglindă, muţi, întinzându-şi mâinile opuse. Corpuri goale se atrag spre contopire. Linişte deplină. Bubuituri alerte provoacă vibraţii instabile. Palme străine se strâng între ele, ating antebraţe, braţe şi umeri noi, iar la final se diluează.

— NO. 27-08, trezirea!

Căscă ochii, izbindu-se de albul tavanului. Se săltă anevoie. Dârele primilor zori se preling pe pereţi. Ce fusese visul ciudat? Pe fereastră rămăsese urma vizitatorului. Impulsurile îi zguduiau corpul, carnea tremura pe oase.

— NO. 27-08, ridică-te!

Cu aripile întinse Jonas planează. Cerul e albastru, dar e o iluzie. Frigul îi biciuie obrajii. În zbor, trec câţiva porumbei voiajori. *Drone*! Jonas avea dreptate. Cât ai număra până la trei o salbă de focuri se năpusti asupra sa. Plonjă pe spate cu aripile aşezate pe piept ca un mort. În cădere prindea viteză. Rafala de gloanţe continuă. Aproape de sol, ridică ghearele spre cer şi deschise lent, cu mişcări largi, arcada aripilor.

— Am obosit! Ţâşni, lovind aerul cu picioarele. Se propulsă ca o ghiulea. Obligă dronele să-l urmărească printre copaci. Pierdu pe drum aproape toată formaţiunea – împotmolită prin crengi – doar câteva se îndârjeau să-l urmărească. *„Trebuie să scap de ele!”* se sfătui Jonas.

Ofelia prinse să dibuie din nou ceafa. Trage cu unghiile de piele. Sângele curge, rana ustură şi ea tot nu se opreşte. Lacrimile se rostogolesc, întâlnindu-se la bărbie.

— Ăsta nu e corpul meu? E panicată. Lacomă, ia guri mari de aer; se simte slăbită. Răvăşeşte părul cu ambele mâini. Ceva nu e bine! Nu se poate opri din plâns.

— No. 27-08, opreşte-te! Impulsurile o cutremurau din nou, rămăsese încleştată cu unghiile asupra cefei. Acolo, ceva ieşea în relief, părea metalic, ascuţit şi cu zimţi mărunţi. Fire subţiri încercau să se reconecteze la craniu.

— E o iluzie! E o iluzie!

— SE ACTIVEAZĂ STAREA DE SOMN!

— Nu! Degetele i se încurcară în claia de păr, urla sfâşietor, conştientizând într-un târziu prăbuşirea. Capsula o trase la ea, o imobiliză. A doua trezire se petrecu într-o oră. Ofelia redevenise NO. 27-08. Stătea pe un taburel. Corpul gol se reflecta în oglinda ovală încastrată în zid. Femeia îşi pieptăna cu degetele răsfirate părul pe care îl aranja într-o coadă. Ochii erau opaci, albi ca ai suferinzilor de cataractă. Mişcările deveniseră complet mecanice.

— Foarte bine, NO. 27-08, foarte bine! Se auzi vocea robotică. Ajunge! Acum ridică-te!

Ofelia execută ordinul şi aşteptă tăcută următoarea comandă. Prin puzderia salcâmilor înfloriţi, Jonas ateriză. Îi era frică să privească peste umăr. *Mătuşa aflase?* Se sprijini cu palmele de trunchiul unui pom. Petalele desprinse într-o pală de vânt, cădeau printre aripile colosului. Oasele băiatului trosneau violent, penele se retrăgeau sub piele, ghearele înfipte în scoarţă se încovoiau, decojind-o. *„La naiba!”* şuieră pe când durerea deveni insuportabilă. Coloana vertebrală se şerpuia dintr-o parte în alta, nehotărându-se la noua formă. Şiroaie de sânge negru izvorâseră din ochi şi se abţinea să nu ţipe. Metamorfoza era agonizantă, tot corpul i se frângea şi i se reclădea.

În „casă” femeia îşi închidea fermoarul rochiei negre. Aplecată asupra oglinzii contura cu roşu buzele voluptoase. Genele fuseseră de mult încărcate cu un strat de mascara, la gât se juca în voie un şireag de mărgele. Ofelia, de o frumuseţe răpitoare, pălise în faţa *Mătuşii* care o otrăvise şi îi acoperise vederea cu o pânză alba.

— Deschide uşa! Ieşi, te aşteaptă studenţii!

Cu spatele drept şi paşi apăsaţi, Ofelia părăsi „casa”. În piept mai simţea un lucru straniu combinat între durere şi tristeţe. O parte din conştiinţa sa s-ar fi îndreptat spre acel dezechilibru, însă *Mătuşa* controla mai mult din jumătatea fiinţei şi o făcea neputincioasă. Rochia cu broderie satinată se bălăngănea în funcţie de mişcările şoldurilor. Jonas terminase transformarea. Dintr-o scorbură alungă două ploşniţe şi îşi scoase hainele – scutură de zor materialele, apoi le trase pe el fără tragere de inimă.

Tocurile înalte răsunau pe culoarul pustiit. Elevii stăteau nemişcaţi. Intraseră în vechea rutină, căci *Mătuşa* rezolvase eroarea. Omul-bufniţă întârzie din nou la curs – din nou nu i se acordă atenţie, nici măcar Ofelia nu se mai întoarse spre el. Ocupă locul din spatele sălii, pe chip îi juca un rânjet complice, buzele rosteau: „Tic-tac, tic-tac...” privi sfidător panoul din tavan şi-şi arătă dinţii de sus. Pentru ceilalţi era invizibil. Niciodată nu se simţise atât de bine, ştiind că nu e observat, căci avea nevoie urgentă de un repaos. Cu toate astea era conştient că trebuie să acţioneze – cu cât amânau mai mult, cu atât oamenii deveneau mai îngroziţi să riposteze.

— *Tot ce ai visat a fost în zadar, nimic nu mai pare real*! Vocea joasă răzbi prin vacarmul Sistemului, care anunţa schimbarea de program, până la Ofelia. Studenţii ieşeau în şir indian, tăcuţi, supuşi, cuprinşi în i-realitatea lor. Profesoara rămase pironită, buzele îi tremurau şi mâinile strângeau marginile mesei. Ghichul o făcea să strângă cu putere pleoapele – băncile luxoase dispărură, făcând loc dărăpănăturilor, grinzilor căzute, pereţilor decojiţi, găuriţi şi frigului care se infiltra peste tot.

— Repetă! Glasul tremura nesigur. Dacă s-ar fi dat de gol? Dacă *Mătuşa* ar fi adormit-o din nou? Repetă! Strânse mai tare marginile colţuroase, deschise ochii

şi-l săgetă pe băiatul cu ochelari. Jonas se mulţumi s-o analizeze tăcut. Repetă! Se răsti Ofelia, urnindu-se de la pupitru. În jurul ei clădirea se prăbuşea. Studentul rămânea nemişcat. *Eşti şi tu o iluzie?* Îndoiala îi cuprinse rapid pieptul. Dacă *Mătuşa* plănuise totul?

– Nu ştiu cine eşti! Nu ştiu de ce eşti aici! Dar ajunge! Ajunge!

Cu mişcări dezordonate îşi vârî degetele lungi la baza cefei. Trase cu putere de piele până când sângele izbucni afară. Aplecă capul şi continuă să tragă de mica placă de cupru care îi săpa în craniu. Mâinile se colorau în roşu, respiraţia devenea necontrolabilă şi pulsul accelerat.

– NO. 27-08, opreşte-te! Nu avea să se mai supună. Fie că murea, fie că trăia, trebuia să se distanţeze de lumea instabilă în care fusese aruncată. De la primul glich, continuase să-şi pună întrebări şi să analizeze situaţiile. Prima săptămână fusese un adevărat chin. Învăţase greu să disimuleze stările şi să păcălească capsula. Vizitatorul misterios se mai arătase de două ori şi de fiecare dată legătura dintre ei se strângea în mod miraculos. El, îi insuflase ura pentru *Mătuşa* – fără cuvinte, ci doar din priviri. Ochii ăia scânteietori îi spuneau mai mult decât i-ar fi zis vreodată vocea. În delung comunicaseră doar prin uitături distante, separaţi de geamuri. Salcâmii îşi scuturau florile şi mirosul lor dulceag trimitea spre visare. Ofelia se stăpânise cu greu şi se luptase cu ea pentru a urma orbeşte ordinele *vocii*. Totul era iluzia unei iluzii, doar vizitatorul şi băiatul cu ochelari rotunzi păreau a fi reali. Cine erau? Se temuse de ei în primele trei săptămâni de după trezire, însă acum îşi lua inima în dinţi, fiind hotărâtă să îi confrunte. Nu mai era controlată de frică. Îşi propusese să scape! Crezuse prea mult în spusele *Mătuşii* şi ajunsese să stea încovoiată, subjugată împotriva voinţei... bâiguind prin bezne ca o fantomă.

Într-o dimineaţă se deşteptase cu un nume în gând. Pe loc, îşi spusese că aşa trebuia să o fi chemat: Ofelia! Nu era urmă de îndoială. Din acel moment pseudonimul de NO. 27-08 o dezgusta. Ce urma să se întâmple după scoaterea conectorilor? Murea sau ajungea în adevărata realitate? În lumea de afară era, la fel, prizonieră a propriului corp? Se croise să afle adevărul! *Vocea* o scoase din sărite! Repeta continuu:

– NO. 27-08, opreşte-te!

– Spune-mi: Ofelia! Sângele vâscos curge în voie pe braţele îndoite. Ochii lui Jonas se măriră considerabil, iar timpul se oprise în loc. Buzele sale bâiguiau şoptit: *Ofelia*. Se săltă în picioare cu ochelarii, atârnându-i într-o parte pe când femeia reuşi să extragă metalul. Îl ţinea victorioasă între degete. Nu mai auzea vocea. Decorul ajunsese o văgăună părăginită prin care soarele încerca să răzbească. Picăturile de sânge de pe chip se loveau de pardoseală. Profesoara îşi dezveli un zâmbet triumfător, chiar dacă lichidul roşu îi invadase şi cavitatea bucală.

– Ofelia! Aleargă spre ea cu sufletul la gură, împiedicându-se în propriile picioare. Sistemul pornise alarmele asurzitoare, dronele îi înconjuraseră. Femeia râdea forţat. Ameţise. Cuprinsă de moleşeală, scăpă metalul dintre degete, simţind că pământul îi fuge de sub tălpi. Până să ajungă Jonas în dreptul său, pardoseala o înghiţise. Se văzu încolţit de armele *Mătuşii* – sute de drone înarmate, dispuse în cerc.

– Adio, iubita mea, de departe. Iluzii am pe aripi. Moartea şi himerele îmi stau pe pleoape!

Pe patul rezervei P0456 profesoara de literatură universală deschise larg ochii. La căpătâiul de fier forjat, Konrad regla perfuziile.

9

– Crezi că sunt supravieţuitori la Vorniam?

– Nu ştiu! Vine din Nicăieri semnalul ăsta...

– Dacă e o cursă?

Caius şi Bartolommeo stăruiau asupra mesajului coşmaresc, transmis de fantomele oraşului bombardat. Puteau fii supravieţuitori sau la fel de bine se puteau dovedi a fi susţinători ai *Mătuşii*. Pulsometrul ataşat capsulei lui Jonas le atrase atenţia. Diagramele se mişcau haotic. Pe unul dintre panouri structura 3D a Ofeliei Hall se făcuse uitată. Acum, sub ea scria: DECEDAT.

– Ce Dumnezeu?

– Ce e?

– A murit cineva!

– S-au poate s-a trezit...

Se priviră neputincioşi, oftară, apoi tăcură. Liniştea funebră le răscolea sufletele. Acolo, undeva, exista posibilitatea să mai fie supravieţuitori – oameni, mutanţi, metamorfi, pe care *Mătuşa* să-i fi omis. Tăcuţi demarară scoaterea băiatului din capsulă. Corpul său ieşise din parametrii optimi şi nu ar fi riscat să-şi omoare propriul camarad. Bartolommeo începu scanarea organismului, Caius slăbi manetele şi deschise capacul.

– Ce crezi că s-a întâmplat acolo? Bart nu răspunse, se concentra asupra panourilor din faţă care îi luminau chipul în verde. Degetele alunecau repezite pe taste. Şiruri de numere galopau la infinit, pierzându-se în josul bării de navigare. Hârâitul emiţătoarelor se auzea din nou, aceeaşi voce lugubră se spărgea de pereţii cavernelor.

– Nu din nou! Văicăritul mârâit al lui Caius nu opri sunetul să se propage.

– *A... aici Vorniam! Ne... auziţi?*

– Să răspundem?

Încă cufundat în coduri, Bart se răsti. Nu privi bărbatul cocoşat asupra difuzorului, doar răcni, asigurându-se că se face înţeles.

– Nici pomeneală! Ai înnebunit?

– Jonas de ce nu se trezeşte?

– Dă-i timp!

– *Se zguduie pământul! De jos se aud bubuituri!* Pentru prima oară de când fuseseră contactaţi, glasul se auzi clar. Întoarseră rapid capul unul spre altul. Jonas tuşea, săltându-se pe braţe din capsulă.

–Şşşşş! Făcu Caius încruntat în direcţia omului-bufniţă.

–*Ne auziţi? Ceva sparge pământul! Vine din subteran! De ieri au început şi bombardamente! Nu ştim cine ne atacă! Ne auziţi?*

Bartolommeo se opri din tastat. Cu mâinile strânse sub bărbie, privea aparatul împodobit cu butoane albastre, pâlpâitoare. Nu îţi puteai da seama la ce se gândea. Câteva cute îi traversau fruntea şi buzele formau o linie crispată. Şeful mutanţilor pufnea pe nări. În registre găsiseră trei mii de indivizi pe care îi considerau disponibil şi demni de încrede. Colosul convenise să pornească imediat pe urmele „poporului" său, dar intervenise glasul din Vorniam. Bâzâitul se opri!

– Ce a fost asta? Jonas se dezmeticea greu.

– Nu ştim! Sprijini palmele pe coapse, ridicându-se în picioare. Prinse ceafa cu mâinile ca nişte lopeţi şi expiră zgomotos. Acum că te-ai trezit, trebuie să plec! Îmbrăcă un palton gros de lână, îndesă pe scăfârlie o bască cu cozoroc îngust şi ascunse în căptuşeala hainei un revolver.

– Caius, ai rămas în urmă!

– Taci, Bart! Degetele butucănoase se chinuiau să încheie nasturii de os. Un glonţ şi nu o să mai fie nimeni să controleze şipuri!

– Se numesc „cipuri"!

Colosul plecă, adâncindu-se în tunel. Nu acordă nicio privire camarazilor săi, ştia clar că trebuie să-şi adune toate creaturile – *Mătuşa* avea să cadă. Băiatul tocmai trezit îl urmărea cu privirea încurcată. Bartolommeo i se părea îngrijorat. Lucrurile scăpaseră de sub control. Văzuse cu ochii săi lumea metaverse, decăzând în câteva secunde şi apoi Ofelia unde dispăruse? Şi la urma, urmei femeia aia era Ofelia pe care o căuta? Împleticit, cu minte vraişte prin care se învălmăşeau tot felul de întrebări, Jonas se bălăngăni până în dreptul pupitrului său. Îşi plimbă ochii de la o pagină la alta, îngrozindu-se: OFELIA HALL – DECEDATĂ.

– Imposibil! Se întinse pe spătarul scaunului. Bartolommeo reluase tastările. Cred că am găsit-o pe Ofelia! Nu ştiu ce e pentru mine, dar... Prietenul său nu răspundea, doar tastele lovite mai produceau sunete revoltate. Şi Caius unde a plecat aşa? Pentru un scurt moment butoanele tăcură, cât timp călăul lor îşi trosnea degetele, apoi porniră din nou, parcă mai indignate ca prima dată, să hurducăie grosolan. Ce tot faci acolo?

Mâinile lui Bart îngheţau, simţea o durere în umărul drept şi încerca să o ignore. Pe ecran se derulau succesiv machete 3D ale clădirilor, structurilor corporale umanoide şi coduri peste coduri. Complet absorbit de ceea ce i se prezenta nu mai auzi noul mesaj: *„Ne aude cineva? Vorniam se desprinde!"* la care Jonas răspunde fără să stea pe gânduri: *„Cine sunteţi?"*. Tocmai când *glasul din citadelă* răspunse: *„Suntem izolaţi şi chestii străpung scoarţa... De sus ne atacă cu laser şi gloanţe!"* Bartolommeo realiză greşeala. Trase staţia din priză şi trânti câteva manete – comunicarea fu întreruptă.

– Sunteţi nebuni, toţi! Ţipă. Cu genunchii îndoiţi se puse pe jos, prinzându-şi capul în mâini. Tremura nervos, neputând să se controleze.

– Ce se petrece? Reuşise să-l panicheze şi pe băiat. Prea bine, nu-mi spui, aflu singur! Îi luă locul în faţa monitorului, deschise toate filele şi cu ochii mijiţi realiză portiţa de scăpare a umanităţii. Puteau elimina *Mătuşa*!

Bărbatul chircit îşi reveni în fire. Trecu limba agitat peste buzele crăpate şi vorbi solemn:

– Caius a plecat să strângă armata! De la Vorniam ne sunt trimise semnale la fiecare cinsprezece minute! Poate e o capcană, nu ştim! Cineva s-a trezit şi e dus într-o rezervă...

– Ofelia s-a trezit! Gemu Jonas.

– Pornim o lovitură în sistemul Bazei, dacă nu am deconectat oamenii prin falie, atunci îi vom scoate tot cu ajutorul tehnologiei. Atac cibernetic, Jonas!

– Şi Ofelia?

– Termină! În câteva zile începe revolta! Mai mulţi *Medici* forfotesc de mult, avem trei mii de indivizi doar în capitală, când se întoarce Caius cu creaturile lui vom avea cu mult mai mulţi aliaţi! Lovim în trei săptămâni! Nici nu mai contează cum, am stat prea mult... douăzeci de ani au fost suficienţi!

– Care e planul întreg?

Bartolommeo inspiră adânc şi continuă, reluându-şi locul de la panou:

– Caius ştie locaţiile fiecărei grupări de vantablack şi metamorfi. Îi va lua patru zile să transmită mesajele la toţi şi alte cinci zile ca să mărşăluiască spre noi. Transmisiunea va rămâne închisă – Caius nu trebuie să fie descoperit, îşi ascunde bine urmele – când vor ajunge la Shehirsunkerden vor reporni pentru cinci secunde transmisiunea, cât să ne anunţe că au sosit. De acolo vor mai avea nevoie doar de o noapte de marş intens. O să fie în prima linie, apoi urmăm noi! Mă asculţi? Băiatul dete din cap că da şi Bart continuă: Cât aşteptăm începem slăbirea securităţii! Nu toţi oamenii treji agreează *Mătuşa*... fie, vei merge printre *Medici* să îl cauţi pe Konrad, ăsta o se ne prindă bine!

Bartolommeo scoase de sub birou un pachet turtit de ţigări. Prinse una între buze şi o aprinse, pufăind fumul spre tavan.

– De unde le ai?

– După ce îl găseşti pe Konrad îi spui că: „Ne-a scăpat calul de la căruţă!" va ştii despre ce e vorba! Am format o linie de hackeri şi am început să demolăm

metaverse-ul şi tot ce îi ţine la adăpost... Konrad mi-a fost bun prieten înainte de *Mătuşă*. Îl cunosc bine, nu se poate trăda! Am încredere în el! Expresia asta... era o glumă de a noastră. Bartolommeo căzu pe gânduri.

—Bart...

Bărbatul reluă discuţia cu ceva mai multă însufleţire:

—De data asta nu fugim! Fie şi că incendiem Baza şi toate instituţiile cu tot cu oameni, nu mă mai interesează! Turti chiştocul de marginea mesei de tablă, lăsându-l să cadă. Îşi frământă mâinile şi se întoarse la codurile sale. Jonas se îngrozi, auzind planul spus cu atâta hotărâre, dar tăcu, ştia că în orice *război* vor fi pierderi – erau indispensabile – şi totuşi gândul nu-i dădea pace. Îl lăsă singur pe Bartolommeo, urcă scările spre casa din poiană. *Mătuşa* ştia de el şi orice fugă ar fi fost fără rost. Nu putea să se ascundă, dar putea încerca să lupte. Îşi puse căştile în urechi şi porni walkmanul. Atârnă de umeri halatul alb, aşeză ochelarii pe nas se privi în oglindă şi se îmbărbătă. Avea să dea în aceeaşi zi peste rezerva Ofeliei şi să-şi întâlnească androginul. Confruntarea finală se apropia. Niciunul dintre ei nu mai dădea înapoi, chiar dacă frica le dansa pe inimă.

10

Caius se întâlni cu câte un trimis al fiecărei cete de vantablack, spusese mesajul şi plecase mai departe. Creaturile primiseră vestea cu speranţă şi bucurie. Trecuse prin păduri şi peste râuri din toate cele patru regiuni al ţării. Ajungea la final cu anunţul. În fiecare tabără se ascuţeau suliţe, săbii, săgeţi şi buzdugane. Umbrele îl ţineau la adăpost pe colosul singuratic, pădurea îl hrănea şi frunzele îi acopereau urmele. La 4:50 a.m. într-o valea acoperită de ceaţă, pe un pământ alb şi îngheţat, înconjurat de paltini înalţi, răsunau tobe domoale. Cu arme prinse de umeri, creaturile ciuleau urechile. În faţa lor, vorbea Caius care în ipostaza de şef părea şi mai mare şi mai monstruos, îi depăşea pe toţi cu două capete, iar vocea puternică tuna până în înaltul cerului. Femei, copii, bătrâni, tineri şi soldaţi se adunaseră în marşul eliberării. Stăteau strânşi unii în alţii peste patruzeci de mii, chiar dacă nu se vedeau cu toţii se ştia că sunt atâţia. Din toate colţurile ţării continuau să vină cadenţat alte sute de mii de creaturi.

— Sunt Caius, cel pe care l-aţi ales să vă conducă! Tăcea după fiecare propoziţie pentru a se asigura că mesajul ajunge la toţi. Prea mult am stat ascunşi! Prea mult am permis Mătuşii să-şi bată joc! A sosit timpul să luptăm! Coborî de pe mormanul de zăpadă, intrând în mijlocul lor: Ridicaţi-vă, *umbrele* mele şi să le arătăm că nu putem fi controlaţi! Nu vă voi minţi, e posibil să murim! Dar vom muri în glorie!

—Glorie! Glorie! Valea întreagă răsuna de tobe şi glasuri strânse la un loc sub aceeaşi cupolă.

—Ne aşteaptă un marş lung! Proviziile poate că nu ne ajung – ridică mâna dreaptă în aer cu pumnul încleştat – dar conducătorul vostru, vă spune că iarna asta va fi fără sfârşit pentru Mătuşă!

Caius începu să fredoneze, un cântec vechi pe care poporul său şi-l amintea – le fusese frică să-l mai interpreteze până acum, frică de neputere, frică de *Mătuşă* şi tristeţe. Murmure stinghere se perindau ca mareele prin văgăuna protejată de vălul aburilor:

— Mulţi dintre ai noştri au murit la 13 Septembrie, alţii au fost vânaţi în miezul iernii ca fiarele şi au pierit singuri, în noapte, fără să-şi vadă călăii! Dar noi îi răpunem ziua! Să vadă toţi cine sunt adevăraţii monştri!

Nu există buton de oprire
Nu există comandă de retragere
Vorbeşte-mi despre Paradis
Şi spune-mi că după luptă îl vom găsi,
Vom găsi şi flori şi coşuri pline
Vom găsi şi zâmbete şi feţe blânde...

Caius mergea în fruntea lor, călcând apăsat! În urma sa, pământul se zguduia sub mersul cadenţat al creaturilor enorme. Cu toţii fredonau cântecul de război cu zâmbete şi flori. Tobele se antrenaseră şi acompaniau convoiul. Planul se mişca!

Trecuseră două săptămâni şi trei zile de când şeful mutanţilor plecase. În subteran Bartolommeo se despărţise prea puţin de monitorul său. Jonas avea grijă să-i aducă hrană şi apă, în rest nu îl deranja. Nu îşi vorbeau de frică să nu se abată de la drum. În dimineaţa zilei de joi, bărbatul-bufniţă intră pe uşa rezervei P0456. Dădu nas în nas de un medic care dormea cu capul pe genunchi. Pe pat stătea întinsă Ofelia Hall, alimentată de perfuzii. De când fusese scoasă din capsulă deschisese ochii doar de trei ori. Fără să mai stea pe gânduri Jonas vorbi:

— Tu eşti Konrad?

Bărbatul adormit îl privi printre gene:

— Nu cunosc!

— Aveam nevoie de Konrad, să ne ajute cu *calul care a scăpat de la căruţă!* Trase aer printre dinţi, răcorindu-şi gingiile, plescăi din buze şi se întoarse pe călcâie. Oftă teatral. Păcat, îl caut în altă parte! Puse mâna pe clanţă şi fu gata să iasă. Vocea necunoscutului îi atrase atenţia:

Medicul recunoscu sintagma. Îl trase imediat de mânecă într-o parte, şoptindu-i apăsat:

— Unde ai auzit asta?

Jonas smuci braţul şi se eliberă din strânsoare:

—Deci ştii?

— Spune-mi: cine ţi-a zis de Cal?

— Bartolommeo!

— Prea bine! Spune-i că voi veni!

Băiatul se uită dezamăgit spre corpul nemişcat. Se duse la marginea patului. Ochii i se umplură de lacrimi – încă nu ştia legătura dintre el şi Ofelia, însă conştientiza că trebuia să existe ceva cu adevărat

| 2022 | #1-2 HELION

puternic, special, deosebit. Konrad se apropie. În priviri avea o licărire stranie, malefică, pe care tânărul nu i-o observase. Luă în palmă încheietura femeii, crestând-o cu un bisturiu.

— Ce crezi că faci?

Nu răspunse băiatului, sângele nu se scurgea, ci rămânea suspendat coagulându-se, răsfirându-se. Jonas nu se putu mira prea mult de lucrul straniu. Simţi o durere scurtă pe braţ şi văzu pleoapele femeii deschizându-se. Lichidele se uniră lent, mai întâi în aer, apoi prin vene. Cele două mâini se sudară între ele. Corpul omului-bufniţă se deformă, penele ieşiră la suprafaţă, ghearele crescură, coloana se şerpui într-o parte. Trupul pacientei căuta să intre în cel al mutantului. Se atrăgeau precum magneţii, formând un gigantic organism cu două feţe.

— Ce mi-ai făcut?

— Nimic!

Podeaua tremura sub tălpile lor. Konrad nu se putu bucura pentru descoperirea făcută întrucât luminile se stinseră şi alarmele împânziră întreaga clădire. Generatorul porni, aruncând palide idei de lumini, cât să nu mai bâjbâi prin întuneric.

— Trebuie să plecaţi de aici!

Jonas nu se putea mişca. Transformarea îl uluia şi îngrozea în acelaşi timp. Fu nevoie ca medicul să-l târască după el cu toată forţa, dojenindu-l constant.

— Desprinde-te de ea, Jonas!

— Nu ştiu cum!

— Imaginează-ţi că te dezlipeşti de ceva!

— Nu pot!

— Relaxează-te!

Konrad se opri în spatele grozăviei. Suflecă mânecile şi prinse de cele două coloane vertebrale, trăgând cu putere. Muşchii i se încordau, sufla greu şi se temea să nu fie descoperit.

— Opune-te!

Ofelia se prăbuşi. Jonas îi întinse mâna, ajutând-o să se ridice. Medicul alerga cu halatul descheiat pe culoare. Ceilalţi oameni se îmbulzeau afară. Pardoseala se zguduia peste tot, clădirea începea să se zgâlţâie. Grinzile şi pilonii pârâiau.

— Ce se întâmplă? Urlă băiatul după Konrad — continua să alerge.

— Ce a fost asta? Îl întrebă femeia, nedumerită de metamorfoza produsă. Tu eşti cel de la fereastră? Transformarea, chiar şi pentru câteva minute, o slăbise. Se chinuia să-şi revină. Nu se lăsa pradă stării de leşin.

— Da! O trase de mâna după el, urmând drumul spre subteran. Îţi voi explica tot, dar nu acum! Promit! Trebuie să ne grăbim!

Konrad fugea, gâfâind, spre celule. Calul, cel despre care îi spusese Jonas era un metamorf impresionant, adormit de douăzeci de ani, considerat de către *Mătuşă* mult prea periculos, neputând fi controlat. Aşteptase atâţia ani să-şi elibereze prietenul din copilărie, încât acum simţea că drumul se lungeşte în faţa sa. Nu îşi permise să-şi tragă sufletul nici măcar o secundă. În partea opusă clădirii Jonas şi Ofelia alergau printre oamenii speriaţi. Pereţii se prăbuşeau, podelele se surpau. Îi împingeau cu coatele pe cei care le stăteau în cale şi îi trânteau pe cei care le blocau drumul.

Caius se apropia de Aravhandale împreună cu armata sa. Bartolommeo era aproape la final, surpase în proporţie de 95% toată securitatea Bazei. Primise în ajun mesajul: *„Suntem la Vorniam! Venim cu întăriri!”*. Sub dărâmăturile fostului oraş se ascundeau creaturi îngrozite de faliile subterane. Ceva ieşea la suprafaţă! Caius îi anexase armatei sale. Pentru moment ceea ce avea să iasă la lumină trebuia să aştepte, căci *Mătuşa* trebuia să cadă! Timpul nu mai avea răbdare, toţi fremătau peste tot. Revolta se apropia! Capitala fusese cuprinsă de nelinişte. Bartolommeo transmisese oamenilor mesaje codificate prin cântecul căpeteniei creaturilor şi mulţi înţeleseseră despre ce era vorba. La zece seara o furtună de zăpadă măturase liniile de comunicare, Konrad îl eliberase pe Cal — se strânseseră în braţe şi îi explicase în mare parte acţiunile. De pe coline se aprinseseră vechile faruri. Armata neagră se ghida după ele prin vântul năprasnic şi prin troienele care le îngheţau picioarele. Tobele urlau, glasurile fredonau, uitând de frig şi oboseală.

Ajunşi la adăpostul casei din poiană, tinerii se opriră în loc, se priviră preţ de câteva secunde, tresărind. Calul îi prinse din urmă, intervenind fără menajamente:

— Părăsiţi clădirea! Merg după Bartolommeo!

— Şi restul?

— Sper să fi ieşit!

Ofelia şi Jonas se înţeleasără din uitături. Ţinându-se de mâna urcară înapoi pe scările înguste. Cutremurul se dezlănţuise. Dacă asta le-ar fi dat peste cap socotelile? *Mătuşa* ar fi scăpat din nou! Dacă i-ar fi răpit-o pe Ofelia? Gândul că ar fi putut să o piardă îi străpunse inima omului-bufniţă. Pe culoare nu se mai întâlniră cu niciun om. La câţiva kilometrii distanţă, dincolo de pădurea de fag, lansatoarele aşteptau ordinul *Mătuşii* care nu întârzie să apară.

TRAGEŢI! Salbe de tun şi unde supersonice se năpustiră asupra clădirii. Zidurile se aprinseră ca o torţă în momentul în care cei doi îndrăgostiţi, tocmai regăsiţi, păşiseră peste ultimul prag. Jonas o trase cu putere pe Ofelia, se dezechilibrară şi căzură grămadă unul peste altul în marea îngheţată. Urmă o bubuitură asurzitoare, acompaniată de explozia unei ciuperci roşii. Caius îşi îndruma oamenii spre capitală. De prin blocurile gri locatarii părăseau locuinţele. Pancartele anunţau: NOAPTE BUNĂ, MĂTUŞĂ! Luminile se stinseseră peste tot, doar alarmele de urgenţă mai perturbau linişte nopţii. Tot mai mulţi împânzeau străzile ca nişte furnici. Prinseseră curaj, ştiind că

creaturile sunt de partea lor.

Strânşi la margine unei coline, oamenii Rezistenţei făcuseră focuri înalte. Konrad le vorbea cu însufleţire. Mătuşa se speriase şi scosese călăii pe străzi, însă oamenii nu se lăsau speriaţi. Rachete de semnalizare luceau pe cerul plumburiu şi focuri de arme se auzeau în depărtare.

– A început revolta! Noaptea asta va fi decisivă!

– Unde e Bart?

– Nu s-au întâlnit cu voi?

– Nu!

– Dumnezeule! Jonas fu pe punctul de a se întoarce printre flăcări, dar braţul medicului îl opri.

– E cu Cal, o să-l scoată de acolo! Se învârti spre oamenii chirciţi de frig care nu apucaseră să-şi ia gecile pe ei, căci fugiseră cum se găsise pentru a-şi salva vieţile. Trebuie să plecăm! Până în zori o să ajungem la porţile Capitalei.

– O să îngheţăm! Veni un glas tremurat din spate.

– Fie să murim cu glorie!

Pe sub pământ aveai senzaţia că se zbat viermi gigantici. Gropi uriaşe apăreau ici şi colo, luând în hău mormane de zăpadă.

– Fiţi atenţi! Fiţi vigilenţi!

Armata, creaturile uitate de frig, tobele îi ghidau şi ura le conducea judecata. Trebuie să urăşti ca să poţi ucide! Dacă nu omori tu, s-ar putea să te omoare ei! Fulgii de omăt li se depuseseră pe umerii laţi, decorându-le curajul. Din când în când se scuturau, apoi reluau marşul. Nu se mai temeau. Comunicarea picase, tehnologia dispăruse. Era o noapte neagră, geroasă şi decisivă pentru libertate! Paltonul de lână al lui Caius flutura în vânt ca un stindard de luptă.

Pe drumuri nu mai circula nicio maşină. Rezistenţa urma traseul, avea să se alăture în zori armatei şi oamenilor de pe străzi. Jonas alerga printre camarazii săi, strigându-l pe Bartolommeo. Ajunse la capătul coloanei şi dezamăgit se prăbuşi în genunchi:

– Fie să ne revedem, Bart! Morţi sau vii! Sufletul i se frângea ştiind că-şi lasă prietenul în urmă. Ofelia îi cuprinse spatele, oferindu-i din căldura sa:

– O să se întoarcă! Îl sărută pe obraji. Rămaseră un timp tăcuţi, împietriţi în zăpada care îi acoperea.

11

Vocea cavernoasă a Calului îl striga pe Bartolommeo. Tunelurile se cufundaseră şi ele în beznă.

– Bartolommeo!

Înaintă greu până i se obişnuiră ochii. De câteva ori avu vaga senzaţie că nu poate trece mai departe şi rămâne înţepenit între stânci. Când ajunse în piaţa centrală văzu lespezile despicate, mormintele goale şi forme fantomatice, imense cu aripi membranoase, stând lângă capsule. Se îmbărbătă, strângându-şi pumnii pe lângă coapse.

Bartolommeo Jirnés zăcea sub un maldăr de rocă. Din doi paşi Cal ajunse la el. Vru să se aplece pentru a ridica pietroaiele, dar pe la jumătatea drumului dădu nas în nas cu una dintre creaturi. Ochii ei semănau cu ai lui Caius, dar corpul era diametral opus. Era zveltă şi elegantă. Crezând că e unul dintre mutaţii alăturaţi Rezistenţei, bărbatul vorbi agitat:

– E un om prins acolo! Trebuie să-l scoatem!

Nu părea că înţelege, se uită în direcţia arătată şi îşi lăsă capul într-o parte. Bartolommeo era cuprins de o răceala fără precedent. În faţa ochilor i se perindau amintiri cu oameni dragi – ştia că va rămâne pentru totdeauna captiv al tunelelor – şi prin ceaţă vedea cele două siluete de lângă el. I se întâlni privirea cu cea a lui Cal preţ de câteva secunde, apoi fu cuprins de somn. Pe obraji lacrimile se prelingeau involuntare.

–Dă-te! O împinse din calea sa. Începu să tragă nebuneşte de bucăţile de rocă. Îşi julea mâinile, dar nu mai simţea durerea. Creatura i se alătură. Se trezi fascinat de forţa pe care o putea avea femeia în braţe. Cal asuda ca un porc în timpul verii. Ea părea să nu se forţeze. Vorbiră târziu şi atunci bărbatul se arătă neputincios:

– Unde e Aravan?

– Cine?

– Nu-l cunoşti? Clătină din cap în semn de nu. Femeia al cărui nume era Arania aruncă ultima bucată care mai stătea pe Bartolommeo.

– E mort!

– Nu! Arania îl prinse de subţiori, întinse aripile membranoase şi fu pe punctul de a părăsi catacombele. Hai! Cal se prinse nesigur de mâna femeii.

La suprafaţă se lumina de ziuă. Convoaiele revoltei se apropiau de capitală. Cal îl întinse pe Bartolommeo pe zăpadă. La suprafaţă, ciudata fiinţă i se părea şi mai frumoasă, iar acum îi datora viaţa.

– Ce eşti?

– Alphalonian! Bărbatul o privi neîncrezător. Arania se văzu nevoită să-i ofere o explicaţie: În urmă cu nouă mii de ani pe când planeta era tânără am debarcat cu semenii mei. Unde stăteaţi voi, ne-au obligat cei străvechi să intrăm. Am dormit prea mult! Unde vă ţineţi navele?

– Nu mai sunt! Fu rândul ei să se arate confuză. Am trimis câteva nave acum o sută de ani. Credeam că va veni sfârşit şi venise! Au plecat toate şi acum sunt Arca, sus între două stele pitice sau cel puţin acolo erau... s-a pierdut legătura!

– De ce nu aţi făcut altele?

– Cine să le facă? Acum m-am trezit! La fel ca voi şi noi suntem închişi!

– Mai sunt?

– Vezi clădirea ai? Arania se uită spre punctul indicat cu degetul. O construcţie banală mocnea. Acolo, sunt cu sutele în capsule!

Alphaloniana îşi întinse aripile, urcând spre cer.

Dădu roată de câteva ori clădirii, apoi intră. Cal o urmărea curios. Bartolommeo respira încet, durerea îl făcea să scâncească din când în când. Rând pe rând erau scoase în zăpadă capsule încinse. Aiax ieşi, fluierând.

– Salutare, Calule! Râse forţat. Bărbatul îl privi uimit, văzând omul pe care îl considera dispărut.

– Nu eşti mort? Nu i se răspunse. Aiax se apropie de el, aşezându-se turceşte lângă corpul lui Bartolommeo. Ce se întâmplă de fapt?

– Vrei explicaţii?

– Mi le datorezi!

– O vezi pe tipa care scoate tot afară din Laborator? Fără mine nu se trezea! Plescăi din limbă: *Mătuşa* a înnebunit! Nu e o evoluţie, nu! E o tâmpenie pe care noi am numit-o tehnologie! Vezi convoaiele astea? Merg pe beznă, crezi că aveau nevoie de cipuri? Nu! Indivizii îngropaţi sub Baza sunt de o mie de ori mai evoluaţi ca noi şi ţine minte sunt aşa de acum nouă mii de ani! Nu te uita la mine ca la un nebun! A fost de ajuns să stârnesc interesul cui trebuie!

– Tu eşti în spatele a tot?

Glasul calm al lui Aiax îl scotea din sărite pe Cal. Erau în pragul dezastrului, iar individul de lângă el mărturisea totul cu atâta degajament încât l-ai fi decapitat.

– Eu sunt *Mătuşa*! Sau cel puţin am fost! Stare jovială îi făcea sângele să clocotească în vene lui Cal, dar îl ascultă, avea să-l căsăpească mai târziu. Aiax scoase din buzunar o plăcuţă de cupru cu picioruşe multe. O aruncă pe zăpadă.

–*Mătuşa* nu era concepută ca ordine mondială. Scărpină jenat ceafa. Era pentru a ajuta oamenii, nu să-i controleze!

– Şi ce s-a întâmplat?

– Am avut încredere în cine nu trebuie!

– Cine?

– Konrad! Lacheul ăla... De ce eşti şocat? El a dat metaverse-ul pe mâna nebunilor, el a modificat cipurile şi m-a dat la o parte!

–Acum, *Mătuşa* e Konrad?

Aiax zâmbi strâmb, întinzându-se pe spate cu mâinile pe post de pernă. Cal îl aşeză încet pe Bartolommeo. Mâinile lui se încleştară pe gulerul medicului.

– Vorbeşte, dracului!

– Am avut un ţel atât de bun, păcat!

– Aiax! Ochii luceau, era rece şi tremura de fig. Ar fi vrut să nu fi inventat niciodată cipurile şi noua formă a metaverse-ului (*Mai real ca realitatea* – ăsta era mottoul său). Crezuse că face un bine omenirii aflate în pragul apocalipsei. Ezra plecase cu navele, se pierduse legătura cu Pământul şi centralele bubuiseră. Ce era de făcut? Oamenii erau îngroziţi. Pentru moment fusese soluţia perfectă – deconectarea de la real, le lua gândul de la ce era în jurul lor. Dar se pare că nici măcar lumea virtuală nu era în siguranţă în mâinile celor rău intenţionaţi.

– V-a păcălit şi voi l-aţi crezut! E printre ei acum, nu-i aşa? Căzu înapoi pe zăpadă.

– Trebuie să ne grăbim!

– Cal? Nu te zbate, i-aţi făcut jocul! Cât e ceasul? La zece se aprind luminile! Îl privi scurt, întristat, pe Bartolommeo: Crezi că ne aude?

Cal oftă profund, închise ochii înfrânt şi se aşeză lângă ei.

– Nu ştiu...

Armata lui Caius fu prima care se ajunse la porţi. Rezistenţa îi prindea din urmă. Fusese o noapte grea cu furtună şi întuneric, trebuiseră să se descurce ca pe vreme când tehnologia era încă la început. Creaturile de vantablack ridicară mâinile în aer. Pământul se cutremura din nou, aflau mai târziu că ceea ce se petrecea nu era un cutremur, ci alţi doi supravieţuitori alphalonieni. Dintre rândurile adunării, Jonas şi Ofelia ieşiră în faţă. Îşi încleştară mâinile, se priviră în ochi şi îşi crestară pielea. În faţa tuturor luă formă primul androgin – pentru îndrăgostiţi decorul era negru abisal în care se îmbrăţişau şi se dezmierdau. Privirea le fumega, aruncând scântei. Vocea îngânată se auzea peste tot:

– *Nu mai poţi ascunde adevărul. Nu mai sunt un număr creat de voi – sunt OM, sunt suflet. M-am deconectat de la minciuni şi chiar de voi cădea, voi lăsa ceva mai mult în urmă – corp din corpul meu va spune că eroarea din matrice va exista mereu. (...) Sunt liberă şi crede-mă, Mătuşă, că toţi vor vedea din nou!* Păşiră peste podul suspendat, sub privirile uluite ale armatelor. *Noapte bună, cineva te ascultă... Închide ochii, cineva e în spatele tău! Adormi, cineva te veghează!*

Creaturile se cocârjară, apucară armele din desăgi şi începură masacrul. Galopau iabraş cum şi strămoşii lor o făcuseră. Peste câmpiile întinse macii răsăriseră. Corpuri cădeau fulgerate! Fără tehnologie *Mătuşa* se rezuma la carne şi oase! Cauzei lor, emoţionaţi, se alăturară şi alphalonienii străvechi, planând deasupra oraşelor răsculate. Konrad rânjeşte, amestecându-se printre oameni şi creaturi. Contraatacul se opreşte, *Mătuşa* ordonase retragerea, fără să fie observată. Bărbatul îşi îndesă mâinile în buzunarele paltonului, fredonând liniştit.

– Se retrag! Strigă Caius. Convoiul îl urmă, trecând pe sub porţi.

– *Închide ochii, cineva e în spatele tău!*

– *Închide ochii, cineva e cu tine mereu!* Corectă Konrad!

Șerban Foarță

LA STEAUA...

Transcriu mai jos câteva rânduri din *Jurnal*-ul lui Eugène Delacroix (vol. I, Traducere, antologie și prefață de Irina Mavrodin, Ed. Meridiane, 1977, pp. 82-83):

„Citesc la Bruxelles, într-o gazetă, că s-au făcut la Cambridge experiențe fotografice pentru a fixa imaginea soarelui, a lunii și chiar a stelelor. S-a obținut o amprentă de mărimea unei gămălii de ac a stelei *Alpha*, din constelația Lirei.

În scrisoarea prin care se constată acest rezultat se face o observație pe cât de exactă pe atât de ciudată: de vreme ce luminii stelei dagherotipate i-au trebuit douăzeci de ani ca să străbată spațiul care o desparte de pământ, înseamnă că raza ce s-a fixat pe placă părăsise sfera celestă cu mult înainte ca Daguerre să fi descoperit procedeul prin mijlocirea căruia a luat-o în stăpânire."

Făcând abstracție,-n ocurență, de interesul astronomic al paginii lui Delacrox (și de cei 20 de ani-lumină în care raza stelei amintite va fi parcurs, până la noi, nu mai puțin de $189.216 \cdot 10^9$ km, — ceea ce rezultă dintr-un mult prea laborios, dar foarte simplu calcul aritmetic), spune-voi, numai, că această însemnare e datată „marți, 13 august [1850]".

Or, 1850 e tocmai anul venirii pe lume a lui Eminescu, cel mai astral poet al nostru, care, fie și doar prin intermediul unei tălmăciri din Gottfried Keller, avea să scrie ceea ce știm cu toții, și anume: „Icoana stelei ce-a murit/ Încet...", și așa mai departe (sau, mai curând, și așa mai aproape!).

Celor cărora această „potriveală" li se pare o *coincidență*, o „simplă coincidență", nu mai mult, le spun că scopul meu a fost doar unul: să-i fac, vorba poetului Ion Barbu, „Să prade tremuratul plai de vis,/ Prielnic potrivirilor de stele!"

| 2022 | #1-2 HELION

SCRISORI DE DRAGOSTE DIN VIITOR

JEFFREY ANDREW WEINSTOCK

În romanul luminos al lui Emily St. John Mandel, *Stația Unsprezece (Station Eleven)*, din 2014, personajul Clark Thompson este auto-numit curator al „Muzeului Civilizației", un ansamblu curios de obiecte învechite – „miracole luate de bune", așa cum spune Clark. (233) — dinainte ca o pandemie globală să decimeze omenirea. Găzduită în Skymiles Lounge al unui aeroport dispărut din Michigan, SUA, colecția lui Clark include lucruri precum un permis de conducere și un glob de zăpadă din plastic, care nu mai au sens într-o lume fără mașini sau fără fabrici, care produc în masă suveniruri și bijuterii ieftine. În ochii lui Clark aceastea sunt lucruri minunate, care amintesc de tot ceea ce s-a pierdut; în ochii celor născuți după sfârșit sunt de neînțeles. „Este greu de explicat" nu este suficient de bun, așa că oricum a încercat mereu să explice totul", scrie Mandel, „de câte ori cineva l-a întrebat [pe Clark] despre oricare dintre obiectele pe care le-a adunat de-a lungul anilor, de la aeroport. și mai departe – laptopurile, iPhone-urile, radioul de la un birou administrativ, prăjitorul electric dintr-un salon al personalului de la aeroport, player-ul de viniluri și discurile de vinil, pe care un gunoier optimist le transportase înapoi din Severn City – și, desigur, contextul, lumea pre-pandemică, de care și-a amintit atât de bine" (Mandel 232).

Muzeul Civilizației din *Station Eleven* este poate cea mai lirică iterație a ceea ce este acum un trop uzat al science-fiction-ului post-apocaliptic: detritus reutilizat dinainte de cădere. Centrală pentru lucrări precum *A Canticle for Leibowitz* (1959) a lui Walter M. Miller, *Riddley Walker* a lui Russell Hoban (1980), filmele *Mad Max*, *Oryx* și *Crake* de Margaret Atwood (2003), *Borne* (2017) de Jeff Vandermeer. și așa mai departe, această temă are trei variante principale: în primul rând, un obiect pe care îl recunoaștem ca fiind costisitor sau rar este reutilizat pentru o sarcină cotidiană (cărți rare fiind folosite pentru a menține focul, un tablou valoros fiind folosit ca hârtie de împachetat), în al doilea rând, ceva ce recunoaștem drept ieftin este perceput ca ocult și devine centrul venerației (un scaun de toaletă sau o listă de cumpărături ca sursă de mirare sau de cunoaștere ocultă) ori, în al treilea rând, un obiect este păstrat de cineva care își recunoaște valoarea într-o lume care a uitat-o.

Utilizarea obiectelor salvate din gunoi în narațiunile post-apocaliptice a fost abordată în primul rând în relație cu conceptul de „salvagepunk" al lui Evan Calder Williams – o reutilizare a obiectelor într-un mod idiosincratic, pe care Williams o vede ca o formă de critică capitalistă. Așa cum voi menționa mai jos, totuși, o astfel de lectură nu găzduiește nici accentul frecvent pus pe noutatea sau sublimitatea unor astfel de obiecte, nici tendința lor de a se prăbuși în nostalgie și, în cele din urmă, reificație capitalistă – pentru cititor sau privitor, dacă nu pentru personaje. De cele mai multe ori, ruptura dintre trecutul pre-apocaliptic și prezentul narativ post-apocaliptic este, în cele din urmă, mai puțin o

ruptură profundă care deschide posibilitatea unui viitor utopic reimaginat bazat pe relaţii sociale reconfigurate și mai mult unul incomod și lamentabil. Fisură care în cele din urmă va fi depășită. Și, chiar și acolo unde reconstituirea „înainte"-lui prelapsarian pare puţin probabilă, reevaluarea obiectelor salvate este frecvent luată în considerare pentru a evoca fie umor, fie un sentiment de consternare din partea publicului faţă de ignoranţa sau valorile nealiniate ale supraviețuitorilor post-apocaliptici. De fapt, ceea ce am putea numi „dorinţă post-apocaliptică" este adesea legată nu numai de o estetică nervoasă (care rămâne trăsătura sa cea mai recunoscută), ci și de dorinţa de a-și transcende poziţia de clasă și de a putea acumula obiecte convenţionale valoroase, fără a-și vinde forţa de muncă. Astfel de lucrări sunt, aşadar, basme ironice nu despre sfârşitul capitalismului, ci despre o burghezie reconfigurată – nu zdrenţe în bogăţie, ci zdrenţe *ca* bogăţii, demonstrând astfel afirmaţia des citată, atribuită diferit lui Fredric Jameson și Slavoj Žižek, că "este mai ușor să ne imaginăm sfârşitul lumii decât sfârşitul capitalismului" (vezi Fisher, 1). Chiar și după sfârşit, după catastrofa apocaliptică, bucăţile împrăștiate ale lumii se reîntâlnesc încet într-un facsimil degradat de "înainte", demonstrând că nu există nicio scăpare de la ceea ce Mark Fisher numeşte realism capitalist.

SALVAGEPUNK

Pentru a înțelege de ce *salvagepunk* tinde să facă implozie sub propria greutate și să se prăbușească înapoi în reificare capitalistă, este necesar să începem cu propunerea lui Evan Calder Williams privind „punkness"-ul salvagepunk-ului. În cartea sa din 2011, *Combined and Uneven Apocalypse*, Williams introduce conceptul de salvagepunk ca „viziune post-apocaliptică a unei lumi sfărâmate și moartă, presărată atât cu reziduurile de vis, cât și cu gunoiurile reale ale lumii care a fost, și împrăștiată cu greaua muncă de salvare a gunoaielor, reutilizare, deturnare și casare" (19-20). Salvagepunk, așa cum a explicat Williams, adoptă o poziţie antagonistă în raport cu capitalismul neoliberal de la sfârşitul secolului al XX-lea și al secolului XXI. Nu doar o estetică serioasă, partea punk a viitorului post-apocaliptic al salvagepunk-ului este adoptarea mantrei punk „fără viitor pentru tine" ca o reflecţie asupra prezentului nostru. Salvagepunk recunoaște că lumea noastră este deja „structurată irevocabil ca un pustiu apocaliptic. ... Prin urmare, salvagepunk spune: *a fost deja ars, deja pierdut pe mare*. Am venit prea târziu. Nu există nicio recompensă și cu siguranţă nu există nimeni care să plătească pentru asta. Și putem reîncepe doar de aici, dacă ne oprim să distrugem – în gând – ceea ce știm că este o epavă, dar care refuză să se numească astfel" (36-37). Astfel, ceea ce salvagepunk salvează și reconstituie este istoria prezentului nostru fără viitor. O face prin reutilizarea deșeurilor și a *detritus*-ului, realizând „excentricitatea lucrurilor aruncate, învechite și uitate, încă marcate de amprenta specială a timpului lor de producţie. Precum și depozitul de muncă și energie înghețat în forma lor." „Avem nevoie de asta", continuă el, „pentru a înțelege – în mod apocaliptic, cu un sentiment atât al imanenţei, cât și al revenirilor iminente ale acestor relaţii – cum să ne raportăm la ceea ce a fost ruinat, dar persistă" (43). „Salvagepunk", conchide Williams, „este încercarea de a folosi cioburi [istorice] ale antagonismului și solidarităţii în același mod în care am putea sorta, tăia, descâlci și prinde obiecte de valoare insistentă din pustiu" (43).

MIRARE

Aceasta, pentru mine, este o evaluare surprinzător de plină de speranţă a naraţiunii post-apocaliptice – una care subliniază aspectul revelator inerent noţiunii de apocalipsă prin dezvăluirea consecinţelor catastrofale ale capitalismului pentru relaţiile umane și lumea naturală. Williams este interesat de ceea ce el numeşte „apocalipsă capitalistă" – „posibilitatea de a înțelege modul în care ordinea economică globală și relaţiile sale sociale depind de producerea și exploatarea celor nediferenţiaţi, a acelor lucruri care nu pot fi incluse în domeniul vizibilului în mod deschis, fără a sfărâma chiar opoziţiile care fac întreaga întreprindere să meargă înainte" (8). Printre cei nediferenţiaţi, Williams include zone de foamete și de boală, zone de război, antagonism de clasă, schimbări climatice și dezastre naturale – pe scurt, „tot ceea ce merită, dar care nu produce valoare" (8). Dar cred că este rezonabil să întreb: naraţiunea post-apocaliptică funcţionează într-adevăr în acest fel? Și răspunsul, mi se pare, este în mare parte nu.

| 2022 | #1-2 HELION

Deşi uneori este adevărat că în naraţiunea post-apocaliptică obiectele prelapsariane sunt smulse, combinate, reutilizate şi „detournate", aş propune că, mult mai frecvent, ele sunt prezentate în două moduri – comicul şi nostalgicul –care ambele taie din potenţialul revoluţionar al salvagepunk-ului postapocaliptic, prin reducerea decalajului dintre viitorul post-apocaliptic şi prezentul nostru şi reificarea mărfurilor capitaliste. Modul comic în sine funcţionează în două privinţe, fiecare bazându-se pe inversiunea ironică. În primul caz, un obiect pe care îl recunoaştem ca fiind costisitor sau rar este devalorizat sau neglijat; în cel de-al doilea caz, ceva pe care îl recunoaştem drept ieftin sau urât este perceput ca fiind misterios sau frumos şi devine centrul veneraţiei. În fiecare caz, cunoaşterea cititorului sau privitorului despre provenienţa sau valoarea „adevărată" a obiectului introduce un contrast între sistemele prezente de evaluare și înțelegerea greşită sau lamentabilă viitoare, reconfirmând astfel superioritatea prezentă.

Nerespectarea valorii prezente și reutilizarea cotidiană a obiectelor costisitoare sau rare în naraţiunea post-apocaliptică este în general introdusă ca un gag. Luaţi, de exemplu, filmul de comedie post-apocaliptic cu zombi din 2019 *Zombieland: Double Tap* (Ruben Fleischer), în care supravieţuitorii Tallahassee (Woody Harrelson), Columbus (Jesse Eisenberg), Wichita (Emma Stone) şi Little Rock (Abigail Breslin) se joacă de-a acasă la Casa Albă din Washington, DC, iar Columbus intenţionează să o ceară în căsătorie pe Wichita, folosind ca inel de logodnă Diamantul Speranţei, preluat de la Muzeul Smithsonian de Istorie Naturală. O mare parte din umorul acestei secţiuni a filmului derivă din modul cavaler în care grupul tratează artefacte valoroase și semnificative din punct de vedere istoric, însuşindu-le sau deturnându-le în mod ocazional pentru propriul amuzament, cum ar fi atunci când grupul merge cu scuterele pe holuri, sparge mobilierul în timp ce se joacă dodgeball sau foloseşte portretul preşedintelui William Howard Taft (al 27-lea preşedinte al Statelor Unite) ca hârtie de împachetat pentru un cadou de Crăciun. Acţiunile ireverente ale personajelor funcţionează pentru spectatori ca un fel de împlinire indirectă a dorinţelor, în timp ce aceştia îmbrăţişează viaţa la Casa Albă cu o exuberanţă copilărească, dezbătând în mod jucăuş cine ar trebui să fie preşedinte și evitând în întregime tipul de formalitate sau reverenţă pe care publicul l-ar oferi locaţiei și mobilierului acesteia. Râsul este evocat de inversarea surprinzătoare a valorii, dar depinde în primul rând de conştientizarea publicului cu privire la semnificaţia Casei Albe și a mobilierului acesteia.

Mai importantă pentru naraţiunea post-apocaliptică este forma inversă a inversării comice, în care obiectele ieftine sau profane sunt considerate oculte sau sublime. Această transevaluare este ideea definitorie a minunatului *Motelul misterelor* al lui David Macauley, precum este esenţială pentru cel mai faimos roman al lui Walter M. Miller, Jr., *A Canticle for Leibowitz*. Premisa din *Motelul misterelor* este că viitorii arheologi excavează un motel îngropat de secole după un eveniment apocaliptic din 1985. După cum explică Alyssa Rosenberg în recenzia sa pentru *The Washington Post*, umorul este redat de încercările arheologilor de a interpreta semnificaţia obiectelor oculte pe care le descoperă: „În unele cazuri, înțeleg anumite lucruri corect, dar din motive greşite: Carson [arheologul principal], de exemplu, devine convins că televizorul motelului este un altar și a făcut obiectul unor intense studii. închinare de către locuitorii încăperii. Și alteori, el și colegii lui greşesc dezastruos, comic, transformând periuţele de dinţi în cercei ceremoniali, iar sigiliile de hârtie de pe toalete în documente importante" (Rosenberg). Nicăieri această confuzie cu privire la valoare nu este mai evidentă decât în cea acordată de echipa de excavare capacului de toaletă și toaletei. Într-o imagine, o asociată care săpă se împodobeşte cu „Gulerul Sacru" (capacul de toaletă) și cu „bentița pentru cap" „igienizată pentru protecţia ta". Ansamblul absurd este completat și de „ornamentele magnifice ale urechilor *plasticus*" (periuţe de dinţi) și „lanţ și pandantiv de argint rafinat" (dop de chiuvetă) (36). Într-o altă scenă, arheologul şef Carson, „atât de copleşit de răspunsul entuziast" al telespectatorilor la o prezentare a descoperirilor sale, „a scos spontan gulerul sacru și bentita ceremonială din cutiile respective, le-a îmbrăcat și a cântat o melodie ritualică a celebrantului de rang în Urna Sacră" (46). Desigur, noi, în calitate de cititori, ne propunem să înțelegem interpretările greşite ale lui Carson și ale echipei sale – și să râdem de atribuirea lor greşită de valoare obiectelor profane. Știm noi mai bine!

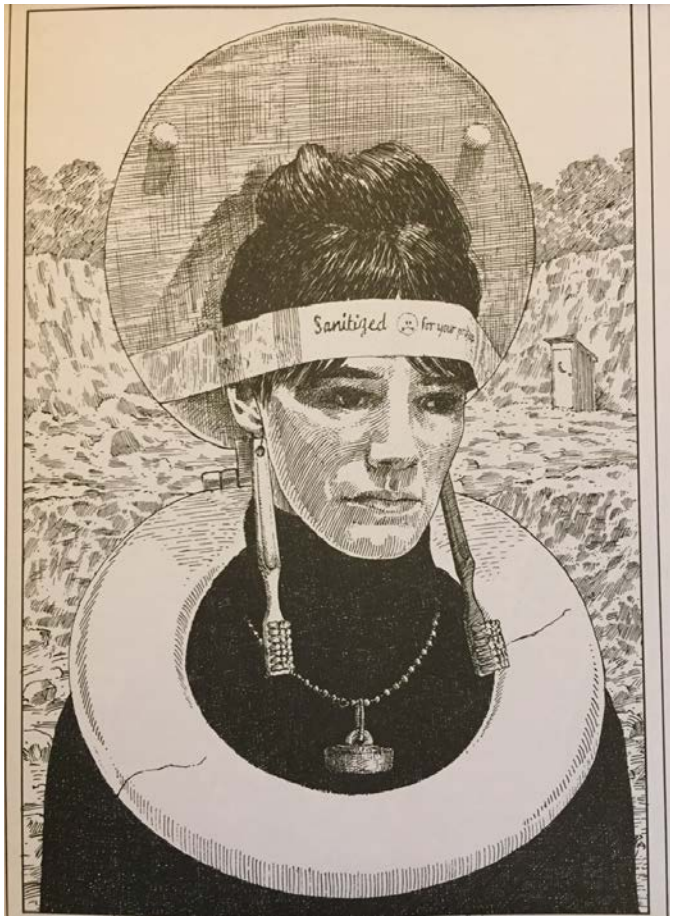

Fig. 1 — Înțelegerea greșită a obiectelor recuperate în *Motelul Misterelor* al lui David Macaulay

Este adevărat că, mai ales în ceea ce privește obiectele materiale, există un sens în care defamiliarizarea – cel puțin inițial – permite cititorilor și spectatorilor să abstragă obiectele din economia schimbului și consumului și să aprecieze din nou obiectele. Accentul comic al lui Macauley asupra proprietăților oculte ale capacului de toaletă amintește în special de provocarea artistică a lui Marcel Duchamp, Fountain, din 1917. Lucrarea constă dintr-un pisoar de porțelan pe un soclu — și semnat „R. Mutt" – împreună cu alte „readymade-uri" (obiecte prefabricate, adesea produse în masă, separate de utilizarea lor preconizată și prezentate ca obiecte estetice), a avut scopul de a contesta ideile de artă. Este posibil să eliminăm cunoștințele despre scopul pisoarului, întreabă Duchamp, și să-l apreciezi ca obiect estetic? Întrebările înțelepte ale lui Duchamp, totuși, sunt în cea mai mare parte absente din reevaluarea post-apocaliptică a obiectelor, care pune în prim plan interpretarea greșită comică (sau, uneori, tragică). Deși este cu siguranță posibil să ne întrebăm de ce periuțele de dinți nu pot fi purtate ca cercei sau de ce listele de cumpărături nu ar trebui să fie apreciate ca poezii găsite, intenția din *Motelului misterelor, A Canticle for Leibowitz* și a altor astfel de lucrări este de a obține râsul prin contrastul unei stări viitoare greșite a lucrurilor cu înțelegerea noastră corectă în prezent. Pe scurt: viitoarele societăți post-apocaliptice sunt definite prin ignoranța lor cu privire la valoarea „corectă". Astfel de lucrări care contrastează sofisticarea contemporană cu ignoranța „primitivă" viitoare lucrează pentru a susține un sentiment de sofisticare pentru publicul „alfabetizat" cultural. Există puține lucruri care sunt „punk" în astfel de narațiuni *salvage*.

PIERDERI

Narațiunile de inversiune post-apocaliptică, în care obiectele valoroase sunt degradate și/sau mărfurile ieftine sunt venerate nu fac nimic, aș sugera, pentru a stimula conștientizarea „apocalipsei capitaliste"; într-adevăr, aș susține că fac invers: ele reconfirmă superioritatea capitalismului neoliberal, punând în contrast „corectitudinea" evaluării noastre a lucrurilor cu aprecierea greșită a unor astfel de lucruri într-un viitor care a uitat cum să evalueze corect valoarea a ceva. Asemenea lucrări evocă ceea ce am putea considera „nostalgie viitoare" – un dor pentru perioada în care valorile pe care le atribuim diferitelor obiecte erau în general stabile, înțelese și împărtășite. Și această nostalgie viitoare joacă apoi în reafirmarea economiei capitaliste prezente prin asocierea sistemului de valori post-apocaliptic cu primitivismul, tribalismul și violența.

Cu toate acestea, unele lucrări post-apocaliptice își joacă nostalgia „direct" – adică, printr-un contrast clar între un viitor deloc ospitalier, dezolat și un prezent confortabil, ne cer să apreciem luxul și nivelul de confort de care cetățenilor din secolul al XXI-lea se bucură. *Stația unsprezece* a lui Mandel este exemplară în această privință, în special cu ectenia ei de pierderi. În scurtul capitol al șaselea al cărții, Mandel ne prezintă „O listă incompletă" (pe care, deși merită citată integral, o voi trunchia din motive de timp):

Gata cu scufundarea în bazine de apă cu clor iluminate în verde de jos în sus. Gata cu jocurile cu mingea sub reflectoare. Gata cu luminile de

verandă cu molii, care flutură în nopţile de vară. Gata cu trenurile care circulă sub suprafaţa oraşelor pe puterea orbitoare a celei de-a treia șină electrică. Gata cu oraşele. Gata cu filmele, decât rareori, cu excepţia unui generator care înează jumătate din dialog pentru o primă și scurtă perioadă, până când combustibilul pentru generatoare s-a terminat...

Gata cu ecranele strălucitore în semi-lumină în timp ce oamenii își ridică telefoanele deasupra mulţimii pentru a fotografia scenele de concert. Gata cu scenele de concert iluminate de halogen de culoarea bomboanelor, gata cu electronica, punk-ul, chitarele electrice. (31-32)

Prin aceste liste de „gata cu", *Station Eleven* ajunge să nu fie o critică culturală, ci mai degrabă o viitoare elegie pentru capitalism – capitalismul care, apropo, se reface la sfârşitul romanului, pe măsură ce ziarele și electricitatea sunt restabilite. Mai degrabă decât salvagepunk, Mandel este clar în listă: „gata cu punk".

Acest catalog emoţionant de „gata cu" reflectă toate lucrurile de care se bucură în prezent cetăţenii moderni înstăriţi, care apoi se pierd în categoria „după" a romanului, consecinţele „gripei din Georgia" care decimează omenirea – iar lecţia oarecum nebunească a romanului este aceea că „noi" nu ar trebui să luăm aceste lucruri de bune. Într-adevăr, strategia privilegiată a lui Mandel de a-și exprima punctul de vedere despre cât de mult se bucură – nu „noi" în general, ci cetăţenii moderni înstăriţi – este lista.

NICIUN VIITOR

În lucrarea lui Mark Fisher, *Realismul capitalist: nu există alternativă?* (2009), Fisher subliniază ceea ce el numeşte „realism capitalist", „sensul larg răspândit că nu numai capitalismul este singurul sistem politic și economic viabil, dar și că acum este imposibil chiar să ne imaginăm o modificare coerentă a acestuia" (2009). 2). Esenţa realismului capitalist, potrivit lui Fisher, este surprinsă în afirmaţia, fie de la Jameson, fie de la Žižek, că „este mai uşor să ne imaginăm un sfârşit al lumii decât un sfârşit al capitalismului" (1). Până și *Apocalipsa combinată și neuniformă* a lui Evan Calder Williams din 2011 ar părea că se opune propunerii lui Fisher, prin definirea salvagepunk-ului ca formă de teorie critică – și nu există nicio îndoială că naraţiunile post-apocaliptice pot funcţiona ca forme de critică culturală, de prim-plan; de exemplu, pericolele armelor nucleare, ale schimbărilor climatice și ale capitalismului rapace nereglementat.

Cu toate acestea, astfel de lucrări suferă în cea mai mare parte de un eşec al imaginaţiei sau al curajului, lăudând doar din vorbe critica culturală într-un mod evident (războiul nuclear este rău! schimbările climatice sunt îngrozitoare!), în timp ce se delectează cu o estetică „mişto", refetişizând mărfuri, răsplătind publicul pentru înțelegerea corectă a valorii „adevărate" și confirmând superioritatea culturală a momentului nostru prezent în contrast cu barbarii necivilizaţi, ignoranţi, grosolani ai viitorului. Deşi ni se cere uneori să recunoaştem implicaţia noastră prezentă în distrugerea noastră viitoare, totuși suntem de asemenea copleşiţi de „gata cu". Astfel de lucrări sunt, aşa cum spune Mandel în relaţie cu *Station Eleven*, o „scrisoare de dragoste către lumea modernă, scrisă sub forma unui recviem" (Mandel citat în West, 2-3). Ca atare, majoritatea lucrărilor post-apocaliptice ajung în mod ironic prin a realiza mantra punk „fără viitor", oferindu-ne un viitor care este pur și simplu o repetare a prezentului, mai degrabă decât o ruptură sau o pauză menită să introducă posibilitatea schimbării.

Lucrări citate

Fisher, Mark. *Capitalist Realism: Is There No Alternative?*, Zero Books, 2009.

Macauley, David. *Motel of the Mysteries*, Houghton Mifflin Company, 1978.

Mandel, Emily St. John. *Station Eleven: A Novel*, Vintage Books, 2014.

Rosenberg, Alyssa. "Opinion: In 'Motel of the Mysteries' America falls – and it doesn't actually matter," *The Washington Post*, 15 July 2016. https://www.washingtonpost.com/news/act-four/wp/2016/07/15/in-motel-of-the-mysteries-america-falls-and-it-doesnt-actually-matter/.

West, Mark. "Apocalypse Without Revelation?: Shakespeare, Salvagepunk and *Station Eleven*," *Open Library of Humanities*, vol. 4, no. 1, 2018, pp. 1-26.

Williams, Evan Calder. *Combined and Uneven Apocalypse*, Zero Books, 2011.

IONUȚ MANEA

Erotism în *fantasy* la Gene Wolfe și George R.R. Martin

Erotismul a avut un cuvânt greu de spus şi ,mai ales, dificil de asimilat, în literatură, probabil, mai convenabil şi mai bine aşezat în literatura fantastică(fantasy). Începând cu Marchizul de Sade, ale cărui scrieri din secolul XVIII, erau extrem de pretenţioase la vremea respectivă, texte avangardiste, pentru că omul de atunci încă nu-l avusese pe Freud pentru a elucida şi a ieşi din nămolul epocii întunecate, în care sexul era un subiect dificil, ruşinos, cel puţin în Europa. Cu toate că, în Asia, încă din cele mai vechi timpuri, erotismul a fost dezinhibat, cum ar fi în Kamasutra, Chi n Ping şi câteva poeme persane. De multe ori, chiar şi în perioada recentă, literatura erotică a fost tratată ca o literatură de sertar, angajată cu mai multe alte dezinhibiţii, consumul de droguri, ca în Prânzul Dezgolit de Burroughts William, sau teme vizând homosexualitate, la Truman Capote, deşi acesta din urmă s-a bucurat de o credibilitate aparte, erotismul câştigă teren, precum în fotbalul american, bucăţică cu bucăţică. De fapt, mai mult o nouă reabilitare, o readaptare, pentru că erotismul contemporan vine cu ceva nou, spre deosebire de cel clasic sau modern. Bineînţeles, vine şi cu o grămadă de alte forme inadecvate, non-literare, de care literatura adolescentină abundă, fără un substrat literar de vreo importanţă majoră, mai mult ca o răbufnire larvară, fără a ţine cont de nimic, fără coloană şi fără o formă precisă şi coerentă.

Cuvântul „erotica”, de obicei, conţine elemente sexuale bine şlefuite, care conduc spre o sexualitate ca reprezentare estetică, mai degrabă, aşa cum întâlnim în operele lui Gene Wolfe, spre exemplu, spre deosebire de erotica nouă, noul val, care, potrivit vremurilor în care trăim, împrumută elemente din sectorul violent, contemporan, cel al pornografiei, care încă stă la coadă, fiind privită ca o paria, bastardul unei societăţi periferice, căruia nimeni nu este încă pregătit să-i ofere un loc, cum este erotismul de calitate al lui George R.R. Martin. Ambii scriitori au valenţe artistice, au o operă stufoasă, romane şi povestiri literare din toate punctele de vedere, deci nu vorbim despre încercări avangardiste, vorbim despre modul unor profesionişti, despre propriul lor punct de vedere, pentru că nu, în fond şi la urma urmei, erotismul ţine de dorinţa autorului de a se face înţeles şi prin acest mod. Uneori exacerbând, alteori rămânând la polul opus, pudic şi retras.

Tot din acest nou val, în detrimentul miezului fantasticului sau al fantasy-ului, pentru o mai largă abordare, fac parte şi romanele *newage*, care au un etaj numai al lor, fantasy-ul erotic, cum ar fi; Blestemul lui Namaah, de Jacquelyn Carey, parte a unei trilogii imense, unde erotismul este din abundenţă, fără a lăsa loc literaturii şi povestirii în sine să respire, cum o fac cei doi scriitori de mai sus. Unde - la Gene şi George- momentele erotice vin în punctele de relaxare, de turnură a unei povestiri, fie că ea este a unei nuvele sau a unui roman, scopul ei este să detensioneze atmosfera, aidoma dialogului, să mute punctul de tensiune, să distragă atenţia cititorului, pentru a-l surprinde din nou, a-l învălui din alt unghi, în ghemul de intrigi ţesute în lumea fantasticului.

În *fantasy-ul* erotic nou, la Carey, erotismul este peste tot, ca un spiriduş pus pe şotii, care pândeşte la fiecare colţ şi aşteaptă momentul oportun, sufocând, ducând zona de conflict mult prea aproape de sexualitatea făţişă, fără menajamente, şi neinspirat scrisă, uneori nesigură şi puerilă,

fără o forţă şi o cazualitate fermă. Este mai mult aruncată ca o mânuşă murdară în mijlocul unor scene violente, fie că sunt pe câmpul de luptă sau la marginea unei garnizoane din capătul corpului unei armate, care nu mai înfruntă niciodată nimic, fie că sunt rătăcite prin păduri bântuite, unde, atenţie, vrăjitoarele şi femeile magician, capătă însuşiri de vampă cu o sexualitate aparte. Ele nu mai sunt bătrâne şi hâtre, din contră, de data asta, sunt tinere şi plăcute, senzuale şi predispuse la aventuri amoroase, în cele mai întunecate cotloane ale peisajului fantastic. Aspect întâlnit şi la personajul Melisandre, femeia roşie, din „Cântec de ghiaţă şi foc", de George R. R. Martin.

Experienţa erotică, fie că este în *fantasy* sau în mainstream, se dovedeşte o sarcină modernă, şi se afirmă prin disimilitudini şi frustrări, cum ar fi, despărţiri, iubiri neîmpărtăşite, dezamăgiri, nesiguranţa unuia dintre personaje, *don juanismul* masculin, des întâlnit, de exemplu, la Gene Wolfe, fericiri catastrofale şi euforice, etc. Toate astea pleacă din convingerile anterioare că erotica este un premergător al suferinţei, că ea este musai să sosească pe fundalul unei traume, a unui gol, unui vid care a lăsat prăpăd în urma sa. De multe ori antitezele de acest tip merg, alteori sunt prea dure, pentru că jocul acesta fin, limita extrem de subţire dintre sex şi traumă, creionată strident, fără o tehnică şi fără o experienţă ulterioară, poate face mai mult rău spre final. Şi aceste tuşe, pe lângă asta, sunt foarte greu de controlat.

Începem cu seria, „Cântec de ghiaţă şi foc", o serie de romane *dark eroic fantasy*, deocamdată în număr de cinci,urmând să apară celelalte două, - Urzeala tronurilor, Încleştarea regilor, Iureşul Săbiilor, Festinul ciorilor, Dansul dragonilor şi ultimele două, în lucru, *The Winds of Winter şi A Dream of Spring* - a lui George R.R. Martin, unde vom trasa câteva linii între erotismul personajelor şi miza subiectelor romanelor.

În acestă serie, lucrurile par simple, la prima vedere. Pentru putere, bani, dorinţă şi iubire, personajele noastre omoară şi distrug aproape tot ce le stă în cale, fără scrupule. Limbajul vulgar şi sexualitate personajelor feminine, puternice şi masculinizate, precum Cersei şi Daenerys, cu ample implicaţii sexuale, prin care manipulează pe cei din jur pentru scopul personal, fără niciun fel de resentiment, mai presus de atât, folosind-ul ca pe un tip de armă, care este făcut pentru a fi folosit de câte ori este nevoie. Fiecare eroină are avantajele proprii. Cersei, nobiliară şi crescută de Lannister în ritmul clasic al răsfăţului financiar, pedantă şi atentă, intrigantă şi extrem de vanitoasă şi răzbunătoare, foloseşte dragostea, la început, cu propriul său frate, Jaime Lannister, prima ei iubire, ca pe un element eliberator, ca mai apoi să-l ridice la rang de unealtă manipulatoare în lupta pentru tron. Incestul este bine amplasat în construcţia romanului, bine ticluit o bună perioadă de timp, făcând parte din tehnica lui Tzvetan Todorov, aceea de a obstrua unele caractere, unele fapte, de a le face greu de citit, tocmai pentru a pune în evidenţă miza povestirii, miza tronului, pentru care nu mai contează nimic şi nimeni, atâta vreme cât îl ai şi stai pe el.

Reprezentările lui Martin privind, masturbarea, incestul, prostituţia, promiscuitatea, homosexualitatea, nu sunt simple accidente, simple remarci care vin şi pleacă doar pentru a spăla rigiditatea naraţiunii în sine. Nicidecum. Ele sunt bine ţesute în contextul intrigilor, în eterna luptă pentru tron, mai mult decât atât, pluteşte o aură misterioasă asupra unor caractere, privind natura lor sexuală, dorinţele şi interesele lor, ele fiind smulse de la alte caractere implicate direct, o stratagemă inspirată de Todorov, pe care Martin, cu o experienţă literară colpeşitoare, o exploatează şi o duce la un alt rang. În fond şi la urma urmei aceasta este arta. De-a face loc stărilor perimate, limitrofe, mahalageşti, care sufocă viaţa de zi cu zi, într-un mediu încărcat cu urzeli şi mutări de salon, cu interese meschine şi bine aplicate, machiavelice, unde scopul devine lumină, iar restul este doar un întuneric necesar. Linii pe care le întâlnim şi în viaţa de zi cu zi. Unde, în funcţie de miză, unele trofee cer sacrificii mai mult sau mai puţin obişnuite şi, precum în „ Cântec de ghiaţă

și foc" toate, de obicei, toate își găsesc rezolvarea prin bani, printr-o remunerație serioasă, fiecare cap având prețul său, fiecare dorință va costa în funcție de interesul celorlalți care participă la ea. Spre deosebire de Daenerys, care pornește de jos, din spectrul unei foste regine, fără regat, nevoită să facă compromisuri de la început pentru a-și recâștiga poziția, rezolvând pas cu pas, fiecare conflict femeie-bărbat, atât prin erotism cât și prin trădare, devenind mai mult o nobiliară sălbatică, o regină născută din propria cenușă, revendicând pe bună dreptate, tronul de fier al experimentatei Cersei. În lupta asta permanentă pentru tron, în primele volume apare și Catelyn, femeia simplă, care este aruncată în vâltoarea orgiilor, fără vrerea ei. Și aici, sexualitatea există, revendicând un trecut mai puțin cunoscut, reactivat, un trecut în care anii tinereții sunt supuși lipsei de experiență, sunt frivoli și schimbători, iar pentru a-și salva copiii, Catelyn este în stare de orice sacrificiu.

În schimb, Cersei, se dovedește a fi un regent monarh distrugător și gratuit, personaj feminin puternic masculinizat. Pentru a-și proteja secretul monstruos, copilul din flori conceput cu fratele ei iubit Jaime, Joffrey Bartheon, impulsivă, își decimează viață, oferind-o în schimbul manipulării altor personaje, egoist și distrugător, atât pentru propria persoană, cât și pentru regat.

Spre deosebire de Gene Wolfe, a cărei serie „Cartea Soarelui Nou" cuprinde patru volume, o tetralogie, avându-l în prim plan pe torționarul Severian, o figură complexă, un fantasy mai elaborat, angrenat atât în misticism, teologie, Gene fiind un bun catolic, care tratează diferit erotismul. Cu multe elemente confesionale și realism magic, mai greu tolerate de fantasticul predecesorilor săi. Dar Wolfe este un deschizător de drumuri, un scriitor complex cărui nu-i este teamă să experimenteze. Poate că unele piste rămân fără un sfârșit concludent, abundența de misticism și abstract, uneori lasă cititorul suspendat, făcându-se bloguri specializate în acest sens, Wolfe devenind un fel de David Lynch al literaturii fantasy. Pe de altă parte, textul lui Gene este unul literar, bine construit, lucru important în romanele fantasy, care dă autenticitate și încredere povestirii, spre deosebire de noul val, unde pretenția aceasta dormitează undeva departe, nu mai are aportul din trecut, din miezul romanelor medievale, istorice, de unde pornesc primele încercări fantastice. Și cred că acest aspect, îndepărtează scrierile fantasy de țelul lor inițial, de literatură, apropiindu-le mai mult de romanele tip adolescentin, superficiale și tratate fără prea mare importanță de Fantasy-ul contemporan. Al cărui nucleu, așa cum la hard sf este o bună cunoaștere a anticipărilor (și a bazelor lor din fizica și chimia clasică), chimice, astrofizice, cuantice, fizică spațială, etc. - aici este istoria medievală în special, al cărui traseu sinuos, strâns legat de culturile din acea perioadă, trebuie bine înțeles.

La Gene Wolfe, tortura și confidența, împrumutată din romanele medievale ale secolelor XVII, joacă un rol important în construirea personajelor. În toată seria sunt urmărite aventurile lui Severian. Aventuri de tot soiul. Erotice, eroice și bine ancorate în dark-fantasy, curent se pare preferat de mulți scriitori în ultima perioadă. Dar de atât de puțini reprezentat cu aceeași forță și experiență, ca Gene Wolfe Și George R. R. Martin, care vor rămâne, și timpul va demonstra asta, mari scriitori ai domeniului fantastic. Nu atât prin amplasarea de elemente noi în fantasy, mai ales prin limbajul condiționat, vecin literaturii de calitate, comparabil cu literatura *mainstream*.

Pe lângă toate acestea, Gene Wolfe are meritul de-a așeza elemente sf pe lângă cele fantastice și erotice, o elaborată deconstrucție a ideologiei și iconografiei hard sf-ului, expunând, de multe ori, superficialitățile sale, reconstruindu-le în noi forme, mult mai sigure și puternice, tocmai și datorită limbajului textual, sigur și fără brizbiz-uri inutile.

Erotismul *a la Gene Wolfe* este mai puțin vulgar, în comparație cu cel al lui Martin. Dar asta nu scade cu nimic valoarea reală a expunerii în context. Pentru că aici survine măiestria artistului. Pasajele erotice sunt bine așezate, cu inserții din timp, cu

| 2022 | #1-2 HELION

pregătiri ale cititorului, minuţios construite. Există aici, la Wolfe şi Martin, un echilibru fin, o şlefuire atentă, o încadrare naturală, care nu lasă impresia unei superficialităţi întâmplătoare, aruncată alandala. Există, de asemenea, şi un crescendo în fiecare relatare erotică, exploatând cele trei puncte din dramaturgie, început, mijloc şi sfârşit.

Severian este un *don juan*, de care orice femeie se îndrăgostește. Nici la Gene Wolfe nu lipsește prostituţia, precum la George R. R. Martin. Cu toanele ei, de data asta, mai puţin violentă, voalat descrisă, simplu şi fără o relatare bogată cum este în *Cântec de Ghiaţă şi Foc.* Severian se îndrăgostește până peste cap de o prizonieră, Thecla, sora Theei, o nobilă însoţită de Vodalus, un revoluţionar nobil, pe care eroul nostru îl ajută într-o noapte, într-un cimitir, salvându-i pielea. Mesajul lui Severian, pe lângă escapadele numeroase erotice, cunoaște şi un traseu religios. Un simbolism bogat, de la taoism la creştinim şi alte câteva curente orientale religioase. De multe ori, Severian este un fel de Cristos, patimile sale apropiindu-se uneori de cele biblice, cu picanteriile tradiţionale, sex, violenţă şi un *torţionarism* tipic lui Gene Wolfe. Scenele erotice sunt simple, mai degrabă spus, clasice. Conflictul erotic se consumă repede şi corect, fără alte linii adiacente. Decadenţa este şi ea prezentă, dar parcă nu atât de bine retuşată ca la George R.R. Martin, unde promiscuitatea merge de multe ori, pentru un cititor neiniţiat, prea departe. Mai mult decât atât, homosexualitatea, atât cea feminină cât şi cea masculină, sunt atent analizate în romanele lui Martin. Cea feminină este bine reprezentată, dezvoltată şi dezinhibată, fără constrângeri, pe când cealaltă, masculină, este ambiguă şi oarecum rezervată, aidoma romanelor medievale unde lucrul acesta nu era bine schiţat, evitat se pare. Limbajul lui Martin este mult mai vulgar. Fiecare personaj are o nuanţă violentă, nu se dă în spate de la nimic, cuvintele sunt dure şi cu conotaţii sexuale, fără niciun fel de menajament, precum întâlnim la Gene Wolfe, unde există o anumită pudicitate. Există bineînţeles pasaje erotice, dar atât, fără conotaţii pornografice, precum este în Westeros(Cântec de Ghiaţă şi Foc), unde lumea este dezinhibată şi vulgară de-a dreptul. De precizat că, fiecare abordare este bine cântărită şi dozată, scrisă fără prea mari dificultăţi, cu o precizie de chirurg.

Promiscuitatea feminină şi homosexualitatea masculină – două din cele mai mari tabuuri ale nobililor Westeros, conlucrează formând astfel o reţea sexuală politică, bine pusă la punct de George R.R. Martin, impunând în acest mod, o nouă retorică misterioasă în domeniul fantastic. Iată că această reţea complexă, sexuală, plină de intrigi şi persuasiuni de tot felul, devine un mod de-a controla caracterizările personajelor din sfera a doua, ca importanţă, din cadrul romanelor.

Dar şi Severian, precum Cersei sau Daenerys, nu poate trăi fără erotism, fără atracţie sexuală, nu poate respira. Departe de erotismul comercial, care din nefericire acaparează o parte a literaturii fantasy, dar care se va evapora rapid fără a lăsa o urmă aparte, erotismul lui Gene Wolfe şi George R.R. Martin stă în picioare în faţa oricărei scene sexuale din operele mainstream cunoscute. Scenele de sex, la Gene Wolfe nu sunt pronografice spre deosebire de cele ale lui Martin, care uneori intră categoric în zona lubrică, însă fără să fie deranjat cititorul, de acest aspect, pentru că o parte importantă a Westerosului este construită pe vulgaritate de la bun început.

Astfel spus, ca o încheiere onestă, erotismul diferă de la o decadă la alta şi, acum, când au trecut zeci de ani de la mişcările punk, când sexualitatea era afişată făţiş, fără nicio rezervă, privită ca o mişcare de avangardă, acum, lucrurile stau altfel. Erotismul are noi conotaţii subculturale, infiltrându-se în orice artă, apropiate de pornografie, fie că sunt sub o expresie stabilă sau instabilă, rămâne de văzut dacă ele vor rezista în timp sau nu.

Monkey see and monkey do, there's still a monkey inside you, well this monkey has a cause, seeing through oppression and their laws...

punk poem ***-Stefano Venturi***

ARNO BEHREND

OBIECTIVISM și S.F.

Actuala stare de rău din SUA a fost cauzată în parte de filozofia unui scriitor ruso-american de science-fiction. La vârsta de 12 ani, Ayn Rand, originară din Sankt Petersburg, a fost martoră la modul în care comuniștii au expropriat farmacia tatălui ei. După ce a emigrat în SUA, a folosit această experiență, aparent formativă, ca pe o oportunitate de a dezvolta și propaga o ideologie care este echivalentă cu un imn al egoismului. În timp ce dezbaterea academică o ignoră complet pe autoare, aici, în Europa, și, de fapt, abia dacă o ia în serios în SUA, impactul ei asupra publicului laic american este mare și neîntrerupt, iar influența ei asupra factorilor de decizie este remarcabilă. Într-un sondaj realizat de Biblioteca Congresului, cititorii au fost întrebați ce cărți le-au schimbat viața. După Biblie, lucrarea lui Rand, "Atlas Shrugged", a fost numită pe locul al doilea.

Printre romanele de succes ale lui Rand se numără *The Fountainhead (*1943), o carte care a fost ecranizată cu Gary Cooper (The Fountainhead, 1949). În acest film, genialul și universal subestimat arhitect Howard Roark preferă să arunce în aer un șantier decât să facă compromisuri în ceea ce privește execuția proiectelor sale. Într-un lung monolog al apărării în fața instanței, el justifică acest lucru printr-o presupusă superioritate etico-morală a persoanelor active din punct de vedere creativ. Ființa umană "normală" consideră că sarcina cea mai importantă este aceea de a ușura suferința semenilor săi. În acest fel, el ar ridica "suferința la cea mai importantă componentă a vieții", ceea ce ar avea drept consecință, în cele din urmă, faptul că ar trebui să își dorească suferința semenilor săi pentru a-și putea trăi iubirea față de aproape. Literal: "Când primul creator a inventat roata, primul om de mâna a doua (omul normal) a făcut contrariul. El a inventat caritatea. (...) Stau aici și spun că integritatea operei de creație a unui om este mai importantă decât orice efort de bunăstare. " În roman, instanța îl achită pe Roark pe baza justificării sale, deși nu există nicio îndoială că a comis atacul exploziv.

Cu nuvela "Anthem" (1938), Rand a oferit un final fericit distopiei lui Evgheni Zamyatin și George Orwell. Eroul sfidează statul totalitar după ce descoperă binecuvântarea individualității.

Principala operă "Atlas Shrugged" (1957, Engl. "Atlas aruncă lumea" sau "Cine este John Galt? " sau "The Strike") descrie un viitor în care "băieții de la Washington" lucrează sub masca responsabilității sociale pentru a expropria antreprenorii și a introduce un stat socialist al poporului. Antreprenorii cu spirit liber se opun acestui lucru prin dispariția de pe scenă, intrând efectiv în grevă. Operatoarea feroviară Dagny Taggart îl găsește pe inițiatorul grevei, John Galt, îi arată o mare dragoste și îi ascultă expunerile, care clarifică ideologia lui Rand. Există în poveste câteva tehnologii ale viitorului, care fac ca romanul să poată fi încadrat în genul science-fiction. Cartea a fost transpusă în film foarte târziu, în trei părți (2010-2014). În timp ce premiera cinematografică a primei părți a primit atenție în SUA, lansarea pe DVD reflectă lipsa generală de interes a Europei pentru operele lui Rand.

Personajele din romane nu par întotdeauna naturale. Mai ales personajul principal feminin din "Capul Fântânii", Dominique Francon, poate fi acuzat cu încredere de comportament nevrotic. Așa cum scrie atât de frumos Wikipedia în limba germană: "În studiile literare, se neagă o calitate literară specială a operelor lui Rand, unii critici vorbesc și de kitsch."

Rand și-a expus ideologia "obiectivismului" în mai multe publicații filosofice. Potrivit acesteia, protecția vieții are prioritate față de orice altă valoare. Mintea servește acestui scop ca instrument și trebuie să urmeze un egoism sănătos. Acest lucru este în sine justificabil din punct de vedere etic. Este de datoria statului să reprime violența. În caz contrar, nu trebuie să interfereze cu libera dezvoltare a individului.

Alan Greenspan, președintele de lungă durată al Rezervei Federale a SUA, a fost prieten cu Rand și a apreciat în mod deosebit ideea din filozofia ei că urmărirea propriilor interese în economia de piață pare justificată din punct de vedere moral de către ea. Observatorii merg atât de departe încât susțin că

| 2022 | #1-2 HELION

Greenspan, pe baza ideologiei lui Rand, a luat decizii care au contribuit la criza economică din 2008.

În zilele noastre, Institutul Ayn Rand, în special, apare ca un susţinător al "obiectivismului". În 2004, această instituţie a reclamat faptul că victimele dezastrului provocat de tsunami din Asia de Sud-Est au primit ajutoare finanţate din taxe din partea SUA. Aceste fonduri au fost mult mai bine cheltuite pentru armata din Irak. În prezent, institutul se confruntă cu ridicolul pentru că, contrar ideologiei obiectiviste, a acceptat o subvenţie guvernamentală.

Şi pentru Ayn Rand însăşi, este uşor să respingi solidaritatea financiară din partea statului, atâta timp cât nu depinzi de el. După ce autoarea şi fumătoarea înrăită a fost diagnosticată cu cancer pulmonar, a permis asistentului social, care se ocupa de ea, după o rezistenţă iniţială, să o înscrie la un fond de asigurări de sănătate de stat.

Este puţin probabil ca rasistul american este obişnuit să citească cărţi filosofice. Publicul destul de înclinat este cu atât mai influent cu cât este mai influenţat. În Wikipedia în limba engleză, există o listă cu zeci de oameni de afaceri, politicieni, jurnalişti şi oameni de creaţie, majoritatea americani, care susţin că au fost influenţaţi de Rand. Fondatorul Wikipedia, Jimmy Wales, declară, de asemenea, că a fost influenţat. Deşi a fost atee şi s-a pronunţat împotriva violenţei, Rand este ţinută la mare stimă, mai ales în rândul facţiunii *Tea Party* a Partidului Republican. Vânzările ridicate şi constante ale cărţilor sale atestă puterea ei de impact în rândul publicului cititor. Respingerile formale ale filozofiei lui Rand nu au ajutat, şi nici comparaţiile cu Scientologia.

SUA este o ţară în care întreprinzătorii formează asociaţii, care nu urmăresc altceva decât să fie scutite de toate taxele. Congresmenii de acolo sunt presaţi în mod public de lobbyiştii anti-fiscali. De fapt, această mişcare este atât de puternică, încât autorul australian Max Barry s-a simţit inspirat să creeze o lume dominată de corporaţii, în care guvernul american nu dispune de suficienţi bani din impozite pentru a face diferenţa. Acest lucru l-a făcut în satira sa "Jennifer Government" (2003, în engleză "Logoland"). Pe continentul nostru, ne este uşor să dăm din cap în faţa absenţei totale a spiritului public la clasele mai bogate din SUA. Dar nu am înţeles motivele acestui lucru până în acest moment, nu înainte de a o citi pe Rand. Potrivit publicistului Michael S. Cullen, cărţile ei au predicat ani de zile o lume în care eroul spune: doar eu contez, comunitatea nu contează deloc, guvernul este teribil şi trebuie să dispară, guvernul îmi împiedică fericirea. "Acest tip de filozofie a fost îmbibat cu laptele matern de către unii susţinători ai Tea Party".

Europenii neinformaţi se întâlnesc uneori cu Rand şi cu operele sale, atunci când, de exemplu, în serialul "The Simpsons" apare o grădiniţă Ayn Rand, cu afişe pe pereţi inscripţionate cu sloganul "Ajutarea este inutilă". Este cu siguranţă justificat să se renunţe la obiectivism în ţările în care economia socială de piaţă funcţionează bine. Cu toate acestea, va trebui să intrăm în dialog cu americanii pentru a putea îndrepta lucrurile la un moment dat după Trump. Până atunci, într-un târziu, va fi benefic să înţelegem de unde vin ideile, care le fac pe multe dintre aceste economii să funcţioneze aşa cum o fac, adică bine.

Traducere din limba germană
de Andrei Nedel

RODICA BRETIN

DESPRE EROTISM ŞI ALŢI DEMONI

În literatură, ca în orice formă de artă, erotismul este subsumat unor principii morale şi educaţionale. În momentul în care creaţia unor autori deja consacraţi ca Ion Creangă, Mihai Eminescu, Tudor Arghezi sau Geo Bogza a „alunecat“ din tiparele acceptate de societatea vremii în domeniul eroticului, au urmat nişte reacţii prompte şi, uneori, exagerate. După apariţia volumului *Poemul invectivă*, avangardistul Geo Bogza ajunge pentru câteva zile în spatele gratiilor, la închisoarea Văcăreşti. Eliberat, autorul se foloseşte de dreptul la replică, justificându-şi creaţia: „*Poemul invectivă* este într-adevăr un cumplit atentat, însă nu la bunele moravuri, ci la existenţa liniştită a lumii. În paginile lui e un vitriol menit să ardă, să stupefieze şi să clatine din siguranţa lor de până acum pe oamenii prea împăcaţi cu soarta lor şi cu ei înşuşi.“ Cu alte cuvinte, autorul are ultimul cuvânt în privinţa operei sale, singura îngrădire acceptabilă fiind propria cenzură şi, aş adăuga eu, cea a esteticului.

Dacă literatura cultă este încă plină de tabuuri, începuturile omenirii au avut o deschidere neinhibată faţă de erotism, considerându-l singurul antidot împotriva spaimei atavice de moarte. Artistul căutător al eternei frumuseţi n-a rezistat fascinaţiei Afroditei, chiar în perioadele istorice când normele sociale, morale sau religioase exilaseră orice referire la actul erotic. Prezentă încă din desenele rupestre prin reprezentări ale zeiţei fertilităţii, senzualitatea a devenit subiectul central al artei, din antichitate şi până astăzi, sursă de inspiraţie nesecată pe care artişti plastici, scriitori şi muzicieni au celebrat-o ca pe elementul-cheie al existenţei omeneşti, cu un rol esenţial în evoluţia marilor civilizaţii.

Erotismul se regăseşte în orice literatură demnă de acest nume – fie că este vorba de un naturalism explicit, fie că totul este sugerat, conotaţiile sexuale luând forma aluziilor sau metaforelor – iar marii scriitori, inclusiv cei din zona fantasticului, n-au ezitat să îi exploreze posibilităţile.

Înzestrat cu o fantezie menită să îi suplinească neîmplinirile din viaţa cea de toate zilele, omul a inventat lumi în care totul este posibil, hrănindu-şi năzuinţa secretă către altă realitate, diferită de existenţa cotidiană, limitatoare pentru orizontul său de aspiraţii. Fantasticul este o literatură narativă caracterizată prin intruziunea subită a unui element straniu, care perturbă ordinea firească a lucrurilor, fără a se găsi explicaţii plauzibile pentru insolitul acestei situaţii. De-a lungul timpului, genul a trecut prin numeroase forme de expresie, de fiecare dată concurând banalul, oferind o latură inedită dar verosimilă a realităţii. Exprimând nevoia dintotdeauna a omului de a se desprinde de condiţionările exterioare pentru a se concentra asupra introspecţiei, fantasticul poate fi definit în relaţie cu visul, halucinaţia, reveria, iluzia, cu tot ce sfidează cauzalitatea, raţiunea, convenţiile şi rigoarea ştiinţelor. Înrudit cu magia, sacrul şi miticul, imaginarul cultivă ruptura în planurile existenţei. Odată ce misterul irumpe în viaţa reală, insinuându-se printre evenimentele fireşti, desfăşurarea acţiunii nu face decât să îl amplifice, ce este de neconceput devine regulă, iar deznodământul adânceşte incertitudinea în loc să ofere o rezolvare logică. Lumea pe care o propune cititorului îşi are propria ei organizare şi condiţii de existenţă şi, odată acceptată, poate deveni un alt tip de normalitate.

Tema lumilor imaginare apare iniţial în mituri, basme, poveşti, balade, epopee, poeme eroice. Fantasticul îşi regăseşte rădăcinile în folclor, cu substratul său magic, în legendele bazate pe evenimente istorice şi în mitologie, unde omul se confruntă cu fiinţele fabuloase, iar mirificul se contopeşte cu realul plauzibil.

O a doua sursă a literaturii fantastice ar fi romanul romantic, amestec de realitate, fantezie şi meditatie filozofică, terestru şi supranatural. Construcţia epică implică evaziuni în trecut sau experienţe onirice memorabile. Dacă „viata este un vis”, atunci artistul-demiurg poate domina lumea pe care a creat-o, plasând-o între efemer şi absolut, până la pierderea conştiintei propriei identităţi. Dedublarea personalităţii, metamorfoze animaliere, viziuni obsesive, apariţii fantasmagorice sau terifiante, elemente magice din cărtile de demonologie, fascinatia tenebrelor, sondaje în straturile profunde ale conştiinţei – nimic nu îi este străin creatorului de fantastic. Inserţiile imaginarului amestecă satanicul

cu feericul, burlescul cu bizarul şi tragicul, realitatea nefiind eludată ci, dimpotrivă, scoasă în evidentă.

Ca atitudine mentală, fantasticul converteşte situaţiile insolite într-o *altfel* de realitate. Viziunea include o percepere particulară a lumii, prin transgresarea sau chiar negarea categoriilor de spaţiu, timp şi cauzalitate. Evoluând de la fabulosul feeric din basme şi cel simbolic din proza lirică – în care sentimentul transcendentului e generat prin metaforă, alegorie şi simbol – şi trecând prin miraculosul mitico-magic şi filosofic, apoi prin cel enigmatic şi absurd din proza vizionară – bazată pe exacerbarea subiectivităţii, pe introversiune şi realitate interioară – s-a ajuns la realismul fantastic, unde iraţionalul intervine pe neasteptate, într-un cadru familiar.

Frecventat cu asiduitate de autorii contemporani, spaţiul lumilor stranii nu a fost ocolit nici de scriitorii români. Dacă cea mai veche operă de ficţiune imaginativă este considerată *„Istoria ieroglifică“* de Dimitrie Cantemir, în romanticul secol XIX se conturează fantasticul literar. Un prim moment al definirii genului îl constituie nuvela *„Sărmanul Dionis“*, a lui Mihai Eminescu, maestru al prozei fantastice comparabil cu marii romantici germani – Jean Paul Richter, Novalis, E.T.A. Hoffmann, Adelbert von Chamisso –, francezi – Théophile Gautier şi Gérard de Nerval –, sau americani – Edgar Allan Poe şi Howard Phillips Lovecraft. Fantasticul eminescian este unul filosofic, în care reflecţiile despre timp, spaţiu, fabulosul ca modalitate de afirmare vizionară şi doctrina metempsihozei îi asigură originalitatea în contextul universal.

După Eminescu, fantasticul s-a insinuat în operele clasicilor I.L. Caragiale, Gala Galaction, Barbu Delavrancea, Mihail Sadoveanu, Ion Agârbiceanu, Alexandru Macedonski, Vasile Voiculescu, Cezar Petrescu. Un loc special îl ocupă proza lui Mircea Eliade, introducând fantasticul de tip magic, preluat de D.R.Popescu, Ştefan Bănulescu, George Bălăiţă, Tudor Dumitru Savu, dar şi unul consolidat de postmodernism, ca în proza lui Mircea Horia Simionescu. În perioada contemporană, scriitori ca Ştefan Bănulescu, Fănuş Neagu şi Ştefan Agopian explorează posibilităţile fantasticului realist, care se diversifică prin scrierile lui Ioan Groşan, Mircea Cărtărescu, Doina Rusti, Filip Florian, autorii îndreptându-se treptat şi spre alte subgenuri: fantasy sau science-fiction.

Spre deosebire de fantasy – plasat într-o lume de inspiraţie medievală unde miraculosul, magia şi elementele supranaturale rămân esenţiale –, în science-fiction verosimilul este anulat nu prin „împingerea la absurd“ a logicii şi raţiunii, ci prin absolutizarea ştiinţei.

Cultivat iniţial de maeştri romantici Edgar Allan Poe, Villiers de I'Isle Adam sau Howard Philips Lovecraft ca o manifestare a libertăţii imaginaţiei în raport cu normele rigide ale clasicismului, în science-fictionul ultimului secol s-au cristalizat două tendinţe: *soft* şi *hard*. Prima se inspiră din ştiinţe umaniste, ca ecologia, sociologia, antropologia, psihologia, futurologia, având subiecte legate de mutanţi, alieni, catastrofe ecologice, manipulări genetice, clonări, explozie demografică, utopie şi distopie, anabioză, teleportare. A doua promovează ştiinţele exacte – fizică, electronică, cibernetică, astrofizică, cosmologie –, cu teme subsumate: călătorie spaţială sau în timp, viteze superluminice, găuri negre, robotică, a patra dimensiune, universuri paralele.

În toată această bogăţie de teme sau motive factorul uman, cu sentimentele şi trăirile sale, ar trebui să ocupe un loc central. Dacă în toate celelalte subgenuri ale fantasticului iubirea şi senzualitatea sunt prezente – din simplul motiv că fac parte din viaţă, iar arta este un proces de recreare a realităţii –, *în science-fiction erotismul este sublim dar lipseşte cu desăvârşire*, ca să îl parafrazez pe Caragiale. Cum şi cât dozează elementul erotic în opera sa, este alegerea oricărui creator. Însă când un întreg subgen literar se fereşte de săgeţile zeului Eros mai rău decât de ploaia acidă, înseamnă că „Huston, avem o problemă!“.

Scriitorii clasici şi moderni din main-stream consideră eroticul ca fiind o latură a existenţei umane şi o prezintă ca atare, fără excese dar şi fără autocenzurări care să cadă în ridicol. Cum s-a ajuns la un exil cvasitotal al senzualităţii din genul science-fiction? De unde vine frica, era să spun teroarea autorilor de science-fiction de a aborda, fie şi tangenţial, subiectul erotismului? Se tem să nu alunece într-un naturalism decadent, care ar fi în contrast cu albul uniformelor de stormtrooperi şi carcasele strălucitoare ale navelor fotonice?

Principala cauză a reluctanţei în a descrie, altfel decât din satelit, intimitatea unei relaţii interumane, pare să provină din misoginismul patriarhilor genului, care rezervaseră femeii un rol mai curând ornamental, de artificiu estetic în minunată lume nouă care aparţine bărbaţilor îmbrăcaţi în costume spaţiale asexuate. Această marginalizare a personajelor feminine se regăseşte

şi în epic-fantasy, deşi cu totul altfel. Acolo, eroinele apar ca nişte cadâne culturiste, explodând de un sex-appeal care îngenunchează orice monstru. Şi cam atât. Dimensiunea psihologică are adâncimea bidimensională a benzilor desenate inspiratoare.

Revenind la science-fiction, femeia-obiect are un singur rol, cel de a scoate în evidenţă personajul masculin, fie că este un distrugător de lumi sau un mesia. Al doilea motiv al penuriei de sentimente în literatura de gen, ar fi mai curând o justificare. Civilizaţia noastră se îndreaptă spre o societate cibernetizată, care a renunţat, voit sau silită de împrejurări la trăiri umane, unde on-line-ul va urca pe soclul vechilor zei – deci autorii nu fac o omisiune, ci o descriere corectă a unui viitor previzibilprevizibil: o lume sterilă, cerebrală, din care simţămintele sunt exilate, unde ura sau iubirea sunt considerate tare ale trecutului, hologramele vor înlocui contactul fizic, iar viaţa se va muta în spaţiul virtual. Concluzia? Autorii distopiilor evită eroticul într-un act conştient şi asumat: sentimentele vor dispare oricum, de ce să ne mai batem capul cu ele? Mai bine să mai inventăm o lege-două a roboticii. Şi totul într-o lume ternă, searbădă, plictisitoare. În afara de valoarea de avertisment a mesajului *să n-ajungem ca ei*, pe cine interesează să citească despre aşa ceva?

Promotorii unui viitor aseptic şi asexuat pierd însă din vedere alte legi, ale biologiei. Instinctul de reproducere este singurul care s-a dovedit mai puternic decât cel de supravieţuire. Şi ce poate fi mai extrem decât o apocalipsă, o lume în prag de colaps, ameninţată de o invazie extraterestră, explozia soarelui devenit supernovă, pandemie, război galactic sau holocaust, catastrofe naturale la scară planetară, situaţii-limită în care sentimentele primare nu ar fi suprimate ci s-ar exacerba, trăirile capătând o intensitate paroxistică. Ce fac însă personajele din science-fiction ajunse pe marginea abisului, când orologiul universal bate de sfârşitul lumii? Se comportă cerebral, mecanic, ca nişte roboţi care nu pot decât să urmeze directive implantate în conştiinţa lor de siliciu.

Mulţi autorii evită teritoriul minat al eroticului şi dintr-o teamă ce ar putea să pară firească. Deşi astăzi nimeni nu mai ajunge la închisoare asemeni lui Geo Bogza, autorii se autocenzurează singuri pentru a nu fi cumva blamaţi pentru prea multă îndrăzneală în creativitate. Şi aşa sf-ul se află cantonat între „genurile minore“, alături de crime, thriller, horror şi eroic-fantasy. În loc să îşi depăşească condiţia, această cenuşăreasă a literaturii main-stream continuă să îşi creeze propriile restricţii şi limitări, complăcându-se într-o bulă de confort în care autori şi cititori se simt ocrotiţi de fulgerele olimpiene ale criticii, fără să îşi dea seama că se află într-o închisoare narativă.

Teama de a explora teritoriul erotic vine şi din moştenirea comunistă a anilor de pionierat ai genului, în care singura iubire permisă era cea faţă de partid, în contrast cu blamatul libertinaj capitalist. Fantoma comunismului bântuie încă o literatură de anticipaţie tehnico-ştiinţifică ce se voia doar „a inginerilor şi tehnicienilor”. La moştenirea culturală s-a adăugat în timp un *snobism literar*, o tendinţă de a respinge orice are legătură cu naturalismul în artă, pe principiul „noi nu scriem cu sex şi violenţă, ca decadentul de Emile Zola. Noi suntem puri şi duri, din acelaşi aliaj cu navele care zboară cu viteza luminii, grăbite să lase în urmă tot ce este omenesc “.

Rândurile acestea nu reprezintă o pledoarie pentru latura comercială a eroticului, menită să atragă cititori cu prea puţin discernământ, amatori de picanterii. O scenă cu asemenea conotaţii trebuie scrisă doar dacă are relevanţă în caracterizarea personajelor sau evoluţia naraţiunii, altfel nu îşi are rostul în context.

Curentul science-fiction ar trebui să emoţioneze, nu doar să uimească. Să fie verosimil în ideea *nimic omenesc nu mi-e străin* – care nu se aplică societăţilor robotice, cu oameni de hârtie sau din pixeli, lumi ce seamănă mai degrabă cu jocurile video. Fără trăiri autentice personajele dau o senzaţie de artificialitate, devenind total anoste pentru lectorul obişnuit cu literatura main-stream, unde realitatea este recreată la un nivel superior de complexitate faţă de cea cotidiană. Orice cititor care se respectă vrea să vadă în mintea lui un film, mai degrabă decât un desen animat. Marile cărţi care au rămas în literatură prezintă întotdeauna conflicte umane, cadrul în care se petrece povestea rămânând un element de recuzită. Science-fiction-ul nu poate fi doar un pliant turistic de prezentare a unor lumi care arată spectaculos sub focul de artificii al constelaţiilor exotice. Sentimentele, dramatismul şi verosimilitatea sunt singurele prin care îşi poate câştiga locul în marea literatură, ieşind prin merite proprii dintre „genurile minore“.

EUGEN CADARU

Hazard sau coincidență. Considerații succinte pentru o teorie a sincronicității.

În anul 1960, savantul american Edward Norton Lorenz formula faimoasa teorie a sistemelor complexe, mult mai bine cunoscută sub denumirea de *teoria haosului*. Potrivit acesteia, un fenomen care pare a se desfășura la întâmplare, are de fapt un element de regularitate ce ar putea fi descris matematic. Altfel spus, orice evoluție aparent haotică a oricărui sistem dinamic complex (dezordinea) este doar o aparență, în realitate fiecare fenomen observabil având o ordine (care nu este imediat sesizabilă), fiind rezultatul unor determinări anterioare care îl generează, acest mecanism natural fiind cunoscut sub denumirea de *haos determinist*. Pe baza acestei asumpții demonstrate științific s-a dezvoltat o întreagă ramură a matematicii și a fizicii, *calculul determinist*, această evoluție petrecându-se în special în relație cu dezvoltarea tehnologiei informației, deoarece sistemele complexe conțin atât de multe elemente în mișcare încât e nevoie de foarte multă putere de calcul pentru a putea corela toate posibilitățile de interacțiune.

Însă, cu toată dezvoltarea accelerată a puterii de calcul a mașinilor, s-a observat că, datorită sensibilității deosebite pe care sistemele dinamice o au față de condițiile inițiale, precum și față de factorii imprevizibili care intervin pe parcurs, comportamentul acestora este foarte greu de anticipat. Cu alte cuvinte, natura deterministă a acestor sisteme nu le face perfect predictibile, oricare modificări ale condițiilor inițiale având ca efect rezultate neprevăzute, făcând ca anticiparea efectelor pe termen lung să fie imposibilă. Și, astfel, s-a ajuns la definirea unui alt concept, acela de *efect al fluturelui*. Acesta redefinește perspectiva, statuând că fenomenul de instabilitate determinat de sensibilitatea față de condițiile inițiale, deși se conformează legilor deterministe, generează pe termen relativ lung un comportament imprevizibil, adică aparent haotic. Potrivit acestuia concept, o mică schimbare într-un sistem poate duce la diferențe mari într-o stare târzie. Este bine cunoscut exemplul teoretic de formare a unui uragan condiționat de bătaia din aripi a unui fluture îndepărtat ca locație geografică și ca distanță temporală.

Una dintre cele mai populare reprezentări ale acestui concept în cultura science-fiction actuală este realizată prin intermediul filmului *The Butterfly Effect* (2004, regia Eric Bress, J. Mackye Gruber) în care putem observa cum cele mai mici modificări survenite în realitate (chiar și de numai câteva cuvinte) pot duce la rezultate complet diferite, fiecare detaliu schimbat generând un al univers. Urmărim, pe parcursul filmului, pe eroul acestuia cum, în încercarea de a evita consecințele tragice ale unui joc din copilărie, experimentează cel puțin cinci-șase astfel de variante alternative ale propriei sale existențe, generate fiecare de mici modificări ale comportamentului său din momentul *to* de unde începe să se desfășoare povestea.

Și, inevitabil, din toate cele de mai sus decurge o întrebare:

Să fie, așadar și oare, întreaga realitate
O rezultantă de determinări aleatoare ?
Să fie, oare, Zeul Întâmplare
Unicul non-existent principiu al lumii călătoare ?
Un *da* de spunem, chestiunea închidem,
Dar asta ne-ajută să cuprindem ?
Să mergem, deci și să cătăm răspunsuri,
De vreme ce în viață găsim și alte rânduri.
Vi s-a întâmplat vreodată, oare, să vă gândiți la cineva și care
Apoi, ca din senin, să vă răsară-n cale ?

Există, în istoria antropologică a ultimilor șase mii de ani, o gamă întreagă de evenimente reunite sub denumirea de *coincidențe semnificative* sau *sincronicități*. Termenul a fost creat de renumitul psihanalist elvețian *Carl Gustav Jung* în colaborare cu omul de știință *Wolfgang Pauli*, laureat al Premiului Nobel pentru fizică, și a fost adus în dezbaterea publică în anul 1952, odată cu apariția cărții semnate de cei doi, „Sincronicitatea, un

principiu unificator acauzal". Potrivit dicționarului Merriam-Webster, acest fenomen poate fi definit ca fiind *apariția coincidentă a unui eveniment fizic ce pare interconectat cu un eveniment psihic, fără ca ocurența acestora să poată fi explicată printr-un raport obișnuit de cauzalitate*. Exemplele oferite de cultura populară urbană sau rurală pot fi nenumărate și poate că cel mai la îndemână ar fi acela în care o persoană fredonează în minte o melodie veche și, deschizând radioul, are surpriza să audă difuzându-se exact aceeași piesă muzicală. Astfel de momente în care evenimente din lumea interioară/psihică și subiectivă se contopesc pentru scurt timp cu ceea ce se întâmplă în spațiul exterior și obiectiv, fără ca între ele să existe vreun raport de cauzalitate de natură fizică, sugerează apariția spontană a ordinii din dezordine și aduc o provocare de ordin filozofic, părând a ne da indicii către un mare mister. Într-o țesătură de infinite posibilități ale unui universului impersonal, haotic, impredictibil și arbitrar, lumea devine dintr-o dată mică, Universul pare a se plia pe sine însuși, ordinea apare în haosul cotidian, într-o bulă a realității în care elemente disparate par a căpăta aceeași orientare aducând simetrie, eleganță, echilibru, ritm și structurare. Sentimentul care vine odată cu aceste coincidențe este cel mai adesea plăcut și, în anumite cazuri, chiar extrem de profund. Universul nu mai pare terifiant și lipsit de logică, ci devine unul personal în care omul primește mesaje, lumea îi vorbește și chiar poate spune că vede *mâna lui Dumnezeu* acționând în viața lui haotică și riscantă. Sentimrentul de mărunt și insignifiant dispare, căpătăm senzația că suntem urmăriți, că suntem beneficiarii unei atenții speciale, că există control, structurare, ordonare și o autoritate cosmică absolută. Catharsisul emoțional produs de acest sentiment al miraculosului, al universului prietenos, uneori poate schimba vieți, asemenea unei experiența spirituale/religioase, afectându-i chiar și pe mai sceptici. Studiile efectuate arată că aspectul personal, convingerea de a fi fost ales printr-un semn de ordine instaurată haos întăresc încrederea și optimismul (consolidând ideea de destin: ceea ce trebuie să se întâmple se va întâmpla), constribuind astfel la sănătate psihologică și starea generală de bine a celui expus. Și asta pentru că aceste fenomene bizare — care sfidează legile probabilității, transced legile fizicii și depășesc pragul firescului — par a ne indica că în univers acționează o forță misterioasă care are grijă de noi. O forță unificatoare a universului pe care nu o înțelegem, fie aceea o inteligență superioară ce asigură o unitate cosmică, fie o lege a vieții de care nu suntem conștienți, un fel de principiu universal, în tot cazul.

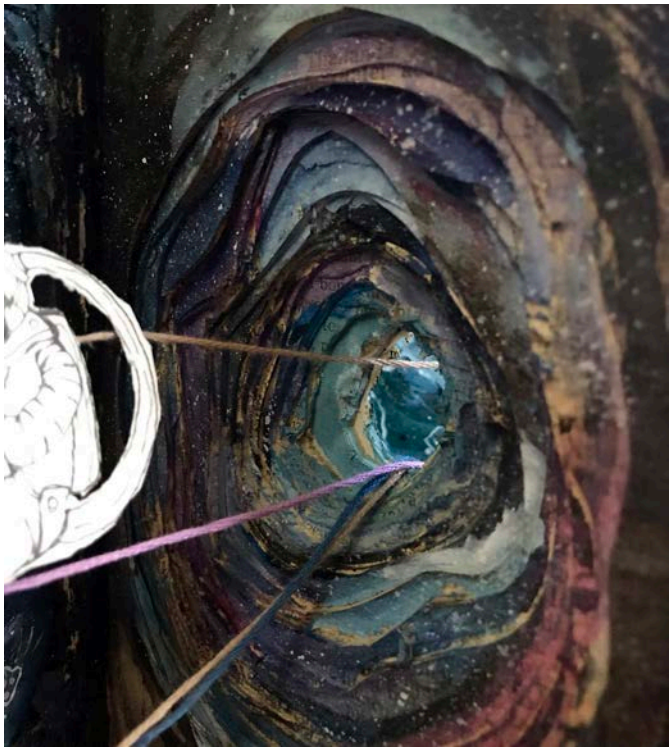

Dar care ar putea fi natura unei asemenea forțe cosmice? De-a lungiul timpului, două teorii majore au încercat să dea o explicație.

Prima se referă la *puterea de control a propriilor noastre gânduri*. Potrivit acesteia, emisfera dreaptă a creierului uman ar fi depozitara unor *forțe parapsihice latente* care la răstimpuri pot crea o conexiunre între psihicul uman și materie sincronizând lumea interioară cu cea exterioară. Grație acestui câmp psihomagnetic, mintea poate influența materia, omul putând astfel să modifice universul prin puterea motivațională a propriilor procese mentale, căpătând puterea de a aduce laolaltă evenimente similare, ceea ce ar explica apariția fenemenelor sincrone.

A doua mare ipoteză este dată de *teoria rezonanței morfice* (Rupert Sheldrake), potrivit căreia întreg universul este o vastă rețea de câmpuri și rezonanțe magnetice, câmpuri de memorie colectivă, o *metasferă* în care toate ideile plutesc, în cadrul căreia totul este o interconectat. În acest sistem explicativ, sufletele noastre sunt conectate între ele și cu lumea din jur, fapt ce asigură o rezonanță a lumii exterioare

faţă de vibraţiile noastre, lumea exterioară devenind în fapt o lume interioară şi viceversa.

Aceste posibile explicaţii precum şi *fenomenul sincronicităţii* la care ele se referă au fost considerate în mod diferit.

Dintr-o perspectivă, o parte a comunităţii ştiinţifice, argumentând că nu există probe acceptate potrivit rigorilor ştiinţifice, a calificat teoriile de mai sus ca fiind pseudo-ştiinţă şi speculaţii ezoterice, în timp ce *fenomenul sincronicităţii* l-a apreciat ca fiind natural şi perfect explicabil din perspectiva raţională şi logică a calculului probabilistic. Pure întâmplări într-un Univers al infinitelor posibilităţi. Potrivit acestei direcţii de gândire, indiferent cât de redusă ar fi probabilitatea apariţiei unui eveniment, dacă este posibil, acesta va surveni la un moment dat, singurele evenimente care nu se petrec niciodată fiind cele imposibile prin însăşi natura lor (apariţia unor gheţari în Sahara, de exemplu). În plus, tendinţa (considerată ca fiind greşită) de a percepe conexiuni semnificative între evenimente disparate şi accidentale a căpătat denumirea de *apofenie (apophenia)*, fiind explicată prin curiozitatea noastră pentru tot ceea ce pare a fi neobişnuit, prin nevoia de a căuta un sens al existenţei, prin apetitul pentru sentimentul de ordine instaurat în haos (iluzia controlului) sau prin nevoia naturală a oricărei specii sociale de a căuta interconectări.

Din altă perspectivă, însă, lucrurile se arată ceva mai nuanţat. Până spre sfârştul secolului 19 şi începutul secolului 20, în lumea ştiinţei totul părea lămurit. Fizica clasică statuase pe baze raţionale că universul este o maşinărie cu legi imuabile, logice şi predictibile având, ca realitatea ultimă şi fundamentală, materia. În această abordare reducţionistă, universul se poate descompune pe bucăţi şi se pot examina părţile componente, legile unei părţi sunt aplicabile întregului ansamblu, fiecare parte componentă interacţionează cu cealaltă, timpul curge dinspre prezent spre viitor, cauza precedă efectul. O lume predictibilă şi reconfortantă în care singurul element care rămăsese oarecum problematic era *conştiinţa umană*: conştiinţa de sine, liberul arbitru, sentimentele. Întrebări precum „în ce fel funcţionează mintea", „ce este gândirea", „care este locul ei în universul material" nu şi-au găsit niciodată un răspuns definitiv.

Însă, peste toate acestea, când totul părea oarecum clarificat în baza *modelului determinist* (descris mai sus), a apărut fizica microcosmosului, aşa-numita mecanică cuantică, care a adus cu sine o nouă paradigmă ce a pus sub semnul întrebării toate legităţile mecanicii newtoniene, propunând o viziune nouă bazată pe concepte precum incertitudine şi probabilitate. Această nouă paradigmă — *perspectiva indeterminării cuantice* — a arătat că, la nivelul profund al particulelor elementare, există un alt univers, condus după legi care contravin lumii macroscopice. Am aflat, aşadar, că particulele subatomice:

- au *natură dublă*, de undă şi particulă, lămurindu-ne astfel că, în sens microscopic, întreaga materie are caracteristici de undă;
- pot exista în mai multe locuri deodată (*superpoziţie cuantică*);
- îşi schimbă comportamentul fără motiv aparent; starea lor exactă nu poate fi prezisă, nu este predictibilă, nu putem ştii de ce o particulă a ales un comportament sau altul; astfel, constatăm existenţa unui *univers probabilistic fără date şi fapte strict măsurabile* ce spulberă vechile certitudini;
- îşi schimbă comportamentul când sunt observate/măsurate, orice observaţie fiind astfel invariabil afectată de prezenţa observatorului; aşadar nu putem ştii cum arătau înainte de a ne fi uitat la ele, acest fenomen obligându-ne să constatăm că *la nivel microscopic realitatea obiectivă nu există*;
- chiar şi separate fiind, indiferent de distanţă, îşi oglindesc cu exactitate comportamentul, informaţia transmiţându-se instantaneu, încalcând *legea vitezei maxime a luminii* şi făcînd ca separarea lor să apară ca fiind o iluzie (*interconectare cuantică*);

Am mai aflat şi că lumea atomică prezintă o realitate paradoxală, între particulele subatomice existând enorme spaţii libere, 99,99% din volumul atomului fiind gol. Inevitabil, această constatare a generat întrebarea dacă lumea materială nu este, în final, o iluzie, această interogaţie venind parcă să confirme teoria orientală cunoscută sub denumirea de *maya*, a universului ca rod imaginaţiei.

Observăm, aşadar, că noua fizică a adus revelaţii extraordinare, misteriosul tărâm al mecanicii cuantice arătându-ne că energia şi materia sunt

două expresii ale aceluiaşi lucru care se transformă continuu una în alta, că în lumea microscopica ce constituie temelia materiei perceptibile principiul cauză-efect nu se aplică şi, mai ales, că întreaga materie are aceeaşi structură, formată din minuscule pachete de forţă electromagnetică aflate în interconexiune şi comunicând între ele. Sintetizând aceste revelaţii aduse de privirea îndreptată înspre atom, faimosul savant Max Planck (1858-1947) spunea că *"energia se află la originea tuturor formelor de materie. Realitatea, adevărata existenţă, nu este materia, vizibilă şi perisabilă, ci energia invizibilă şi veşnică, acesta este adevărul"*.

Constatăm, astfel, că fizica cuantică ne-a pus pe tavă cea mai bună explicaţie posibilă a oricăror fenomene de sincronicitate, arătând că la nivel microscopic există un mediu suport al unităţii şi interconectării universale, întregul univers prezentându-se ca o reţea integrată de energie şi informaţie. Altfel spus, mintea şi materia pot fi armonizate în această lumea unificată (*Unus mundus*) în care tot universul pare a fi un gând extraordinar.

Cu toate acestea, oamenii de ştiinţă mai scepticii argumentează în continuare că oricare sincronicitate este doar o percepţie eronată, existenţa unei probabilităţi oricât de mici ca ceva să se producă fiind suficientă să justifice apariţia accidentală a oricărui eveniment. Dar, oare, cât de mare ar trebui să fie improbabilitatea unui eveniment pentru ca ocurenţa sa să nu mai poată fi considerată întâmplătoare ?

În relatările contemporane se fac referiri la evenimente adunate de pe întreg mapamondul, care surprind stranietatea a vieţii de zi cu zi, experienţe inexplicabile în care adevărul pare mai straniu decât ficţiunea, ciudăţenii — unele dintre ele având ca protagonişti oameni fără profil public, iar altele personalităţi istorice binecunoscute — a căror probabilitate calculată pare să sfideze orice logică. Când probabilitatea ca două evenimente să se întâmple sincron este de una la 268 de milioane şi, totuşi, se întâmplă exact atunci când este util să se întâmple, putem vorbi de simplă întâmplare sau există în spatele lor o altă forţă care le face să se producă ? Şansa de a primi doar cărţi de treflă la un joc de cărţi este de 1 la 635 de miliarde de jocuri şi totuşi se întâmplă unor oameni care nu au jucat nici măcar o fracţiune infimă din acest număr. Probabilitatea ca un vis premonitoriu să se dovedească real este calculată ca fiind posibilă o dată la 19 ani şi totuşi este semnalat că poate surveni în cazul unei persoane mult mai des decât atât. Ce să mai spunem de coincidenţa supremă, al cărei grad uriaş de improbabilitate necesită un număr prea mare pentru a fi reprezentat numeric? Este vorba de toate acele constante fundamentale care determină existenţa universului şi a vieţii, acei parametrii fizici fin acordaţi şi echilibraţi a căror oricare variaţie ar schimba totul şi ar face ca nimic din ceea ce există să nu mai fie. Este doar o coincidenţă cu o rată de improbabilitate gigantică, de un accident binecuvântat sau este vorba de un tipar perfect, de un măreţ plan cosmic, de o armonie pusă la cale de o Inteligenţă Supremă ?

Probabil că acest tip de întrebări vor rămâne pentru mult timp de acum încolo un subiect intens de dezbatere filozofico–ştiinţifică, dar revenind la *conceptul de hazard* şi modul cum acesta este reprezentat în science-fiction, voi face referire la un alt film dedicat acestui subiect, *Sliding doors / Uşi batante* (1998, regia Peter Howitt), în care vedem cum o diferenţă de câteva secunde face ca protagonista să prindă sau să nu prindă metroul, fiecare din aceste posibilităţi deschizând două universuri complet diferite, în fiecare din acestea ea având parte de cu totul alte experienţe existenţiale dar care, în final, duc spre un punct comun, uniunea cu acelaşi partener ce pare a fi sortit de la nivel cosmic.

Aşadar, care este concluzia ? Totul este hazard sau, oricare ar fi variabilele existenţei, ceea ce este necesar să se întâmple se va întâmpla ? Din ce este compusă viaţa noastră: din evenimente haotice determinate de hazard sau de coincidenţe orchestrate de o legitate pe care nu o înţelegem ?

Mulţumesc pentru atenţie.

LITERATURA ADEVĂRATĂ TREBUIE SĂ PUNĂ CITITORUL PE GÂNDURI

Rodica Bretin a debutat cu o povestire în 1982, iar în 1985 i-a apărut volumul *Efect Holografic*. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România şi a Fantasia Art Association din Cornwall (Marea Britanie).

Volume de povestiri: *Efect Holografic* (1985); *Şoimul Alb* (1987); *Uriaşul cel Bun* (1989); *Drumul fără Sfârşit* (1991); *Cel care Vine din Urmă* (1993); *Lumea lui Hind* (1998); *Omul de Nisip* (2000); *Cetatea fără trecut* (2015); *Fortăreaţa* (2016); *Casa fără cărţi* (2020); *Amurgul elkilor* (2021).

Romane: *Fecioara de Fier* (2002; 2006; 2014; 2017); *Oameni şi Zei* (2017), *Poarta Stelară* (2018) şi *Elysium* (2019), cele 3 volume din seria *Protectorii*.

Publică proză, eseuri, articole în reviste literare din România (*Viaţa românească, Convorbiri literare, Opt motive, Curtea de la Argeş, Egophobia, Libris, Utopiqa, Ateneu, Spaţii culturale, Timpul, Vatra, Caiete silvane, Helion, Planeta Babel, Lumină lină, Revista de suspans, Galaxia 42, Hyperion, Vatra Veche, Famost*) şi din străinătate: *The Historian* (Marea Britanie), *Antares* (Franţa), *Cirsova Magazine*, *Four Star Stories*, *Aphelion*, *Gracious Light*, (SUA) *Teoria Omicron*, *Maquina Combinatoria* (Ecuador).

A primit numeroase premii literare, printre care

„Premiul COLIN, categoria volum de proză scurtă fantastică“ pentru *Cetatea fără trecut*, Bucureşti, 2017.

În 2019, la a 40-a CONVENŢIE NAŢIONALĂ DE SCIENCE FICTION a fost distinsă cu premiul OMNIA pentru întreaga activitate dedicată S.F.-ului românesc.

1. Rodica Bretin este unul din cei mai importanţi scriitori şi eseişti de science-fiction şi fantasy din România. Cum ai ajuns la s.f.?

Prin „Colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice, cum altfel? Genul science-fiction e o „capcană“ în care au căzut mulţi scriitori la începutul carierei, însă majoritatea s-au maturizat, trecând în domeniul mai vast al main-streamului. În anii ’60 s.f.-ul oferea nişte orizonturi seducătoare pentru cineva cu o imaginaţie debordantă. Astăzi însă, genurile s-au amestecat, iar fantasticul realist oferă atât o libertate totală a imaginaţiei – genul nu necesită explicaţii ştiinţifice, doar rigoare logică – cât şi conflicte umane intense, personaje complexe şi credibile, dar mai ales eleganţa unui stil propriu creaţiilor din marea literatură. Cât despre mine, am ajuns la s.f. în copilărie, mi-am trăit cu el adolescenţa, apoi am trecut, odată cu experienţa de viaţă şi în ale scrisului la literatura fantastic realistă.

2. Puţini mai ştiu că în 1982 Rodica Bretin a fost distinsă cu Premiul al II-lea la Concursul de proză scurtă Helion, pentru două povestiri: „Noaptea Sanyasinilor” şi „Efect holografic. Ce-ţi mai spun aceste povestiri acum?

Sunt nişte povestiri bune, cu idei generoase şi infuzate de imaginaţia explosivă a vârstei mele de atunci. Este motivul pentru care le-am reluat în volumul „Cetatea fără trecut“ publicat în 2015 la Editura Nemira. Spun reluat, pentru că au apărut într-o formă literară schimbată. Nu am făcut niciodată republicări ale unui text sau volum. Dacă după nişte ani am considerat că anumite povestiri scrise în trecut au o idee valoroasă, le-am pus într-o nouă formă, cu experienţa scriitoricească acumulată între timp. Iar un text scris cu imaginaţia adolescenţei

şi tehnica stilistică de la maturitate este într-adevăr unul care merită să ajungă la cititori.

3. Ai amintiri frumoase din tabăra de la Guranda?

La Guranda am trăit o săptămână de basm, deşi fără legătură directă cu s.f.-ul. Eram preşedinta clubului „Antares" din Braşov pe atunci şi era prima tabără de creaţie la care participam. Pe Dan Apostol îl mai întâlnisem o dată la Bucureşti, cu vreo lună în urmă. Fost aviator, Dan avea o personalitate carismatică ce reuşea să electrizeze o sală întreagă când îşi ţinea conferinţele despre paleoastronautică, cryptozoologie sau ozenologie. La una dintre şedinţele cenaclului de la Casa Tineretului, condus de Nina Dăianu, am citit „Noaptea Sanyasinilor", iar la sfârşit, printre cei care au comentat textul a fost şi Dan. Mi-a spus că povestirea samuraiului dintr-un viitor în care se respectă încă Codul Bushido „pare scrisă de un japonez". Ne-am reîntâlnit apoi la Guranda, unde fusese şi el invitat. Îmi amintesc de lungile noastre plimbări prin pădure, în care Dan făcea planuri de viitor, iar eu îl ascultam, nevenindu-mi să cred că dorea să îl împartă cu mine. Ne întorceam seara în tabăra unde domnul Mironov, care umbla mereu cu un topor de tăiat lemne în mână, ne întreba de ce nu participăm la programul comun. Fiindcă îl aveam pe al nostru, făcusem primul pas într-un viitor pe care îl vedeam ca o viaţă trăită împreună, pentru şi prin literatură.

4. Care sunt scriitorii, români sau străini, preferaţi şi care te-au influenţat în scrisul tău?

În anii '80 am citit foarte mult science-fiction anglo-saxon. Reuşisem să îmi fac abonamente la cele mai importante reviste lunare din SUA, „Fantasy and Science Fiction", „Analog" şi „Asimov's Magazine". Tot atunci i-am descoperit pe Frank Herbert, R.R. Martin şi Roger Zelazny, citindu-i în engleză, ceea ce a fost un mare câştig, cărţile nefiind pervertite de o traducere mediocră cum se întâmplă adesea. De la Herbert am învăţat să mă documentez temeinic asupra oricărui subiect, de la Martin să-mi păstrez personajele mereu în mişcare, de la Zelazny să mă folosesc de tăişul ironiei ca de o sabie. Dintre scriitorii români l-am admirat întotdeauna pe Vladimir Colin, pe care îl consider unul dintre mentorii mei. Sunt şi alţi autori români, anglo-saxoni, francezi, sud-americani cu care am empatizat la un moment dat. Fiecare carte, dacă este bine scrisă, te învaţă ceva: cum să construieşti o intrigă interesantă, personaje deosebite, cum să adaugi o notă de umor dacă textul o cere, poţi găsi chiar un subiect pe care să vrei să îl abordezi dintr-un unghi de vedere personal.

5. Ai scris un număr impresionat de cărţi, atât ficţiune, cât şi non-ficţiune. Cum scrii?

Întâi pe hârtie, cu pixul, apoi culeg paginile la calculator şi încep să le lucrez, stilizarea fiind o operaţiune destul de laborioasă. La „prima mână" însă, textul trebuie să fie scris spontan, cu o emoţie sinceră, neinhibată de factori exteriori, ori ecranul şi tastatura nu sunt benefice inspiraţiei, cel puţin în cazul meu.

Dincolo de tehnica de lucru, esenţială rămâne sursa de inspiraţie. Pentru orice om şi, mai ales, creator, există anumite zone ale realităţii care prezintă un interes mai mare decât altele. De-a lungul anilor m-au pasionat diferite subiecte sau domenii, mai ales cele care îmbină insolitul cu realitatea istorică. Ca regulă generală, înainte de a mă apuca să scriu despre ceva, caut să aflu tot ce se poate afla despre tema aleasă, pentru a îmi face o imagine cât mai corectă şi a putea trage propriile-mi concluzii. Apoi, când mă simt stăpână pe subiect, scriu şi eu ce am de spus.

6. Ai făcut o pereche admirabilă cu Dan Apostol, celebrul pilot de încercare român şi autor al unor lucrări aflate la frontierele cunoaşterii. A plecat prea devreme spre astre. Spune-ne, în cîteva fraze, anii trăiţi împreună cu Dan Apostol.

În cele trei decenii cât am avut privilegiul să îi fiu alături am scris cărţi, el în domeniul publicisticii, eu de literatură fantastică, i-am fost adesea documentarist, iar Dan a fost primul şi cel mai sever critic literar al meu. După 1989 am înfiinţat editurile „Baricada" şi „Nova", am condus „Compania naţională de filme şi televiziune canal b", am lucrat în redacţiile revistelor „Baricada" şi „Natura 2000", apoi la editura „Cartea de buzunar". Am scris materiale pentru publicaţii din România, Anglia, Franţa şi Italia – unde am avut o lungă colaborare cu editura „Editrice Nord" din Milano – am participat la târguri de carte şi festivaluri de film la Cannes, Paris, Valencia (Spania) şi Annecy (Franţa). După revoluţie, când am putut în sfârşit să ne facem cu adevărat meseriile de scriitori şi editori, viaţa a fost ca un carusel ameţitor, fără niciun moment de plictiseală.

7. Cum a fost schimbarea de domiciliu de la Braşov la Bucureşti?

Mi-a plăcut întotdeauna Bucureştiul, ca un al

doilea oraş după Braşov, în care aş fi preferat să locuiesc. Totuşi, nu mi-a fost deloc uşor să părăsesc oraşul meu natal. Am plecat, dar l-am luat cu mine în suflet, fiindcă Dealul Melcilor, Tâmpa, Dealul Cetăţii sau Piaţa Sfatului îmi rămăseseră gravate în ADN.

8. Te bucuri de un prestigiu internaţional, cum puţini scriitori români îl au. Cum ai reuşit acest lucru?

Recunoaşterea mea se datorează în primul rând faptului că îmi respect cititorii, pe cei din ţară şi din străinătate. Am încercat mereu să le ofer tot ce am mai bun, de la documentarea minuţioasă până la un stil ireproşabil. Iar faptul că povestirile mele au apărut în reviste din SUA, Marea Britanie, Ecuador sau Franţa înseamnă că am reuşit să transmit mesaje general-umane, care transced graniţele culturale.

9. Cum ţi se pare s.f.-ul şi fantasy-ul actual, românesc şi străin?

Prea dependent de sursele de inspiraţie ştiinţifică – iar aici mă refer atât la scriitorii români, cât şi la cei anglo-saxoni. Sunt destui autori de science-fiction deloc interesaţi de valoarea literară a ceea ce scriu, care îşi pun operele pe altarul zeilor progresului tehnic. Dar suntem într-o literatură de piaţă şi, dacă nu ar fi cerere, n-ar fi nici ofertă. Există deci şi consumatori de science-fiction cărora nu le pasă dacă ceea ce citesc este literatură, atâta vreme cât conţine ipoteze ştiinţifice, preferabil şocante. Scrierile de acest gen – în care personajele umane sunt secundare, iar eroul principal este tehnologia viitorului – nu fac însă parte dintr-o literatură umanistă.

10. SF-ul scris de femei este altfel?

Nu ştiu dacă este, dar n-ar trebui să fie. În momentul în care îşi alege un anume subiect şi vrea să îl dezvolte, autorul devine o entitate, un consemnator de fapte, un cronicar al imaginaţiei. El nu mai este femeie sau bărbat, devine scriitor, şi atât.

11. Esti de partea soft-sefeului?

Sunt de partea literaturii. Citesc cu plăcere orice text care este *literatură,* indiferent dacă aparţine genului soft sau hard. Unii desconsideră total scriitura, căutând doar „găselniţe“ tehniciste. Nu e nimic rău în asta, doar că lucrările respective îşi au locul printre referate ştiinţifice şi nu au ce să caute în domeniul umanist.

12. A evoluat sf-ul şi fantasy-ul românesc după 1989?

Da şi nu. Progresul este evident în ceea ce priveşte diversitatea şi complexitatea temelor abordate, evoluţie produsă mai ales sub influenţa science-fiction-ului de sorginte anglo-saxonă, la care autorii români au avut acces neîngrădit după 1989. Din păcate, calitatea literară a textelor a rămas la nivelul anilor ’60, cel mult ’80. Acesta este şi motivul pentru care autori cu talent literar şi viziune asupra culturii în ansamblu, părăsesc mai devreme sau mai târziu genul science-fiction, alegând domenii mai apropiate de marea literatură, cum ar fi fantasticul-realist.

13. Cum este cititorul coautor? Cum contribuie demiurgic autorul?

Literatura adevărată trebuie să pună cititorul pe gânduri, să îi stimuleze imaginaţia, făcându-l să continue ceea ce a citit. El devine astfel un coautor, nu doar un receptor al actului artistic. Într-o povestire sau un roman, la fel ca într-un film, autorul îşi va purta cititorul într-o călătorie, arătându-i tot ce merită văzut, dar şi lăsându-i libertatea de a contribui la crearea lumii în care a fost invitat.

La rândul ei, această lume a fost creată de autorul-demiurg, care poartă întreaga responsabilitate a creaţiei sale. Literatura trebuie să fie, sau să pară, mai adevărată decât viaţa reală. Nu îşi au locul personajele false, conflictele fără substanţă, mizele minore de dragul dorinţei de a epata. Autorul va concepe un univers coerent, credibil, cu nişte reguli stricte, pe care să le respecte pe tot parcursul acţiunii.

14. Ce te inspiră când scrii, ce îţi alimentează imaginaţia?

La un scriitor profesionist inspiraţia reprezintă doar o mică parte din efortul creativ. Restul este o muncă de concepţie, documentare, un studiu al personajelor şi cadrului istoric sau modern în care e plasată acţiunea, elaborarea sinopsisului romanului sau schemei unui volum de povestiri. Scriitorul rămâne un fel de arhitect care lucrează cu cuvintele ca material de construcţie.

Câteodată, realitatea este dezamăgitor de banală şi trebuie cosmetizată ca să pară mai atrăgătoare şi să merite imortalizată în pagini scrise. Alteori, se întâmplă în jur lucruri care depăşesc cea mai debordantă imaginaţie, trebuie doar consemnate pe hârtie. Sincer, mă simt în domeniul meu în fiecare dintre ipostaze. Fără imaginaţie, cum să scrii literatură fantastică? Iar dacă nu eşti bine ancorat în real, cititorul nu va avea reperele necesare, îi va lipsi rampa de lansare spre o altă lume. Va considera totul o poveste, poate frumoasă, dar incredibilă şi neconvingătoare.

15. Au însemnătate premiile pentru Rodica Bretin?

Premiile sunt importante, pentru că ele reprezintă o recunoaştere a unei activităţi de o viaţă. Dar succesul, notorietatea nu trebuie să devină nişte scopuri în sine. Dacă e să vină, vor veni. Însă nu diplomele de merit sunt scopul final al trudei scriitoriceşti.

16. Ce sfat ai da unui tânăr care îşi alege vocaţia de scriitor?

„Când scrii o carte, fă-o ca şi cum ţi-ai da sufletul cititorului, într-un soi de pact mefistofelic. Doar că nu-l vinzi, îl dăruieşti." Şi i-aş mai spune să nu se îngrijoreze pentru soarta volumelor pe care le-a scris şi publicat. Cărţile sunt ca nişte corăbii. Scriitorul nu face decât să le lanseze pe ocean, să le sufle vânt în pânze, apoi fiecare carte-corabie va ajunge pe ţărmul unde trebuie, la cititorii cărora le-a fost destinată.

17. Ai o activitate publicistică extrem de bogată. Care-i secretul acestei bogăţii de fapte?

În prezent sunt vreo 200 de reviste on-line şi/sau tipărite în România. Fiecare are un public al ei, specializat, care este interesat de anumite subiecte. Câteodată încerc să mă încadrez în tiparele revistei atunci când trimit un material. De cele mai multe ori însă caut să ofer cititorilor ceva cu care n-au fost obişnuiţi, dar care să le capteze interesul, să le placă atât de mult încât să îi determine să îşi lărgească criteriile de receptivitate.

18. Dragostea ta pentru animale este cunoscută. Cum priveşti lumea pisicilor, spre exemplu?

Îmi plac toate animalele, dar relaţionez cel mai bine cu pisicile. Sunt tăcute, misterioase, ideale pentru un scriitor iubitor de linişte. Eu şi Lorena, pisica mea birmaneză, avem o relaţie foarte bună, ne respectăm fiecare spaţiul personal şi trăim în perfectă armonie.

19. La ce lucrezi acum?

Dacă până acum mi-am folosit imaginaţia, inventând lumi ce nu au corespondent în realitate şi personaje pe care le-am înzestrat cu calităţile şi defectele unor oameni posibili, dar care nu aveau modele reale, în ultima vreme folosesc un alt izvor inspiraţional. Scriu din amintiri, despre oameni pe care i-am cunoscut bine, începând cu părinţii mei. Să îţi pui pe tapet propria viaţă este o provocare pe care orice scriitor ajuns la maturitate ar trebui să o accepte.

Volumul la care lucrez în prezent va cuprinde povestiri după fapte reale, petrecute în Braşovul anilor '60, o perioadă foarte interesantă, când comunismul în România era apăsător, dar nu devenise încă dictatură, când migraţia etnicilor germani era abia la început, iar oamenii de vârsta părinţilor mei trăiau în umbra războiului şi a fricii de ruşi, într-un oraş care chiar s-a numit o vreme Stalin.

20. Unde te pot urmări cei interesaţi de tine, de cariera ta, de ceea ce faci?

O parte dintre cărţile mele pot fi găsite pe site-urile editurilor Nemira, Tritonic, Pavcon, Crux, Creator, ePublishers.

Blogurile în care postez sunt: rodicabretin.wordpress.com şi rodicabretin.blogspot.com

Public proză, eseuri, articole în revistele *Viaţa românească, Convorbiri literare, Opt motive, Curtea de la Argeş, Egophobia, Libris, Utopiqa, Ateneu, Spaţii culturale, Timpul, Vatra, Caiete silvane, Planeta Babel, Lumină lină, Revista de suspans,Galaxia 42, Hyperion, Vatra Veche, Famost* şi, bineînţeles, *Helion*, unde susţin o rubrică lunară care tocmai a împlinit 6 ani de la prima apariţie.

21. Rodica Bretin îţi mulţumesc pentru faptul că ai fost de acord să îţi publicăm ultima ta proză MOARTEA LUI ARTHUR, o povestire excelentă, care chiar dacă nu este s.f. probează talentul tău de narator.

interviu realizat de Cornel Secu

| 2022 | #1-2 HELION

RODICA BRETIN

MOARTEA LUI ARTHUR

„Nimic nu fixează mai bine un lucru în amintire decât dorinţa de a-l uita.“

Michel de Montaigne

De când mă ştiu am vrut să am un animăluţ al meu, dorinţă cu atât mai fierbinte cu cât mi-era cu desăvârşire interzisă. Mama crescuse la ţară, de unde adusese la oraş o regulă deprinsă de la mama ei şi bunica mea: oamenii stau în casă, animalele afară. De-asta în apartamentul nostru sclipitor de curat, de parcă aşteptam musafiri în orice clipă, n-aveau ce să caute creaturi cu blană şi mai mult de două picioare. Visam să am un câine, o pisică, un hamster măcar, dar n-am avut noroc nici cu melcii pe care mama îi dibuia ascunşi prin vreun cotlon şi mă punea să îi duc înapoi de unde îi luasem, iar dacă îi găsea a doua oară, îi arunca cu mâna ei la gunoi.

Animalele îşi au locuinţele lor, îmi explica răbdătoare, în coteţe şi grajduri, n-au ce să caute sub acelaşi acoperiş cu oamenii, să lase urme de labe murdare pe parchetul dat cu ceară, păr pe covoare şi microbi nevăzuţi peste tot. Cât despre căţeii îmbăiaţi, periaţi şi parfumaţi cum era pekinezul vecinilor, aceia erau un moft, un lux care nu-şi avea locul într-o familie *normală* ca a noastră.

Normală pentru cine? N-am întrebat-o, pentru că nu stăteai cu mama la masa negocierilor, ea hotăra şi noi ascultam, tata şi cu mine, deşi el făcea parte din lumea maturilor şi ar fi avut drept de vot. Dar nu şi-l folosea, prefera să aibă linişte decât dreptate. Aşa că în copilărie am purtat singură războaiele cu mama pentru cauza nobilă de a-mi împărţi viaţa cu un prieten necuvântător.

Şi-am tot pierdut, bătălie după bătălie, fără şanse de izbândă, dar şi fără să mă descurajez. „Dintr-o înfrângere în alta spre victoria finală“, era planul meu simplu şi genial la vârsta de patru ani, când adoptasem o nouă strategie, născută din experienţa atâtor eşecuri. Mama nu mă lăsa să aduc nicio făptură cu blană sau pene în casă? Atunci puteam să am una *afară*, ascunsă de ochii ei.

Pe vremea aceea obişnuiam să dau nume la tot ce aveam în jur, fiinţe sau lucruri, de la trotinetă la plantele din ghivece. Pe porumbelul găsit într-o dimineaţă în curtea din spate l-am botezat Arthur, după neînfricatul cavaler al Mesei Rotunde din poveştile pe care mi le citea tata, seară de seară.

Arthur îşi târa pe pământ o aripă beteagă şi ar fi fost o pradă uşoară pentru pisicile ce bântuiau acoperişurile şi cărora nu le scăpa nimic. Îl salvasem pe Arthur de la o soartă crudă şi nemeritată, o faptă demnă de un cavaler cu sabie şi armură lucitoare. Dar greul abia urma – ce să fac cu el? Nu erau decât trei locuri unde aş fi putut să îl ascund: podul, magazia sau pivniţa. În magazie se afla motocicleta tatei, unde el intra aproape zilnic, podul era şi el vizitat, săptămânal, de mama, când se ducea să întindă rufele. Ce rămânea? Camera din subsol, unde puteam să cobor singură, fiindcă ştiam unde ţineau ai mei cheia.

Şi era o minunăţie de pivniţă! Avea bolţi căptuşite cu cărămidă, rotunde şi înalte cum aveam să îmi închipui catacombele din Roma antică, unde se refugiau martirii creştini de prigoana împăratului Nero. „Quo vadis?“, romanul lui Sienkiewicz, care avea să îmi înflăcăreze imaginaţia câţiva ani mai târziu, a fost primul meu manual de istorie.

Însă catacombele din strada Lungă numărul 51 nu ascundeau altceva decât putini cu varză, lăzi pentru cartofi, altele pline cu nisip în care erau îngropaţi morcovii ca să rămână proaspeţi de-a lungul iernii, până primăvara, când începeau să se scofâlcească, ajungând să arate ca degetele mumiilor egiptene.

Cândva, pivniţa noastră adăpostise şi nişte butoaie de stejar, în care fostul proprietar al casei îşi ţinea berea. Un străvechi butoi cu lemnul spart pe alocuri stătea mărturie, rămas stingher în mijlocul rafturilor curbate de recolta fiecărei toamne: mere – aşezate astfel încât să nu se atingă între ele, iar unul ce ar fi putrezit să le molipsească pe celelalte – , pere, prune puse la uscat, pepeni şi bostani, ciorchini de struguri atârnaţi ce deveneau cu timpul arămiile stafide. Şi mai erau puzderia de lăzi cu cartofi – din cei albi, „porceşti“, din cei roşii pentru prăjit –, sfeclă, ardei graşi, vinete, praz, ridichi, usturoi şi ceapă, tot de două feluri, albă „de apă“ şi roşie, din care îţi venea să muşti cu poftă, cum îl văzusem pe Terence Hill într-un western spaghetti.

Prin anii ’60 iernile erau mai lungi şi mai grele. Zăpada aşternută în Braşov pe la sfârşitul lui octombrie nu se dădea răpusă de soarele anemic şi ţinea în strat gros până prin martie, dacă nu chiar aprilie. Nu existau supermarketuri de unde să cumperi portocale, banane şi salată verde în luna lui Gerar. Braşovenii mâncau din ce agonisiseră în vizuinile de ciment şi cărămizi.

Pivniţa noastră era atât de plină încât am fi putut trece printr-un asediu îndelungat, cu viscolul şi gerul bătând zadarnic în uşi şi ferestre. Toate erau roade ale verii trecute care coborâseră să petreacă iarna la adăpost, păstrând pentru noi gustul dulce, făinos sau acrişor al zilelor însorite. Dar cel mai mult îmi plăceau

borcanele cu murături, ajungea să mă uit la ele şi parcă simţeam mirosul de oţet fiert cu foi de dafin care ne umplea casa în zilele de toamnă târzie. Erau borcane de diferite mărimi, cu gogoşari, preferaţii mei, castraveţi, varză albă şi roşie, conopidă, gutui, ardei iuţi, gogonele, ţelină. Oricând aş fi ales murăturile în loc de dulciuri, poate şi fiindcă proveneau din tărâmul miraculos al pivniţei.

Cheia de la peştera cu bunătăţi stătea atârnată într-un cui, pe unul dintre pereţii cămării. Ca să ajung la ea mă urcam pe un scaun pe care aveam grijă să îl pun la loc de unde îl luasem. Ieşeam din casă pe balconul cel lung, ce mărginea apartamentul nostru şi al vecinilor, apoi o luam în jos pe scara cu două paliere ca să ajung în curte. Uşa pivniţei comune era din fier de cazan, groasă ca la un buncăr din Războiul Rece, iar singură n-aş fi putut să o clintesc, cu atât mai puţin s-o ridic. Din fericire era întotdeauna deschisă, dată de perete de cei care coborau şi lăsată aşa. Scara părea un puţ de beznă spre care se afundau oblic trepte abrupte. Cum comutatorul era pe la mijloc, trebuia să păşesc încet, cu grijă să nu alunec ori să mă împiedic de marginile cu cimentul ciobit, pe care nimeni nu se gândea măcar să le repare.

Aşa am coborât şi în ziua aceea, pe dibuite, într-o mână cu cheia, cu cealaltă strângând la piept porumbelul care la început s-a zbătut, dar s-a potolit repede, înţelegând probabil că nu îi voiam răul. N-a fost uşor să deschid lacătul cu o singură mână, dar am trecut şi peste obstacolul ăsta, am împins uşa din gratii de lemn şi iată-mă înăuntru.

Era august atunci, iar pivniţa încă goală, deci nicio primejdie ca vreunul dintre părinţi să intre prea curând acolo. Am găsit nişte câlţi şi cârpe, din care am făcut un culcuş rotunjit în formă de cuib, am pus alături vasul cu apă proaspătă şi celălalt, cu firimituri de pâine dintr-o felie luată din cămară – norocul meu că o găsisem gata tăiată, fiindcă nu mă încumetam să ţin un cuţit în mână. Era prea greu şi, dacă era să o cred pe mama, periculos.

Gândul la pericole m-a făcut să mă uit în sus, la fereastra-lucarnă ce dădea spre curtea de deasupra. Avea gratii printre care n-ar fi putut trece o pisică, până şi lumina abia se strecura. Porumbelul era în siguranţă acolo, avea casa într-o fostă ladă cu cartofi, apă, mâncare. Mai lipsea ceva?

Când îi dădusem drumul nu ţâşnise zburătăcindu-se pe sub bolţile de piatră, aşa cum mă temeam. Stătea liniştit, nici măcar nu se ridicase în picioare, doar răsufla iute şi ştiam că inima îi bate foarte repede, îi simţisem zvâcnetele cât îl ţinusem lipit de mine. Frig nu era în pivniţă, numai o răcoare umedă, dar poate că Arthur era încă înfricoşat – de locul cel nou în care se pomenise, de mine fiindcă nu mă cunoştea, nu ştia că vom fi curând buni prieteni.

Pe vremea aceea nu existau telefoane mobile, mama ieşea pe balcon şi mă striga, iar acustica curţii era mai bună decât a sălii Operei din Viena, n-aveam cum să spun că n-am auzit-o, oriunde aş fi fost. Când m-a chemat la masă m-am dus, deşi nu chiar imediat fiindcă învăţasem să nu fiu *suspect* de ascultătoare.

M-am purtat aşadar ca de obicei, am făcut mofturile de rigoare, iar până la urmă am mâncat tot, grăbindu-mă afară, în curte, apoi în pivniţă, unde Arthur mă aştepta. Nu ieşise din cutie, era un porumbel foarte cuminte, păcat că nu-l puteam ţine la mine în cameră... „Nemulţumitului i se ia darul“, îmi spunea bunica, aşa că m-am resemnat să îl vizitez pe Arthur de câte ori puteam, aducându-i ce credeam eu că i-ar place. Cu pâinea, grâul şi fărâmele de biscuiţi o nimerisem, însă de gălbenuşul de ou fiert nu s-a atins – mă gândisem că, dacă păsările fac ouă, poate le şi mănâncă. Nu era întâia oară când constatam că un raţionament aparent corect poate fi total greşit. Nici n-aveam pe cine să întreb. Porumbelul era secretul meu şi nu ceri sfaturi despre secrete celor de care le ascunzi. Vizitele mele ilegale în pivniţa lui Athur au continuat vreo săptămână, timp în care coboram în subsol de două, iar câteodată de trei ori pe zi.

Până când...

Cum am spus, pivniţa noastră era mare – de fapt, cât toate celelalte la un loc, pe care astăzi le-aş compara cu boxele din subsolul blocurilor ori cu *oubliette*-urile de la Bastilia, numai că în acelea se cobora printr-o trapă aflată în tavan. Una dintre pivniţele de trei metri pe doi era a familiei Bodor. Pe octogenara tanti Kinga nu o văzusem vreodată aventurându-se pe scările care atunci când ploua deveneau lunecoase, iar în lunile de iarnă se acopereau cu o pojghiţă de gheaţă. În schimb, nenea Zoltan cobora şi urca treptele cu sprinteneală, nu i-ai fi dat o vârstă matusalemică. Ştiam să număr doar până la douăzeci şi orice cifră mai mare căpăta pentru mine semnul de infinit.

În după-amiaza aceea nenea Zoltan a tropăit pe scări în jos – l-am cunoscut după sunetul paşilor – şi a trecut pe lângă pivniţa noastră fără să mă vadă, fiindcă nu aprindeam becul prăfuit şi anemic din tavan, mulţumindu-mă cu lumina razelor cernute prin lucarnă. L-am auzit descuind uşa boxei lui, apoi începând să trebăluiască pe acolo.

Eu am rămas cu prietenul meu necuvântător, căruia îi adusesem miez de pâine şi i-l fărâmiţam ca să îl poată ciuguli. Arthur era un porumbel liniştit. Nu încerca să iasă pe fereastră, nu zburase nici măcar până pe unul din rafturile de sus. Câteodată îl găseam învârtindu-se în cerc şi lovind cu ciocul cimentul, de parcă s-ar fi întrebat de ce era atât de tare, unde dispăruseră pământul, iarba cea verde. Însă de cele mai multe ori rămânea în cutie, aşezat cu picioarele sub el şi aripa bolnavă întinsă într-o parte, uitându-se la mine cu ochii lui ca nişte mărgele negre. Răsufla cu ciocul întredeschis, ca şi cum ar fi gâfâit după o goană

istovitoare. Dar nu era obosit, nici speriat. Nu fugea când mă apropiam şi mă lăsa să îi mângâi penele din creştet şi de pe piept, moi şi lucioase.

Arthur era *prea* cuminte. Nu semăna cu porumbeii pe care-i vedeam în Piaţa Sfatului, mereu în mişcare, atenţi şi vioi. Ceva nu era în ordine cu Arthur. Cu-atât mai mult trebuia să am grijă de el şi răbdare. Într-o zi, eram convinsă de asta, avea să se înzdrăvenească şi-atunci o să îi dau drumul să se întoarcă la fraţii lui. Iar când o să zboare cu ei deasupra acoperişurilor roşii, o să îşi aducă aminte de pivniţa noastră, de cuibul din câlţi şi de clipele petrecute împreună. În ultima vreme tăceam amândoi – el fiindcă de felul lui nu scotea vreun sunet, nici nu uguia ca restul porumbeilor, eu fiindcă îi povestisem deja totul despre mine. Tăceam deci, uitându-mă în ochişorii lui strălucitori, care nu clipeau niciodată. Era un moment de comuniune, plăcut dar cam monoton.

Dincolo însă, în pivniţa familiei Bodor, se întâmplau lucruri interesante. Am rezistat o vreme tentaţiei, dar clinchetele, gâlgâiturile şi tot felul de alte sunete misterioase mă chemau irezistibil. Până la urmă, m-am dus.

Nenea Zoltan lăsase uşa deschisă şi, când am ciocănit, bătrânul a întors capul să se uite la mine, fără să se întrerupă din ce făcea. Avea în mână capătul unui furtun subţire şi lung ca un şarpe de apă – ştiam cum arată unul fiindcă văzusem la „Teleenciclopedia". Celălalt capăt dispărea într-una din damigenele pântecoase aşezate pe rafturile ce căptuşeau trei dintre pereţii boxei. Nu vedeam acolo borcane cu murături, lăzi cu nisip pentru morcovi, altele goale pentru cartofi. Nu erau decât damigene – mari şi mici, unele transparente, altele învelite în ceva ca o scoarţă de copac, o împletitură din care ieşea o toartă din rafie – şi o mulţime de sticle, cum se adunau numai în Alimentara, unde mama trebuia să le dea la schimb. În copilăria mea nu existau ambalaje din plastic, băuturile se vindeau în sticle de sticlă. Când se goleau şi voiai să cumperi ulei sau oţet sau orice altceva trebuia să te duci la magazin cu sticla veche, spălată şi fără etichetă, de unde expresia „să radem etichete" devenise sinonimă cu *munca în zadar*. Unii nu spălau destul de conştiincios sticlele, alţii deloc şi nu rar se întâmpla ca siropul de vişine să aibă gust de ulei.

Nenea Zoltan avea la picioarele lui sticle albe, verzi, maro şi fumurii, toate curate şi fără etichetă. Cufunda un capăt al furtunului în câte una făcând să curgă înăuntru ceva ca o miere topită. Când lichidul chihlimbariu creştea până aproape să dea pe dinafară, bătrânul sugruma maţul de cauciuc cu două degete, oprind şuvoiul. Punea dop sticlei şi o urca pe un raft lângă suratele ei pline, după care alegea alta de jos şi repeta ritualul.

Priveam ca hipnotizată operaţiunea şi mi se părea un procedeu tare misterios. Auzisem deja despre alchimişti, nişte vrăjitori care puteau să prefacă plumbul în aur. N-aveam habar ce era transmutaţia elementelor, însă trebuia să semene cu ce se petrecea acolo, în pivniţa familiei Bodor, în subsolul unei case de pe strada Lungă, fără ca locuitorii Braşovului să aibă habar ce se întâmplă în oraşul lor.

O vreme n-am făcut decât să mă uit, fascinantă, după care nu mi s-a mai părut destul: voiam să încerc şi eu! În loc să râdă, să mă ignore, să mă trimită acasă, nenea Zoltan s-a pus la mintea unui copil ce nu mergea încă la grădiniţă. A mea era prea puţină, a lui era pe jumătate dusă. Anii se numără invers când treci peste un anume prag, dar pe atunci nu ştiam asta...

Vecinul nostru care se apropia de nouăzeci braţ la braţ cu o scleroză pe care nu i-o diagnosticase niciun medic, mi-a arătat ce şi cum să fac. Părea o joacă, dar nu era nici simplu, nici uşor. La început a mers, am umplut repede prima sticlă. La a doua furtunul s-a înfundat şi l-am pus în gură – aşa cum îl văzusem pe nenea Zoltan – sorbind ca printr-un pai. Când simţeam pe buze năvala lichidului din damigeană, trebuia să sugrum şarpele negru şi să-l vâr imediat în sticlă, unde eliberam şuvoiul. Am mai umplut patru sticle, apoi iarăşi a trebuit să desfund furtunul. Cu cât damigreana se golea, vinul urca mai greu, sorbeam mai cu putere, iar când şuvoiul venea în sfârşit, îmi răbufnea în gură. Înainte să gâtui şarpele de cauciuc, mă pomeneam înghiţind fără să vreau. Vinul de smochine avea un gust care nu-mi plăcea, dar n-aveam de gând să mă dau bătută.

Nu ştiu cât a trecut până când am auzit vocea mamei chemându-mă la masa de seară. Am vrut să urc scara în fugă cum eram obişnuită, însă după primele trepte mi s-au muiat genunchii şi a trebuit să mă las jos. Am urcat de-a buşilea restul scării, dar sus, când am încercat să mă scol în picioare, n-am reuşit. Curtea devenise o punte de corabie ce se legăna cu mine, într-un tangaj ameţitor. Auzisem de furtuni şi rău de mare, nu şi de *rău de curte*. Aveam un nod în stomac care îmi urca în gât mai iute decât vinul din sticle şi începeam să înţeleg ce era o durere de cap.

Când tata a coborât să vadă de ce nu mai veneam, m-a găsit stând în fund pe cimentul curţii, ca pe vremea când învăţam să merg cu multe trânte şi poticneli. Până în casă făcusem febră şi, ca-ntotdeauna, mama a intrat în panică. Abia după ce am vomitat „şi laptele pe care l-am supt în pruncie" cum ar fi spus bunica, am reuşit să îngaim câte ceva despre cele întâmplate. Mama a ghicit restul şi s-a dus val-vârtej la uşa familiei Bodor. Nu ştiu ce i-a spun lui tanti Kinga, am

auzit doar cuvintele „ramolit bătrân“ şi „să-mi îmbete copilul!“ purtate de ecou prin toată curtea.

Aşa am înţeles şi eu că păţania mea avea un nume. În ziua aceea mă îmbătasem – a fost singura dată în viaţa mea. De atunci am rămas cu o „alergie“ la vinul alb, iar pe cel de smochine n-am mai pus gura vreodată, deşi gustul mi-a rămas gravat în papilele gustative. Mă simţeam de parcă aş fi avut gripă şi indigestie în acelaşi timp, iar mama m-a doftoricit cum ştia ea, cu ceai de ghimbir şi de sunătoare „care îţi ia greaţa cu mâna“. Licoarea era amară şi o înghiţeam în silă, însă ideea cu *mâna ceaiului* m-a făcut curioasă. Înainte să mă lămuresc, am adormit.

Dimineţa mă simţeam mai bine, însă necazurile mele nu se sfârşiseră. Pierdusem cheia de la pivniţă. Nu era în buzunarul pantalonilor, căzuse undeva pe scări sau în subsolul comun. Din fericire ai mei n-aveau să-i observe imediat lipsa, îmi rămânea destul timp să o găsesc. În prima zi nu am avut voie să ies din casă, a doua însă am coborât şi m-am pus pe căutări. Lacătul era închis, aşa cum îl lăsasem, cheia nicăieri. M-am uitat pe unde aş fi putut să o scap, dar nu era nici pe ciment, unde aş fi văzut-o, nici în locul unde vecinii lăsau de obicei cheile care nu le aparţineau.

De când îmi aduceam aminte auzeam în casă tot felul de expresii pe care mă chinuiam zadarnic să le pricep. Când cineva spunea „stau ca pe ace“ îmi închipuiam o pernuţă de pus pe scaune, numai că în loc de burete sau umplutură de lână, era dintr-un arici mare şi rotund. Dar cine s-ar fi aşezat pe un arici? Nimeni. În schimb, s-ar fi învârtit prin camere fără să îşi găsească locul, aşa cum mi se întâmpla mie acum.

Şi Arthur? Ce făcea singur în pivniţa devenită închisoare? Mâncare îi lăsasem, apă avea; dar dacă răsturna vasul cu piciorul, cum se mai întâmplase? Cât putea să rabde de sete? N-am stat să aflu. În a treia zi am pândit ca mama să plece – era duminică, zi în care o însoţea pe bunica la biserică – şi l-am luat pe tata deoparte.

Când „ai făcut-o de oaie“ – altă zicală rămasă un mister până astăzi – e bine să mărturiseşti totul, fără să păstrezi nimic pentru tine. Cu o zi înainte vărsasem tot ce aveam în stomac şi mă simţisem mai uşurată. Era rândul conştiinţei, iar metoda se pare că funcţiona. Şi aşa tata a aflat despre locatarul clandestin din pivniţa noastră şi cum ajunsese acolo. M-a ascultat fără să mă întrerupă, iar la sfârşit m-a întrebat:

– Cum îl cheamă?

– Arthur.

Cum am spus, în anii aceia botezam orice îmi cădea sub ochi, fiinţă, lucru sau fenomen al naturii. Tata, care mă cunoştea bine, a spus doar atât:

– Hai să-l vedem pe Arthur.

Am coborât amândoi scara subsolului, unde tata a spart lacătul cu un cleşte pe care-l luase din dulapul cu scule. Era o zi fără soare, iar lumina dinăuntru se împuţinase, strecurată cu zgârcenie prin singura lucarnă. În pivniţă era aproape întuneric şi, când tata a aprins becul, am văzut ceva ce m-a făcut să mă opresc în prag, şovăitoare.

Arthur era la locul lui, în cutie, doar că într-o poziţie nefirească, înţepenit pe o parte, cu ghearele crispate de parcă încerca să se agaţe de ceva. De viaţă – am înţeles mult mai târziu şi, ca-ntotdeauna, inutil. Penele lui îşi pierduseră luciul, păreau mate, făcute din zgură, aripa beteagă era întinsă sub el, ca un resort rupt, ochii tot sticloşi rămăseseră, dar cu strălucirea stinsă. Arthur nu mai mişca, încremenise cu ciocul căscat, aşa cum luase ultima înghiţitură de aer.

Nu văzusem *moartea* până atunci şi tata a încercat să mi-o ascundă, punându-se între mine şi trupuşorul ţeapăn al porumbelului. Iar eu, de obicei curioasă despre tot ce fuge, zboară sau înoată, care nu încetam cu întrebările decât în somn, de data asta n-am vrut să ştiu mai multe.

M-am uitat cum învelea porumbelul într-o pânză de sac, cum lua de pe un raft hârleţul cu care afânam nisipul înainte să punem morcovii. L-am urmat pe scări, apoi spre curtea din spate, unde se termina cimentul şi era un petec de pământ cu câteva fire de iarbă. Tata a săpat o groapă, l-a vârât acolo pe Arthur, apoi l-a acoperit cu pământ, bătătorindu-l şi punând deasupra nişte pietre.

Mi-am ridicat ochii spre el, dar îl vedeam ca printr-o perdea de ploaie, deşi din cer nu curgea nicio picătură. Tata mi-a şters lacrimile – plângeam tăcut, fără să îmi dau seama – apoi m-a mângâiat pe obraji. Arthur ar fi murit oricum, mi-a spus, era bolnav, n-avea plămânii buni, de-asta respira aşa de repede. Dar şi eu greşisem, păsările sunt făcute pentru cer, să zboare în lumină, nu le poţi închide înăuntrul zidurilor ori sub pământ. Oamenii care cresc porumbei îi ţin în poduri sau pe terasele caselor. Văzduhul, mi-a desluşit, e marea păsărilor, nu le-o poţi lua fiindcă atunci se sufocă, la fel ca peştii pe uscat.

Aşa era tata, nu se pricepea la vorbe de consolare, preferând să rostească adevărul. Ştia de ce îl luasem pe Arthur, cât de mult îmi doream un prieten. Dar trebuia să mă gândesc întâi la el, apoi la mine. Altfel, chiar când vrei să faci un bine, câteodată iese rău.

La sfârşit, tata m-a luat în braţe, cu un ultim sfat.

– Nu-i spune mamei.

Apoi ne-am întors acasă cu încă un secret, numai al nostru.

AMINTIRILE UNUI GÂNDITOR PART-TIME

CORNEL SECU

Unora pandemia de Covid-19 le-a priit într-un fel. Au stat acasă și au avut timp să mediteze asupra existenței umane. Și-au rememorat momente importante din viață, iar alții, care au avut și talentul literar la îndemnă le-au așezat în pagină.

Așa s-a întâmplat cu Voicu Bugariu, importantă figură a s.f.-ului românesc din ultimii 50 de ani.

Amintirile unui sefist part-time și alte eseuri, cartea pe care a publicat-o acum câteva luni la editura PAVCON, este un volum complex, grăitor pentru personalitatea lui Voicu Bugariu.

Ea are trei părți: *Partea întâi, Partea a doua* și *Fragmente de Jurnal.*

Partea întâi și Fragmente de jurnal ar fi putut exista ca volume separate.

Cartea este importantă atât pentru referințele pe care Vociu Bugariu le face despre formarea lui intelectuală, despre figuri importante ale sefeului românesc, despre relația lui cu disciplinele esoterice, despre pasiunea lui pentru șah sau jocurile de noroc.

Cartea este atractivă și printr-un ton de sinceritate și francheţe, chiar dacă realitatea îl mai contrazice.

Cu orizonturi de lectură largi, unele bine asimilate, altele mai superficiale Voicu Bugariu știe să-și ademenească cu tact cititorul, în așa îcât fel să și-l facă partizan al experiențelor lui de viață.

Deși este voalat, chiar blamat în mai multe rânduri la alți confrați, narcisismul este un atribut (oarecum mascat) al autorului.

Sunt multe pagini în carte, unde autorul balansează între narcisim și victimizare. În subtext, apelând la înțelegerea cititorului, el pledând mereu nevinovat.

Hai să vă dăm un exemplu de supraevaluare a personalității proprii.

La Romcon-ul de la Râmnicu Vâlcea (2017) Voicu Bugariu a fost invitat de onoare alături de Lucian Boia, un istoric cu mare succes la public, dar și cu trei cărți în legătură directă cu s.f.-ul *Sfârșitul lumii, o lume fără sfârșit*, *Exploatarea imaginară a spațiului* și *Jules Verne.*

Toate trei apărute întâi în limba franceză, cu un

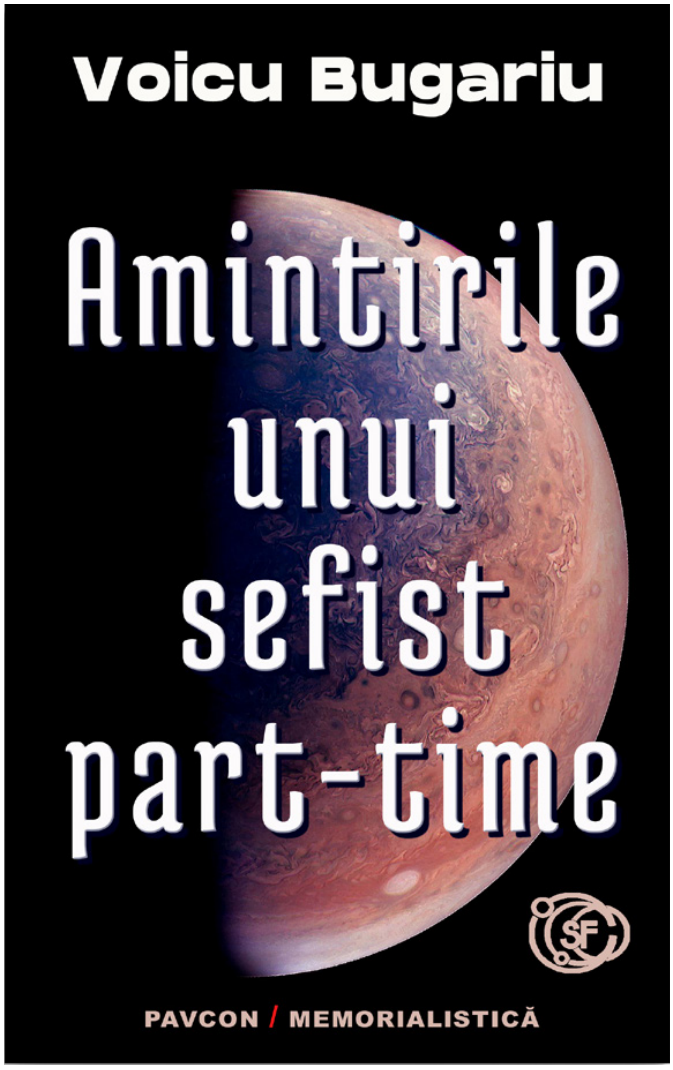

succes de presă remarcabil (mai ales Jules Verne). Nu pentru *Românizarea României* a fost invitat Lucian Boia la Rm. Vâlcea.

Ca în multe alte locuri **Voicu Bugariu** prezintă în mod deformat realitatea. A știut din luna mai 2017 că este invitat de onoare, acceptând să fie „coleg" de „onoare" cu Lucian Boia.

Într-un stil penibil la sfârșitul lunii august n-a

mai anunţat că nu mai participă, Romcon-ul fiind la începutul lunii septembrie. După lungi încercări de contactare s-a dat „bolnav".

Dar nu a fost ultima „figură" de genul „cine mi-s eu". În 2021 iară a fost invitat de onoare. A fost pus pe afiş. Trebuia să ţină o conferinţă despre o temă liber aleasă. Iară s-a dat bolnav, fără ca Lucian Boia să-l mai deranjeze.

Aici nu mai e vorba decât de caracter. Aici Voicu Bugariu nu-i aşa de tare în parcare, cum pare.

Nici când e vorba de caracterizarea colegilor din clubul Antares din Braşov. Mă aşteptam la o mai bună evaluare psihologică şi axiologică a colegilor. Extrem de superficială şi aş zice chiar fricoasă, mai ales când e vorba de Ana Maria Borlan sau Alexandru Lamba, cei care ar ilustra cel mai bine teoria mediocrităţii scriitorului s.f., pe care o susţine peste câteva pagini.

Referirea la categoria sublimului pe care Cornel Robu, un estetician şi un teoretician de calibru, a apelat pentru a individualiza literatura s.f. este o pagină unde Voicu Bugariu se hazardează din nou în afirmaţii nefondate precum „el a încercat să execute un salto mortale (total neadecvat termenul s.n.) teoretic şi să argumenteze ideea aparent ilogică a înlocuirii frumosului prin sublim, în literatura s.f. Şi mai zice Vociu Bugariu „Sublimul se găseşte doar în afara creaţiilor omeneşti..... Sublimul îl exprimă doar realităţile independente de om".

Puţini i-ar da dreptate lui Voicu Bugariu. Sublimul se găseşte şi-n artă (ori arta este o creaţie omenească).

Mărturisirile lui Voicu Bugariu despre Adrian Rogoz, Ion Hobana, Laurenţiu Ulici, Marin Preda, Nicolae Velea, Ovid S. Crohmăniceanu, Mircea Opriţă, Mircea Ciobanu, Mihail Grâmescu sunt foarte utile pentru cei interesaţi de biografiile literare.

Sunt pagini cu multe inserturi originale, unele deschizând uşi secrete sau sertare necunoscute.

Din *Partea a doua* eseurile *Postumanisumul şi sentimentul religios*; *Jocurile de noroc şi zeiţa Fortuna*; *Despre narcisism* sunt cele mai interesante.

Jocurile de noroc - este un eseu extrem de agreabil, cu ipoteze sociologice şi psihologice credibile, poate şi datorită exerciţiilor de practicant împătimit pe care autorul le-a avut.

Motivarea dependenţei. Voicu Bugariu are trimiteri bibliografice de primă mână: Adrian Furnham, John Huizinga (prin celebra *Homo ludens* (din 1938)).

Cea de-a treia parte a cărţii *Fragmente de jurnal* (2021-2020) este plină de notaţii cu valoare de panseuri. Unele foarte reuşite, altele călcând în desuet.

Ele nu cuprind ziua sau anul când au fost emise. Aşadar sunt un fel de fals jurnal.

Merită citate *Decalogul sefistului român* şi *Legile genului SF&F*, din care reproducem, in extenso, fără comentarii.

*

Decalogul sefistului român:

Fii complezent în faţa oricărui text SF&F.

Priveşte *à la légère* performanţele literare ale autorilor de gen.

*

Nu cere literaritate, ci aliniere la canoanele genului. Acceptă şi propagă mitul fondator al genului (scrie-rile SF&F sunt pură şi simplă literatură). Simulează ocazional interesul pentru literatura „main stream". Nu refuza niciodată să scrii o prefaţă sau un text pentru coperta a patra, nici chiar atunci când este vorba despre o carte execrabilă sub raport literar. Admite în mod tacit principiul mediocrităţii vitale, dar nu înceta să declari că textele de gen trebuie să fie excelente sub raport literar. Nu uita că rămânerea unui text în sfera genului presupune mediocritatea sub raport literar. Savurează în mod vicios actul de a minţi în legătură cu textele SF&F. Nu admite niciodată, nici măcar în sinea ta, precaritatea intelectuală funciară a textelor de gen. Admiră-i fără rezerve pe consacraţii genului, în ciuda faptului că performanţele literare ale acestora sunt de fapt modeste.

* * *

Legile genului SF&F: Dominanta textelor este umorul involuntar. Absolvenţii de filologie sunt doar toleraţi în sistem. „Convertirea" acestora nu este niciodată deplină şi este însoţită de un persistent disconfort existenţial. Sistemul este perfect confortabil pentru absolvenţii unor facultăţi nonumaniste.

*

Sistemul nu admite existenţa unor maeştri şi nici clasicizarea. După o anumită vârstă, autorii sunt consideraţi în mod tacit expiraţi.

Talentul literar este socotit o prejudecată.

În aceste *Fragmente de jurnal* se observă admiraţia lui Voicu Bugariu faţă de Friedrich Nietzsche a cărui filosofie şi-o însuşeşte aproape fără să clipească.

Tot aici găsim enunţuri şi formulări lapidare cu rol de esenţializare a unei gândiri în matrice aforistică. Iată câteva „toleranţa fără margini duce, în mod neaşteptat, la indiferenţă". Sau „cu cât religia este mai veche, cu atât credincioşii sunt mai toleranţi". Sau „omul credincios este obedient din fire şi deci mai uşor de guvernat".

Sentinţe greu de contraatacat precum „celebrarea şi protejarea diversităţii sunt proiecte frumoase, dar realitatea cere să existe sacrificaţi şi câştigători". Sau „esenţa înţelepciunii pare a fi intuirea efemerităţii".

Sau „doar în faţa morţii, omul obişnuit se uită în abis şi este în mod special dispus să admită existenţa unui mediator divin".

Iată şi alta „dictatura ucide pe faţă, democraţia pe ascuns".

Voicu Bugariu apare în *Fragmente de Jurnal* ca un gânditor cu valenţe de moralizator.

Uneori „sinceritatea" lui Vociu Bugariu nu are suficente atuuri pentru convingerea celui care a fost, de asemenea, martor la respectivul eveniment, dar îl salvează talentul literar, adică felul cum relatează întâmplarea respectivă.

Din mărturisirile lui rezultă că a fost sefist part-time până prin '89, pentru că după revoluţie se pare că a fost sefist cu normă întreagă.

Deşi uneori VoIcu Bugariu este zgârcit cu relatările, totuşi, chiar dacă ne dezvăluie, în general, doar ce-i convine, aflăm multe lucruri noi despre omul şi autorul braşovean.

O şansă morală de a-l cunoaşte şi a-l „citi" mai bine.

BIANCA SOL

Belle – primul animé în cinematografele din România

„Belle” (titlul original în japoneză fiind „Dragonul și prințesa pistruiată”) este un film științifico-fantastic de animație japonez, scris și regizat de vizionarul Mamoru Hosoda, ce se bazează și este inspirat de basmul francez din 1756 „Frumoasa și Bestia” de Jeanne-Marie Leprince de Beaumont.

Filmul a avut premiera mondială pe 15 iulie 2021, la Festivalul de Film de la Cannes, unde a fost bine primit de critici și ovaționat în picioare timp de paisprezece minute. În România a fost lansat pe 4 februarie 2022, devenind primul film anime distribuit în cinematografele din țara noastră, unde rulează atât în varianta originală, în limba japoneză cu subtitrare, cât și dublat în limba română.

„Belle” spune povestea lui Suzu, o elevă timidă de 17 ani care locuiește alături de tatăl ei într-un sat din Japonia. După moartea tragică a mamei ei, la care a asistat când era doar o fetiță, Suzu crește retrasă, încercând să nu iasă în evidență. Însă când își crează un cont în U, o realitate virtuală cu peste 5 miliarde de membri, în care se folosește ultima tehnologie de partajare corporală prin care utilizatorii intră astfel în pielea avatarurilor ce sunt create automat plecând de la informațiile biometrice personale, Suzu evadează prin intermediul avatarului ei, frumoasa... Belle, care devine o cântăreață de succes.

Mamoru Hosoda, regizorul și animatorul nominalizat la Oscar, a intenționat inițial ca „Belle” să fie un musical, dar a considerat ideea dificilă din cauză că Japonia nu are o cultură în a realiza astfel de filme. Cu toate acestea, muzica este esențială în „Belle”, iar Kaho Nakamura, cea care îi dă voce lui Suzu este totdată și cântăreață. Hosoda o consideră alegerea perfectă pentru rol, întrucât Nakamura nu numai că reușește să emoționeze prin glasul ei, dar a fost și implicată în scrierea versurilor, acestea având o mare încărcătură sentimentală pentru protagonistă.

Coloana sonoră a filmului este plină de forță și emoție, fiind un punct central al poveștii, reușind să țină spectatorul prins în mrejele călătoriei pline de aventuri și provocări prin care eroina ne poartă pe parcursul a două ore.

Spectacolul vizual pe care animația ne-o oferă este o experiență deosebită în sine. Pe de-o parte avem povestea din lumea reală a lui Suzu, în care ne este prezentată relația distantă pe care o are cu tatăl său, singurătatea pe care aceasta o resimte, tristețea ce o macină datorită pierderii mamei, precum și amintirile în care se refugiază, interacțiunile cu colegii de liceu, dar și cu băiatul pe care îl place, toate animate într-un mod superb, realist. Poți simți căldura zilelor însorite, ploaia ce-i îndeamnă pe toți să caute adăpost și vântul ce le bate prin păr atunci când aleargă. În sala de cinema, prin intermediul ecranului gigant, devenit un fel de portal, pătrunzi în lumea lui Suzu, trăiești odată cu ea și simți ceea ce simte, influențat de sunetele ce răsună pretutindeni, mișcat de emoția transmisă prin intermediul muzicii.

Pe de altă parte avem realitatea virtuală din U, în care Suzu este Belle, o tânără cu alură angelică și părul lung, roz. Animația este diferită, de poveste, colorată, strălucitoare. Aici Belle poate zbura, își schimbă ținutele în mod magic, iar scena pe care cântă este o balenă albastră ce plutește printre utilizatori. Totul este feeric, de la înfățișarea lui Belle, la avatarurile celorlalți membrii.

Povestea însă devine palpitantă în momentul în care Belle întâlnește în U o creatură înfricoșătoare, Bestia, care locuiește singură într-un castel plutitor și este văzută drept un personaj negativ de către ceilalți utilizatori. Belle însă este intrigată de identitatea din viața reală a celui care se ascunde sub forma Bestiei, dar mai ales de rănile pe care acesta le are pe corp. Cine este de fapt Bestia și ce se ascunde în spatele furiei pe care o manifestă în U? Poate Belle să îl salveze?

Vă invit să pătrundeți în această lume animată și să o însoțiți pe Suzu în călătoria pe care aceasta o face pentru a deveni cine este cu adevărat. Mesajul este unul deosebit, cu puternic impact emoțional. Nu degeaba „Belle” deține cel mai mare număr de nominalizări pe care un film anime japonez le-a primit vreodată.

DEBUT ÎN BD

MĂDĂLIN ANDREI ȘTEFAN

Mădălin Andrei Ștefan este un tânăr absolvent al Facultății de arte vizuale și design a Universității de Vest din Timișoara. Este un talent deosebit, pe care îl așteptăm să confirme rapid.

Redacția Helion

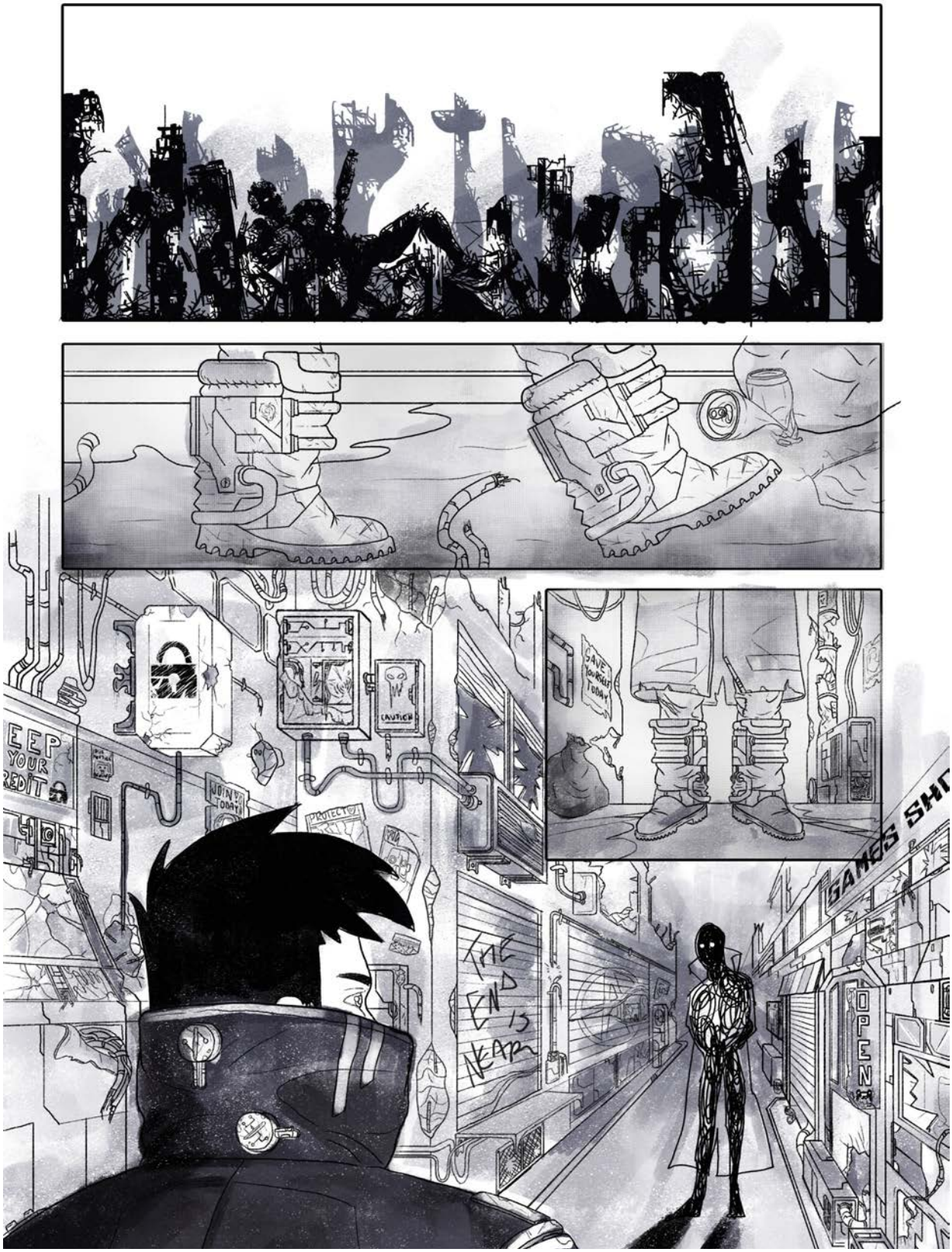

| 2022 | #1-2 HELION

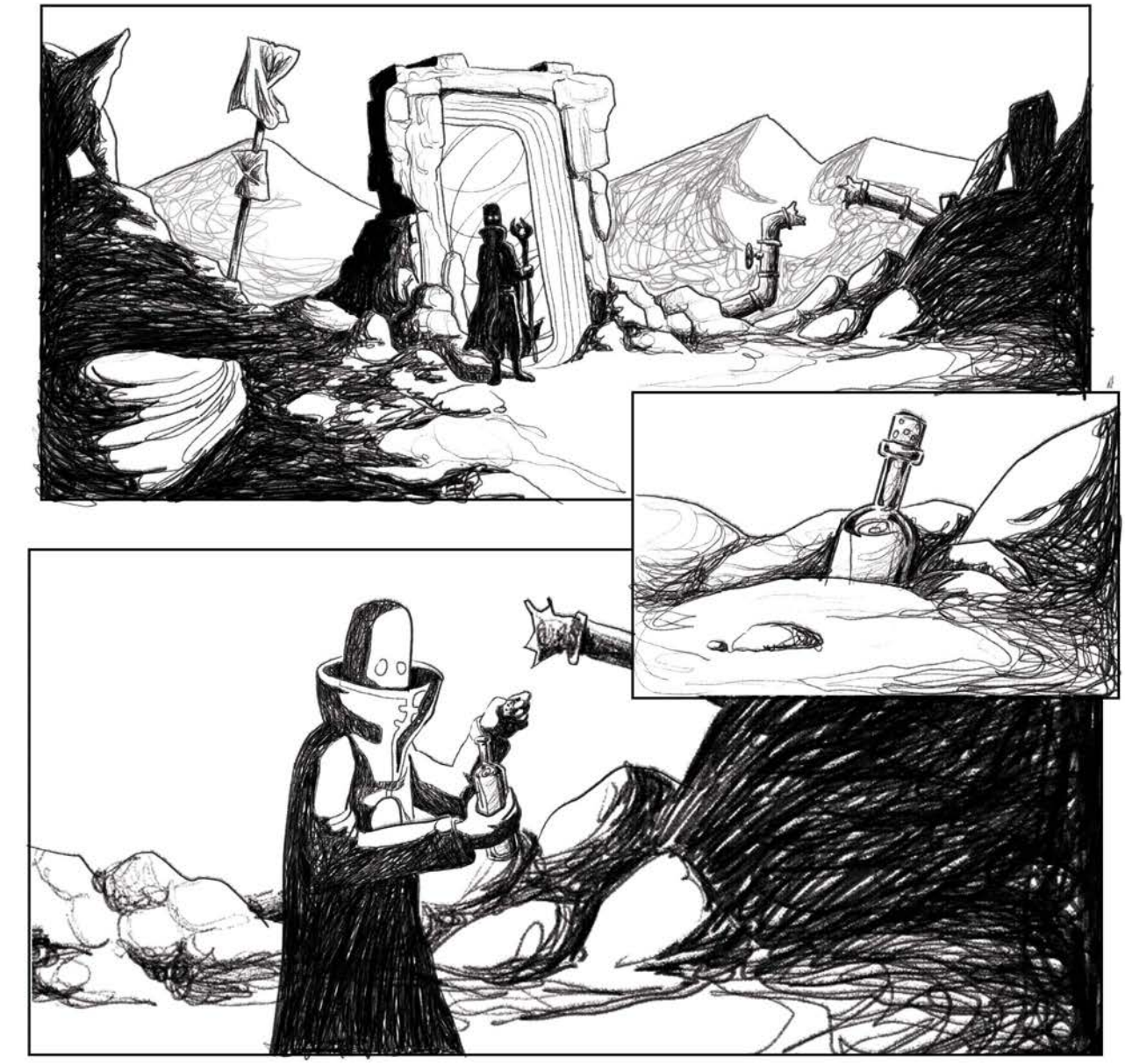

ANUL 2956

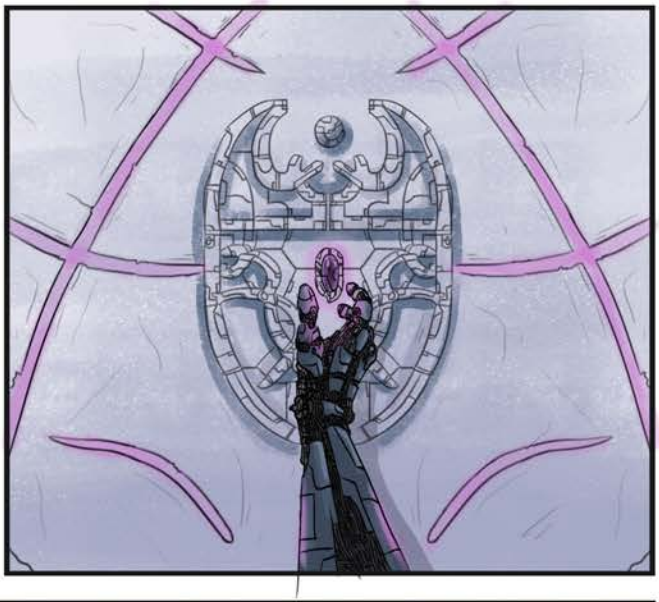

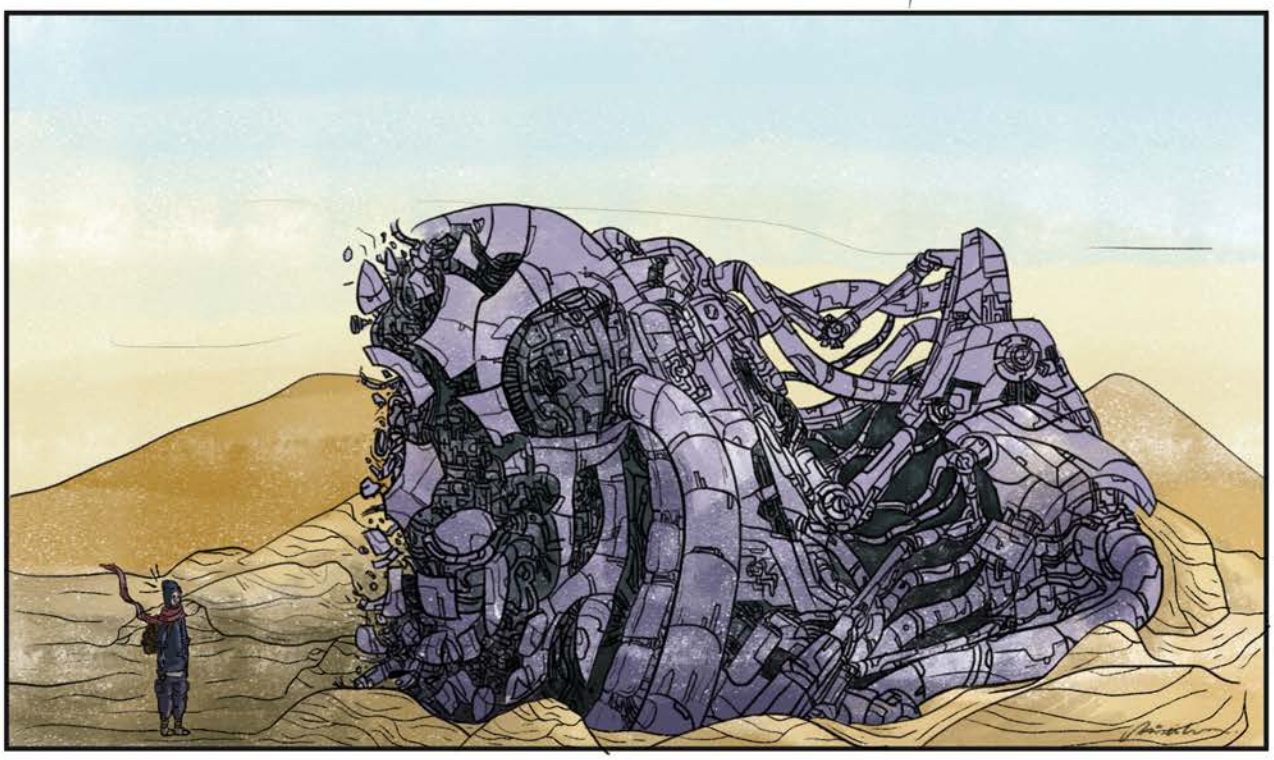

VĂLURIT ȘI FÂSÂIT (I)

CORNEL SECU

Ovidiu Bufnilă este un autor român de literatură s.f. cu o oarecare notorietate.

Născut în Tg. Ocna în judeţul Bacău, a încercat de mai multe ori admiterea la facultăţi tehnice cu durata de 5 ani, apoi, pentru că la secţiile de subingineri nu prea se completau locurile, a izbutit acolo. Repartiţia, c-aşa era atunci, a luat-o la Bistriţa. N-a stat mult acolo, pentru că l-au chemat meleagurile natale.

Puse bine în funcţiune, pilele şi-au făcut datoria. S-a obţinut transferul.

La Bacău în aceeaşi vreme se reuşise, tot prin repartiţie guvernamentală, înpământenirea lui Alexandru Ungureanu, cel mai important membru al cenaclului SOLARIS din Bucureşti, inginer, absolvent al Facultăţii de energetică de la Politehnica bucureşteană.

De fapt, Bufnilă, a fost mereu complexat de calitatea lui de subinginer. Atunci când îşi trimite peste tot CV-urile el scrie absolvent al Facultăţii de mecanică din Galaţi.

Când am fost la Bacău prin 1983, l-am întâlnit pe Alexandru Ungureanu, care înfiinţase cenaclul Clepsidra (al cărei lider era), cum e cu Ovidiu Bufnilă, dacă este în cenaclu, dacă participă frecvent.

Mi-a zis cam aşa: „e un tip dificil, nu-şi prea găseşte locul. Vine destul de rar. Mult mai util este Răzvan Haritonovici sau Mihalcea."

Ovidiu Bufnilă debutase literar, sub influenţa realismului magic sud-american. A fost influenţat vizibil, nereuşind să-şi câştige un grad de libertate prea mare faţă de Borges sau Marquez.

S-a bucurat de preţuirea unor scriitori importanţi de la revista VATRA din Târgu Mureş, în special Dan Culcer şi Anton Cosma, iar în ultima vreme de susţinerea lui Cornel Nistorescu, care-i publică, e drept, cu sincope temporale, o rubrică intitulată „S.F. Politic".

După Revoluţie, ca tot românul injectat cu libertate şi democraţie, a fost cu funcţii de conducere prin aparatul administrativ al Consiliului Judeţean Bacău, unde trecea drept un expert în comunicare, reprezentând cu abnegaţie şi devotament interesele F.S.N.-ului, apoi ale P.D.S.R-ului, apoi ale P.S.D.-ului. Nu atât sigla a contat ci mai ales, cei din gaşca lui Hrebenciuc.

Cam în aceeaşi vreme, tot cu sprijinul aceleiaşi echipe de politicieni locali şi centrali, s-a strecurat ca dascăl, e drept cu rang mititel la Universitatea din Bacău.

Nestatornic din fire, dar neavând nici pregătirea universitară necesară, n-a reuşit să se înşurubeze.

Cam din aceeaşi perioadă i-a răsărit ideea „universului vălurit".

Se zice că stătea cu Mihaela, soţia sa, la malul mării, privind cum norii tulburi se apropiau de valurile care se grăbeau spre mal.

Şi-atunci „Evrika... Voi răsturna toate teoriile fizicii cuantice. Asta-i adevărata formulă de naştere şi existenţă a Universului".

Şi tot aşa cu „Universul vălurit" peste tot la „Zilele cenaclului" cutare, la Convenţia Naţională cutare, la tabăra Atlantycron de la Cernavodă, terminând cu expunerea acestor idei în Helion Online, mandatul de redactor şef fiind al lui Adrian Chifu, dar responsabilitatea era a lui Adrian Bancu, realizator tehnic şi comunicatorul major din partea redacţiei.

Ovidiu Bufnilă a sperat mereu să fie un scriitor care să fie în vârful ştirului, când e vorba de orice, fie că-i literatură s.f., fie că e altceva. Locul lui trebuie să fie sus, aşa socotea el mereu.

Numai că inspiraţia i-a jucat feste.

Să luăm un exemplu la îndemână.

În revista ANTARG S.F. a clubului piteştean cu acelaşi nume (nr. 7/2005), Ovidiu Bufnilă a publicat o povestire care s-a numit FĂLCI ÎNSÂNGERATE.

Este o proză stupidă, un montaj de absurdităţi sau cum zice autorul „o prosteală".

Zice acolo Bufnilă „Universul oceanic este *nimic* (sic s.n.) *altceva* decât un fiind plin de sine care-şi construieşte propriile jgheaburi, propriile găuri de vierme, propriile depozite de virtualitate acvatică, folosindu-se de fiinţele fabuloase ale lumilor sale, ca de nişte iluzorii puncte energetice".

Profunzimi nebănuite ale gândirii bufniliene. Un vertij intelectual greu de prins şi datorită faptului că Ovidiu Bufnilă călătoreşte „în ubicuul" lui.

Obsedat de acest termen, zice mai departe „poate că asta îl ajută să supravieţuiască, sau să se ascundă, deşi în ubicuităţile sale nu am descoperit un urmăritor".

Urmăritorul să fi fost Cătălin Badea (şi Gheracostea) sau altcineva?

Dar de fapt poetica lui Bufnilă devine mai explicită pentru că mai departe „o membrană, care ruptă de „ubicuul" ei, umblă de colo-colo".

Probabil de la acest termen vine şi finalul povestirii *Fălci însângerate* „eu monstrul acvatic reorganizez ficţiunile pe potriva mea, terciuind între fălcile însângerate, (virgula e pusă de autor) gloria deşartă a scriitorilor, cenaclurile leşinate şi prosteala cenaclurilor literare, care vorbesc despre deşertăciune şi nu despre superbia aparenţei".

Rolul sanitar al lui Ovidiu Bufnilă încă nu a fost îndeplinit, existând cenacluri leşinate, dar şi prosteala concursurilor literare ş.a.m.d.

Dar superbia aparenţei rămâne.

Vă place superbia aparenţei?

Nestatornic din fire, nemulţumit că societatea băcăuană, fie ea politică, fie culturală nu a ştiut să aprecieze geniul bufnilian, marele scriitor s.f. a simţit chemarea să fie trainer.

Să transmită din vastele lui cunoştinţe celor care trebuiau să primească „darurile" lui Bufnilă.

Cine putea să formeze mai bine viitorii manageri ai României. Păi un manager fără şcoală de management ar fi nimerit.

Internetul asigură comunicarea. Ce dacă ideile sunt puţine, ce dacă totul e ciupit de ici de colo, dar mai ales prin punctele esenţiale. Doar mergem pe schema cu „prosteală". Nu. Dacă ţine bine, dacă nu, nu.

Să fie sănătoşi şi mergem mai departe. Mergem pe calea dezvoltării personale, aşa cum a făcut şi un tip de la Timişoara. Medic dentist, dar mare *formator* de manageri din noua eră postrevoluţionară.

Scârţâiau din toate încheieturile programele, dar preţurile fiind modeste, ar fi trebuit să nu prea conteze. Prostime se găseşte peste tot.

Dar n-a ţinut nici acest „program".

Superbia aparenţei s-a fâsâit.

Vălurirea s-a aplatizat, iar Bufnilă şi Ovidiu a fost măturat.

Să se-ntoarcă la scris? Îi cam secară ideile. Realismul magic era împins la zid de noul curent al fantasy-ului.

Să meargă la mare cu Mihaela şi să analizeze mai bine valurile şi apusurile de soare?

Sau să o ia spre Ceahlău, să bată o ţâră toaca.

S-a gândit aşa zile întregi, săptămâni întregi, apoi luni întregi... Apoi...

(continuare în numărul viitor)

„NAGUAY BLICCALA ȘI FALSUL CĂLĂTOR ÎN TIMP”

CORNEL SERACIN

„Naguay Bliccala şi falsul călător în timp” este o proză scurtă ce poate fi încadrată în rândul nuvelelor S.F. şi-l are autor pe Florin Giurcă, de formaţie inginer programator şi profesor. Autor al mai multor povestiri S.F. şi F., publicate în diferite reviste de specialitate, printre care amintim aici, Colecţia S.F., „Gazeta SF”, „Helion” (online şi tipărit), „Galaxia 42”, dar şi a câtorva romane care dezvăluie un autor al cărui crez literar este fantasticul ca aventură, Florin Giurcă ne introduce în noua sa creaţie într-un univers plin de acţiune şi intrigă fascinantă.

Acţiunea începe pe planeta Goa, în oraş intitulat Mashar. Planeta face parte din Imperiul Galactic, însă locuitorii acestui tărâm doreau să devină independenţi de Imperiu, astfel că, planeta se afla în plină revoluţie.

Catedrala Tuturor Misionarilor era punctul care aduna o mare parte a locuitorilor din Mashar pentru a-i ţine departe de vântul schimbării, dar, unul dintre locuitori, pe nume Naguay Bliccala, inspirat, se pare, de cel pe care preoţii acestui templu îl venerau în ceremoniile lor, numit Haphas Drekathon, a manifestat opoziţie faţă de preotul Jenna Voss, spunându-le credincioşilor prezenţi la ceremonie că „Eruditul Tata Reverend” este „arhiereul minciunii”.

Marele Eccleziarh al catedralei, Ngebex Hruman, reacţionează la aceste acuze la adresa lui Jenna Voss şi-l asasinează pe Naguay Bliccala sub privirile tuturor celor prezenţi, dar trupul însângerat al lui Bliccala este răpit la cer de un „cilindrul de lumină” ce avea să coboare din „înălţimea turlei”. Aici se încheie, putem spune, capitolul introductiv al nuvelei.

Florin Giurcă ne prezintă o planetă Goa a cărei civilizaţie este încă departe de evoluţia timpului galactic, cu locuitori supuşi opresiunii unei ideologii ce are în centrul ei o zeitate numită Haphas Drekathon, despre care slujitorii din temple predicau că „a promis o mie de Revoluţii îndestulate pe Câmpiile Fericirii” şi îndemnau locuitorii la prozelitism predicându-le să aibă „inimi supuse şi ascultătoare în piepturi”, astfel încât să primească învăţăturile acelei zeităţi supreme.

Din lumea planetei Goa, autorul nuvelei ne aduce în prim-plan un alt personaj, Lenyather Roherngo, din flota republicană, aflat la bordul navei Zainah Dunn şi care, plictisit de zborurile intergalactice, s-a decis să solicite oficiului de Reintegrare al Veteranilor Galactici, „o reintegrarea temporară”, însă, pentru că procedurile de obţinere a reintegrării temporare erau îndelungate, Lenyather Roherngo avea să renunţe, rămânând mai departe în rândul navigatorilor galactici.

Acest capitol ar fi cel de-al doilea al nuvelei, în care autorul ne introduce într-o lumea a civilizaţiei avansate, separate de Imperiu, gata oricând să-şi mărească influenţa şi să protejeze planetele şi locuitorii lor ce doresc desprinderea din Imperiu.

Lenyather Roherngo primeşte o nouă misiune, aceea de a efectua o călătorie de cercetare pe planeta Goa, iar în timpul desfăşurării acestei misiuni, primeşte ordin să-l supravegheze pe Naguay Bliccala, considerat de managerul său, comandorul Usaamah Hume, „o piesă de importanţă maximă în acel puzzle de evenimente care au condus la prăbuşirea Imperiului Sevillian”.

Plecat în misiune, ajuns în jurul planetei Goa, Lenyather Roherngo a fost martorul scenei din Catedrala Tuturor Misionarilor şi a intervenit salvându-l pe Naguay Bliccala. După ce-l readuce la viaţă, vindecându-i rana, Lenyather îl va reda pe Naguay comunităţii sale şi-l retrimite pe Goa, însă cu avertismentul de a se feri de slujitorii din templu despre care îi transmite că „se puteau dovedi extrem de periculoşi, în anumite circumstanţe”.

Interesant este cum autorul nuvelei lucrează cu personajele, încercând să transmită cititorului un mesaj prin care să-l determine la cugetare. Odată răpit şi readus la viaţă, Naguay Bliccala îl consideră pe Lenyather Roherngo zeitatea cunoscută de slujitorii templului din Mashar cu numele de Haphas Drekathon. Misionarul neagă că ar fi această zeitate, însă Naguay insistă şi-i aminteşte că în urmă cu o zi de a avea loc incidentul din templu, undeva într-o

pădure, chiar el i-ar fi transmis cum că Jena Voss ar fi un fals slujitor al lui Haphas Drekathon.

După acest al treilea capitol al nuvelei, autorul readuce cititorul în continuarea primului capitol, Naguay Bliccala ridicându-se din locul în care a căzut, ca și cum nu ar fi pățit nimic, plecând acasă. Ajuns casă, Naguay Bliccala este contactat de zeitatea Haphas Drekathon și este investit cu titlul de profet al acestei zeități. Ca semn al ungerii sale ca profet, zeitatea îi oferă o canistră cu „untură de narval" pentru a da săracilor și bolnavilor să bea din ea. Untura de naval era un fel de apă sfințită pe care slujitorii din templu o foloseau pentru a stropi participanții la ceremoniile care aveau loc în templu, însă niciodată clerul nu a dezvăluit că această untură de naval este dătătoare de viață veșnică și vindecătoare de boli, dacă este băută.

Flota republicană sprijinea revolta ce avea loc pe planeta Goa pentru independența de Imperiul Galactic, iar Naguay Bliccala era alesul prin intermediul căruia cei din flota galactică încercau să arate mulțimii subjugate de falsa ideologie că puterea conducătoare a planetei este deținută de un grup restrânsă care dorește să-și mențină privilegiile și să lase masa locuitorilor să se zbată în întunericul necunoașterii depline a adevărului.

Naguay Bliccala era considerat de puterea de pe Goa un reprezentant al anarhiștilor care dorea să scoată planeta de sub Imperiu și să devină el unicul conducător al ei, luând locul prefectului Griback, prefect care mai avea puține zile până la expirarea mandatului său.

Atunci când soldații puterii politice au pornit spre casa lui Naguay Bliccala pentru ca să-l aresteze, odată ajunși la el, Naguay este răpit de „o elipsă de lumină violetă" și readus la bordul navei Zainah Dunn, într-un timp care se afla cu 200 de ani înaintea celui de pe Goa.

La întâlnirea cu Naguay Bliccala, Lenyather Roherngo avea să rămână surprins, necunoscând „rațiunea computerului" pentru care a fost readus la bord. Lenyather Roherngo va încerca să și-l subordoneze oarecum pe Naguay Bliccala și-i propune să-l trimită pe o nouă planetă, acolo unde se găsesc acei „narvali" despre care aflăm că sunt de fapt niște „vaci uriașe", iar ceea ce se cunoștea pe Goa ca fiind „untura de narval", este, de fapt, laptele lor care dă viața veșnică. Lenyather Roherngo îi spune lui Naguay Bliccala că și-a achiziționat o proprietate acolo și că are în vedere să se retragă pe acea proprietate, dar până atunci îl va lăsa pe Naguay să o îngrijească.

Naguay Bliccala acceptă propunerea, însă, când Lenyather Roherngo încerca să-l trimită pe noua planetă, comenzile sale nu au fost ascultate de bordul de comandă, așa că avea să eșueze, dar avea să primească vestea că are de îndeplinit o nouă misiunea, de această dată chiar pe planeta Goa, el urmând să-l înlăture pe prefectul imperial Griback și să instaureze republica peste planetă.

Cel care va merge pe acea planetă Elyseum, despre care-i vorbise Lenyather Roherngo lui Naguay Bliccala, era chiar eroul care a eșuat misiunea pe Goa, Naguay Bliccala. Astfel, nuvela se încheie, Marele Comandament inversând rolurile, noua misiune a lui Lenyather avea să înceapă la o zi după incidentul din templu, în 26 Morganwand din anul 8998 de la Fondarea Imperiului Galactic.

Proza lui Florin Giurcă, „Naguay Bliccala și falsul călător în timp", a fost publicată în ediția din luna februarie 2022 a revistei on-line „Gazeta SF", iar titlul ei ridică un semn de întrebare vis-à-vis de cine ar putea fi falsul călător în timp, Naguay Bliccala sau Lenyather Roherngo. Povestirea are și o partea de umor în conținutul ei, însă acest umor este foarte subtil, se întrevede printre rânduri, iar intriga este una palpitantă, prezentată în două planuri, cel al planetei Goa și cel al navei din flora republicană.

Naguay Bliccala este un personaj ce provine din rândul așa-zișilor „oameni din popor", el fiind „alesul" flotei republicane pentru a scoate Goa din sistemul imperial. Lenyather Roherngo este un personaj ajuns la o vârstă înaintată, care, obosit de numeroasele misiuni avute în spațiul galactic, spera să revină pe planeta flotei republicane pentru a primi o funcție administrativă, ceva mai sedentar, însă, în final, fără răbdarea de a parcurge pașii necesari unei reîntoarceri în timp, renunță și continuă să rămână navigator galactic.

Florin Giurcă prezintă în această nuvelă o lume fascinantă și tratează teme mari din lumea S.F.-ului universal, revoluția, involuția și evoluția, politica și puterea, apropiindu-se, momentan la o scară mai mică, de stilul celebrului scriitor american de S.F., Frank Herbert.

Activitatea desfășurată în lumea literaturii S.F. și F. nu a rămas fără ecou, Florin Giurcă câștigând premii pentru proza scurtă, premiul „Ion Creangă" (basm), un premiu pentru nuvelă, la Festivalului-concurs de literatură „Rezonanțe udeștene", premiul Asociației Culturale „Cervantes", pentru miniromanul „Calculus", premiul al II-lea la Concursul Național de Proză Scurtă S.F. Helion 2017, pentru povestirea „Minunea de la Lochganvich", alte premii naționale.

De asemenea, Florin Giurcă a mai primit nominalizări pentru premii, la cea de-a XLI-a ediție a premiilor naționale a Convenției Naționale a Cluburilor și Autorilor de Science-Fiction din România (ROMCON), la secțiunea „Roman", pentru „Glykon" și la secțiunea „Volum de Povestiri", pentru „Fantazio Blues", precum și la cea de-a XLIII-a ediție a premiilor naționale a ROMCON, pentru „Coarne de bour", la secțiunea „Roman".

| 2022 | #1-2 HELION

IONUȚ MANEA

Lecția

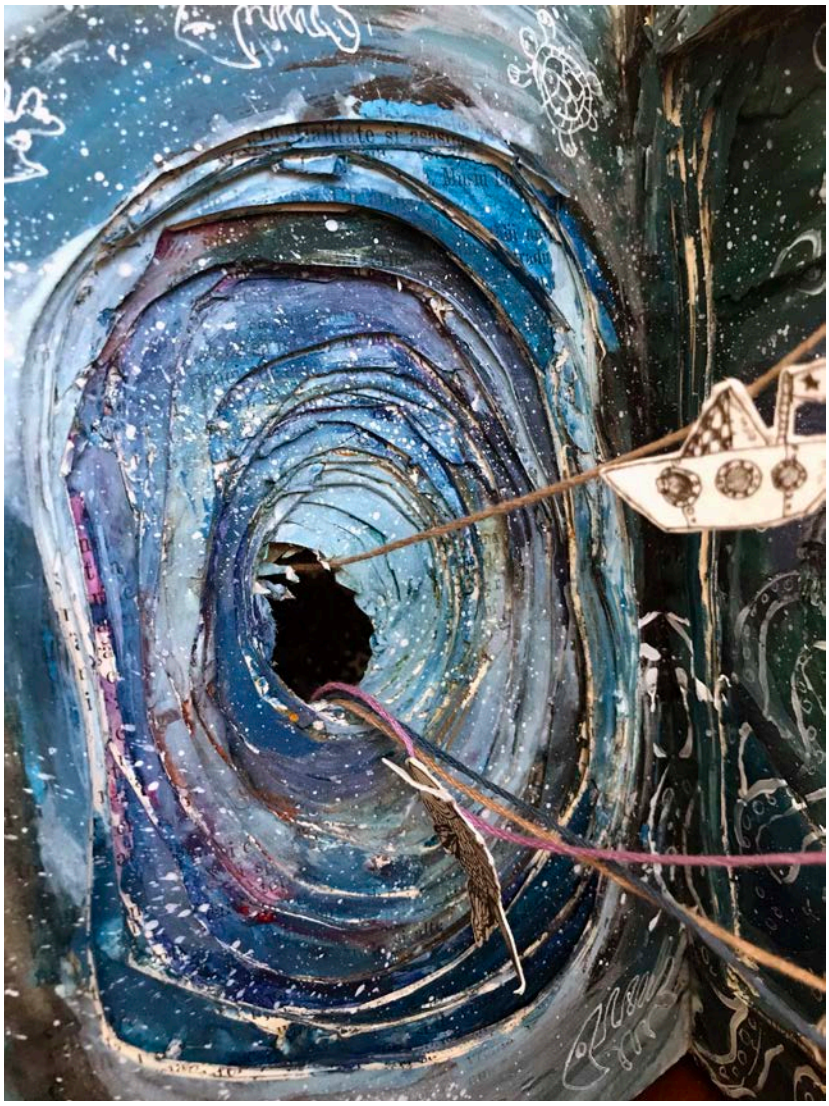

În proza scurtă, Lecția, publicată în revista Utopiqa, aprilie, 2022, Ciprian Măceșaru ne introduce într-un univers abrupt, spontan, fără zone de confort, poate și datorită spațiului redus. Cooperantă cu imaginația cititorului până la un punct, proza prezintă o răsturnare de percepție la mijloc, bine trasată, precum o lamă de bisturiu chirurgical. Întregul conflict dintre maestru și discipolul său devenind subit o șaradă bine ticluită. Pentru unele gusturi poate prea abrazivă, dar de o finețe literară aparte. Unde ni se arată, încă o dată, că nu mărimea textului contează, din contră, toate acele povestiri întinse, ce depășesc cu ușurință zece pagini, nu au suflul și nici precizia unui text închegat de o pagină și jumătate. Nu de cuvinte duce lipsă imaginația cititorului, ci de stimulări potrivite. Propoziții scurte, fără descrieri în exces, atât cât este nevoie pentru a crea un spațiu minimal, suficient în ciuda semnelor laconice.

Chiar și expresia, „soarele ucigător”, poate părea la prima vedere o formulare uzitată, dar nu este, pentru că are în spate, o serie de cuvinte bine legate, prin care autoraul ne schițează un suport arhisuficient, precum o lecție de construcție, strict cu elemente esențiale, atât cât are nevoie textul în sine pentru a sta în picioare, repet, în pofida lungimii.

Cel mai bun pasaj din text, îl găsim aproape de miezul povestirii, când descoperim dualitatea maestrului, bine proporționată și apoi atât de elegant pusă în altă lumină. Maestrul devenind un caracter adus cu picioarele pe pământ, înzestrat cu o mare putere de înțelegere la prima vedere, normalizat spre sfârșit, nu-și pierde însă originalitate, din contră.

„– Viperele astea nu ne pot face rău, zise maestrul deschizând ochii.

– No shit!, spuse discipolul, pierzându-și dintr-odată dorința de a mai fi respectuos.

– Noi suntem cei veninoși.”

Punctul de cotitură, unde discipolul, care „merge îngândurat în urma maestrului”, primește o tușă ironică, slab accentuată, cu o mână experimentată, asigură intriga narațiunii.

Spor la citit!

CORNEL SERACIN

Pygmalion, altă variantă

Povestirea ce poartă titlul „Pygmalion şi Aferdita" îl are ca autor pe tânărul scriitor Andrei Ungureanu şi a fost publicată în revista on-line *egophobia.ro*, în ediţia din luna martie 2022.

Povestirea poate fi încadrată în curentul literar cunoscut sub numele realism, însă poartă în finalul ei şi elemente fantastice inspirate din folclorul românesc.

Despre titlul povestirii, putem susţine că se bazează pe două personaje mitice, Pygmalion, un sculptor singuratic care a creat din fildeş sculptura unei femei, pe care a numit-o Galateea, iar cu ajutorul zeiţei Afrodita (zeiţa dragostei în mitologia greacă) i-a dat viaţă şi s-a căsătorit cu ea. Numele zeiţei din titlul povestirii este scris în varianta albaneză, Aferdita, putându-se traduce şi Venus, varianta din mitologia romană a zeiţei dragostei.

Trecând la subiectul povestirii, primul cadru în care intrăm în contact cu personajele principale, Marius şi Augustin, este plasat la o terasă din Parcul Crângaşi, acţiunea petrecându-se vara. Cei doi prieteni beau bere şi discută. Din dialogul lor, aflăm că Augustin tocmai a încheiat o relaţie amoroasă cu Diana şi că nu mai este dispus să înceapă o altă relaţie.

Prietenul său Marius îi recomandă, pentru a avea succes într-o viitoare relaţie amoroasă, să-şi schimbe atitudinea, iar pentru asta îi propune să urmeze cursuri de dezvoltare personală sub îndrumarea unui maestru. Pentru că Marius cunoştea unul, îi povesteşte lui Augustin cum a străbătut munţii României, în grup, sub îndrumarea acestui maestru.

Din răspunsul dat de Augustin, aflăm că el nu consideră o soluţie aceste cursuri, dar, pentru că-i place muntele, primeşte să intre în grupul care făcea drumeţii prin munţii României. Aşadar, pregătit cu cele necesare urcatului pe munte, Augustin merge în drumeţie, alături de Marius, integrat într-un grup condus de psihologul Pera Sonu, care ţine cursuri pe probleme de „masculinitate". Ascultă cu interes aceste cursuri, însă continuă să fie dominat de „Efectul Pygmalion".

Într-una din zilele drumeţiei, Augustin avea să se rătăcească de grup. În timpul când încerca să găsească grupul, personajul povestirii avea să întâlnească un luminiş, iar în jurul focului vede trei figuri feminine, una dintre acestea atrăgându-i în mod special atenţia prin frumuseţea ei. Asemeni lui Pygmalion, Augustin avea să fie străbătut de „fiorul dragostei" pentru această făptură pe care a numit-o Aferdita. Atunci când cele trei făpturi îl descoperă, fug, iar el a rămas căzut în acel loc, leşinând, până când Salvamontul a reuşit să-l găsească şi să-l adăpostească la loc sigur.

Finalul povestirii este marcat de un fel de alienare a personajului Augustin, despre care autorul ne spune că s-a mutat într-un sat de la baza muntelui şi a devenit „cel mai bun ghid montan din Munţii Piatra Craiului şi Făgăraş".

Tânărul autor al povestirii reuşeşte să surprindă foarte bine în subiectul prezentat, elementul fantastic popular, cunoscut sub numele de iele, făpturi feminine reprezentante ale iadului, care pedepsesc oamenii ce dorm noaptea sub pomi sau sub cerul liber, iar personajul Augustin, în timpul în care a rătăcit prin munţi, rămânând în afara grupului, a fost în situaţia de a dormi sub cerul liber şi, spre ghinionul lui, a întâlnit aceste făpturi feminine aducătoare de pedepse.

Autorul povestirii „Pygmalion şi Aferdita", Andrei Ungureanu, este cunoscut pentru publicarea volumului „Povestiri şi întâmplări din ţara fumului", tema preferată fiind viaţa rurală contemporană, iar în prezent lucrează la un roman despre dezrădăcinare, imigraţie şi căutarea unui sens.

| 2022 | #1-2 HELION

Liviu Surugiu pe lună

Liviu Surugiu, scriitorul dăruit cu toată energia s.f.-ului românesc, este singurul român care va fi prezent în capsulele timpului LUNAR CODEX, (alături de NOVA și POLARIS) care fac parte din programul ARTEMIS 1, realizat de NASA și TESLA, via SPACE X.

Selecția artiștilor din cele 94 de țări a fost făcută de Samuel Peralta.

Robotul care va transporta placa de aur în care este și povestirea *Alegere* a lui Liviu Surugiu (apărută în 2020 în Galaxy's Edge Magazine), va ajunge pe lună în 2023.

Traducerea povestirii îi aparține Andradei Coos.

Despre programul ARTEMIS și LUNAR CODEX aflați mai multe accesând site-urile NASA.

La închiderea ediției, redacția de știri a televiziunii PRO TV programa o filmare acasă la Liviu Surugiu. Succes Liviu în continuare! E o mare izbândă pentru S.F.-ul românesc.

O echipă internațională de cercetare a descoperit o nouă lume exotică în vecinătatea sistemului solar: TOI-2257b

Studiind planetele extrasolare, oamenii de știință au scos la iveală câteva lucruri interesante în ultimele decenii. Astronomii, nu numai că au descoperit tipuri complet noi de planete - Super Jupiteri, Jupiteri fierbinți, Super-Pământuri, Mini-Neptuni etc. - ci au dezvăluit și lucruri noi despre arhitectura sistemului solar și dinamica planetară. De exemplu, astronomii au văzut mai multe sisteme de planete în care orbitele planetelor nu se conformau cu sistemul nostru solar.

Potrivit unui nou studiu condus de Universitatea din Berna, o echipă internațională de cercetători a observat recent un Mini-Neptun (TOI-2257 b) care orbitează o stea pitică roșie situată la aproximativ 188,5 ani lumină de Pământ.

Această fascinantă exoplanetă, de aproximativ două ori mai mare decât Terra, este un „mini-Neptun" temperat care orbitează în jurul unei stele reci pe o orbită de 35 de zile extrem de eliptică. Orbita excentrică a acestui mic gigant de gheață a fost interesant la această descoperire. Acesta este de aproape două ori și jumătate mai excentrică decât Mercur, ceea ce face din TOI-2257 b cea mai excentrică planetă descoperită vreodată.

În sistemul nostru solar, Mercur are cea mai excentrică orbită a oricărei planete, cu un rating de 0,205. Dacă orbita lui Mercur ar fi trasată pe un plan bidimensional, o dimensiune ar fi cu 20% mai lungă decât cealaltă.

Premiile internaționale Helion

Premiile Internaționale Helion, care se acordă din 2016 unor distinși cercetători în domeniul artelor și science-fiction și imaginarului, vor fi acordate pen tru anul 2022 în urma unei ceremonii speciale, care va avea loc în cadrul celei de-a doua zile a Conferinței Internaționale Helion.

În 8 mai EMANUELA ILIE, profesor univ. dr. la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași și LETTERIO TODARO, profesor univ. dr. la Universitatea Catania din Italia sunt laureați din 2022.

Le dorim o prezență tot așa de strălucitoare și la edițiile viitoare ale Conferinței Internaționale Helion.

Mariano Martin Rodriguez

Semnalăm un succes strălucitor al tinerei reviste SCI PHI JOURNAL la Eurocon-ul de la Luxemburg din acest an.

Editată de către Mariano Martin Rodriguez și Adám Gerencsér revista a primit premiul **Hall of Fame** (la fel ca Helion anul trecut). Mariano Martin Rodriguez este un prieten al României și al clubului Helion, un foarte talentat cercetător al S.F.-ului,un traducător foarte bun din română, franceză, engleză și, bineînțeles, spaniolă (cred că ar merita susținut din partea ARCASF ca propunere pentru cel mai bun traducător la ediția din 2023 a Eurocon-ului.)

Sper ca în 29 mai această idee să prindă contur.

Felicitări Mariano și pentru Premiu Eurocon, dar și pentru HELIX, revista academică editată prin grija ta la Madrid.

ROMCON-43

Ediția a 43-a a Convenției Naționale de S.F., cunoscută sub numele de ROMCON, se va desfășura în perioada 28-29 mai a.c., online, folosindu-se aplicația ZOOM.

Iată invitații acestei ediții:

Invitați de onoare: scriitorul EUGEN CADARU și artistul vizual DAN VOINEA.

Invitați speciali: CORNEL BĂLAN, IONUȚ MANEA, LUMINIȚA MANOLE.

Fan invitat special: CRISTINA NEGREANU.

Juriul celei de-a 43-a ediții a ROMCON-ului este format din: MIRCEA OPRIȚĂ, președinte; DANIEL BOTGROS, EUGEN CADARU, VLAD FRÎNGHIU, OVIDIU VITAN - membri.

Programul ROMCON se va putea găsi pe site-ul arcasf după data de 10 mai 2022.

Primii înscriși la ROMCON sunt: Paul Sava din Iași (22 februarie) și Cornel Seracin din Timișoara (9 martie, a.c.)

Taxa de participare (înscriere) la ROMCON este de 25 de lei.

Buletinul de vot pentru premiile naționale de S.F. se găsește pe site-ul www. arcasf.ro

Viitoarea misiune „Europa Clipper” va explora Luna înghețată a lui Jupiter

În anul 2024 este programată o nouă misiune care va explora una din lunile planetei Jupiter, Europa. Misiunea se numeşte „Europa Clipper”, iar nava spaţială va orbita Jupiter şi va efectua mai multe zboruri apropiate de Europa pentru a aduna date despre atmosfera, suprafaţa şi interiorul Lunii.

Luna lui Jupiter, Europa, aduce dovezi puternice ale unui ocean lichid subteran, acest satelit al celei de-a cincea planete de la Soare fiind considerată de mulţi cercetători drept cel mai probabil loc din Sistemul nostru Solar care ar putea adăposti viaţă.

Deoarece misiunea a trecut revizuirile anul trecut, asamblarea navei spaţiale are loc în camerele curate ale Jet Propulsion Laboratory, cu componente şi instrumente ştiinţifice ce au sosit din întreaga SUA şi Europa. Înainte de sfârşitul anului, cea mai mare parte a hardware-ului de zbor este de aşteptat să fie finalizată. Pentru această misiune, nava spaţială este echipată cu nouă instrumente ştiinţifice pentru investigaţii, de la adâncimea şi salinitatea oceanului până la grosimea scoarţei de gheaţă şi până la caracteristicile potenţialelor „penuri” care ar putea evacua apa subterană în spaţiu. De la Cape Canaveral, Florida, nava va fi lansată în spaţiu pentru a se îndrepta spre Jupiter, în octombrie 2024.

Chicon 8

A optzecea Convenție Mondială de Science Fiction, Chicon 8, va avea loc în Chicago, în perioada 1-5 septembrie. Invitații de onoare sunt: Floyd Norman, artist invitat de onoare, Edie Stern și Joe Siclari, fani inivitați de onoare, Erle Korshak, invitat de onoare, Gene Ha, Dr. Eve L. Ewing, Eric Wilkerson, invitați speciali. Chicago este un centru puternic al SF-ului American, iar organizarea Congreselor Mondiale a fost. în general, ireproșabilă. Să sperăm că vom avea măcar un reprezentat al fandomului românesc la Chicon 8.

Luna lui Saturn, Mimas, pare să aibă un ocean intern de apă lichidă

Datele trimise de misiunea „Cassini” continuă să alimenteze noi descoperiri în spațiul extraterestru. Cea mai recentă descoperire provine de la Saturn, micuța lui lună, Mimas, poate avea un ocean intern. Dar, cum au descoperit oamenii de știință că Mimas are un ocean intern?

Totul se datorează misiunii „Cassini” la Saturn, o colaborare între N.A.S.A., E.S.A. și Agenția Spațială Italiană, misiune încheiată cu o plonjare în Saturn în anul 2017, numită Marea Finală. Înainte de a-și încheia misiunea cu o scufundare intenționată în atmosfera gigantului gazos, instrumentele navei spațiale au detectat o librație neobișnuită în rotația lui Mimas, aceste librații fiind adesea indicatori ai unei lumi active din punct de vedere geologic, cu un ocean subteran.

Cercetătorii au ajuns la concluzia că o coajă de gheață cu o grosime de 24 până la 32 km acoperă oceanul interior al lui Mimas. Aceasta ar putea fi comparat cu coaja de gheață a Europei, care are probabil 10-30 km grosime și cu Enceladus, care are probabil 30 până la 40 km grosime.

| 2022 | #1-2 HELION

Eurocon 2023

Anul viitor, în 2023, EUROCON-ul se va desfăşura la Uppsala, Suedia, în perioada 8-11 iunie.

Tema EUROCON-ului va fi Conflictul. Suedia este şi ţara actualei preşedintă a Societăţii Europene de Science Fiction, Carolina Gomez Lagerlorf.

Invitaţii de onoare sunt: **Johan Egerkrans**, (Suedia), **Merja Polvinen** (Finlanda), **Francesco Verso** (Italia) şi **Martha Wells** (SUA). Sunt aşteptări mari de la acest EUROCON. ARCASF încearcă să pregătească o delegaţie românească, care să participle într-un mod convingător la acest eveniment.

Asociaţia Science Fiction & Fantasy de Poezie

Asociaţia Science Fiction & Fantasy de Poezie a fost fondată ca Asociaţia Science Fiction de Poezie în 1978 pentru a reuni poeţi şi cititori interesaţi de poezia speculativă. Membrii au votat pentru redenumirea organizaţiei în 2017. Ce este poezia sf/f? Fiecare are o definiţie unică. Cu siguranţă, este poezie (vă lăsăm această definiţie), dar este o poezie cu un anumit element de speculaţie în sens restrâns - de obicei science fiction, fantezie sau horror, deşi unele includ ştiinţă pură. Fondatorul SFPA, Suzette Haden Elgin, şi-a împărtăşit părerile despre poezia SF în titlul : „Despre poezia ştiinţifico-fantastică”.

Probele lunare aduse la finalul misiunii Apollo 17, deschise pentru prima dată

Apollo 17 a fost ultima misiune Apollo a NASA şi ultima dintre cele şase care a ajuns pe Lună şi înapoi. Cei trei astronauţi (Gene Cernan, Ronald Evans şi Harrison Schmitt) au aterizat în Valea Taurus-Littrow, pe marginea de est a Mării Serenitatis şi au avut misiunea să obţină mostre de roci antice din munţii lunari şi să caute dovezi ale activităţii vulcanice pe fundul văii. Echipajul aflat în acea misiune a colectat aproximativ 115 kg de mostre lunare, cea mai mare sarcină utilă colectată vreodată de o misiune Apollo.

Astronauţii au pus mostrele în containere speciale pentru mostre de mediu, recipientele purtând sigilii pentru a proteja proba închisă de gazele atmosferice înainte de a fi deschise într-o cameră cu vid la Centrul Spaţial Johnson. De la revenirea misiunii Apollo 17 pe Terra au trecut aproximativ 50 de ani, iar NASA a decis că acum este momentul să prezinte ultima probă lunară nedeschisă din Programul Apollo.

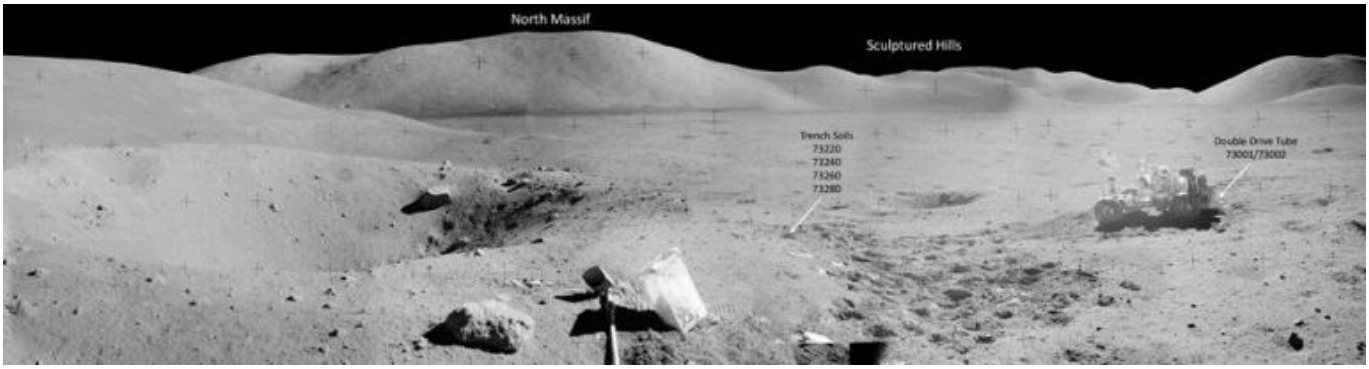

Încălzirea globală aduce vegetația în Antarctica

Încălzirea globală are efecte asupra regiunilor polare ale Terrei, noul studiu realizat asupra Insulelor Orkney de Sud arată că regiunea s-a încălzit semnificativ începând cu anii 1950 şi, se pare că, temperaturile ridicate din Orkney de Sud, chiar depăşesc încălzirea globală.

Un studiu nou arată că în aceste insule îndepărtate lucrurile se schimbă. Potrivit studiului intitulat „Accelerarea încălzirii climatice şi dinamica plantelor în Antarctica", cele două specii de plante vasculare de pe Insula Signy au răspuns la accelerarea schimbărilor climatice cu un „avans izbitor", aceasta fiind prima dovadă în Antarctica pentru răspunsuri accelerate ale ecosistemelor la încălzirea climatică, confirmând observaţii similare în emisfera nordică.

Ne întrebăm, ce înseamnă, pentru viitorul Antarcticii, creşterea sporită a plantelor native din cauza încălzirii climei? Plantele, prin creşterea lor, elimină mai mult CO_2 din atmosferă prin fotosinteză.

Încălzirea climei „... va duce, de asemenea, la riscuri crescute din cauza înfiinţării speciilor non-indigene. Acestea pot depăşi speciile native şi pot declanşa pierderi ireversibile a biodiversităţii şi schimbări ale acestor ecosisteme fragile şi unice", susţin, în concluzie, autorii studiului intitulat „Accelerarea încălzirii climatice şi dinamica plantelor în Antarctica".

Sursa: universetoday.com

Misiuni pe Marte, în doar 45 de zile, trimise cu lasere

Misiunile cu echipaj pe Marte, în următorul deceniu, sunt plănuite să fie organizate de NASA şi China. Sigur, pe lângă că aceste noi misiuni reprezintă un salt extraordinar în ceea ce priveşte explorarea spaţiului, ele prezintă provocări logistice şi tehnologice semnificative. Misiunile se pot lansa pe Marte doar la fiecare 26 de luni, atunci când cele două planete se află în cele mai apropiate puncte de pe orbită una de cealaltă (în timpul unei „Opoziţii"), iar cu tehnologia actuală, pentru a tranzita de pe Pământ pe Marte, ar dura şase până la nouă luni.

Un tranzit unic, cu propulsie nuclear-termică sau nuclear-electrică (NTP/NEP), ar putea dura 100 de zile pentru a ajunge pe Marte, dar, o echipă de cercetători de la Universitatea McGill din Montreal a evaluat potenţialul unui sistem de propulsie termică cu laser. Potrivit studiului efectuat de această echipă de cercetători, o navă spaţială care se bazează pe un nou sistem de propulsie - în care laserele sunt folosite pentru a încălzi combustibilul cu hidrogen - ar putea reduce timpul de tranzit către Marte la doar 45 de zile!

O mare parte din tehnologia din această arhitectură de misiune propusă este încă în faza de teorie şi dezvoltare şi nu există nicio îndoială cu privire la potenţialul ei. Reducerea timpului necesar pentru a ajunge pe Marte la câteva săptămâni în loc de luni va aborda două dintre cele mai mari provocări pentru misiunile pe Marte - considerente logistice şi de sănătate.

Sursa: universetoday.com

SESIUNEA HELION

EDIȚIA A 36-A, TIMIȘOARA
25-26 MARTIE 2022

Ziua I, vineri, 25 martie

Ora 18:00 DESCHIDEREA LUCRĂRILOR. Cuvinte de salut
Ora 18:15 Vernisajul expoziției de bandă desenată ȘTEFAN MĂDĂLIN ANDREI. Prezintă RADU CLEȚIU

Ora 18:45 MITIZARE ȘI DEMITIZARE ÎN S.F. Comunicări – moderator CORNEL SECU

EUGEN CADARU (București) – MITURILE ȘTIINȚEI DE GRANIȚĂ ȘI REFLECTAREA ACESTORA ÎN S.F.-UL CONTEMPORAN
BIANCA SOL (Timișoara) – ZEI AI TIMPURILOR NOASTRE.
FELICIA CEAUȘU și GIORGIANA CEAUȘU (Iași) – CRIPTIDELE ÎNTRE MIT ȘI REALITATE
CORNEL SECU (Timișoara) – EXTRAPOLAREA – PROCEDEU CU RESORTURI MITIZANTE ÎN S.F.

Ora 20:30 PREMIEREA LAUREAȚILOR CONCURSULUI NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ, ediția a 36-a.
Lecturi din prozele premiate: CORNEL BĂLAN, ESTHER CANIOLA, GEORGE PAUL VOLCEANOV.

Ziua a II-a, sâmbătă, 26 martie

Ora 10:30 ȘTIINȚĂ ȘI PSEUDOȘTIINȚĂ ÎN S.F. Comunicări – moderator CRISTIAN KONCZ

IONUȚ MANEA (Timișoara) – ORIZONTURI ȘTIINȚIFICE ÎN „STĂPÂNUL INELELOR" DE J.R.R. TOLKIEN
DOMNICA RÎF (Jimbolia) – TEORIA RELATIVITĂȚII ÎN S.F.
DANIEL BOTGROS (Reșița) – „ASTROFAGII" LUI ANDY WEIR SAU CUM SĂ UZEZI DE TEORII ȘTIINȚIFICE CREDIBILE ÎN S.F.
ADRIAN BANCU (Timișoara) – EXTRATERESTRI ANTICI
CRISTIAN KONCZ (Timișoara) - ȘTIINȚĂ ȘI PSEUDOȘTIINȚĂ ÎN S.F.

Ora 12:00 AMURGUL ELKILOR de RODICA BRETIN. Prezintă MIRCEA OPRIȚĂ

Ora 12:30 RECITAL DE MUZICĂ ELCTRONICĂ ADRIAN CHIFU

Ora 13:00 PREZENTAREA SUMARELOR REVISTELOR HELION NR. 1-2/2022, BIBLIOTECA NOVA 2022 și a HELION ONLINE NR. 128 (martie 2022)

Ora 13:15 Lecturi din prozele premiate la Concursul Helion, ediția a 36-a: MIRCEA BĂDUȚ, ALICE BANCU, AURELIUS BELEI

Ora 13:45 CONCLUZII LA CEA DE-A 36-A SESIUNE HELION

Ora 14:00 ÎNCHIDEREA LUCRĂRILOR

Toate lucrările Sesiunii Helion se vor desfășura online (aplicația ZOOM).
Înscrieri se pot face pe *redactiahelion@gmail.com*

AFIȘUL CELEI DE-A 36-A EDIȚII A SESIUNII HELION

Vino și tu la Sesiunea Helion!

CONCURSUL NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ SF HELION EDIȚIA a 37-a

Lucrările pentru Concursul Național de Proză Scurtă SF Helion 2021 pot fi trimise până în data de 30 septembrie 2022.
Expedierea se va face electronic pe adresa:
redactiahelion@gmail.com,
ori poștal la adresa:Asociația Helion,
strada Constantin cel Mare nr. 49,
Timișoara, Timiș.
Lucrările nu vor depăși 30.000 de semne tipografice și vor fi însoțite de un scurt CV al autorului.
Premiile sunt următoarele: Premul I - 800 de lei;
Premiul al II-lea - 600 de lei; Premiul al III-lea - 400 de lei.

ISSN 1220-7152